

ECOPICTURA

De la lume adunate si înapoi la lume date!

- Ghid metodic -

© *Editura Arves*, CRAIOVA, 2008

Editura recunoscuta C.N.C.S.T.S. cod 296

www.arves.ro

LUCRAREA ESTE AVIZATĂ DE I.S.J DOLJ CU NR. 3370/22.10.2007

Redactori

Inst. GAVRILESCU Geta

Inst. MUȘAT Claudia

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. *Ionel Viorel*, Universitatea din Craiova

Lector univ. dr. *Corneliu Novac*, Universitatea din Craiova

Prof. *Bărbulescu Ovidiu*, artist plastic, Uniunea Artiștilor Plastici din România, filiala Craiova

Colectiv de redacție:

Insp.șc. ISJ Dolj PĂUNESCU Anca

Insp.șc. ISJ Dolj GEORGESCU Veronica

Inst. COȘERAN Dorina

Inst. ISTUDOR Camelia

Inst. UNGUREANU Corina

Ed. ENACHE Melania

Inst. LUNGU Ileana

Machetare și design: ing. Mirela PEȘCU

Machetare copertă: ing. Sorin MATEI

Pictura copertă: prof. Dorina COȘERAN

ISBN 978 – 606 – 518 – 063 – 5

Autorii posedă responsabilitatea pentru cele scrise sub semnătură, conform legilor copyright-ului.

Din partea coordonatoarelor proiectului

Am pornit în acest proiect din dorința de a arăta și altora munca noastră, a cadrelor didactice și a copiilor, atât în activitățile curriculare, cât și extracurriculare.

De aceea ne-am angajat în inițierea acestui proiect în care sunt îmbinate obiective din cadrul educației ecologice și educației plastice, iar pentru atingerea lor se presupune o muncă plăcută și motivantă atât pentru cadrele didactice, cât și pentru copiii. Rezultatele și bucuriile imediate pe care le avem ale actului artistic reliefează bogăția cunoștințelor ecologice.

La început proiectul a pornit simplu ca orice fel de proiect, dar după înscrierile care au fost am ajuns la performanța de a se implica în acest proiect peste 300 de cadre didactice din întreaga țară.

Nu am prevăzut un număr atât de mare de participanți și de aceea pe parcurs pentru noi a fost o muncă deosebit de grea și cu dificultăți pe măsură deoarece tot ce a trebuit realizat în proiect nu a depins numai de persoanele noastre.

Am fost impresionate de multitudinea lucrărilor primite și varietatea tehnicilor specifice educației plastice folosite și apreciem seriozitatea partenerilor de proiect evidențiată prin respectarea temenelor de trimitere a lucrărilor copiilor îndrumați de dascălii lor. Precizăm că alături de noi, învățământul preșcolar au fost și învățători, profesori de limba și literatura română, limba și literatura engleză, biologie, arte, și profesori de la palatele copiilor. Suntem bucuroase că am putut să implicăm în proiect și copii cu nevoi speciale oferindu-le și lor șansa de a participa/concura alături de toți ceilalți copii.

Lucrările primite au fost amenjate în expoziții tematice atât în unitatea noastră cât și în unitățile din județ partenere în proiect.

Am postat pe internet în albumul online <http://community.webshots.com/user/ECOPICTURA> , fotografii din timpul acțiunilor realizate în cadrul proiectului, precum și fotografii cu participanții pentru a ne cunoaște prin fotografii copii și cadre didactice din colțuri diferite ale țării, dar și lucrări realizate de copii.

Cu grădinițele partenere din orașul Craiova am realizat activități comune artistico-plastice cu ocazia diferitelor evenimente din calendarul ecologic. Am primit în aceeași zi vizite la expozițiile amenjate la Cabinetul Metodic al grădiniței, de la mai multe școli și grădinițe inițiind copiii în aprecierea și analizarea lucrărilor. Copiii și-au ales lucrări care prin mesajul lor sunt mai aproape de înțelegerea și cunoașterea realităților mediului și au alcătuit albume cu lucrările evaluate.

Proiectul a fost finalizat printr-un concurs, simpozion național „Ecopictura” – 20.06.2008 și editarea ghidului metodic „Ecopictura – De la lume adunate și înapoi la lume date” și a revistei de educație plastică „Povestea culorilor” având aprobarea Inspectoratului Școlar Județean Dolj .

Inst. GAVRILESCU GETA
Inst. MUȘAT CLAUDIA

**INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN**

DOLJ

Nr. 3370 / 22.10.2007

CASA CORPULUI DIDACTIC

DOLJ

Nr. 359 / 22.10.2007

**GRĂDINIȚA P.P. NR. 43 – CRAIOVA
Nr. 849 / 26.09.2007**

PROIECT EDUCAȚIONAL

ECOPICTURA

INSTITUȚII IMPLICATE ÎN PROIECT:

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN DOLJ
UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
CASA CORPULUI DIDACTIC DOLJ
GRĂDINIȚA P.P. NR. 43 – CRAIOVA, DOLJ

CONSULTANȚI ȘTIINȚIFICI:

CONF. UNIV. DR. VIOREL IONEL – Director, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic
– UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
PROF. BĂRBULESCU OVIDIU – Artist plastic, Uniunea Artiștilor Plastici, Filiala Craiova

INIȚIATOR DE PROIECT:

Educ. **GAVRILESCU GETA** – GRĂDINIȚA P.P. NR. 43. CRAIOVA, DOLJ
Inst. **MUȘAT CLAUDIA – ILINA** – GRĂDINIȚA P.P. NR. 43. CRAIOVA,

COORDONATORI:

Ed: GAVRILESCU GETA
Inst: MUȘAT CLAUDIA
Insp. șc. PĂINESCU Anca
Insp. șc. GEORGESCU Veronica
Prof. Dr. MITRACHE ALEXANDRU – Profesor psihologie și coordonator practică pedagogică
Colegiul Național “Ștefan Velovan”

DOMENIUL ȘI TIPUL DE EDUCAȚIE ÎN CARE SE ÎNCADREAZĂ:

- Educație plastică
- Educație ecologică

TIPUL DE PROIECT: național

APLICANTUL:

Grădinița Nr. 43 – Craiova, Dolj - Cartier Brazda lui Novac, Str. General Falcoianu, Nr.6, Craiova,
Dolj, 200075, tel/fax. 0251552860 și 0351441820

➤ **Ed. GAVRILESCU GETA**

Cartier BRAZDA LUI NOVAC
Str. GEN. NICOLAE MAGEREANU
Bl. D 31, Sc. 2, Ap. 14, Et.3
CRAIOVA
DOLJ, COD: 200075
Nr. Tel. 0741121220
E-mail: gavrilescugeta@yahoo.com

➤ **Inst. MUȘAT CLAUDIA**

BULEVARD DACIA, NR.47 A,
BL. S2, SC.2, AP.5
CRAIOVA
jud. DOLJ
COD: 200589
Nr. Tel. 0752969926
E-mail: musat.ecopictura@yahoo.com

MOTIVAREA PROIECTULUI

Peste tot în lume, educația de mediu este o prioritate a zilelor noastre.

Vârsta copilăriei este cea mai propice demarării activităților pentru educația de mediu și trebuie să fie rezultatul lucrului în echipă, la care își aduc aportul familia, prietenii, administrația locală și școala.

Mediul înconjurător îi dă copilului posibilitatea de a veni mereu în contact cu ceva nou pentru el, de a descoperi lucruri care îi stârnesc curiozitatea, dorința de a le înțelege și de a le cunoaște mai bine.

Prin educația estetică se urmărește familiarizarea treptată a copilului cu frumosul din mediul înconjurător, formarea percepțiilor și gustului estetic, a deprinderilor artistice.

Nu toți copiii au aceeași sensibilitate față de însușirile estetice ale formelor și fenomenelor naturale și nu toți știu cum să se bucure în aceeași măsură de frumusețea lor; dar toți pot învăța să perceapă frumosul din natură cu ajutorul nostru al educatoarelor / învățătorilor și devinind veseli, optimiști și fericiți.

Astfel educația artistică plastică realizează o deschidere a cunoștințelor copiilor spre estetic și artistic, precum și o rafinare a percepției lor vizuale. Aceasta impune cadrului didactic să organizeze cu copiii diferite acțiuni, cele mai multe cu caracter de joc, prin care să dezvolte sensibilitatea față de aspectele estetice și artistice ale mediului ambiant.

Prin demararea acestui parteneriat educațional ne-am dorit să dezvoltăm copiilor sentimente pozitive față de natură folosind educația plastică, în condițiile în care copiii sunt familiarizați cu noțiunile de ecologie, protecția mediului etc.

Obiectivele vor atinge atât aspecte ale educației ecologice, cât și ale educației plastice.

OBIECTIVE

❖ **OBIECTIVE PENTRU COPII**

Educație ecologică:

- Valorificarea frumosului din mediul înconjurător pentru dezvoltarea gustului estetic;
- Familiarizarea copiilor cu evenimentele importante și atractive din calendarul ecologic;
- Formarea unui comportament civic precum și a deprinderii de ocrotire și înfrumusețare a mediului înconjurător;

Educație plastică:

- Dezvoltarea capacității de exprimare plastică individuală și de grup prin compoziții expresive și creative;
- Cunoașterea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și ustensile specifice educației plastice: tehnica culorilor umede (acuarele, tempera, guașa), ceracolorul, creta în formă de baton (paste), pictarea cu tuș colorat sau în culori carioca, tehnica colajului și a decolajului, dactilopictura, tehnica origami și tangrami etc.;
- Stimularea și cultivarea la copii a înclinațiilor, aptitudinilor și talentelor artistice în vederea dezvoltării capacităților de exprimare plastică încă de la această vârstă.

❖ OBIECTIVE PENTRU CADRELE DIDACTICE

- Promovarea evenimentelor din calendarul ecologic prin prisma educației plastice;
- Dezvoltarea unor relații de parteneriat deja existente și abordarea altora;
- Implicarea cadrelor didactice în realizarea temelor parcurse și organizarea unor expoziții la nivelul fiecărei unități cu lucrările tuturor copiilor pe temele parcurse în proiect.

RESURSE:

- a) Umane: preșcolari, elevi, cadre didactice, părinți;
- b) De timp: 2007 –2008
- c) Materiale:
 - Materiale și ustensile specifice educației plastice
 - Albume, auxiliare, CD-uri, casete audio...

GRUP ȚINTĂ:

- copii din învățământul preprimar din mai multe județe ale țării;
- elevi din ciclul primar din mai multe județe ale țării;
- cadre didactice dornice de a lucra cu copiii teme îndrăgite și iubite de copii.

Implicarea în proiect presupune:

realizarea unor lucrări plastice având ca temă evenimentele din calendarul activităților (Calendarul Ecologic) la alegere din multitudinea de teme pentru o lună și trimiterea a cel puțin 3 și cel mult 5 lucrări pentru fiecare cadru didactic implicat în proiect prin poștă, lunar până la data de 20 ale lunii.

În colțul din dreapta jos se vor menționa pe o etichetă: titlul lucrării, numele copilului (copiilor – în caz de lucrare colectivă), grădinița/școala, grupa/clasa și numele cadrului didactic.

Model etichetă:

Titlul lucrării _____
Numele copilului / _____
Numele copiilor în caz de lucrare colectivă _____
Grădinița / Școala _____
Grupa / Clasa _____
Numele cadrului didactic _____

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR:

Pentru că unele teme din Calendarul Ecologic au o interpretare destul de greoaie, nefiind ușor asimilate de preșcolari și școlarii mici ne-am gândit că ar fi bine să vă sugerăm un calendar al activităților desfășurate pe toată perioada proiectului. Vă oferim o interpretare mai ușoară, mai apropiată de înțelegerea copiilor a Calendarului Ecologic.

Acest lucru a izvorât din dorința de a fi toate lucrările centrate pe anumite teme pentru a putea cu cât mai multă obiectivitate să evaluăm rezultatul lucrărilor primite.

August 2007 – Lansarea ofertei către alte unități școlare din județ și din țară;

Până la 15 septembrie 2007 (cu prelungire până pe 25 octombrie)– înscrierea partenerilor

♣ pentru înscriere este necesară completarea fișei de înscriere și trimisă prin e-mail: musat.ecopictura@yahoo.com

➤ **Fișă de înscriere**

ECOPICTURA

Proiect educațional

Unitatea școlară: _____
Adresa unității școlare (localitate, stradă, nr., județ, cod poștal) _____
Telefon _____ Fax _____
Nume cadru didactic participant: _____
Specialitatea: _____
Clasa/grupa _____ Nr. de elevi/preșcolari: _____
E-mail: _____
Telefon: _____ Mobil: _____
Adresa cadrului didactic participant: _____

Octombrie 2007 – Iunie 2008 – realizarea lucrărilor având ca tematică evenimentele din calendarul și trimiterea lor prin poștă.

Odată cu trimiterea primelor lucrări va trebui să trimiteți și acordul de parteneriat tot prin poștă.

GRĂDINIȚA P.P. NR. 43
CRAIOVA
TEL./FAX - 0251552860
NR: 849 / 26.09.2007

ȘCOALA _____

TEL/FAX _____
NR. _____ / _____

Acord de parteneriat în cadrul proiectului național

Încheiat între Grădinița P.P. Nr. 43 – Craiova, Dolj reprezentată prin, ed. GAVRILESCU GETA, inst. MUȘAT CLAUDIA și director DAICI LAVINIA și Școala _____ județul _____ reprezentată prin _____

Prezentul acord are ca obiectiv crearea unui climat de colaborare în cadrul proiectului educațional „**ECOPICTURA**”, parteneriat care să conducă la realizarea obiectivelor propuse.

În acest sens Școala _____ va desfășura activitățile stabilite în proiect urmărind realizarea obiectivelor.

Grădinița P.P.Nr. 43 – Craiova va monitoriza desfășurarea activității, va face evaluarea finală, va face cunoscute rezultatele. **GRĂDINIȚA P.P. NR. 43** **ȘCOALA** _____
CRAIOVA

Director, DAICI LAVINIA

Director,

TEME SUGERATE ÎN CADRUL CALENDARULUI ACTIVITĂȚILOR PROIECTULUI

OCTOMBRIE:

- ♣ Ziua Mondială a Animalelor
 - „Animalul meu preferat”
 - „Animalul îndrăgit”
 - „Animalele din parc / grădina zoologică”
 - „Animalele din curtea bunicilor” etc.
- ♣ Ziua Internațională a Alimentației
 - „Alimentele care ne ajută să creștem”
 - „Alimente sănătoase”
 - „Alimentele care nu trebuie să le mâncăm”
 - „Alimentele care ne fac rău organismului”
- ♣ Ziua internațională a Mării Negre
 - „Impresii de vizitator al Mării Negre”
 - „Impresii de localnic al Mării Negre”
 - „Mare liniștită”
 - „Mare agitată, învolburată”

DECEMBRIE

- ♣ Ziua Mondială a Drepturilor Omului
 - Dreptul de a trăi într-un mediu sănătos
 - „Încălzirea globală – unde-i iarna de altădată?”
 - „Dreptul de a te respecta pe cei din jur”
- ♣ Ziua Internațională împotriva Reactoarelor Nucleare
 - „Dezastrele aduse de armele nucleare”
 - „Ce ar trebui să facem să dispară armele nucleare”

MARTIE

- ♣ Ziua Mondială a Apei
 - „Circuitul apei în natură – ploaie, nori, ninsoare”
 - „Ape poluate”
- ♣ Ziua Mondială a Meteorologiei
 - „Vânt”
 - „Ploaie”
 - „Furtună”
 - „Evenimente meteo”
 - „Aspecte din poveștile / poeziile în care am întâlnit fenomene meteo”

NOIEMBRIE

- ♣ Ziua Internațională a zonelor Urbane
 - „Cartierul văzut de copii”
 - „Orașul văzut de copii”
 - „Capitala țării”
 - „Alte orașe văzute de copii prin excursiile organizate”

FEBRUARIE

- ♣ Ziua Mondială a Zonelor Umede
 - „Rezervațiile Naturale din Județul nostru”
 - „Delta Dunării”
 - „Lacurile din județul nostru”
 - „Flora și fauna zonelor umede”

APRILIE

- ♣ Ziua păsărilor
 - Păsări folositoare
 - Păsări răpitoare
 - Scene din poveștile / poeziile în care am întâlnit păsări
- ♣ Ziua Mondială a Sănătății
 - „Pomi înfloriți și iarba vrede – sănătatea omului”
 - „Pomii din fața casei”
 - „Câmpul verde din parc/poiană/pădure”
 - „Strălucirea soarelui – sănătatea omului”
- ♣ Ziua Pământului
 - „Dezastre de pe Pământ: inundații, furtuni, cutremure”
 - „Sistemul Solar – planetele cunoscute”

MAI♣ Ziua Păsărilor și Arborilor

- „Legătura dintre păsări și arbori”
- „Arborii – casă bună pentru păsări”
- „Distrușgerea arborilor datorită poluării naturii”
- „Vin păsările călătoare”
- „Cum am ajutat păsările rămase în țară să supraviețuiască”

ANUNȚ IMPORTANT!

Mulțumim că ați avut răbdare să studiați întreg proiectul.

Așteptăm impresii.

Cu rugămintea de a putea să ne încadrăm în termenii propuși insistăm ca ultimele lucrări să ne fie trimise până pe data de 15 mai 2008.

Materialul pentru simpozionul „Ecopictura”, să fie trimis până pe data de 15 mai 2008.

Materialele pentru ghidul metodic „De la lume adunate și înapoi la lume date” și pentru cartea „Povestea culorilor” să fie de asemenea trimise în timp util.

Amănunte despre trimiterea materialelor pentru simpozion și carte va vom trimite în timp util.

REZULTATE SCONTATE:

♣ Dezvoltarea relațiilor de colaborare și împărtășirea experienței pozitive între cadre didactice din țară și între colectivele de elevi pe care îi îndrumă;

♣ Stimularea și educarea copiilor pentru protecția mediului prin prisma educației plastice;

♣ Realizarea unor expoziții cu lucrări realizate;

♣ Prezentarea cadrului didactic implicat în proiect și a colectivului de elevi cu care a colaborat în realizarea lucrărilor trimise în proiect;

♣ Strângerea datelor constatate și înregistrate în urma executării lucrărilor de către copii și trimiterea lor până pe 15 mai pentru a putea fi publicate într-o carte care se va numi “Ecopictura”.

♣ După evaluarea expozițiilor din fiecare lună vom selecta anumite lucrări pentru premiere.

♣ Diplomele de participare și diplomele pentru lucrările premiate vor fi acordate celor prezenți la simpozion, iar celor care din motive obiective nu vor putea participa vor fi trimise prin poștă (diplomă pentru participare cadrul didactic, diplomă premii copii, diplomă simpozion și carte publicată cu ISBN “Ecopictura”)

EVALUAREA PROIECTULUI

- Impactul în rândul copiilor și cadrelor didactice.
- Calitatea lucrărilor realizate.

DISEMINAREA:

♣ Prezentarea proiectului la nivelul comisiilor metodice/cercurilor pedagogice în fiecare școală implicată în proiect;

♣ Publicarea proiectului pe www.didactic.ro

♣ Transmiterea informațiilor despre proiect în publicațiile locale – « Popas în Lumea Copilăriei » -Nr.9 / august 2007 - Ploiești

♣ Realizarea unui album foto online a lucrărilor din cadrul proiectului: <http://community.webshots.com/user/ECOPICTURA>; pentru o mai bună cunoaștere a cadrelor didactice participante în proiect și a copiilor implicați puteți trimite pe adresa de e-mail musat.ecopictura@yahoo.com fotografiile ale dumneavoastră precum și a copiilor din diverse activități și acțiuni realizate în perioada de desfășurare a proiectului.

♣ Simpozion

PROIECT NAȚIONAL "ECOPICTURA"

Inițiatori de proiect:
GAVRILESCU GETA
MUȘAT CLAUDIA

GRĂDINIȚA P.P. NR. 43 - CRAIOVA

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN DOLJ

Inspector Școlar General ISJ Dolj

Prof. ERSILIA OPRESCU

Inspectori de specialitate:

Învățămint Preprimar:

Prof. ANCA PĂUNESCU

Ed. VERONICA GEORGESCU

Învățămint Primar:

Prof. DIANA MICU

Prof. OTILIA GHIȚĂ

CASA CORPULUI DIDACTIC DOLJ

Director,

Prof. _____

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA

Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

Director,

CONF. UNIV. DR. VIOREL IONEL

GRĂDINIȚA P.P. NR. 43 – CRAIOVA, DOLJ

Director,

Ed. LAVINIA DAICI

ARTA ȘI JOCUL ÎN PROIECTUL ECO-PICTURA

*Prof. Păunescu Anca,
inspector de specialitate, I.S.J.Dolj*

Ce-a mai frumoasă exprimare a gândurilor omului este arta. Inceputurile ei se pierd în negura istoriei. În perioada actuală cunoaștem toate etapele prin care a trecut arta. Știm că oamenii preistorici își exprimau credințele, sentimentele și își descriau modul de viață și lăsați o moștenire urmașilor prin artă. O dovadă clară a acestui lucru sunt picturile rupestre din peșteri cum ar fi cea de la Lascaux din Franța, dar și micile statuete sau grupurile statuare exempli gratia Ganditorul de la Hamangia.

Deoarece artiștii creează din plăcere actul creației poate și considerat un joc. Îi seamănă foarte mult deoarece creatorul dacă nu pictează, nu scrie sau nu sculptează se simte ca un copil cărui i s-a interzis jocul, cărui i s-au închis orizonturile și prin urmare devine un om trist fără poftă de viață și aproape.

Copiii își vad "joaca" precum ceva serios, care trebuie pus înaintea altor lucruri. De multe ori ei ne sugerează jocul lor prin anumite simboluri, prin cuvinte cheie în "operele" care ne fac să ne gândim ore întregi la înțelesul UNUI DESEN, copilul jucându-se cu gândirea noastră. De aceea a fost inițiat minunatul proiect național ECO-PICTURA.

La prima vedere diferența dintre ludic și matur realizată în cadrul acestui proiect este precum cea de la pamant pentru că oamenii ajunși la maturitate uită să se joace, adică uită să se deconecteze de problemele vieții. Acești "oameni maturi" își uită de fapt originile astfel devenind în anumite cazuri mult mai vulnerabili decât copiii ei disprețuiesc pe homo ludens (omul care se joacă) considerându-l înapoiat. Ei nu văd de fapt că jocul este ceva necesar. Prin joc ei înțeleg ceea ce fac copiii nu vor să vadă că această joacă poate evolua și se poate adapta la diferite vârste. Prin urmare diferența dintre ludic nu este chiar așa de mare, noi suntem aceia care dăm în mintea noastră o definiție denaturată jocului. Astfel chiar dacă se joacă ei nu recunosc acest lucru și din motive sociale dau alte nume jocurilor.

În acest proiect s-au dezvoltat capacități creative pentru că prescolarul să fie apt, să fie participant activ al dezvoltării societății

Pentru a realiza mai eficient principiul dat e necesar ca limbajul pedagogului să fie destul de imaginativ, să se respecte, să utilizeze materiale intuitive care favorizează crearea imaginativă a copilului. Copiii trebuie să fie instruiți emoțional, creându-le imaginații reale științifice. Imaginația creativă stă la baza gândirii creative. Dezvoltându-le imaginația, recurgem la analogii, la comparații, la descrieri detaliate a însușirilor obiectelor, și-n așa mod cream la copii imagini corecte. Mai întâi, copilul trebuie să cunoască deosebirea și apoi să treacă la clasificare, apoi la modelarea obiectelor.

Premizele sau factorii psihologici, nivelul sau gradul de dezvoltare psihică a copilului este: imaginația, gândirea, memoria, interesul cognitiv, temperamentul, acele goluri și capacități pe care le are copilul. Prescolarii după natura lor sunt diversi sau diferiți, pe unii parametri copiii au însușiri aproximativ egale, corespunzător, prescolarii pot fi plasați în grupe asemănătoare pe anumiți parametri. Astfel poate fi diferențiere față de învățatura după interesul cognitiv, după dezvoltarea de a gândi, după dezvoltarea creativității și dezvoltarea vorbirii. De aceea organizarea muncii instructive se face în mod diferențiat.

Stimularea creativității este în demers complex, care a stat la baza proiectului ECO-PICTURA ce cuprinde fenomene de activare, antrenare, cultivare și dezvoltare a potențialului creator. În sistemul metodelor și tehnicilor de stimulare a creativității s-au impus Brainstorming-ul și Sinectica elaborate de *Alex Osborn și Gordon* unde are la bază principiul amănării, evaluării critice, ideilor noi, asigurarea și menținerea unei atmosfere favorabile producerii unor idei originale, neobisnuite. Sinectica presupune ca strategie dominantă asigurarea premizelor favorizate generării de idei și produse noi prin utilizarea analogiilor, a metaforelor, a reuniunii unor elemente diferite și aparent irelevante.

Jocul și învățarea au oferit copilului nenumarate prilejuri de a combina și recombina reprezentările pe care le dispune propriile sale imagini, ascultând povești, basme, poezii, reconstruiește mental principalele momente de naratiuni, le inversează, le omite, le amplifică și inventează altele noi.

În tratarea problemei instruirii și dezvoltării creativității a fost necesar ca suport următoarea considerație: drept bază a instruirii de dezvoltare servește conținutul ei, de la care derivă metodele și mijloacele organizării instruirii. Această considerație este caracteristică viziunilor lui *L.S. Vigotskii* și *D.B. Elconin*: "Pentru noi, - scrie *Elconin* - importanța primordială a avut gândul lui *Vigotskii*, despre aceea că instruirea își realizează rolul său primordial în dezvoltare, înainte de toate, prin conținutul cunoștințelor acumulate" - *V.V. Davidov*.

Concluzia este că arta și jocul, deși nu sunt sinonime, sunt înrudite și se întrepătrund. Și datorită lor și acum datorită acestui proiect, oamenii au un simț dezvoltat al frumosului.

NATURA ȘI ARTA

*Gavrilăscu Geta
Mușat Claudia
Grădinița P.P. Nr. 43 Craiova*

*"Artele nu imită direct obiectele vizibile ci merg la rațiunile
din care s-a născut obiectul natural."*

PLOTIN

Artă este un fenomen biologic strâns legat de dezvoltarea conștiinței de sine și a inteligenței. Artă este în același timp o activitate care inventează și desăvârșește simbolurile exprimării.

Lumea din jurul nostru este într-o continuă schimbare, numai natura a rămas și va rămâne cea care nu se va schimba și cea care va oferi izvor de inspirație tuturor celor care vor să "vadă" ceva în adâncurile sale. Aproape în orice domeniu al artei și al științei avem să întâlnim elemente din mediul înconjurător care au stat la baza studiilor, cercetărilor și descoperirilor făcute. Natura oferă tuturor "ceva" din frumusețea, fantezia, urticia, misterul și echilibrul său.

Lumea din jur este atât de bogată și de variată încât multe obiecte, ființe, fenomene, nu numai că ne atrag să le admirăm, dar ne trezesc dorința de a le repeta, atingând perfecțiunea naturii. E demonstrat faptul că omul cu un simț artistic dezvoltat și spirit de observație nu rămâne indiferent, se evidențiază în munca sa prin calitățile superioare, e mereu în căutarea noului.

Tot ce există în natură ni se prezintă în culori. Tot universul care ne înconjoară îl privim colorat. Lucrurile se deosebesc între ele nu numai prin formă dar și prin culoare, natura oferă cel mai bogat izvor de inspirație pentru realizarea lucrărilor prin diferite tehnici de lucru.

În spațiu forma nu este niciodată întâmplătoare, fiecare formă își are vocația sa materială, schițată încă din viața ei interioară. Ideea artistului este formă, și viața sa afectivă devine tot formă.

Dintodeauna, omul a creat artă inspirându-se din natură. El a observat cu atenție mediul înconjurător, l-a situat și apoi a creat o nouă realitate. Aceea nouă realitate are și ea structura ei, pe care creatorul și-a imaginat-o.

Culorile, fascinația combinațiilor de linii, puncte și forme, lumea vegetală și animală care se află în jurul nostru și în mijlocul căreia trăim, întreaga natură cu tot ce oferă, bun și rău, frumosul, toate contribuie la redactarea compozițiilor plastice.

BALZAC scria într-unul din tratatele sale de specialitate:

"Totul este formă, viața însăși este o formă."

"Din haosul sufletului se desprinde cosmosul operei",
traducea Tudor Vianu clipa de har a creației.

Artele plastice sunt frecvent comparate cu un limbaj, un limbaj care este creat pentru a exprima ceva. Opera de artă este un mijloc de comunicare, ea exprimă o realitate care este proprie creatorului, este o activitate care are loc dintodeauna.

Artă poate forma oameni, iar însușiri morale cum sunt bunătatea, cinstea, concepția progresivă despre lume și viața se vor găsi în ea, topite în magma arzătoare a esteticului.

APTITUDINI ÎNSUȘITE DE COPIII PREȘCOLARI ÎN ORELE DE EDUCAȚIE PLASTICĂ DIN CADRUL PROIECTULUI NAȚIONAL

Ed: Coșeran Dorina

Șc. cu cls. I-VIII nr. 2 Pielești - Structura Câmpeni - Dolj

Ed: Ungureanu Ionela Corina

Șc. cu cls. I-VIII "Marin Sorescu" Bulzești - Dolj

În activitatea preșcolarilor, educația estetică este, față de cea intelectuală sau etică, prioritară, dat fiind că, dacă noțiunile intelectuale sau etice presupun acumulare de informație, formarea estetică se bazează mai ales pe predispoziție de receptare a frumosului. Prin educație estetică se urmărește familiarizarea treptată a preșcolarului cu frumosul din mediul înconjurător și din creațiile artistico-plactice, formarea percepțiilor și gustului estetic, al deprinderilor artistice. Unul dintre cele mai importante aspecte ale educației estetice în grădiniță este educația artistică. Prin educație artistică se înțelege dezvoltarea sistematică a capacității de a percepe, de a înțelege și de a crea frumosul în artă. Arta are o mare forță educativă. Valoarea imaginii artistice rezidă în faptul că face apel la sentimentele copilului, antrenează activ aspectul afectiv al psihicului său. Arta transmite un mesaj emotiv a cărui receptare este condiționată de capacitatea copilului de a deține disponibilități de înțelegere a limbajului și de a intui starea creatorului.

Exemple de aptitudini însușite de preșcolari în timpul orelor de educație plastică:

1. Să respecte poziția corectă a corpului față de suportul de lucru pentru o bună coordonare oculo-motorcă;
2. Să utilizeze corect instrumentele de lucru în exprimarea liberă a gestului grafic;
3. Să obțină efecte plastice, forme spontane și elaborate prin tehnici specifice picturii.
4. Să aplice culoarea pe suprafețe date sau libere (cu pensula, buretele, degetul, palma, ghemotocul de hârtie, ața, ștampila, periuța, tubul);
5. Să obțină efecte plastice prin combinarea culorilor sau alte tehnici (fuzionare, presare, suprapunere, stropire, plierea hârtiei);
6. Să realizeze compoziții plastice prin prelucrarea formelor spontane;
7. Să folosească cuvinte și expresii specifice activităților artistico-plactice (șablon, amprentă, ștampilare, colorare, suprapunere, apăsare, presare);
8. Să descrie acțiuni specifice tehnicilor folosite în cadrul activităților plastice.
9. Să aplice în situații noi tehnicile de lucru învățate pentru realizarea unor compoziții originale;
10. Să creeze forme și modele noi prin îmbinarea elementelor de limbaj plastic;
11. Să modifice modelul dat prin adăugare sau restructurare.
12. Să interpreteze liber, creativ lucrări plastice exprimând sentimente estetice.
13. Să descopere semnificația lucrărilor din analiza culorilor, formelor, liniilor;
14. Să descrie lucrările proprii sau ale celorlalți copii, ținând cont de aspectul lor și de sentimentele pe care acestea le trezesc în sufletul copilului;
15. Să propună posibilități de valorificare a lucrărilor (expoziții, concursuri);
16. Să exprime ceea ce simte privind desene, tablouri, fotografii artistice, albume de artă.

Este cunoscută importanța desenului și picturii în vederea pregătirii copilului pentru scris, cu scopul de a stimula interesul copiilor, de a trezi emoții estetice, de a le dezvolta gustul pentru frumos, culoare, armonie, compoziție, simetrie, spiritul de ordine și acuratețe! Am căutat să îmbogățim cunoștințele copiilor cu diferite tehnici de decorare a suprafețelor pentru o mai bună atractivitate a activităților artistico – plastice. Astfel s-au folosit ca ustensile de lucru obiecte și materiale variate și simple ca, de exemplu, ștampile din cartofi, ștampile din plută, din gumă de șters, pieptene, site și șabloane decupate, chiar și amprente de degete sau ale mainilor copiilor.

În educația estetică, pictura, desenul și modelajul ocupă un loc tot atât de important ca și muzica și dansul. Educatoarea trebuie să îndrepte atenția copiilor numai spre ceea ce este frumos, să-i învețe să combine formele, să-i alăture culorile în așa fel încât să obțină efecte mai plăcute ochiului.

De aceea educatoarea trebuie să îndrume cu grijă, să stimuleze activitățile de desen, pictură și modelaj sprijinindu-i pe copii să-și formeze, de la cea mai fragedă vârstă deprinderi corecte de lucru și să-i ajute cu pricepere să înțeleagă și să folosească elementele simple de limbaj plastic.

Bibliografie:

- Joita Elena:- "Proiectarea activitatilor in gradinita", Revista Invatamantului Prescolar, nr.1, 1991.
- Manolescu Marin: -"Curriculum pentru invatamantul primar si prescolar Teorie si practica", Universitatea din Bucuresti, Ed.Credis, 2004
- Popescu E.: -" Pedagogie prescolara " E.D.P., Bucuresti 1993
- Montessori Maria: - " descoperirea copilului", E.D.P., Bucuresti, 1977

ARTA EDUCATIEI ESTETICE

Vasilica Bujor

Scoala cu cls.I-VIII Nr.2 Pielești Jud. Dolj

«....Ar trebui ca experienta estetica a unei vietii frumoase sa fie accesibila tuturor, caci toti trudesca la infrumusetarea vietii tuturor, si nu a vietii lor private, rasturnand institutiile care cautioneaza uratenia sau oroarea. Atunci noua sensibilitate se va raspandi in toti, si nu in afara individului, pentru a fi capabila de o inventie permanenta. Iar experienta estetica patrunde intreaga cultura, intrucat ea se traieste in cotidian. »

Educatia estetica pregateste intalnirea cu frumosul autentic, cu valoarea.

Modalitatile prin care educatia estetica ajunge la aceasta intalnire: prin educatie literara, educatie plastica, educatie muzicala, etc.

Desenul este unul din mijloacele cele mai apropiate și mai potrivite pentru educația estetică. La rândul ei, educația estetică este o parte principală a educației multilaterale.

Activitatea artistico-plastică este un cadru ideal pentru descoperirea aptitudinilor, este o activitate care produce plăcere., Desenul sa fie studiat pentru dezvoltarea sentimentului frumosului si sa nu devina o meserie!
"Aristotel (384-322 î.e.n.)

Prin activitatea artistico-plastica copiii sunt ajutați să vada frumosul. Elevii trebuie învățați să nu treacă pe lângă valorile frumosului din viața înconjurătoare fără să le observe.

Atenția lor trebuie să fie îndreptată asupra acestor valori: aspecte ale naturii, tradiții, folclor, artă. Frumusețile observate vor trebui exprimate în temele lor de desen..

Studiile întreprinse, ca și experiența practică, evidențiază că activitățile artistico-plastice exercită o influență benefică asupra personalității copilului pe plan estetic, moral, afectiv și intelectual. Aceasta implică din partea cadrului didactic o activitate educativă susținută.

"Poți să ai talent, dacă nu lucrezi e degeaba. Mâna trebuie să-ți umble. Și poți să desenezi bine, să ai culoare cât de frumoasă, dacă nu pui simțire nu iese nimic.

Noi artiștii privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul..."spunea marele artist Ștefan Luchian

Implicata în întreg procesul de formare și autoformare a personalității, educația estetică urmărește, în esență, dezvoltarea capacității de percepere și înțelegere corectă a frumosului din realitate (din natură, muncă, relații sociale, și din artă), formarea conștiinței estetice, a gustului și simțului estetic, a necesității și posibilității de a participa la crearea frumosului în artă și în viață. Sau, mai concis, educația estetică urmărește pregătirea copilului (și nu numai a acestuia) pentru actul de valorizare-receptare-asimilare și cel de creare a valorilor estetice.

Gustul estetic este capacitatea de a reacționa spontan, printr-un sentiment de satisfacție sau de insatisfacție, față de obiectele și procesele naturii, față de relațiile sociale, față de operele artistice. Gustul estetic aparține prin excelență sensibilității și imaginației, de aceea nu poate fi întotdeauna argumentat. Ceva place sau nu place, fără a se putea argumenta. Prezența gustului se manifestă prin sensibilitate la tot ce este frumos și prin capacitatea de orientare și alegere în conformitate cu legile frumosului. "Frumosul se educa prin frumos"spunea Platon la vremea lui, un adevar care a ramas valabil pâna în zilele noastre.

CREATIVITATE SI ORIGINALITATE IN ABORDAREA PICTURII SI ECOLOGIEI LA VARSTA PRESCOLARA

Daici Lavinia

Grădinița de copii nr. 43, Craiova

Simbol al bucuriei, al florilor si al zborului uman, al expansiunii sufletesti create, copilăria este determinanta pentru "scara valorica" pe care va putea urca orice om pe parcursul vietii lui. Copilăria da marele start pentru sublima competitie a omului cu el insusi- in propria sa devenire, autodesavarsire si afirmare ca valoare umana.

Copilăria este un vis, vis pe care nimeni nu-l poate uita.

Prescolarii ne invata, ne fascineaza prin farmecul si prospectimea lor, prin sinceritate, inocenta, candoare, perspicacitate si creativitate. Grădinița este un factor decisiv in educarea copiilor pentru frumos, pentru valoare.

Ce ar fi daca nu ar exista culori?

Ce inseamna culoare? Culoarea e emotie, e fie bucurie, fie tristete.

Stiu copiii ce este culoarea?

Sincer, nu m-a interesat ce stiu copiii despre culori, ci ce stiu sa faca cu ele si ce simt ei in fata universului plin de culori.

Limbajul plastic este unul dintre cele mai indragite mijloace de comunicare ale copiilor. Lucrarile copiilor reflecta personalitatea fiecaruia dintre ei, ne descopera lumea asa cum o vad ei, descoperind si noi copilul pe care nu-l cunosteam indeajuns de bine. Nu mai e nevoie sa amintim ca multi copii de varsta prescolara exprima prin limbajul plastic ceea ce nu pot exprima prin mijloacele limbajului vorbit, cu alte cuvinte isi completeaza modul de a comunica cu ceilalti.

S-au facut comparatii intre arta si joc. Cu certitudine impulsul artistic isi are radacinile in aceasta activitate semiconstienta a copiilor care se joaca.

Nimeni, in afara de ei, copiii, nu va putea reda mai bine universul lor.

Copiii inventeaza si transforma culorile in parteneri de joaca, vorbesc cu culorile si vorbesc despre culori- cand sunt hazlii, cand sunt mohorate, cand sunt intunecate, dar stralucitoare.

Deci, tablourile lor "rad si plang", ca insasi viata.

Nu uitati, nici o clipa, doamnelor educatoare, in timpul lucrului, dati-le copiilor senzatia ca sunt adevarati "artisti". Copiii prin ceea ce vor realiza o vor face cu mai mult curaj si incredere in fortele proprii.

Le spunem tuturor ca Dumnezeu a facut totul cu masura si nimic nu e inepuizabil.

Conservarea si ocrotirea mediului natural va fi o lupta in care omul va fi invingatorul. Privita istoric poluarea mediului a aparut odata cu omul, dar s-a dezvoltat si s-a diversificat pe masura evolutiei societatii umane, ajungand astazi una dintre cele mai importante preocupari ale specialistilor din diferite domenii ale stiintei si tehnicii. Poluarea aerului, desi cunoscuta de secole, a devenit in zilele noastre una din preocuparile majore, datorita faptului ca ea afecteaza atat sanatati omului cat si plantelor, animalelor, cladirilor etc.

Atmosfera poluata determina dereglari fiziologice cat si biochimice in plante cu privire la fotosinteza si distributia asimilatelor, absorbtia elementelor minerale din sol, germinatia semintelor etc. Ca efecte ale poluarii apelor mentionam "eutrofizarea lacurilor" si afectarea vegetatiei terestre prin exces de erbicide, insecticide, detergenti etc, in apele freatice. Poluarea solului reprezinta orice actiune care produce dereglari in functia normala a solului ca mediul de viata pentru plante.

Modalitatile de poluare a solului sunt diverse si se datoreaza rezidurilor din activitatea omului, a deseurilor industriale sau utilizarii necorespunzatoare a unor substante chimice in agricultura.

A ocroti si imbunatati mediul incojurator reprezinta pentru noi toti un obiectiv primordial, o sarcina a carei realizare trebuie coordonata si armonizata foarte bine in sistemul educational. Actiunea de protectie a mediului nu e usoara in comunitate. Schimbarea mentalitatii oamenilor e dificila iar fara educatia fiecarui individ in acest sens, pornind de la varste timpurii,

Educatia ecologica poate fi integrata in activitatile de pictura, copiii fiind educati in spiritul iubirii, ocrotirii si protejarii naturii pentru ca, natura este locul minunat de joaca al copiilor si trebuie incurajati pentru a o pastra curata.

Bibliografie:

1. Ion Nicolae – “Fiziologia plantelor”, Editura Sitech, 2008;
2. M. Negulescu – “Protecția mediului înconjurător”, Editura tehnica, 1995;
3. Dan Schiopu, Vasile Vintu – “Ecologie și protecția mediului”, Editura I. Ionescu de la Brad, 2002;
4. Revista Învățământul Prescolar, 1-2/2008

**PERFORMANȚE REALIZATE ÎN CADRUL PROIECTULUI NAȚIONAL „ECOPICTURA”
OBTINUTE PRINTR-O EVALUARE PSIHOLOGICĂ ȘI IMPLICIT METODICĂ A
RESURSELOR, DAR ȘI PRINTR-O DETERMINARE A „ÎNSUFLEȚIRII”
PARTICIPANȚILOR LA PROIECT.**

Draga Marinela

Grădinița nr. 50 „Sfânta Lucia” Craiova

Motto:

„Să nu se copieze natura, ci să se lucreze în spiritul ei”

Leonardo Da Vinci

Orice activitate umană, presupune din start un real și concret management al resurselor umane și implicit o organizare a procesului.

Toate aceste tehnici trebuie coraborate cu „personalitățile” participante și astfel avem asigurate aptitudini și interese pentru desen și pictură.

Procese psihice, fie ele simple sau complexe au o finalitate bine conturată, în cadrul existenței concrete.

Datorită faptului că sunt selective și procesează stimuli cu valoare adaptativă, copilul (omul) poate gândi, percepe, înțelege mai bine realitatea, natura poate rezolva spre 6-7 ani (datorită prezenței reprezentărilor) și stadiul gândirii, probleme cu care se confruntă.

După evoluția ontogenetică, activitatea poate să apară ca: joc, învățare cognitivă, muncă productivă și creare.

După gradul de conștientizare, poate fi în întregime conștientă (ia forma voinței), sau cu componente automatizate (deprinderile).

Niciodată nu trebuie să privim aceste componente separat, pentru că ele se întrepătrund armonios.

Exercițiul bunelor deprinderi plastice (picturale) ne poate revela aptitudinea pentru pictură (exp.).

Aptitudinea reprezintă una din cele trei mari categorii de personalități, alături de temperament și caracter.

În cazul ecopicturii, nu putem vorbi doar despre deprinderi și chiar aptitudini pentru pictură, dacă ele se manifestă în general și nu vizează natura, mediul înconjurător și sunt însuflețite de sentimente legate de natură.

De cele mai multe ori, mesajul, ideea, dar și culorile folosite în ecopictură sunt determinate într-o mare măsură de temperament.

Un coleric adoră roșul, îl folosește excesiv dacă nu e temperat. El caută roșul pentru a reda focul, părul, hăinuțele.

Aptitudinile reprezintă latura instrumentală, cea care deosebește copilul care are deprinderi plastice, de cel care acționează diferit, instrumentează cu ușurință deprinderile art – plastice.

Posibilitatea de compensare a aptitudinilor și latura motivațională a activității plastice, au constituit un ajutor prețios în combaterea exagerării psihotehnicii, care consideră omul drept un mozaic de aptitudini.

Când se manifestă creativitatea, apar în plus factori de flexibilitate și originalitate a gândirii.

Faptele din natură se păstrează cu ajutorul memoriei, care este în fapt o aptitudine de fixare, păstrare și reproducere prin mijloace plastice – pictura.

Un copil cu aptitudini pentru pictură, de exemplu, manifestă prima dată spirit de observație, el percepe cu ușurință fapte ecologice, chiar ascunse, într-un anumit context.

Atenția este o altă „calitate” a copilului cu aptitudini pentru activități artistice – plastice (pictura) etc.

Aptitudinile specifice sunt specifice științei, artei, pedagogiei.

Copiii, ca și adulții, se deosebesc între ei după capacitățile și posibilitățile lor de acțiune.

Aceleași activități artistice, de exemplu (pictură) sunt executate diferit calitativ, cu o frumusețe mai mare sau mai mică, uneori redusă.

Aptitudinile, constituie latura instrumentală și executivă a personalității.

Ar putea fi definite, ca subsisteme sau sisteme operaționale, superior dezvoltate care mijlocesc performanțe supramedii în activitatea depusă.

Aptitudinea care determină succesul este complexă și este determinată de un complex de factori.

Sunt aptitudini simple și aptitudini complexe.

Nu trebuie uitat faptul că aptitudinile se bazează pe anumite permise, predispoziții ereditare, dar se formează și se dezvoltă în cursul activității, în funcție de mediu și de educație.

Dacă părinții vor arunca gunoaiile lângă un copac frumos, pe iarba verde, copilul va alunga „imaginea” acelui copac frumos și nu va simți dorința de a-l picta. Așa „refulările” împiedică o bună percepție a mediului să transforme un „petic” frumos de natură într-o pictură armonioasă și cu mesaj.

Pe de altă parte cunoștințele și deprinderile în lipsa aptitudinilor, asigură îndeplinirea activităților numai la nivel mediu.

Jocul liber cu creionul, ceracolorul, pensula și acuarela sunt un bun indiciu pentru descoperirea copiilor cu interes(ei stau mai mult în aceste instrumente plastice) și chiar aptitudini.

Aici se vede, în funcție de felul și modul cum lucrează, aptitudinea generală, și aptitudinea specială.

Dacă sesizăm aptitudinea specială pentru artă și lăsăm lucrurile să meargă de la sine vor merge bine cu bune deprinderi artistice. Dacă însă, îi iau o foaie mare de desen, nu spun nimic și încep să lucrez „neajutorată”, copilul în aptitudinea specială pentru pictură va veni lângă mine.

Regula de aur este ca „nimic să nu fie impus ci totul să vină din ființa copilului, lăuntric”.

Apoi vine acea clipă când aptitudinile generale, dezvoltându-se la un anumit nivel prin exercițiu temeinic să le facem pe cele speciale să se manifeste.

Temele sunt legate de frumos: îi atragem atenția și mergem acolo, în curtea grădiniței, la caisul înflorit, privim împreună păsările, apa, natura cea nemurdărită de om.

Până la 7 ani, antropozofic, copilul este legat spiritual de frumos și bine.

Desfășor în fiecare dimineață un exercițiu de 10 minute pentru spiritul de observație.

„Ce-ai văzut tu astăzi când ai venit la grădiniță?”

Este dureros să vezi că ei – copiii sunt aduși în cele mai multe cazuri spre grădiniță, robotic, fără să li se atragă atenția asupra măcar a lucrurilor, întâmplărilor noi din natură.

Aici și nu numai, se „stârnesc” emoțiile pozitive la elevi.

Așa se înalță Eu-l lor spre performanță.

Așa se atașează și iubesc natura, așa o apără de murdărie și stricăciune.

Așa se „răzvrătesc” și iau aptitudini pentru apărarea naturii.

Am folosit metode de înnoire a artei pedagogice prin pedagogia lui Rudolf Steiner.

- copiilor le-am pus zilnic la îndemână, fără să-i oblig să se ducă în zona artelor următoarele materiale:

- ligheane mici cu apă, pensule mari și pensule pentru detaliu, burete curat, foi mari, coli, carton, suprafețe poroase, îndeosebi.

- ulei comestibil, hârtie creponată, aracet și orice material reciclabil care poate fi pictat.

Lucrează pe spații la început foarte mari, apoi din ce în ce mai mici.

Tot ce poate fi pictat și obiecte cere se aruncau, devin vase, decorațiuni, aranjamente.

Orice sărbătoare este un prilej pentru organizarea unei expoziții tematice, a unui album, fotografiile din aceste momente trec pe suport electromagnetic și vor fi vizionate cu diverse prilejuri.

Exemple de expoziții tematice organizate:

- 2 februarie 2008 „Îmi plac apele”, „Lacul codrilor albaștrii”.

- martie 2008 „Poluarea”, „Pomul meu preferat”

- 1 aprilie 2008 „Dacă aș fi pasăre” – expoziție și postere

- 22 aprilie 2008 „Pământul e mare”

- 10 mai 2008 „Copiii Europei”

- 24 mai 2008 „Păsările, prietenele mele”

Notă!

Am participat pe 11 mai 2008 la concursul internațional de artă plastică (pictură) cu 6 lucrări tema – „Or eu sunt copil”, „Și EU sunt copil!”.

Îmi programez următoarele expoziții

- 8 iunie 2008 „Apa cea mare - Oceanul”

- 21 iunie 2008 „Soarele, Soare frățioare”, „Soarele, prietenul pământului”.

Sugerez organizarea unor expoziții în Parcul Romanescu, Grădina Botanică sau Parcul Primăriei.

Peste tot în lume trăiesc copiii! Dacă-i iubim real, nu trebuie să uităm că ei, ca și noi de altfel, avem nevoie de un mediu curat.

Educația ecologică este o prioritate europeană și nu numai.

Dacă îi învățăm că în echipă pot lucra pentru natură, sunt sigură că într-o zi se vor sensibiliza și administrațiile inerte.

Trebuie să facem însă pași mici: primul este acela de a-i învăța să se bucure de frumusețea naturii.

Arătându-le frumosul le rafinăm percepția vizuală și sufletească.

Acestea toate trebuie începute cu mediul imediat, care trebuie obligatoriu amenajat estetic și funcțional.

„Meridianele și paralelele lumii” sunt dor liniile unui șotron peste care ei sar cu încredere, liberi.

Pe degetul unui copil care se juca pictând, a rămas o picătură albastră de culoare.

A întins-o pe o bucată de hârtie, deasupra unor nesfârșite dune de nisip și din ea au început să curgă stropi de ploaie; a întins-o apoi deasupra unui tun și s-a transformat în cer senin. Apoi tunul a început să bombardeze lumea cu flori”.

(Întâmplare artistică)

Rezumatul lucrării

1. Necesitatea evaluării inițiale a posibilității implementării proiectului de ecopictură
2. Depistarea acelor copii care ar putea participa activ și cu plăcere la proiect. Manifestări aptitudinale speciale pentru pictură, evidente
3. Evaluarea deprinderilor plastice observate, ca fiind manifeste și delimitarea clară de aptitudini artistice generale.
4. sesizarea aptitudinilor generale dar, mai ales a celor speciale pentru pictură și testarea tehnicilor picturale ca: dactilo-pictura, amprentarea palmară, fuziunea, compoziția etc.
5. Testarea tehnicilor de pictură și evaluarea rezultatelor.
6. Prezentarea lucrărilor se va face în cadrul anexelor atașate lucrării.
7. Prezentarea unor lucrări individuale de grup și colective pe tehnici lucrate sistematic și creativ cu copiii.
8. Măsuri ameliorative preconizate în performarea rezultatelor.
9. Sugestii pentru desfășurarea proiectului în etapa următoare în scopul împărtășirii experienței eficiente în domeniul ecopicturii.

CUM ȘI CÂND REUȘIM SĂ DESCOPERIM COPIII CU APTITUDINI ȘI INTERESE PENTRU DESEN

*Educ. Drăgan Alexandra
Grădinița cu P.P. Nr.1 Motru*

Există o relație între aptitudinile generale și cele speciale pe parcursul dezvoltării ontogenetice. Dezvoltarea timpurie a unei aptitudini creează premise pentru dezvoltarea ulterioară prin orientarea interesului spre domeniul respectiv.

În educația modernă se pune accent din perioada preșcolară pe dezvoltarea aptitudinilor.

Abilitățile obținute la vârsta preșcolară prin intermediul activității artistice (desen, modelare, aplicație, construire, lucru manual) permit copilului să deprindă la debutul școlar anumite competențe care la rândul lor devin o garanție a integrării sociale și o condiție a dobândirii performanței lingvistice, artistice plastice.

Există multiple posibilități de formare a unei personalități creative. Considerăm că una dintre cele mai eficiente în vârsta preșcolară este familiarizarea copiilor cu textul literar și dezvoltarea creativității prin diverse exerciții artistico – plastice: desen, pictură, modelare, aplicare.

Tehnici ce vizează ridicarea potențialului creativ al copiilor și stimularea lui sunt:

- reformulări într-o viziune personală;
- clasificări de obiecte care posedă însușiri similare;
- evidențierea particularităților unor clase de obiecte;
- formulări și explicații personale care se pretează la interpretări controversate;

- comentarea unor opere artistice;
- inventarea de jocuri și soluții de rezolvare a unor situații;
- interpretarea de roluri ale unor persoane reale sau imaginare;

Acesta este un proces complicat care se derulează în timp.

Acțiunile de stimulare a creativității urmăresc să determine productivitatea acestor capacități umane.

Ridicarea potențialului creativ al copiilor și depistarea aptitudinilor artistice începe de la munca creatoare a cadrului didactic (pentru aceasta sunt necesare cunoștințe multilaterale; eficiență de muncă și o bună pregătire).

Creativitatea în stilul de muncă al cadrelor didactice ține de factorii psiho-pedagogici și reflectă un cuantum de capacități specifice și generale.

Capacități generale:

1. Vocația profesională: predispoziții, aptitudini artistice, simțul noutății;

2. Erudiția: posedarea unui larg și bogat orizont cultural în diferite ramuri – artă, filozofie, psihologie, etică etc;

- Pasiunea pentru literatură și artă.

• Structuri fizice și psihice cognitive, afective, motivaționale, predominarea semnificativului spre satisfacerea solicitărilor copiilor.

Capacități speciale:

- Capacitatea intelectuală.

• Posibilitatea cadrului didactic de a reacționa și de a se adapta la nivelul diferențial al copiilor.

• Posibilitatea de a opera cu eficiență în cadrul activităților teoretice și practice în scopul asimilării cunoștințelor, al formării priceperilor și deprinderilor necesare.

- Iscușința de a-i captiva pe copii, de a le trezi și satisface interesul de cunoaștere.

• Capacități docimologice: evaluarea reală, obiectivă, a nivelului de dezvoltare a cunoștințelor și aptitudinilor copiilor.

- Capacitatea de generalizare a experienței personale.

Creativitatea ocupă un loc de cinste în sistemul de educație și, de noi depinde să o cultivăm și să o dezvoltăm.

Bibliografie:

1. "Psihologia artei" " H. DELACROIX

COPILUL – NATURA - PICTURA

Constantin Lori- Elena

Gr. nr. 41 ELENA FARAGO

Inițierea în educație conține ca moment fundamental cunoașterea și înțelegerea copilului. Ea ne cere să precizăm ce este educația și ce înțelegem prin copil și copilărie. Orice demers educativ are nevoie de o delimitare conceptuală clară, de o analiză explicită a conceptului de copil și al universului pe care îi presupune și creează acesta. Copilul nu este un adult în miniatură. El are felul său propriu de a gândi și de a simți, el are în fața problemelor vieții o înțelegere, o atitudine și un comportament proprii care diferă de cele ale adultului.

Copilul este "punctual cel mai fraged al vieții, unde totul se poate încă hotărî, unde totul se poate înnoi, pentru că totul palpita de viață, acolo sunt ascunse tainele sufletului, acolo se plămădește creația omului" - Măria Montessori-

Copilul este omenirea viitoare întreaga: el poartă cu el luminile și umbrele sufletului omenesc, din el vor izvorî dorinți și griji viitoare; el va da sensurile lumii cu ce va să vină.

Coilul este fantezie și mobilitate, deci noutate și surpriză. De aici putem deduce că dezvoltarea intelectuală, morală și estetică a copilului, depinde de modul cum știe adultul să-l susțină pentru a putea să-și edifice propriul destin. Pentru aceasta el are nevoie de sprijin și îndrumare, dar și de libertate și inițiativă, personale.

Exista o relație spontană a copilului mic față de anumite categorii estetice care se manifesta sub forma atașamentului, a identificării pline de însuflețire sau prin respingere, rezerve.

La copilul mic se naște dorința și curiozitatea de a se întâlni cu frumosul. Aceasta dorință constituie punctul de plecare a motivației psihologice care face posibilă permanentizarea interesului estetic. El dorește tot mai multe impresii estetice iar sarcina educatoarei este aceea de a-i oferi cât mai multe posibilități de dobândire a impresiilor estetice.

Receptivitatea estetică trebuie formată și educată în mod conștient de la vârste mici. Grădinița este cea care îi face pe copil să perceapă latura estetică a mediului ambiant, a relațiilor sociale. Perceperea laturii estetice a vieții cotidiene conduce la formarea și dezvoltarea emoției estetice.

Nivelul de dezvoltare a deprinderilor și obișnuințelor, mai târziu a aptitudinilor de a percepe, observa și reda, prezintă o importanță deosebită în asigurarea creerii unei atitudini față de estetic.

Educatoarea poate în permanență să trezească și să întuiască exigentele preșcolarului față de frumos, oferindu-i noi ocazii pentru contemplarea frumosului.

În activitățile de desen și pictură, copilul capătă cunoștințe despre frumos și proportionalitatea formelor, despre armonia culorilor, moduri și procedee de lucru cu creionul și pensula. De fapt, pregătirea copiilor pentru desen și pictură este o condiție a participării active a lor la procesul cunoașterii. Cu ajutorul formelor, culorilor, senzațiilor, el gândește. Își dezvoltă spiritual de observație, memoria, gândirea, imaginația.

Un rol deosebit în realizarea celor prezentate mai sus îi are pregătirea realizată înaintea desfășurării activităților propriu-zise cât și în timpul acestora.

Copiii nu se nasc cu aptitudini și interese pentru ceva anume. Numai canalizându-le acțiunile și activitatea putem obține rezultate deosebite, iar în cele din urmă, performante.

Astfel, la începutul fiecărui an școlar, noi educatoarele realizăm evaluarea inițială sau predictivă care ne ajută să stabilim bagajul de cunoștințe al copiilor din grupa respectivă pe nivele de vârstă. Având în vedere activitățile artistico-plastice, putem (arata) menționa că la începutul anului școlar unii preșcolari se simt descumpăniți, nu reușesc să-și aleagă o anumită temă, sau chiar se opresc la subiecte neinteresante, care de multe ori sunt sub posibilitățile lor.

De aceea, noi prevenim toate acestea ajutându-i să compună o temă, chiar sugerându-le câteva subiecte din care ei pot să-și aleagă. Atunci când le dăm (copiilor) posibilitatea să-și aleagă singuri tema, facem apel direct la reprezentările memoriei și imaginației.

Noi ca educatoare, trebuie să încurajăm inițiativa creatoare a copiilor, să-i îndrumăm astfel încât să le îmbogățim posibilitățile creatoare.

O grijă deosebită, a noastră, constă de asemenea în alegerea elementelor care compun tema cât și a materialelor adecvate care le sunt necesare.

Întotdeauna lăsam libertate copiilor în tratarea subiectului ales. Aceste activități oferă copiilor posibilitatea să-și dezvolte spiritual de inițiativa și de independență, cât și aptitudinile creatoare.

În cadrul procesului sau de dezvoltare trebuie să privim copilul ca pe o făptură activă care are permanent legătura cu obiecte, evenimente naturale și sociale, creîndu-și în felul acesta cadrul în care se poate dezvolta atât convergent cât și divergent. În felul acesta înclinațiile și interesele sale sunt de fapt puncte de plecare și mai apoi premise ale dezvoltării imaginației lui.

În funcție de interesul manifestat de copil față de un anumit tip de activitate (desen, pictură, modelaj) eu ca educatoare îi orientez și dirijez activitatea în așa fel încât să-i condiționez stabilitatea intereselor cât și dezvoltarea unor anumite aptitudini. De aceea la nivelul grădiniței în care lucrez, am înființat cu mulți ani în urmă Cercul de pictură care îi atrage pe copii, le dezvoltă sensibilitatea, simțul estetic, imaginația, creativitatea; în timp devin mai toleranți, mai înțelecători, chiar prietenoși.

Aceasta este o activitate interesantă, frumoasă, plăcută care înalță suflete și dă societății oameni buni, cu un mare gust pentru frumos, pentru artă, pentru tot ceea ce îi înconjoară.

Insistând pe această latură fină, emoțională a talentului copilului, reușim să obținem rezultate bune și foarte bune, iar mai apoi putem vorbi chiar de performanțe.

Ajungerea la performanță se realizează de asemenea prin educarea emoțiilor pozitive, care mențin interesul copiilor, le mobilizează gândirea, le stimulează spiritul de observație creînd în felul acesta condiții pentru dezvoltarea aptitudinilor speciale.

Deasemenea, în atenția noastră, a educatoarelor, trebuie să fie copiii ale căror posibilități întrec într-o măsură mai mică sau mai mare nivelul colegilor, copii care au inițiativă, fantezie, imaginație creatoare. De obicei, acești copii termină foarte repede tema dată și încep să se plictisească. De aceea este necesar să li se complice tema, chiar permitându-le să realizeze o lucrare suplimentară, dându-le o altă foaie de hârtie. Trebuie să le acordăm această permisiune numai dacă tema propusă a fost bine executată, iar calitatea execuției este bună sau foarte bună.

Activitățile artistico-plastice, prin natural or, dezvoltă spiritul de inițiativă și de independență al copiilor, precum și aptitudinile creatoare deoarece ei sunt puși în situația de a-și alege singuri tema pe care urmează să o execute. Ei fac încercări variate care pornesc din proprie inițiativă pentru a reuși să soluționeze problemele ridicate de realizarea temei alese.

De aceea educatoarea trebuie să îndrume cu foarte mare atenție aceste activități. Copiii trebuie să primească lumina suficientă, să aibă spațiu de mișcare pentru a nu se deranja unii pe alții, poziția la masă să fie corectă, să țină corect, în mână, creionul sau pensula.

Educatoarea intervine în stimularea copiilor ori de câte ori este cazul rezultatele fiind deosebite- adică lucrări din ce în ce mai bine realizate, lucrări deosebite.

În cadrul acestui demers, m-am folosit atât de metodele clasice cât și de cele moderne, îmbinate armonios ca și culorile, dau strălucire lucrărilor, sileuiesc acea piatră colțuroasă transformând-o într-una prețioasă.

La nivelul clasei pe care o conduc, desfășor cu micuții opționalul " Ecologisti mileniului III". Astfel dorința de cunoaștere și de salvare a tot ce este viață se materializează în lucrări de pictură și desen cu care îmbogățim permanent expoziția clasei câtă vreme e cea din cadrul Proiectului "Eco -pictura".

Acest Proiect este deosebit atât prin conținut cât și prin formă sa. Organizându-se permanent expoziții, putem să alegem cu ușurință grupul de copii cu aptitudini deosebite, pe care să-I îndrumăm îndeaproape pentru a le dezvolta calități estetice-ajungând la performanță.

Însăși PROIECTUL ECOPICTURA este o modalitate deosebită de colaborare între grădinițe, cadre didactice, copii și mediul înconjurător pe care trebuie să-l păstrăm frumos și sănătos.

"ARTA DE A TRAI ESTE SI ISCUSINȚA DE A ȘLEFUI MEREU SPRE A CREA DIN TINE O OPERA DE ARTA, O FIINȚĂ AUTONOMĂ, ELIBERATĂ DE TIRANIA INSTINCTELOR, DE IMPULSURI EGOISTE SI PASIONALE".

V.PAVELCU

NATURA REFLECTATĂ PRIN ARTĂ

*Ed. Ionașcu Rouța
Gr. Nr. 38 - Craiova*

Educația prin artele plastice contribuie la dezvoltarea gustului pentru frumos al copiilor și la formarea laturii estetice a personalității umane. Sensibilitatea artistică se modelează printr-o educație specifică susținută. Vârsta nu poate fi o piedică în exprimarea artistică a copiilor.

„Ei încearcă o bucurie la fiecare descoperire nouă pe care o fac și aceasta le dă sentimentul de demnitate și de satisfacție, îi încurajează să caute mereu”. Ion N. Șușală

La copilul mic se naște dorința și curiozitatea de a se întâlni cu frumosul. El își formează tot mai multe impresii estetice, iar sarcina grădiniței constă în a-i oferi cât mai multe posibilități de structurare a acestora. Copilul gândește cu ajutorul culorilor, formelor, al sunetelor și al senzațiilor.

Ce-ar însemna o lume fără culori? – cu greu ar putea fi descrisă în cuvinte.

De ce culoarea? – pentru că o culoare anume este legată de o anumită emoție. Aduce în sufletul nostru fie bucurie, fie tristețe, căldură sau răceală, liniște sau preocupare.

Ceea ce pot și știu copiii despre lumea culorilor am descoperit în perioada de început a anului școlar. Deși foarte mici, 3-4 ani, am observat la copii preocupare și interes pentru activitățile de desen și pictură.

Sursa de inspirație în realizarea lucrărilor a constituit-o lecțiile plimbări, observările în aer liber, citiri și comentarii de imagini despre natură, colecția Atlas -, „Întraga lume la dispoziția ta”.

Copiii se lasă îndrumați și pot fi modelați în așa fel încât pe fondul lor afectiv să se așeze elementele cunoașterii artistice care vor imprima gândirii lor anumite nuanțe ce vor îmbogăți substanța viitoare a activității individuale și sociale.

Cunoașterea și folosirea diferitelor tehnici de lucru de către copii le creează acestora condiții pentru un start egal în activitatea lor plastică, le creează sentimentul propriei lor valori sporindu-le încrederea în capacitatea de creație.

Exersarea timpurie, la început involuntară a diferitelor procedee, tehnici și implicit a unor elemente și mijloace de expresie plastică va oferi mai târziu acea speranță de mișcare, de orientare și de acțiune.

În organizarea și desfășurarea activităților din cadrul proiectului am îmbinat metodele tradiționale cu cele moderne, iar tehnicile de lucru folosite au ținut cont de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor.

Tehnicile de pictură utilizate în realizarea tematicilor propuse au fost: dactilopictura (tehnica amprentei vârfurilor degetelor), tehnica picturii cu palma, tehnica ștampilelor din plută, tehnica ghemotocului de hârtie și spre sfârșitul anului școlar am aplicat și tehnica șablonului.

Tehnica dactilopicturii, deși este simplă, este foarte importantă în dezvoltarea abilității degetelor copiilor. Fiecare are o altă amprentă mai mare sau mai mică. În acest fel am obținut cele mai neobișnuite ștampile, cu efecte deosebite, ușor de realizat de către copii, sensibilizând gustul pentru culoare și frumos. Prin aplicarea mai multor amprente laolaltă am realizat cu copiii tablouri și lucrări diverse: „Fructe”, „Prietenii mei - animalele”.

Imbinând tehnica dactilopicturii cu tehnica picturii cu palma, copiii au compus spațiul plastic în lucrări ca: „Copacul primăvara”, „Parcul din orașul meu”, „Casa mea”.

Aceste tehnici au fost foarte îndrăgite de copii.

O altă tehnică folosită de copii în lucrările lor a fost tehnica ștampilelor din plută.

Din dopuri de plută am confecționat ștampile de diferite mărimi pentru obținerea unor modele și a unor tablouri. Cu ajutorul ștampilelor din plută, prin repetare, alternare și simetrie am creat motive noi, menite să dezvolte orientarea în spațiu a copiilor (aproape, departe, sus, jos).

Astfel, la tema „Câmp cu flori”, cu ajutorul ștampilelor copiii au realizat tabloul imbinând elemente ca: flori, fluturi, nori, așezându-le în diferite poziții.

În realizarea temelor: „Grădina cu flori”, „Poiana cu bujori” am îmbinat cele două tehnici: tehnica ștampilelor din plută și tehnica ghemotocului de hârtie.

Tehnica șablonului am utilizat-o spre sfârșitul anului școlar când copiii și-au format deprinderi de lucru, au învățat să utilizeze șablonul. Aceasta tehnică i-a ajutat să compună spațiul plastic realizând teme ca: “Păsari pe lac”, “În Delta”, “Animalul preferat”.

Desfășurând acest gen de activități am format deprinderi și comportamente și am realizat obiective atât ale educației ecologice cât și ale educației estetice.

Valorificarea rezultatelor obținute în cadrul proiectului s-a concretizat prin amenajarea unor expoziții în holul grădiniței și realizarea albumului cu tema „Natura reflectată prin artă”.

Esența procesului de educație estetică, constă pe de o parte în educarea simțului pentru frumos, pentru a-l putea sesiza, descoperi și introduce în viață, iar pe de altă parte, în îndrumarea copilului spre viața artistică și pregătirea lui în vederea înțelegerii reale, plastice a vieții prin intermediul artei, de a stăpâni limpede problematica “gramaticii educației prin limbajul artei”.

Bibliografie:

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII, Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii, ediția a II-a.

VICTOR DIMA, Educație plastică, Editura Teora, București, 1998.

ARNHEIM RUDOLF, Arta și percepția vizuală, Editura Meridiane, București, 1979.

MIHAELA ROCO, Creativitatea și inteligența emoțională, Editura Polirom, Iași, 2001.

EFECTELE FIZIOLOGICE SI PSIHICE ALE CULORILOR - CULOAREA IN PROCESUL DE INVATAMANT

Inst: Istudor Tatiana - Camelia

Gr. Negoiesti, Dolj

Simbolismul cosmic al **culorilor** este regasit la zeitatile din multe cosmo-gonii. Multi dintre indienii din America de nord asociaza fiecaruia dintre cele 6 sectoare cosmice o culoare sacra. Aproape de sol se regaseste albul care indica zorile, peste alb era asternut albastrul (culoarea va apareea sub forma peluzei), pentru a remarca dimineata, peste albastru era galbenul, simbol al asfintitului si deasupra se afla negrul, simbol al noptii.

Amerindienii realizeaza urmatoarele conceptii: galben=nord, albastru=vest, rosu=sud, alb=est, zenitul=multicolor, negrul=pamantul.

La populatiile maya, patru culori desemneaza geniile celor 4 puncte cardinale care dominau pamantul si inspirau sentimentele omului, realizandu-se o "mica " inversiune a rolului **culorilor**. Astfel albului ii corespunde nordul, negrului ii corespunde vestul, rosului ii corespunde estul, iar galbenului ii corespunde sudul.

Perceptii diferite dintre elementele cosmonogonice si culori se gasesc la indienii pueblo pentru care rosu=vest, albastru=nord, verde=est, galben=sud.

Aztecii, ca cei mai multi dintre amerindieni, folosesc acelasi cuvant pentru toate nuantele de verde si albastru. Simbolismul pietrelor albastre sau verzi: verzi-albastre, este pe de o parte un simbolism solar, asociat cu peruzeaua, piatra focului si a soarelui, semn de seceta si foame, pe de alta parte, albastrul verzui al pietrelor chalchihuit sunt simbol al fertilitatii, chezasie a renasterii.

Definitia culorii ca notiune psiho-fizica sublineaza faptul ca suntem influentati in mod remarcabil de culoare, care ne provoaca stari, trairi si sentimente atat de nuanta cat si de saturatie. Informatia culorii se obtine atat pe cale vizuala, prin intermediul luminii care induce simtul vazului, capabil de receptiune a peste 90% din totalul cunostintelor asupra obiectelor si fenomenelor din natura. Culoarea accentueaza **puterea** de memorare a omului prin trairile pe care le induce. Ne amintim toata viata de un peisaj montan, un tablou celebru, o persoana, mai ales prin intermediul **culorilor** care ne-au fermecat la primul impact cu acestea. De multe ori, bolnavi si pesimisti, am primit suflul vietii prin impactul cu o culoare vie, care a indus in sufletul nostru optimismul necesar insanatosirii. O singura culoare induce plictiseala, monotonie, daca este privita mult timp. Ne plac peisajele, tablourile, unii oameni, incaperile pentru ca sunt caracterizate prin imbinarea armonioasa a **culorilor**. O adevarata armonie cromatica studiaza valoarea de combinatie a **culorilor** si echilibrul cromatic.

De fapt nu culorile in sine, ci valorile cromatice obtinute prin combinarea, dispunerea, armonizarea si echilibrarea valorilor diferitelor tonuri si nuante cromatice sunt cele care isi pun amprenta pe sufletul omenesc. Studiul **culorilor**, armonia lor, impactul asupra vietii noastre a preocupat o pleiada de cercetatori care si-au adus contributia la cunoastera mecanismului vederii in culori, la interpretarea interactiunii dintre om si culoare si a influentei **culorilor** asupra psihicului, a puterii de memorare, a starii de sanatate. Fara culori, fara lumina am fi mult mai saraci, mai nelinistiti, si am pierde **puterea** de a intelege si de a stapani unele fenomene naturale. Avand in vedere cele mentionate mai sus, vom reprezenta, pe scurt, domeniile in care viata si culoarea interfera in beneficiul nostru.

Dupa cum stiti exista culori calde si culori reci, care produc diferite senzatii de la incalzire la racire, dinamism, la senzatii de rece, frig, liniste. Culorile calde sunt: ROSU, GALBEN, ORANGE. Ele sunt vesele, luminoase, dau senzatii de dilatare a spatiului prosoetice. Culoarea rosie este o culoare foarte calda, excitanta, care mobilizeaza fluxul de idei. Rosul este o culoare care ridica tonusul muscular, activeaza respiratia, creste tensiunea arteriala si induce o senzatie de cald. Excesul de culoare rosie devine chiar obositor din cauza acestor efecte fiziologice.

Galbenul este cea mai vesela culoare si mai putin obositoare dintre culorile calde. Ea influenteaza functionarea normala a sistemului cardio-vascular si stimuleaza nervul optic. Galbenul induce o senzatie de apropiere, de caldura, dinamism, inviorare si satisfactie. Deci galbenul mentine prin aceste stari psihice capacitatea de concentrare, mobilizare cat si vigilență. Totusi daca este privita indelungat, da senzatii de oboseala.

Orangeul are aceleasi efecte ca si galbenul. Orangeul induce optimism, veselie, impresie de sanatate sociabilitate, emotii placute. Culoarea portocalie accelereaza pulsatiile inimii, mentine presiunea sanguina, favorizeaza secretia gastrica, digestia.

Culorile reci cum ar fi albastrul, violetul, negrul, induc o stare de calm, rece, agonie, frig. Ele "micsoreaza" spatiul si induc pesimismul, indoiala si tristetea.

Culoarea verde, desi considerata o culoare rece ea faciliteaza deconectarea nervoasa, favorizeaza meditatie, contemplarea si asocierea de idei.

Albastrul este o culoare foarte rece, odihnitoare, induce calm liniste interioara, nostalgie, favorizeaza procesele de inhibitie si incetineste activitatea mentala. Prea mult albastru da senzatia de departare de infinit, creand aceasta stari depresive. Albastrul de asemenea scade tensiunea arteriala, tonusul muscular, calmeaza respiratia si micsoreaza frecventa pulsului.

Culoarea violet este rece, nelinistitoare si descurajatoare. Fiind o culoare compusa din rosu si albastru, are efecte contradictorii, inducand senzatii de optimism, nostalgie, atractie si repulsie, calm relativ pe fond de neliniste. In plan fiziologic violetul intensifica activitatea cardio-vasculara si pulmonara.

Negrul este o culoare neutra, rece, depresiva, reduce activitatea mentala si activitatea metabolica inducand stari depresive de neliniste, de disperare. Fiziologic reduce mult activitatile vitale, scade pulsul minimizeaza capacitatea de raspuns la stimulii de mediu ambiant.

Albul ne face expansivi, puri, robusti, luminosi si increzatori in fortele proprii. Albul pur si intens provoaca contractia pupilei si a muschilor globului ocular, de aceea el este obositor.

Tonurile de gri, rezultand din amestec de alb cu mai mult sau mai putin negru, sunt neutre si estompeaza efectele **culorilor** pure, sau scot in evidenta stralucirea lor, in functie de raportul dintre alb si negru. Observarea corpurilor se realizeaza prin intermediul luminii emise de acestea (in cazul surselor primare) sau a luminii reemise de suprafata corpurilor daca acestea sunt surse secundare de radiatii. Toate corpurile reemit o parte din radiatiile care ajung la suprafata lor. De cele mai multe ori lumina care ajunge la ochiul uman provine de la suprafata corpurilor observate. Compozitia spectrala a radiatiilor reemise este dependenta de modul cum variaza coeficientii de absorbtie si de difuzie ai suprafetelor observate cu lungimea de unda.

Testele de culoare sunt renumite pentru eficacitatea lor (au valoare diagnostica clinica). Testul Luscher permite psihologului si medicului neorolog sa emita un diagnostic corect, in baza reactiei pacientului la 8 nuante: albastru, verde, rosu, galben, negru, maro, gri, violet.

Daca pacientul alege pe prima faza: rosu, albastru, verde, galben, iar pe cele secundare: maro, gri, violet, negru, este perfect sanatos, daca nu gradul sau de boala este tot mai mare cu cat le alege pe cele secundare in fata celor principale.

"Printre pulberile zdrentelor de nori. Cu suliti de lumina si de foc, rasare, inainteaza-si face loc. Un soare-n miliarde de culori"...spune poetul Mihail Celarinu. De fapt lumina soarelui nu are miliarde de culori, dupa cum vede poetul. Lumina soarelui este de mai multe culori.

Cand razele de lumina, ce, vin de la soare trec prin picaturile de ploaie, se produce un fenomen ciudat: picturile de apa ce despart in 7 culori, separate una de alta intr-o panglica impresionanta. Asa se explica existenta curcubeului...

Observarea corpurilor se realizeaza prin intermediul luminii emise de acestea (in cazul surselor primare) sau a luminii reemise de suprafata corpurilor daca acestea sunt surse secundare de radiatii. Toate corpurile reemit o parte din radiatiile care ajung la suprafata lor. De cele mai multe ori lumina care ajunge la ochiul uman provine de la suprafata corpurilor observate. Compozitia spectrala a radiatiilor reemise este dependenta de modul cum variaza coeficientii de absorbtie si de difuzie ai suprafetelor observate cu lungimea de unda.

Thomas Young a descoperit la inceputul sec. al 19-lea *Teoria cumulativa a vederii in culori*, care presupunea existenta a 3 culori fundamentale: rosu(r), verde(g) si albastru(B) (teoria cumulativa a lui Thomas s-a adeverit, deoarece aceste 3 culori pot fi obtinute din majoritatea coeficientilor cromatici pozitivi). O prima confirmare a teoriei lui Young a fost demonstrata, dupa 50 ani mai tarziu de catre Maxwell si independent de catre Helmholtz. Culorile utilizate pentru mixaj, trebuie sa fie culori primare. In calitate de culori primare pot fi alese oricare 3 radiatii din domeniul [380-780]nm., insa combinatia rosu+verde+albastru este cea optima,

deoarece conduce la obtinerea majoritatii **culorilor** cu ajutorul unor coeficienti cromatici pozitivi. In anul 1958 Ruthon a descoperit existenta a trei pigmenti cu sectre de absorbtie in (R), (G), (B) in ochiul de peste.

Prin efectul pe care il au culorile asupra psihicului nostru, culoarea poate fi utilizata la identificarea si tratarea psihicului nostru si tratarea unor disfunctii somatice sau psihice ale organismului uman.

Astfel dupa nuanta pielii se stabilesc tulburati somatice:

- piele verzuie, buze vinete: anemie
- piele aramie: tulburari diabetice
- piele galbena: icter
- limba rosie sau alba: insuficienta acida
- fata galbena: tulburari hepatice
- fata rosie spre vanat si innegrirea gingiilor: icter negru
- nasul rosu: consumul excesiv de alcool

Culoarea poate stimula memoria, poate spori eficienta invatarii, poate dezvolta creativitatea si imaginatia oamenilor. Concomitent culoarea ne umanizeaza prin trairile pe care le declanseaza, influentandu-ne conduita.

Materialele cromatice eficientizeaza actul invatarii prin cresterea interesului elevului, concentrarea atentiei, stimularea imaginatiei. Specialistii sustin sintagma ca "Marile genii s-au nascut la tara", nu este intamplatoare, deoarece spatiul cromatic foarte variat al localitatii rulare, in comparatie cu cenusiul oraselor, asigura o dezvoltare mentala superioara. Studii psiho-colorimetrice au indicat cresterea vitezei de memorare cu peste 40% in cazul utilizarii materialelor didactice colorate, prin cresterea acuitatii de percepere si a preciziei. In confectionarea materialelor didactice se vor folosi culori tari si contraste puternice pentru evidentiarea informatiilor cu caracter de legitate (principii, reguli, ipoteze, legi) si culori mai saturate, mai putin contrastate pentru evidentiarea informatiilor exemplificatoare, a unor legitati particulare (date, argumente, demonstratii, enumerari). Cercetarile psihologice asupra perceptiei cromatice au stabilit urmatoarea ordine descrescatoare de intensitate a contrastelor cromatice, legate de optimizarea procesului de invatare: -pentru planse, desene, schite, grafice: albastru pe alb, negru pe galben, verde pe rosu

-pentru materiale tiparite: galben pe negru, alb pe albastru, negru pe orange, orange pe negru, negru pe alb -pentru cresterea lizibilitatii la distanta: negru pe galben, verde pe alb, rosu pe alb, albastru pe alb, alb pe albastru, negru pe alb, galben pe negru, alb pe rosu, alb pe verde, alb pe negru. Am continuat aceasta lista pentru a ne convinge cat de lipsita de inspiratie este montarea in scoli a tablelor negre pe care se scrie cu alb. Pentru a mai ameliora putin situatia, tablele ar trebui vopsite cu negru desaturat cu alb, care sa tinda spre un gri inchis, in felul acesta oboseala ochilor celor care de 4-6 ore privesc mereu spre nefericita alternanta alb pe negru sa fie mai putin expusi oboselii. Atunci cand intr-o scoala se vor schimba tablele, trebuie avuta in vedere aceasta observatie si trebuie alese tonuri de galben pentru tablele pe care vom scrie cu carioca neagra. Dimensiunile literelor trebuie adecvate la distanta dintre tabla si ultima banca a clasei. Imbinarea criteriului contrastului cromatic cu cel al locului pe care acel contrast il ocupa in scara acuitatii vizuale poate sa cada in timpul perceptiei globale cu 65% si durata citirii unui text cu 70%. Culorile si cifrele sunt mai usor de perceput decat literele si formele geometrice. Viteza de numarare a simbolurilor cromatice este de doua ori mai mare decat viteza de numarare a simbolurilor acromatice. De aceea copiii vor fi indemnati sa sublinieze sau sa incaseteze regulile, definitiile, legile, principiile, cu creioane colorate (verde, rosu, orange).

Studiile psiho-cromatice recomanda alegerea coloristicii adecvate pentru spatiile de invatamant. Salile de clasa vor fi vopsite in culori pale (verde, orange spre galben), peretii vor avea doua culori, prima jumătate, de langa podea, va fi inchisa, eventual culoarea mai saturata, iar partea superioara mai deschisa, sau aceeasi nuanta desaturata. Peretele din fata clasei va fi verde sau bleu deschis, cu partea inferioara mai inchisa. Tabla verde deschis si creta galbena sau tabla galbena si creta neagra pentru a asigura relaxarea privirii si functionarea ochiului in acel domeniu spectra in care este mai sensibil. Saturatia medie a culorii tablei va fi potrivit aleasa pentru a reduce contrastul si a minimaliza socul vizual. In studiul individual cu materialele cromatice iluminarea obiectelor se va face din stanga, fie cu lumina naturala, fie cu lumina becurilor cu incandescenta. Lumina trebuie sa fie difuza, iar in cazul colilor care reflecta puternic lumina (coli lucioase) se vor lua masuri incat acestea sa nu fie privite prin intermediul fasciculului reflectat. Fondul de invatare (coli, caiete, foi, carti, planse) sa fie alb-

crem sau alb-verzui. Albul pur, prin faptul ca difuzeaza intreaga cantitate de lumina incidenta, devine obositor in cazul studiului indelungat. Notitele se pot realiza pe foi divers colorate, cu folosirea creioanelor colorate adecvat contrastate, marcari din text. Nu se recomanda utilizarea a mai mult de 4-5 nuante pe o pagina, caci numarul mare de culori scade acuitatea si **puterea** de observatie. Sa folosim aceste reguli elementare de cromatica in procesul de invatare si rezultatele vor fi spectaculoase.

“Printre pulberile zdrentelor de nori

Cu suliti de lumina si de foc,

Rasare, inainteaza-si face loc

Un soare—n miliarde de culori“

...spune poetul Mihail Celarinu. De fapt lumina soarelui nu are miliarde de culori, dupa cum vede poetul. Lumina soarelui este de mai multe culori. Cand razele de lumina, ce, vin de la soare trec prin picaturile de ploaie, se produce un fenomen ciudat: picaturile de apa ce despart in 7 culori, separate una de alta intr-o panglica impresionanta.

Asa se explica existenta curcubeului... Din punct de vedere fizic, Decartes a fost cel care a explicat, in baza legilor refractiei, formarea acestor minunate portiuni de cercuri colorate deasupra orizontului. El a calculat traiectoriile catorva mii de raze incidente in diferite puncte de pe suprafata unei picaturi de ploaie si a aratat ca, daca o raza de culoare ar fi incidenta intr-un punct, astfel incat deviatia ei sa fie maxima, toate celelalte raze de aceeasi culoare care cad pe suprafata picaturii in puncte invecinate punctului corespunzator maximei deviatii, vor fi deviate de picatura intr-o directie foarte apropiata de cea a razei care a suferit deviatia maxima. Razele care sunt deviate de picaturi in urma unei singure reflexii interioare formeaza curcubeul primar, iar cele care provin in urma a doua reflexii interne, formeaza curcubeul secundar.

Galben: semnifica lumina, maretie, inteligenta, gelozie, invidie si stimuleaza gandirea creatoare;

Orange: simbolizeaza caldura, dogoarea soarelui, energia, bucuria si incordarea;

Rosu: simbolizeaza iubirea, focul, lupta, **puterea**, pasiunea si exalta, incurajeaza;

Violet: inseamna tristete, durere, sficiune, sinceritate

Albastru: semnifica puritate spirituala, delicatete, raceala, credinta si predispune la reflexie;

Verde: semnifica multumire, liniste, odihna, tinerete, speranta si stimuleaza activitatea intelectuala;

Alb: semnifica lumina, curatenia, nevinovatia, puritatea si pacea;

Negru: inseamna moarte, doliu, mister, intuneric, solemnitate, si sobrietate

Daca cele 3 pete de culoare (rosu, verde, albastru) au aceeasi stralucire, pata centrala privita prin difuzie pe ecranul alb, este alba. Modificand treptat stralucirea unei pete de la maximul la zero, apoi simultan a cate doua pete de culoare, putem obtine toate nuantele de culoare, cu stralucire si saturatie variabile, epuizand de stralucirea relativa a **culorilor** primare. In laboratorul de fizica am obtinut aceleasi efecte cu 3 becuri de 12W si 50W cu halogen montate in asa fel incat sa asigure conditiile de suprapunere ale fasciculelor pe un ecran de observatie iar petele luminoase sa fie uniform iluminate si contur bine precizat. Sursele trebuie sa fie la aproximativ aceeasi inaltime iar sistemul optic de iluminare sa permita deplasarea petelor luminoase pe ecranul de observatie.

Stiati ca ochiul uman poate diferentia peste 10 milioane de nuante?

Stiati ca in filme se pot obtine efecte speciale tridimensionale facute in doua variante, putin diferite una de cealalta: -una verde, cealalta in rosu (dupa cele doua imagini se suprapun). Spectatorii pot viziona filmul cu ochelari cu lentile speciale (una rosie si una verde). Ca urmare fiecare ochi va avea parte doar de imaginea destinata acestuia.

Stiati ca pentru a obtine lumina alba avem nevoie doar de 3 culori: rosu, verde si albastru, deci culoarea alba este o combinatie de culori.

Bibliografie:

D. Dorohoi, “Culoarea” ed. Stefan Procopiu 2001

P. Muresan, “Culoarea in viata noastra”, ed. Ceres, Bucuresti 1988

C. Voda, “ Stiintele naturii”, ed. Aramis, Bucuresti 25587yzc26lho4l Arborele lumii

CULOAREA

COMPONENTĂ A PERSONALITĂȚII COPILULUI PREȘCOLAR

*Inst. Jianu Georgiana Daniela
Grădinița „Otilia Cazimir”, Craiova*

„Ochiul are nevoie de culoare cum are nevoie de lumină.”

Lumea e colorată! O lume fără culori n-ar fi numai tristă, ci ar părea moartă. Îți dai seama gândindu-te doar la marea deosebire între o zi de vară însorită, scăldată în cerul albastru și smălțuită cu flori și o zi de toamnă târzie, ploioasă, mohorâtă, cândtotul e dominat de cenușiu!

Și totuși, chiar în trista înfățișare a naturii ce se pregătește de iarnă există culori, chiar dacă sunt reduse la o gamă cromatică restrânsă de ocru-cenușiu. Total lipsit de culoare e numai curentul absolut. Oricât de slabă, raza de lumină naște culori; de lumină depinde existența culorilor. Lumina e chiar izvorul lor.

Culorile au stat, în cea mai mare măsură, la baza cunoașterii lumii de către oameni. Unii învățați au dovedit chiar, că omul percepe mai întâi culoarea, apoi forma obiectelor.

Există o lume interioară, subiectivă, trăită a culorilor, la fel cum există lumea lor obiectivă, exterioară.

Ocupând un rol însemnat în universul uman, culoarea este prezentă în viața și activitatea zilnică a oamenilor la fiecare pas: de la semnele de circulație la îmbrăcăminte, coloritul obiectelor și utilajele industriale, de la flori la interioarele locuințelor, la fațade, reclame, afișe, cărți și reviste, de la mediul natural la pictură, simboluri și semnificații, de la diagnosticul psihic la tratamentul policromatic. Cromoterapia a devenit nu numai o temă frecventă de cercetare pentru diverse laboratoare și institute, dar și o practică obișnuită în unele spitale din lume pentru tratarea celor mai diferite boli.

Societatea de psihologie națională din Munchen a reușit să demonstreze încă din 1973 că într-o ambianță coloristică agreabilă, cu nuanțe bine alese, și asortate, de portocaliu, albastru deschis și galben inteligența și creativitatea copiilor crește substanțial, iar în ceea ce privește viața afectivă, trăirea interioară, gustul pentru frumos, diferențele sunt și mai semnificative. De asemenea, s-a constatat faptul că sensibilitatea diferențială a copiilor crescuți la țară, într-un univers cromatic foarte bogat și variat (câmpuri cu flori, câmpii verzi, livezi) este superioară aceleia a copiilor crescuți între zidurile cenușii ale unui oraș.

Totodată, un mediu ambiant monoton și rece din punct de vedere artistic, produce o creștere a tensiunii nervoase, o stare de iritare permanentă și inactivism, în timp ce utilizarea cu discernământ a culorilor, tonifică, echilibrează și activează comportamentul uman.

În rocesul de predare - învățare, culorile influențează pozitiv percepția, atenția și memoria, sporind gradul de înțelegere și asimilare. Utilizarea unui câmp cromatic variat sporește randamentul activității intelectuale și influențează conduita umană prin declanșare de trăiri afective pozitive. Studiindu-se influența culorilor asupra proceselor psihologice s-a constatat că, copiii care studiază materiile didactice cu vizualizare cromatică obțin performanțe superioare celor care studiază pe materiale cu vizualizări acromatice.

Culoarea aduce bucurie sau întristează, vindecă răni sufletești, depresii, înlătură oboseala și crează buna dispoziție. Cu ajutorul culorilor putem să ne cunoaștem mai bine personalitatea.

Culoarea a fost studiată din cele mai vechi timpuri și nu există savant, poet sau artist care să nu fi vorbit sub o formă sau alta de culoare. Ea este viața, este „*energia variată care ne influențează în mod pozitiv sau negativ, indiferent dacă ne dam seama sau nu de acest lucru*”, afirma Iohannes Itten, unul din marii practicieni ai culorii.

În prezent există în lume numeroase institute pentru cercetarea utilizării culorii. Se pune un mare accent pe folosirea culorilor, a contrastelor și combinațiilor de culori în cele mai variate situații ale vieții.

În lucrarea „*Despre spiritualitate în artă și mai ales în pictură*”, Vasili Kandinski afirma că emoția pe care culoarea o exercită asupra sufletului este cu atât mai puternică cu cât mai cultivat este spiritul (asupra omului) asupra căruia se exercită culoarea.

Menirea aceasta, de a cultiva spiritul o are arta, iar cultivarea artei începe încă din copilărie, prin înțelegerea noțiunilor specifice, prin acea „educație prin limbajul și cromatică artei”, cum o numește Ion Susala în „culoarea cea de toate zilele”.

Copilul, beneficiarul de artă, omul de mâine, capătă „gramatica” limbajului pe care îl utilizează în înțelegerea artei sau, poate în crearea ei, iar animatorul și mentorul al acestei achiziții este fiecare dascăl. Pentru aceasta, noi trebuie să stăpânim foarte bine, pe lângă matematică, limba română și alte discipline fundamentale, gramatica artei plastice. Avem menirea ca, pe lângă înzestrarea copiilor cu noțiunile și cunoștințele fundamentale ale științei, să facem înțelese mesajele artistice, să „cultivăm spiritul”, gustul, simțul estetic.

Ora de educație plastică este prilejul copilului de a învăța această „gramatică a artei”, cu părțile ei: morfologia și sintaxa. Este prilejul de a învăța limbajul specific artei cu elementele lui de bază: punctul, linia, culoarea, forma, compoziția.

În concluzie, culoarea percepută în anumite limite rămâne în mintea copilului ca o componentă a imaginii, are un rol însemnat în stimularea creativității, în realizarea unor lucrări originale.

Desenul copiilor reflectă gradul de dezvoltare a inteligenței lor, el este o formă de reflectare afectivă.

INTERESELE PREȘCOLARILOR PENTRU DESEN

*Marin Victoria - Elena
Gr. cu P.P NR. 1 Motru*

La vârsta preșcolară interesul pentru joc este principala modalitate de a cunoaște lumea înconjurătoare, mai târziu găsim și interese bogate de alte forme de activitate.

Interesele dobândesc la unii copii o orientare caracteristică, individualizată. Unul dintre factorii care contribuie la individualizarea, la diferențierea copiilor îl constituie dispozițiile native.

În alternativa *Step by Step* unde clasa este centrată pe interesele copilului, am observat că unii copii sunt interesați mai mult de muzică, desen, modelaj, jocuri de construcții alegându-și aceste centre consecvent.

Rolul mediului este foarte important și de aceea am pus o varietate de materiale în centrul Artă fiind necesare pentru inițiere în activitatea plastică astfel suportul plastic poate fi hârtia obișnuită, hârtia de desen, colorată, carton suport textil sticlă. Trebuie să se aibă în vedere relația dintre instrument și suport, fiecare instrument acționând asupra suportului într-un mod diferit.

Am pus creioane cu mine de diferite profile, pensule cu vârf subțire (pentru contururi fine, părți de detaliu), pensule cu vârf lat (pentru acoperirea suprafețelor mai mari și liniilor groase), carioca de diferite tipuri și culorile de apă (tempera, guașa, acuarela) pe care le folosim de altfel în grădiniță.

Toate aceste materiale îi dau posibilitatea copilului ca interesul și curiozitatea să îi fie satisfăcute, ca predispozițiile naturale să se dezvolte exersându-le într-o activitate sau alta devenind aptitudini.

Nu există copii care să nu fie înzestrați pentru ceva, să nu aibă un fel de aptitudini. Aptitudinea se elaborează și se dezvoltă în acea activitate în care își găsește aplicații. Chiar și cei mai capabili copii în activitățile de desen trebuie să învețe să deseneze.

Lucrând cu grupa mică am selectat un număr de cinci copii (care își aleg aproape zilnic centrul artă), le-am pus la dispoziție hârtie de dimensiuni diferite, acuarelă, bureți, dopuri și i-am încurajat să acopere suprafața de lucru prin ștampilare după ce obiectele au fost înmuiate în vopsea.

Primele activități au fost niște “mâzgălituri”, dar au constituit un punct de plecare. Copii au fost atrași de culori vii, folosind la început numai o culoare, apoi mai multe suprapunându-se. Le-am spus copiilor că tot ceea ce există în natură se prezintă în culori, tot universul care ne înconjoară îl vedem colorat. Lucrurile se deosebesc între ele nu numai prin formă, ci și prin culoare. Am pus la dispoziția copiilor șabloane de fructe de dimensiuni mari, le-am sugerat să folosească degetele (un deget pentru o culoare) și să coloreze, dar de data aceasta să nu depășească conturul, să folosească culori apropiate de cele naturale (merele sunt roșii, dar și verzi și galbene), copiii reușind să realizeze tema propusă. În această tehnică am realizat și alte teme ca Mingi, Jocuri cu baloane, Ouă de Paște.

Pentru realizarea cu pensula a unor puncte de forme, mărimi și culori diferite, la începutul activității am făcut exerciții de lovire ritmică a unor suporturi variate de plastilină sau lemn, obținând imaginea punctului prin

urma lasată în plastilină lovind cu pumnul și cu degetul arătător în ritmul unor melodii ritmice sau onomatopее. Acest joc îi destinde pe copii, îi înlătură inhibiția, îi ajută să se joace cu pensula și culorile.

Desenele cu pensula au reflectat lipsa de proporție dintre părțile componente ale imaginii: copacul, floarea, casa la fel de înalte, figura umană fusiformă, dar spre sfârșitul anului copii au căpătat mai multă siguranță; s-a îmbogățit spațiul plastic.

La grupa pregătitoare desenele și picturile copiilor au evoluat, iar temele colective au fost atractive. Astfel o lucrare pusă pe șevalet era continuată și îmbogățită cu alte elemente în altă zi și de alt copil. Acest joc „de-a pictorii” a stimulat imaginația creatoare a copiilor, i-a antrenat în astfel de activități, iar lucrările afișate pe hol au fost apreciate de părinți.

Dacă un copil a descoperit prin propriile lui eforturi de observație, de imaginație și gândire, o însușire mai puțin vizibilă a unui obiect, dacă a redat o compoziție într-un mod personal, toate acestea sunt considerate forme de manifestare a însușirilor creative ale copiilor care cer stimulate și dirijate.

Bibliografie:

1. Popa, Valerica, *Activitățile de educație plastică în grădinița*, Ed. V Integral, București, 2002

METODE ȘI PROCEDEE DE LUCRU SPECIFICE STIMULĂRII CREATIVITĂȚII ARTISTICE A PREȘCOLARILOR

*Educ. Mariana Opran
Grădinița nr. 14 „Luceafărul”*

Folosirea tehnicilor plastice de lucru nu trebuie să fie un scop în sine, ci o modalitate de realizare a unor subiecte în concordanță cu temperamentul și sensibilitatea fiecăruia.

Prin folosirea diversificată a tehnicilor de lucru în activități plastice, copiii își dezvoltă capacitatea de exprimare artistico – plastică, având posibilitatea de a comunica prin mijloace diverse propriile idei, trăiri și sentimente.

În tehnicile plastice de lucru copiii folosesc materiale ca: acuarele, tempera, guașă, tușuri colorate, materiale cu texturi diferite, hârtii colorate, ceară, carioca, ipsos, argilă, ștampile, fire de lână etc.

Colajul este un procedeu de organizare a unei forme sau compoziții plastice cu ajutorul unor materiale diverse (hârtie colorată, materiale textile, plante etc.). Acesta se realizează prin tăierea sau ruperea formelor întregi, a unor părți ale materialelor și alăturarea lor, lipindu-le.

Decolajul este procedeul prin care efectele expresive se obțin prin dezlipirea sau ruperea parțială a materialelor lipite în prealabil pe un suport de pânză, hârtie, lemn etc.

Tehnica modelajului – ajută pe copii să perceapă în mod activ realitatea înconjurătoare și să modeleze ceea ce au perceput, gândit și imaginat. Elevii dobândesc nu numai cunoștințe, dar și deprinderi durabile, practice, productive și creatoare.

Pictura pe țiglă și piatră oferă preșcolarilor posibilitatea de a crea obiecte de decor.

Tehnica imprimării cu țesături rărite, desenarea cu ceară, pictatul cu pastă de dinți, precum și folosirea tehnicilor mixte dezvoltă imaginația, fantezia, spiritul de inițiativă al copiilor, cultivă gustul estetic al acestora, trezind un viu interes pentru această activitate și le oferă largi posibilități de a-și afirma inventivitatea.

Pe lângă tehnicile tradiționale folosite în orele de educație artistico-plastică se mai poate folosi o serie de tehnici diverse noi, nu atât prin modul de lucru, ci mai ales pentru materialele folosite și instrumentele de lucru. Aceste tehnici plac foarte mult copiilor pentru faptul că dau impresia de joc, de libertate în creație și mai ales pentru curiozitatea și noutatea compoziției ce rezultă din folosirea acestor tehnici.

În continuare voi prezenta câteva din aceste tehnici pe care le-am folosit la clasă și care au dat rezultate destul de bune:

1. Desenul cu lipici și nisip

Nisipul bine cernut și curățat de impurități se împarte în tot atâtea vase câte culori dorim să obținem. Se amestecă nisipul cu colorant alimentar pudră, agitându-se bine până ce acestea se colorează. După ce a fost aleasă schița potrivită, copiii execută desenul cu pensula înmuiată în clei (aracet), apoi înainte ca acesta să se usuce acoperă desenul cu nisipul colorat, dând astfel compoziției efecte surprinzătoare. În execuția compoziției este bine să apară mai mult pata de culoare și nu liniile.

2. Desen cu hârtie îndoită și colorată: Materialul folosit este o bucată de hârtie de formă dreptunghiulară (sau alte forme geometrice), absorbantă (ca sugativă), care se îndoaie (pliază) în mai multe, până este destul de mică și se înmoaie pe rând cu câte un colț în cerneală sau culoarea pe care o dorim. Hârtia se va ține timp suficient, astfel încât să poată absorbi culoarea, după care se desface și se observă modelul obținut care poate fi intitulat „*Imprimeu de material*” sau „*Mozaic*”.

O altă variantă a acestei tehnici poate fi și decuparea unui model în hârtia absorbantă împăturită, înainte de a o înmuia în culoare. După ce am despăturit-o și am uscat-o, hârtia astfel colorată am aplicat-o pe o foaie de hârtie mai mare, albă, astfel încât aceasta să constituie un chenar. Părțile tăiate din hârtia absorbantă vor fi acum pete albe. Astfel se realizează modele decorative cu motive geometrice întâlnite în arta populară.

3. Desen folosind palmele: Este o tehnică simplă, la îndemâna oricui și se referă la conturarea palmei cu creioane colorate sau carioca, așezând palma cu degetele desfăcute pe foaia albă. Pentru a decora desenul se trasează în interiorul palmei diferite tipuri de linii. De asemenea, se poate folosi ștampila palmei (apăsarea palmei înmuiate în culoare, pe planșă) și apoi conturarea acesteia. Se pot folosi și alte modele din natură în loc de palme.

DEZVOLTAREA APTITUDINILOR SPECIALE ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO - PLASTICE

*Ed. Penea Jana
Grăd. N. Romanescu*

Motto: *”Legea superioară a existenței este munca creatoare prin care lăsăm în lume o urmă după ce nu vom mai fi; o opera care ne prelungește viața și după moarte” Leonardo Da Vinci*

În grădiniță, copilul este familiarizat cu lumea valorilor estetice, își dezvoltă sensibilitatea estetică și este ajutat să cunoască, să guste și să transforme bucuria estetică într-o componentă a mediului său de viață. Educația estetică presupune și dezvoltarea unor aptitudini și deprinderi de sesizare sau de apreciere a frumuseții artistice, dar și de informare cu cunoștințe specifice de istoria și teoria artei.

Arta “vorbește” doar celui care este pregătit s-o asculte.

Pentru ca preșcolarii să devină consumatori de artă trebuie o bună pregătire în domeniul culturii estetice. Activitățile de educație plastică oferă prilejul depistării aptitudinilor și intereselor copiilor pentru artă.

În timpul evaluării inițiale mi-am stabilit următoarele obiective:

- depistarea copiilor cu aptitudini artistice;
- incurajarea acestora;
- organizarea unor activități instructive-educative stimulative din punct de vedere plastic.

Preșcolarii cu înclinații artistice au fost descoperiți și după:

- atenția deosebită la transmiterea informațiilor legate de expresivitatea unor tehnici, a unor elemente de limbaj plastic;

- modul cum observă și lucrează;
- pun întrebări atunci când întâmpină greutăți;
- își continuă tema acasă;
- sunt curioși și propun soluții pe care le verifică imediat;
- caută adevăruri;
- iubesc libertatea și nu acceptă șabloane.

Pentru dezvoltarea aptitudinilor speciale am asigurat condiții optime;

- dotarea cu materialele necesare învățării sau rezolvării unei probleme plastice;
- un mediu școlar-creativ;
- însușirea unor procedee de dezvoltare a aptitudinilor artistice, direcționarea intereselor;
- antrenament în oportunitate.

Copilul trebuie dirijat în mod discret pentru a descoperi noi modele prin simpla orientare “poți să faci și altfel”, deschizându-i drumurile creației.

Zilnic am pus la dispoziția copiilor materiale și instrumente necesare rezolvării unei probleme plastice. Copiii cu aptitudini artistice au fost atrași de materiale, curioși, pun întrebări despre acestea și rezolvă problema

plastică, astfel făcându-se simțita prezența factorilor afectivi, motivaționali și voliționali împreună cu coronarele lor: pasiunea pentru muncă, curajul, perseverența, răbdarea.

Să dăm copiilor culori!

Onisifor Ghibu (1911) spunea “obișnuind copilul să caute frumosul i-am dat în mână cheia educației sale estetice, și, prin aceasta, a înțelegerii mai înalte a lumii.”. Ca și la educația morală și intelectuală continuă O. Ghibu ”baza educației estetice este intuiția: copiii trebuie să vadă cu ochii lor lucrurile frumoase și să le analizeze. Prin contactul direct cu frumosul, copiilor li se dezvoltă capacitățile de identificare a lui pe baza unor criterii diferențiate și utilizate pe scara valorilor.”.

Din experiență am observat că cea mai mare eficiență dintre toate metodele tradiționale o are exercițiul-joc, deoarece ajută la înlăturarea excesului de explicații, dezvoltă capacitatea de a lucra organizat, de a transpune în imagini grafice observațiile copilului.

Metodele “ lucru în perechi, 6-5-3” a oferit posibilitatea realizării unor lucrări originale, a unor compoziții plastice cu elemente variate, fiecare căutând să redea cât mai bine formele și să transpună cunoștințele înșușite.

Am promovat o activitate diferențiată în scopul sprijinirii copiilor cu aptitudini, pentru a încuraja depășirea obișnuitului, pentru a susține aptitudinile speciale care apar în activitățile plastice și pentru a lăsa câmp liber imaginației creatoare încă de la această vârstă.

Aptitudinile speciale descoperite la o vârstă cât mai mică și exersate cât mai firesc, prin joc, cu elemente de limbaj plastic, prin diferite tehnici și procedee pot evolua superior înrâuririi spontane, nesistematice.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR PLASTICE

Inst: Rățoi Mirela

C. N. Ștefan Velovan, Gr. Nr. 12 Craiova

Modernizarea învățământului românesc este o necesitate derivată din cerințele dezvoltării societății contemporane, din experiența practică acumulată și din posibilitățile pe care le oferă azi științele educației.

Învățământul preșcolar ocupă un loc de bază în învățământul național, de el depinde edificiul celorlalte etape ale instrucției și educației. La acest nivel, cu trudă și migală, începe formarea omului de mâine, se pun bazele personalității viitorilor cetățeni

Educația estetică reprezintă “activitatea de formare- dezvoltare a personalității umane prin intermediul frumosului din artă, societate, natură, receptat și cultivat la nivelul sensibilității, al raționalității și al creativității umane”

Educația plastică dezvoltă copiilor atenția, spiritul de observație, fantezia, creativitatea, capacitatea de cunoaștere, simțire și acțiune înarmându-i cu priceperi și deprinderi, le formează gustul artistic și estetic.

Grădinița, împreună cu familia, contribuie la educația estetică a copiilor, la formarea și dezvoltarea capacității de a înțelege și aprecia frumosul.

Desenul este un mijloc de expresie de aceeași valoare cu limbajul. Este o artă pe care nu toți pot să o stăpânească. Este o formă de cultură căreia școala trebuie să-i acorde locul pe care îl merită în ansamblul acțiunilor școlare.

Educatorii au menirea ca, pe lângă înzestrarea copiilor cu noțiunile și cunoștințele fundamentale ale științei, să facă înțelese mesajele artistice, să cultive gustul, simțul estetic, și în primul rând prin familiarizarea, de la cea mai fragedă vârstă, cu principalele elemente ale limbajului plastic și folosirea lor corectă.

Desenul și pictura dezvoltă gândirea care este antrenată atât în procesul de percepere cât și în cel care ajută la reprezentarea datelor perceptive. Desenul este unul din mijloacele prin care se pot declanșa acele stări afective care îi determină pe copii să facă cu plăcere efortul necesar pentru realizarea scopului urmărit.

Punctul plastic este un element de expresie al limbajului plastic.

În pictură, în grafică, în sculptură etc, punctul este pata, amprenta sau tușa minusculă, exact cât poate fi urma cea mai mică a instrumentului cu care se lucrează (pensulă, pix, pană).

Ca element plastic, linia ia naștere dintr-un punct care “pornește la plimbare”. Este deci un punct în deplasare și devine mijloc de comunicare a afectivității și gândirii umane. Ea generează ideea de formă și spațiu. Pentru a desena linia, copilul va plimba pensula cu vopsea sau creionul pe suprafața hârtiei și va obține urme de diferite grosimi, lungimi, orientări, adică linii. Primele exerciții vor fi jocuri de trasare a fel de fel de linii, lăsând copilul să creeze singur și liber

PICTURA-MIJLOC DE PROMOVARE A ACTIVITĂȚILOR ECOLOGICE

*Ed. Cocoșilă Mariana,
Gr. cu P.P., Nr. 43, Craiova*

Dacă ne întrebăm ce șanse are educația pentru mediu într-o lume mănănată de interese materiale și ce efecte ar avea, nu trebuie să fim lipsiți de optimism, să fim convinși că, începută de la cea mai fragedă vârstă, educația ecologică are șanse mari. Cei mici trebuie să înțeleagă că pe Terra există interdependență între populația umană și nenumăratele specii de plante și animale, între societate și ciclurile biologice din natură. Sădirea în inimile și conștiințele copiilor a sentimentelor responsabilității pentru păstrarea mediului înconjurător este un pas înainte.

Entuziasmul copiilor în rezolvarea problemelor legate de distrugerea mediului, credința lor sinceră că pot schimba lumea, voluntariatul în slujba binelui, transformă reguli simple în comportamente sănătoase și eficiente de protejare a naturii.

Educația ecologică se regăsește în toate disciplinele din cadrul ariilor curriculare, prin diferite tipuri de activități prin intermediul cărora copiii dobândesc cunoștințe cu privire la mediul înconjurător, la componentele acestuia, la poluare și consecințele pe termen scurt și lung, la modalități de prevenire a degradărilor și la acțiuni de ecologizare.

Valențele educative pot fi puse în valoare prin diverse modalități: plantarea și îngrijirea plantelor în clasă, în curtea școlii, activități de observare în grădini, parcuri, observarea pădurilor în diferite anotimpuri, completarea portofoliilor cu informații din mass-media prezentând cazuri grave de poluare, de salvare a viețuitoarelor în împrejurări critice, vizionare de filme documentare, participare la acțiuni de ecologizare a unor zone.

Prin aceste activități de cunoaștere a problemelor mediului am pregătit copiii pentru cele artistico-plastice, în special pentru cele de desen-pictură. Astfel, copiii au descoperit forma, mărimea elementelor din natură (copii, păsări, animale) culoarea, nuanțele acesteia.

Sensibilitatea artistică se poate dezvolta prin inițierea procesului de creație, prin familiarizarea cu limbajul plastic, cu materialele și instrumentele necesare, precum și cu tehnicile de lucru elementare, specifice.

Majoritatea temelor de educație ecologică au fost reflectate în lucrărilor de desen sau pictură, așa cum au fost percepute de către copii, cum le-au văzut și simțit. Dintre acestea amintesc: "Norii de deasupra orașului meu", "Pomi și flori", "Păsări", "Să iubim animalele", "Orașul meu curat", "Cine omoară pădurea?", "Liniștea pentru sănătatea mea", "Apa-viață și sănătate".

Și evenimentele cuprinse în Calendarul mediului au constituit teme de realizat în cadrul acestor activități. Copiii au folosit tot ce au învățat până în momentul respectiv din tehnicile picturii și, desigur folosindu-și fantezia, imaginația și potențialul creativ.

Bucuria a fost cu atât mai mare când rezultatele nu au întârziat să apară, concretizate prin lucrări deosebite care au fost expuse într-o expoziție permanentă sau distribuite cu diferite ocazii.

Colorând, pictând, copiilor li se dezvoltă răbdarea, îndemânarea, simțul estetic, gustul pentru frumos, armonie, care să contribuie la educarea personalității, la o viață sufletească mai bogată, copiii devenind mai sensibili, mai fericiți.

Bibliografie:

1. Oroianu Mariana- "Micii ecologiști în acțiune", Editura Albatros, București 1999.
2. Iovescu, Alexandru, Sorop, Grigore- "Ecologie și protecția ecosistemelor", Craiova 1982
3. "Metodica predării desenului și modelajului în grădinița de copii"- Manual pentru licee pedagogice de educatoare, E.D.P., București 1977

ECOPICTURA - ARTA ȘI ECOLOGIE PENTRU MILENIUL III

Ed. Carmen Șerban

Grădinița „Nicolae Romanescu” Craiova

Proiectul „ECOPICTURA” a realizat o îmbinare armonioasă și inspirată a obiectivelor activităților artistico-plastice cu sarcinile educative ecologice care acum la început de mileniu trebuie să ocupe un loc important în formarea tinerilor și să devină în același timp o preocupare de seamă a cadrelor didactice.

Preșcolaritatea reprezintă vârsta la care este imperios necesară stimularea potențialului creator al copiilor prin cunoașterea și stimularea aptitudinilor, prin mobilizarea resurselor latente și prin susținerea manifestării lor printr-o motivație intrinsecă.

De la această vârstă trebuie cultivate unele valori, originalitatea, perseverența, dar și interesele cognitive și artistice.

Activitatea pe care au desfășurat-o în cadrul proiectului „ECOPICTURA” a fost orientată în mai multe direcții, și anume:

- însușirea de către copii a unor cunoștințe despre mediul înconjurător, mediul natural și modul de protejare a naturii;

- exersarea abilităților de protecție a naturii prin acțiuni de curățenie, colectare deșeuri și plantare de flori, arbori;

- exprimarea impresiilor, trăirilor, emoțiilor și sentimentelor față de natură prin pictură ca formă de artă.

Aceste aspecte s-au realizat cu copiii prin joc, căci jocul la vârsta preșcolară reunește toate speciile de arte legate într-o unitate netulburată, iar desenul și pictura pot reprezenta singure un joc al hazardului imaginativ și al emoției expresive, încorporând un joc cu deschideri divergente spre acele abilități și atitudini ce converg spre formarea și dezvoltarea universului estetic al copilului.

Jocul cu culoarea permite copilului și mai mult să exprime ceea ce vede, dorește și trece prin afectivitatea sa.

Jocul cu culoarea este jocul apropierei de sensuri multiple ale lumii colorate, dorite, afective și imaginative.

Pictura exprimă gradul în care copilul reușește să combine petele de culoare în așa fel încât să realizeze o viziune de structură fie cognitivă, fie afectivă, fie intelectuală cu rezonanță creatoare.

Desenul poate rămâne doar un simplu „document psihologic” - după cum afirmă mulți autori preocupați de arta copilului, pe când pictura realizată de copii poate trece cu ușurință drept artă, deoarece reflectă în mare măsură caracteristicile ei.

Copilul preșcolar lucrează cu mare plăcere cu creioane colorate, cu acuarele, tempera iar desenul și pictura reprezintă importante mijloace de reflectare a realității.

Faptul că tematica proiectului a fost în concordanță cu calendarul evenimentelor ecologice a oferit copiilor un plus de informații și cunoștințe și în același timp a constituit o bază sugestivă de teme, modele, îndemnuri, reflecții, emoții și sentimente ce au fost transpuse în lucrările lor.

Toate evenimentele din calendarul ecologic au fost în prealabil discutate cu preșcolarii pentru cunoașterea importanței lor, s-au stabilit semnificații, s-au prezentat imagini, s-au tras concluzii și după aceea s-a trecut la realizarea picturilor care au venit astfel ca niște sinteze ce au concentrat gândurile, emoțiile și trăirile copiilor.

Cu multă atenție și sensibilitate copiii au realizat picturi cu ocazia „Zilei pentru protecția animalelor”, prin care ei și-au exprimat dorința ca animalele să trăiască liniștite și să fie ocrotite, ei au înțeles rolul animalelor în natură, influențele exercitate de acestea, foleasele sau dimpotrivă, daunele aduse omului, precum și modul în care omul trebuie să intervină pentru păstrarea echilibrului natural.

O temă care a stârnit controverse în rândul copiilor a fost cea privind alimentația rațională.

Copiii au fost în general influențați de obiceiurile culinare din familie dar prin discuții, povești, lecturi după imagini, întâlniri cu medicul grădiniței care le-a explicat rolul alimentelor și cum trebuie să fie pregătite, păstrate și consumate, copiii au aflat că unele alimente sunt absolut necesare, altele trebuie consumate în cantități mici, iar altele eliminate complet din alimentație.

Dovada că ei au înțeles și că vor respecta indicațiile medicului au constituit-o atenționările pe care le-au făcut părinților precum și picturile în care au reprezentat fructe, legume și mai puține dulciuri. Pe lângă evenimentele cunoscute de copii „Ziua protestului împotriva reactoarelor nucleare” a constituit un moment inedit. Pentru realizarea unor picturi sugestive, a fost nevoie de o bună documentație teoretică bazată pe informații și imagini, pe explicațiile unui profesor specialist.

Astfel s-a desfășurat activitatea „O lume fără radiații” în care copiii au recunoscut pe baza experienței și cunoștințelor anterioare modalitățile de obținere a curentului electric decât în hidrocentrale și în termocentrale,

au aflat despre un alt mod de a se obține energie electrică, și anume în centrale atomice unde în reactoare nucleare se folosesc materiale radioactive care sunt nocive pentru sănătatea omului și a naturii.

Un accent deosebit s-a pus pe cunoașterea pericolului pentru omenire reprezentat de dezaștele nucleare, consecințele acestora și de aceea s-a evidențiat necesitatea utilizării altor surse de energie care nu sunt poluante: energia vântului - centrale eoliene, energia soarelui - centrale solare.

În picturile lor copiii au reprezentat centrale și reactoare nucleare așa cum și le-au imaginat ei, cu semne roșii de interdicție, alții au pictat câmpuri înverzite pline de centrale eoliene.

La fel de interesante pentru copii s-au dovedit temele sugerate de „Ziua zonelor urbane, Ziua zonelor umede, Ziua apei, pădurilor, păsărilor, pământului”.

Copiii au învățat și exersat modalități de economisire a apei și de protecția pădurilor.

În realizarea lucrărilor copii au folosit carioci și creioane colorate, acuarele, tempera, au pictat prin tehnica culorilor umede folosind pensula. Pentru realizarea fondurilor au folosit tehnica tamponărilor (a monotipiei prin tamponare), care apoi a fost introdusă treptat în realizarea altor lucrări.

Pentru aceasta au folosit tampoane realizate din mici bucăți de burete, de cârpe sau șervețele.

Tehnica ștampilelor și a amprenteii a stârnit interesul și curiozitatea copiilor și prin acesta au realizat teme precum pădurea, câmpul cu flori, etc.

Din analiza lucrărilor am constatat că aproximativ 65% din copiii preșcolari care au pictat au folosit culoarea locală (denumită dată de M. Ralea culorii ce reflectă structura invariabilă a obiectelor, în care pomul este maron, apa este albastră, iar soarele galben, în Prelegeri de estetică), au lucrat cu modele învățate și mai puțin cu elemente imaginative, creative. La acești copii pictura a fost o activitate în care ei au transpus ceva din cunoștințele acumulate, fără a adăuga alte elemente și a da frâu liber imaginației.

Aproximativ 35% din copiii care au pictat au fost antrenați într-un adevărat joc al imaginației și plăcerii, trecând de la culoarea locală la culoarea imaginativă sau afectivă, la combinații de culori, ajungând ca și artistul la culoarea de apariție, de atmosferă, și la nuanțe de culoare existente în pictura modernă.

Aceste lucrări necesită o atenție deosebită și trebuie să fie decodificate intelectual și afectiv, dar înainte de a ajunge la înțelegerea lor trebuie mai întâi să-i învățăm pe copii să observe lumea și să încerce să o redea prin ochii minții și imaginației lor, să le oferim cadrul în care copiii să se poată exprima prin artă tot la fel de bine ca prin limbaj.

În acest mod de exprimare a lumii, copilul își dezvoltă abilitatea vizuală și manuală, capacitatea reprezentativă, i se stimulează imaginația, forța de creație, perseverența, voința, inițiativa și gustul estetic și mai ales este învățat să deosebească kitsch-ul, care vădește prostul gust, de obiectele de autentică valoare.

Bibliografie:

- Ralea, M. „Prelegeri de estetică”, Ed. Științifică, București, 1972
Șușală, I. „Culoarea cea de toate zilele”, Ed. Albatros, București, 1982
– Filoteanu, N., Marian, D. „Desen artistic și educație plastică”, Ed. Arta Grafică, București, 1995

PROIECTUL EDUCAȚIONAL *ECOPICTURA* ÎN GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR.3 „SCUFIȚA ROȘIE”, CĂLĂRAȘI

*Ed. Simion Bica,
Gr. Nr. 3, Călărași*

Proiectul educațional „*ECOPICTURA*” desfășurat în parteneriat cu **Grădinița nr. 43, Craiova, Dolj**, a urmărit ca cele două tipuri de educație și anume: educația plastică și cea ecologică să se îmbine armonios, astfel încât să dezvoltăm copiilor sentimente pozitive față de natură folosind educația plastică, în condițiile în care aceștia sunt familiarizați cu noțiunile de ecologie, protecția mediului înconjurător, cultura ecologică a omului modern.

Deși unele teme din CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR au avut o interpretare destul de greoaie, nefiind ușor asimilate de preșcolari s-a oferit posibilitatea interpretării mai ușoare a acestora prin cunoașterea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și ustensile specifice ce au stimulat și cultivat aptitudinile și talentele artistice.

Studiul limbajului plastic și tehnicilor de lucru cu materiale de arte sânt mijloace, dar nu scopul final al educației. Ideea fundamentală constă în faptul că imaginea artistico-plastică este rezultatul actului de creație și metoda de instruire în același timp.

Accentul se va deplasa de la formarea unor deprinderi de a mânui instrumentele și a poseda materialele la sensibilitatea copiilor față de cultura plastică, dezvoltarea sentimentelor estetice, formarea capacităților de percepere, trăire, înțelegere și exprimare a mesajului artistic. Dezvoltarea creativității plastice și capacității de exprimare a copiilor în cadrul activităților artistico-plactice - realizarea tendinței către libertatea cugetului și sentimentelor, formarea imaginației creative și încrederii în forțele proprii..

Importanța creării condițiilor materiale reiese din predominarea activităților practice în procesul educațional și necesitatea confecționării obiectelor materiale, caracteristica materialelor de artă (acuarele, tempera, hârtie glase, carton colorat etc.), respectarea sarcinilor cu caracter practic-aplicativ, evaluarea performanțelor, în cadrul activităților artistice (concursuri, expoziții).

Exprimarea liberă a viziunilor, sentimentelor copilului dinamizează imaginația și stimulează activitatea de creare a noilor valori (formelor noi) și, de regulă, se desfășoară într-o atmosferă de colaborare dintre educatoare și copil.

Acordând atenția cuvenită, concepând strategii de instruire cu un conținut bogat, suplimentând timpul acordat acestora, asigurăm însușirea unui limbaj plastic; cunoscând formele de comunicare și de expresie plastică, formăm un copil capabil să descifreze mesajul operelor de artă și care se poate exprima cu ajutorul mijloacelor specifice acestui tip de creație.

Prin această alegere voi încerca să pătrund în sufletul copiilor, să-i determin să și-l deschidă spre frumos și gingășie.

Metodele de lucru abordate sunt euristice, încercând să formeze o atmosferă de creație, de conectare, de exprimare liberă a sentimentelor și ideilor.

Cunoștințele elementare despre limbajul plastic vizează obținerea imaginii plastice prin intermediul punctelor, liniilor, petelor, respectând unele cerințe ce țin de redarea formei generale fiecărei părți componente, în detalii, amplasarea elementelor în spațiu, redând și unele relații spațiale prin plasarea pe suprafața plană mai sus, mai jos, cât și prin acoperirea obiectelor mai departate de către cele mai apropiate; crearea echilibrului vizual, îmbinarea armonioasă a formelor și culorilor, inițieri în notiunile de compoziție, schiță ș.a.

Orientarea procesului de activitate practică a copiilor s-a îndreptat spre

reprezentarea propriilor sentimente, atitudini, găsind mijloace proprii de reprezentare, perfecționând deprinderile de executare ce le posedă prin pictura în diferite direcții, trasarea liniilor drepte, oblice, paralele, ondulate, rotunjite cât mai perfect; obținerea liniilor subțiri, groase, ușoare, pronunțate în scopul de a mări efectul artistic, înlăturarea liniilor de prisos, nuanțarea și evidențierea formelor, chipuri și forme abstracte (obținute la întâmplare), găsirea asemănărilor cu lumea din jur, stimulind dezvoltarea imaginației, fanteziei, creativității.

La temele sugerate în **luna octombrie**, am folosit **TANGRAM-jocul pătratului magic**, care utilizează 7 piese numite „tanuri” (cinci triunghiuri dreptunghice isoscele, un pătrat și un paralelogram), întotdeauna aceleași, pentru a crea o sută de figuri.

La temele sugerate și realizate în **lunile noiembrie, decembrie, februarie, martie, aprilie și mai** am căutat să dezvolt sensibilitatea estetică, să contribui la formarea gustului artistic prin intermediul mijloacelor de expresie a picturii (culorile, lumina și luminozitatea, pata, linia, punctul), formarea deprinderilor de prezentare (prin limbajul plastic) a propriilor idei, sentimente, trăiri, stări interioare prin intermediul culorilor, formelor, proporțiilor acestora etc. familiarizarea cu rolul constructiv și spațial al liniei, punctului, petei, deprinderi de modelare a liniei (uniforme, de diferite grosimi, drepte, verticale, orizontale, oblice, paralele, intersectate, curbe frânte, ondulate, rotunde ș.a.).

De asemenea, am familiarizat copiii cu culorile propriu-zise – cromatice și acromatice, neculori – alb, negru; cu culori primare (roșu, galben și albastru) și complementare (violet, cafeniu, verde etc. Le-am dezvoltat priceperea de a îmbina culorile și a le aplica în creațiile proprii, subliniind atât specificul celor reprezentate, cât și atitudinea emoțională (bucurie, liniște, neliniște ș.a.), distribuirea armonioasă și echilibrată a culorilor calde și reci.

Insușirea tehnicii de mănuiere iscusită a pensulei, executând linii subțiri, groase și de diferite forme, la fel puncte și pete variate, stimularea fanteziei copiilor prin îmbinări de forme tridimensionale, reflectarea în mod cât mai veridic a raporturilor dimensionale și orientare, consolidarea și aprofundarea deprinderilor și priceperilor de

ordin tehnic ce țin de mișcări cât mai precise: translatorii și circulare, alcătuirea compozițiilor dinamice ce imită mișcarea, transmițându-le dispoziția dorită fac posibilă dezvoltarea spiritului de observație, a memoriei vizuale, a motricității.

În toate aceste teme s-a încercat formarea priceperilor de reflecție artistico-plastică a obiectelor și fenomenelor din lumea înconjurătoare ce i-a impresionat folosind aceste tehnici, găsirea expresivității în calitate, structură, culoare, formă, mărimea, factura și volumul materialelor din jur. S-a încercat păstrarea perfecțiunii formelor, a proporțiilor acestora, ritmicitatea și simetria, autenticitatea și armonia formelor și culorilor.

ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE – MIJLOC DE EDUCARE A COPIILOR PREȘCOLARI

*Stănică Lucia
Grădinița Nr.23, Craiova*

Arta, frumosul din natură și din viața socială, impresionează, înobilează sufletul omului, îmbogățește viața, determinând dobândirea unor atitudini superioare în plan spiritual și ideatic.

Îl pregătim pe om pentru a fi capabil să perceapă justetea frumosului, calitatea artei în deosebi, îi cultivăm capacitatea de a discerne arta pură. Acest fapt m-a determinat să mă înscriu în Proiectul Național „Ecopictura”.

Pentru a reuși să descopăr copiii cu aptitudini și interese pentru activitățile artistico-plastice, am făcut evaluarea inițială a grupei. În urma acestor evaluări, copiii cu aptitudini speciale pentru activitățile artistico-plastice au fost selectați și înscriși în proiect.

Sensibilitatea, dragostea copiilor pentru aceste activități, interesul, modul de participare al copiilor m-au determinat să organizez și să desfășor cât mai multe activități artistico-plastice.

Am folosit modalități metodice de stimulare a capacității intelectuale a gândirii și creativității prin realizarea unor lucrări artistice, am format deprinderea de a aprecia frumosul, dovedind sensibilitate și gust artistic. Am urmărit să dezvolt încrederea copiilor în forțele proprii să-și formeze trăsăturile de voință și caracter. Am selectat cele mai potrivite modalități de lucru, fără să îngredesc libertatea de gândire, simțire, voință și interpretare a preșcolarilor.

Pornind de la universul lor interior spre declanșarea unor trăiri emoționale am ales cele mai potrivite căi de orientare și educare a limbajului artistic și plastic. Am cultivat interesul copiilor pentru activitățile artistice, am dezvoltat inteligența și imaginația creatoare, copiii și-au însușit unii termeni specifici activităților plastice, folosindu-i în susținerea unei conversații simple pe o temă plastică.

Metodele folosite de mine în desfășurarea acestor activități au asigurat realizarea sarcinilor specifice instructiv-formative ale procesului de educație artistico-plastică la grădiniță, fiind legate mai ales de dezvoltarea sensibilității și gândirii artistice. Pentru aceasta am început cu educarea activității lor vizuale și cu metode de maximă eficiență organizate în forme atrăgătoare și surprinzătoare de joc.

Este importantă dezvoltarea sensibilității cromatice vizuale a copiilor pe care am realizat-o odată cu îmbunătățirea vocabularului lor plastic adecvat, precum și dezvoltarea deprinderilor de a folosi diferite tehnici de lucru.

În scopul creării unei ambianțe potrivite activităților creatoare ale copiilor, ale stimulării imaginației și fanteziei lor și trăirilor estetice, am folosit și unele mijloace audio-vizuale: filme, cd-uri cu melodii adecvate, etc. De asemenea, copiii au folosit la activități și unele materiale cu caracter documentar făcute de ei în cadrul unor vizite la expoziții de artă plastică, muzee de artă plastică, excursii în natură.

Organizarea și desfășurarea activităților plastice oferă variate posibilități pentru dezvoltarea atenției. Copiii trebuie să-și concentreze atenția către modelul expus de educatoare pentru a-l analiza, asupra explicațiilor date și asupra demonstrării făcute de ea. Lucrarea pe care o execută ei înșiși, precum și aprecierea lucrărilor colegilor au valoarea unor exerciții de concentrare a atenției voluntare.

Un aport deosebit de important au aceste activități în dezvoltarea operațiilor gândirii și mai ales a gândirii logice. Astfel, operația de analiză se face cu precădere în cursul analizării modelului, cea de sinteză în timpul desfășurării temei, iar comparația se folosește atât în momentul executării temei cât și în acel al aprecierii lucrărilor, când copiii fac mereu comparația între model și lucrarea executată.

Făcând mereu exerciții de desen și pictură, copiii își dezvoltă spiritul de observație și își formează reprezentări care reflectă tot mai fidel diverse însușiri ale elementelor lumii înconjurătoare și relațiile dintre ele. Acest lucru îi ajută să realizeze o cunoaștere mai fidelă a mediului în care trăiesc. La început, în lucrările copiilor se reflectă lipsa lor de experiență și erorile care există în procesul de cunoaștere. De aceea, eu am folosit prilejul, prin desfășurarea cât mai multor activități să explic copiilor aceste erori, iar ei au sesizat greșelile făcute, încep să fie mai atenți, să gândească dacă elementele pe care le desenează corespund realității și pot coexista într-o lucrare.

Activitățile artistico-plastice dezvoltă și imaginația. Învățându-i să combine imaginile pentru a compune scene, ele dau copiilor posibilitatea de a-și exterioriza gândurile cu ajutorul unei activități concrete, contribuind astfel la dezvoltarea forțelor lor de creație. Caracterul concret al gândirii preșcolarilor și rolul pe care îl joacă intuiția la această vârstă, determină importanța însușirii unor deprinderi de exprimare a gândurilor lor prin imagini grafice sau plastice. Am îndreptat atenția copiilor spre ceea ce este frumos, învățându-i să combine formele, să alăture culorile în așa fel încât să obțină efecte cât mai plăcute ochiului. Realizarea unei lucrări frumoase trezește emoții estetice vii.

DESENELE MICILOR ȘCOLARI

*Înv. Achiricesei Viorica- Ana
Școala cu clasele I-IV nr. 2 Dumbrăveni*

Fiecare copil este o ființă unică. Copiilor le place foarte mult să deseneze. Încă de mici vopsesc, colorează, conturează. Testul aplicat de fiecare dintre noi, învățătorii, în primele zile de școală poate fi relevant asupra felului și a modalității cum desenează ei la această vârstă.

Desenele copiilor nu sunt doar un act de creație ci și mesaje care transmit și explică ceea ce nu pot exprima verbal. Sunt un adevărat univers al elanurilor, dorințelor și emoțiilor. Asemenea jocului, desenul devine una dintre principalele activități distractive ale copiilor. Elementele care apar frecvent în desenele copiilor sunt: soarele, casa, copacii și personajele.

Casa reprezintă emoțiile copilului din punct de vedere social. Aspectele importante sunt mărimea casei în raport cu foaia, numărul de ferestre, coșul, ușa de la intrare și mânerul acesteia. În desenele copiilor apar frecvent copacii. Ei sunt un element important pentru că reprezintă copilul.

Personajele care apar în desenele copiilor sunt: părinții, frații, bunicii, prietenii și propria persoană. Mărimea personajelor este foarte importantă. Cel mai înalt personaj este cel mai important pentru el. Soarele este un alt simbol prezent în desenele copiilor. El reprezintă energia, perseverența, dârzenia.

Copilul are nevoie de frumusețe, de bucuria de a lucra. Pentru copii, lucrul cu pensula este o modalitate ideală de desfășurare a emoțiilor și de eliberare a tensiunii interioare.

Este obligatoriu pentru noi, dascălii, să cunoaștem temperamentul fiecărui copil și o putem face folosindu-ne de desen, de culori.

Astfel roșu reprezintă o personalitate puternică, un temperament exploziv. Copiii iubesc această culoare intuitiv, chiar dacă nu-și pot explica efectul acesteia asupra lor. Un impact pozitiv are și galbenul ce simbolizează căldură și lumină. Verdele încarcă energetic propulsând o forță benefică realizării oricărei activități.

Există și culori care au un efect negativ asupra psihicului. Negrul este culoare cu simbol malefic și toate reprezentările despre ea se transpun într-o lume întunecată și rece, iar griul transmite o stare de tristețe, supărare, lipsa oricărei motivații de a face ceva.

Pe parcursul desfășurării acestui proiect am încercat și am reușit să determin copiii să nu folosească negrul în desene, să se simtă în siguranță la școală, să nu fie singuri și supărați.

Subiectele cu care am încercat să-i angajăm au fost variate, atractive, accesibile, care au dat loc imaginației.

În procesul educativ și instructiv al educației plastice, condiția esențială a reușitei este realizarea unei atmosfere permissive în clasă, care să-i elibereze pe copii de tensiuni, frică de pedeapsă sau admonestare, atmosferă interrelațională de sociabilitate, care favorizează comunicarea, consultarea, conlucrarea în spirit camaraderesc în activitatea de învățare.

Într-o asemenea atmosferă liberă de apăsare tensională, activă, favorabilă colaborării, chiar și copiii cu tendință de pasivitate, neobișnuiți cu efortul intelectual, intră treptat în procesul muncii, activitatea realizată prin desen îi ajută să-și elibereze energiile psihice latente.

Educația plastică antrenează în egală măsură disciplina conștientă a elevilor, spiritul lor de observație, atenția, memoria și imaginația, spiritul de inițiativă, precum și formarea unei atitudini creatoare față de frumos.

Pe lângă influența exercitată asupra simțirii, gândirii și voinței copilului, activitatea plastică este una dintre căile de legare a învățământului cu practica. Elevii își formează priceperi și deprinderi utile activităților depuse și cunoașterii artistice a realității înconjurătoare, realizând sinteza creatoare dintre datele lumii obiective și personalitatea lor.

În activitatea mea am observat că atunci când colorează, când pictează, când folosește culoarea, hârtia, lipiciul sau plastilina, copilului i se formează răbdarea, îndemânarea, simțul estetic, trăsături care îi vor împlini personalitatea și, chiar dacă nu ajunge artist, va avea viață sufletească mai bogată, va fi mai sensibil, mai fericit.

Din experiența practică, am înțeles că activitățile plastice exercită o influență benefică asupra personalității copilului pe plan estetic, moral, afectiv și intelectual. Aceasta implică din partea învățătorului o activitate didactică și educativă susținută.

Noi vedem copilul din fața noastră ca fiind o pânză de șevalet, iar metodele și mijloacele noastre de lucru fiind culorile și pensulele. Doar dacă atunci când „lucrăm” punem și suflet vom avea în fața noastră ceea ce ne-am dorit: adevărate „opere de artă” căci „... poți să desenezi bine, să ai culoare cât de frumoasă, dacă nu pui simțire nu iese nimic... Noi, artiștii privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul.” Spunea marele artist Ștefan Luchian.

Obiectivul pe care mi l-am propus pentru activitatea de desen/ pictură desfășurată cu copiii îl constituie dezvoltarea sensibilității artistice, dezvoltarea gustului estetic. Urmărirea acestui obiectiv implică inițierea în procesul de creație, familiarizarea cu limbajul plastic, cu materialele și instrumentele de lucru necesare, precum și cu tehnicile de lucru elementare specifice.

Implicată în întregul proces de formare și autoformare a personalității, educația estetică urmărește dezvoltarea capacității de percepere și înțelegere corectă a frumosului din realitate (din natură, muncă, relații sociale și din artă).

Gustul estetic poate fi educat, acțiune ce trebuie întreprinsă de timpuriu, nu în scopul uniformizării, ci al formării lui în conformitate cu structura și experiența fiecărei individualități.

Bucuria citită pe chipul copilului care a realizat o lucrare frumoasă, care a reușit să-și facă frumoasă camera acasă, ori sala de clasă folosind și lucrări executate de el însuși, te face să uiți că la matematică nu ai terminat de rezolvat problemele sau nu ai avut o lecție prea reușită la un alt obiect.

Am urmărit atât sensibilizarea copiilor și orientarea lor către actul artistic și atingerea unor rezultate care să permită participarea la concursuri naționale de gen sau la schimburi interculturale cu școli din Europa.

Bibliografie:

Viorica Băran, Natalia Horneț, Gheorghe Anghel - Album metodic de creație artistică plastică, București, 1985

Stan Lucian, Stan Ileana, Botezatu Elisabeta – Educație plastică, Ghid metodic clasele I-IV, Editura Aramis, București 2005

Tincea Vasilica – Grafică și pictură, curs opțional, Editura Aramis, București, 2000

REFLECTATREA REALITATII IN ECOPICTURA

*Dinu Maria
Gr. Nr. 31, Craiova*

Din experienta proprie in cadrul sistemului invatamantului prescolar am constatat ca activitatile artistico-plactice constituie un mijloc de reflectare a realitatii in plina dezvoltare fiind un mod de a percepe lumea exterioara.

Activitatile artistico-plactice asigura conditiile propice in stimularea si promovarea creativitatii in domeniile de activitate, inclusiv in activitatile de invatare, indeplinind prescolarilor imaginea despre lumea inconjuratoare redindu-i o mai concret ajutandu-l in activitatile de invatare.

Desfasurand activitatile proiectate in calendarul ECOPICTURA constatam

*Formarea atitudinii estetice a prescolarilor fata de valorile di natura, societate, arta.

*Dezvoltarea aptitudinilor creatoare in diferite domenii ale artei prescolarii isi dezvolta principalele componente ale atitudinii estetice- gustul estetic, judecata estetica. Am folosit pe parcursul desfasurarii calendarului mai multe tehnici:

a)TEHNICA FLUIDIZARII CULORILOR

Fluidizarea -inmuierea culorilor in mai multa sau mai putina apa.In functie de cantitatea de apa folosita, copiii au constatat ca acuarela isi pastreaza calitatea de a fi mai mult sau mai putin transparenta; cu apa putina devine opaca ca si tempera iar cu apa multa pigmentul se decoloreaza.

In cazul guasei si temperei am scos cu copiii pe o paleta putina pasta din fiecare culoare si apoi cu pensula incarcata cu apa am amestecat doar cantitatea necesara.

b)TEHNICA FUZIONARII CULORILOR

Fuzionarea este o forma de amestec fizic care nu se face efectiv cu pensula ci relativ spontan. Am fuzionat culorile in asa fel incat prescolarii au constatat amestecul fizic in urma caruia am obtinut culori pornind de la cele trei culori primare; rosu, galben, albastru. Am realizat impreuna

c)TEHNICA MODULARII CULORII

Nuantarea se realizeaza prin amestecul a cate doua culori carev se afla in relatie de vecinatate in cercul cromatic. Tehnica modularii culorii este de fapt nuantarea unor culori in alte culori.

d)TEHNICA OBTINERII DEGRADEURILOR

degradeurile se obtin prin amestecul treptat al unei tente de culoare cu o cantitate din ce in ce mai mare de alb sau de negru, realizand tonuri ale tentei respectiv spre inchis sau deschis.

Desi in acest material am prezentat separat aceste tehnici de familiarizare cu instrumente si materiale de lucru in cadrul desfasurarii activitatilor din calendarul ECOPICTURA am intercalat exercitiile-joc atat de familiarizare cu suporturile cat si cu instrumentele si culoarea.

Am stimulat elanul creator al prescolarilor acolo unde am sesizat piedici si obtacole exterioare. Am constatat factori care au blocat manifestarile creative ale prescolarilor care tin de structura particulara a copiilor, fie de factorii culturali, de mediu care actioneaza tot prin intrmediul celor psihologici - conformismul, o neincredere de fantezie, accentul exagerat de competitie, laudele exagerate, teama de a nu gresi, de a nu se face de ras, graba de a accepta prima idee, descurajarea rapida, rigiditatea metodica, critica permanenta.

EDUCAREA CREATIVITĂȚII PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE DIN GRĂDINIȚĂ

*Antemir Ancuța,
G.P.P. nr. 9 Buzău*

Ca latură a educației, educația estetică îndeplinește multiple funcții educative, exercitând o acțiune polivalentă asupra dezvoltării personalității. Artă este principala modalitate prin care se înfăptuiește relația estetică dintre om și realitate deoarece aceasta exprimă întotdeauna ceva, poartă un mesaj, comunicând sentimentele și ideile creatorului. În studii consacrate educației estetice se evidențiază că artă aduce o contribuție importantă la formarea și dezvoltarea receptivității generale. Această capacitate a psihicului uman, sensibilitatea față de ceea ce se petrece în lumea exterioară, ca și în cea interioară-spirituală, de a sesiza, de a reține și de a reda creator multiple aspecte ale realității, constituie o premisă și, totodată un rezultat al demersului educațional.

Educația estetică asigură condiții propice pentru stimularea și promovarea creativității în toate domeniile de activitate, inclusiv în activitățile de învățare. Implicată în întregul proces de formare și autoformare a personalității, educația estetică urmărește:

- dezvoltarea capacității de percepere și înțelegere corectă a frumosului din realitate;
- formarea conștiinței estetice, a gustului și simțului estetic;
- formarea necesității și a posibilității de a participa la crearea frumosului.

În procesul de învățământ educația estetică se poate realiza prin diferite modalități: prin literatură, prin muzică, prin artele plastice, etc. Artele plastice contribuie în mod deosebit la educația estetică a preșcolarilor, formând și dezvoltând spiritul de observație, atenția, reprezentările spațiale, imaginația creatoare, interesul și plăcerea de a desena, de a colora, de a modela. Ori de câte ori are la îndemână un creion și o hârtie, copilul este tentat să „mâzgălească” ceva, de multe ori fără să știe ce anume, numai din plăcerea de a se exprima pe această cale. Pentru a asigura reușita educației artistico-plastice se impun anumite cerințe: a lăsa copilului libertatea de exprimare, dascălii stimulând și sugerând, mai puțin impunând. Desenul, pictura spontană exprimă personalitatea copilului, interesele, preferințele lui. Acesta trebuie îndrumat fără a-i înăbuși creația personală, sprijinindu-l cu materiale, tehnici, modalități de exprimare. Conținutul trebuie să rămână la dispoziția și originalitatea copilului. Educatoarele folosesc ocazii întâmplătoare și situații speciale organizate pentru a-i sensibiliza pe copii cu frumosul medilui ambiant: o pajiște verde presărată cu flori, un parc cu arbuști și copaci falnici, un apus de soare, un răsărit de lună, etc. Copiii se vor obișnui nu numai să admire frumosul, ci să-l introducă în viața și munca lor. Educația în domeniul ocrotirii mediului înconjurător trebuie să înceapă din fragedă copilărie și să fie continuată în tot timpul anilor de școală, cât și în afara ei.

De la gădiniță, copiii învață despre sol, apă, aer, plante și animale. Noi, educatoarele, avem sarcina să le explicăm că fără acești factori naturali, viața nu este posibilă, deci trebuie protejați. Venind în contact cu natura, copiii capătă cunoștințe multiple, își dezvoltă gândirea și vorbirea, își dau seama de schimbările care au loc în natură, încep să înțeleagă posibilitatea transformării naturii de către om și unele legături cauzale dintre fenomenele naturii. În felul acesta, copii își formează primele impresii despre mediul înconjurător, iar noi, prin activitățile pe care le planificăm, deci și prin activitățile artistico-plastice, căutăm să fixăm și să sensibilizăm copiii cu privire la frumusețile naturii, dezvoltându-le gustul pentru a cerceta tainele acesteia.

Educarea creativității la vârsta preșcolară este posibilă și absolut necesară. Limbajul plastic al copiilor reprezintă învelișul material al gândirii lor artistice, care face posibil schimbul de idei, sentimente și stări emoționale. Activitățile artistico-plastice din grădiniță sunt foarte îndrăgite de copii, ei fiind atrași oarecum de culoare, de diversitatea tehnicilor de lucru, prin care ei își pot dovedi spontaneitatea, creativitatea și pot da frâu liber imaginației și fanteziei lor. De aceea, unul din scopurile acestor activități este acela de a-i face pe copii să înțeleagă și să respecte frumosul din natură și artă și de a fi ei înșiși creatori de lucruri frumoase. Dar pentru ca scopul activităților artistico-plastice din grădiniță să fie atins, este nevoie ca educatoarea să aibă o pregătire cu informații de specialitate: studiu de culoare, formă, compoziție, tehnici de lucru. Toate acestea, expuse transparent pentru copii, dar înălțuite coerent, gradat în dificultate, le pot asigura copiilor o bază de pregătire în exprimarea artistică, picturală. Stimulând astfel creativitatea copiilor, potențialul lor creativ se îmbogățește, vor da un randament superior celui precedent la majoritatea cerințelor școlare, iar scopul primordial al educației de a pregăti tânăra generație pentru cerințele societății se va realiza cu o mai mare participare afectivă din partea copiilor.

Bibliografie

- „Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii” – Editura V&I Integral, București, 2000
- Dr. GH. Mohan, Dr. A. Ardelean, „Ecologie și protecția mediului”, manual preparator- Editura “SCAIUL”, București, 1993

CASA NOASTRĂ – PLANETA ALBASTRĂ

*Inst. Badea Cristina
Grupul Școlar „Simion Stoilnicu”
Comarnic – Prahova*

Natura, este socotită „izvorul vieții, viața vieții”. „Medicul tratează, dar natura vindecă”.

M-am întrebat deseori, dacă natura este atât de darnică, dacă ne oferă atât de mult, noi de ce nu o protejăm, de ce nu o ocrotim, de ce nu o păstrăm cu ciripitul păsărilor, cu zborul fluturilor, cu parfumul florilor?

Cu ochii minții am văzut marele dezastru: dacă nu vom avea grijă de natură, atunci nici elevii mei și nici alți copii nu vor mai zburda prin iarba fragedă, nu se vor mai lua la întrecere cu fluturașii, păsările nu-și vor mai înălța trilarile spre cerul senin, iar „anotimpul trezirii la viață” va fi trist fără toate acestea.

Atunci am luat hotărârea să fac ceva. Am discutat cu colegele mele și împreună cu două dintre ele, am inițiat proiectul „Micii ecologiști”. Scopul acestui proiect este să-i facem pe elevii noștri să înțeleagă că trebuie să protejeze, să ocrotească natura, că fără ea nu pot exista, că au datoria morală să o păstreze pentru generația viitoare. Am pornit de la activități de curățare a curții școlii – curățenie pe care elevii o vor putea aprecia și îi vor putea conștientiza necesitatea în fiecare zi de școală.

În urma unui parteneriat încheiat cu Ocolul Silvic Sinaia am primit puieți de molid pe care i-am plantat în curtea școlii. Am încercat prin aceste acțiuni să-i facem pe elevi să devină participanți activi și să înțeleagă că omul nu este stăpânul naturii, ci face parte din ea.

Dar tot ce este în natură este și artă. Ea nu este desăvârșită fără frumusețea sufletului, ceea ce ne îndreptățește să spunem că frumusețea naturii este egalată doar de frumusețea sufletului.

Nobila menire de a modela suflete o are dascălul. Și, așa cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur - „*Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, se bucură și Dumnezeu.*”

Dorința de a-i determina pe copii să ajungă la valorile esențiale ale umanității - binele, frumosul, morală, credința, iubirea - stau la baza și altor activități desfășurate, atât la clasă cât și în afara ei.

În natură nimic nu este întâmplător și fără rost, totul se desfășoară după reguli și legi riguroase stabilite, pe care omul are datoria să le cunoască și, foarte important, să le respecte.

Mai multe generații, și totuși una, reunite sub semnul aceleiași vocații – frumosul din mediul înconjurător, aceleiași dorințe, de realizare a lui au fost reunite în cadrul proiectului educațional „Ecopictura”. Elevi și cadre didactice din Comarnic, de la Grupul Școlar „Simion Stoilnicu” și de la Școala nr. 2 Vatra Sat au participat la acest proiect național inițiat de doamna educatoare Gavrilesco Geta și doamna inst. Mușat Claudia Iliana – Grădinița nr. 43 din Craiova, Dolj.

A fost un proiect mobilizator atât pentru noi cât și pentru elevii noștri. Tematica ne-a ajutat în demersul nostru de a-i face pe copii să înțeleagă că omul este singura ființă care-și distruge mediul de viață. Prin activitățile sale a distrus echilibrul natural care s-a menținut milioane de ani.

Trebuie să-i obișnuim pe elevi să se întrebe zi de zi cum putem trăi în armonie cu natura. Este foarte important să ne alăturăm celor care iubesc natura, celor care nu vor să tulbure nimic din ceea ce există viu pe Planeta Albastră ! Să ne informăm pentru a cunoaște adevărul despre poluare, să luptăm împotriva poluării mediilor de viață.

Se investește extrem de puțin pentru salvarea vieții de pe Pământ. Prea adesea uităm să învățăm a trăi frumos! Ocrotirea naturii poate fi definită ca o acțiune menită să apere și să ajute o ființă aflată în impas, ceva ce este amenințat. Să fim cu toții responsabili în acțiunea de ocrotire a naturii !

Prin pictură elevii au putut sugera, după posibilitățile lor că natura este foarte generoasă, dar și potrivnică în egală măsură nouă atunci când îi distrugem echilibrul. Cunoașterea rolului și importanței pe care îl au spațiile verzi asupra sănătății fiecăruia dintre noi, a drepturilor și obligațiilor pe care le avem în protejarea lor, formarea unor atitudini și comportamente corecte privind mediul înconjurător, sunt câteva din argumentele care au stat la baza acestui proiect educațional intitulat sugestiv „Ecopictura”.

Consider că în urma acestui proiect elevii mei au făcut un pas înainte în a iubi natura, în a înțelege că depind de natură, că fără ea nu pot exista ei și au datoria morală să o păstreze pentru generațiile viitoare. Planeta noastră trebuie protejată zi de zi, clipă de clipă, de toți locuitorii planetei.

Trebuie să apărăm Planeta Albastră, leagăn al civilizației și al vieții, pentru că ea este casa noastră și a tuturor viețuitoarelor de pe Pământ.

COMUNICAREA PRIN DESEN LA ELEVII CU C.E.S.

*Prof. Bălan Georgeta, Prof. Budur Carmen
Școala Specială Brăila*

Educația estetică are ca scop principal modelarea omului în spiritul idealurilor estetice, al atitudinii și comportamentului estetic, dezvoltând personalitatea prin valorile artei.

Terapia de expresie grafică și plastică are o valoare formativă ce va conduce la apariția de situații de învățare valoroase ce vor evidenția pe lângă încărcătura estetică și pe cea etică și socială a conținuturilor temelor plastice. Prin selecționarea și concretizarea temelor plastice, prin subiecte aplicative adecvate acestor teme, cât și prin activizarea elevilor se va spori eficiența educativă a terapiei și a caracterului său compensator.

Un alt obiectiv este cel de a da copilului un ideal estetic formându-i atitudini și un comportament estetic, dezvoltându-i deplin și unitar personalitatea prin valorile artei.

Prin acest mod de terapie se întregeste personalitatea copilului, se diminuează diferențele dintre elevul cu cerințe educative speciale și cel obișnuit.

Mijloace de transport fluvial

Plimbare pe faleză Dunării

Astfel, sporind interesul pentru desen, se realizează asimilarea principalelor elemente de limbaj plastic dezvoltând capacitatea de a se exprima uneori mai repede și mai ușor decât prin comunicarea verbală.

Pe parcursul derulării proiectului ne-am deplasat cu elevii la Faleză Dunării. Cu această ocazie ei au observat formele de relief (câmpia-faleză, Munții Dobrogei), fluviul Dunărea, au cunoscut mijloacele de transport fluvial și în comun, instituțiile publice aflate pe faleză. Prin această activitate copiii au perceput obiectele din mediul ambiant și au redat în desen după memorie.

Mediul înconjurător îi oferă copilului posibilitatea de a veni mereu în contact cu ceva nou pentru el, de a descoperi lucruri care îi stârnesc curiozitatea, dorința de a le înțelege și de a le cunoaște mai bine.

Prin vizitele la Grădina Zoologică și la Grădina Botanică copiii și-au îmbogățit și precizat reprezentările despre animale, flori, pomi, prin relevarea formei, culorii, mărimii sau altor aspecte particulare ale acestora.

Copiii și-au consolidat deprinderile de colorare adecvată cu realitatea și de folosire corectă a creioanelor colorate, a pensulei și a culorilor de apă.

Ca obiective specifice pentru copiii cu cerințe educative speciale am urmărit ca prin desen să educăm voința, atenția voluntară, spiritul de ordine și disciplină și să dezvoltăm sensibilitatea și gustul estetic.

Ca strategii educațional-terapeutice am folosit demonstrația, exercițiul, explicația, planșe demonstrative, materiale de lucru specifice și alte resurse care au concurat la realizarea obiectivelor propuse.

Pentru popularizarea proiectului am realizat un panou cu o parte din fotocopii ale lucrărilor copiilor și fotografii surprinse în timp ce lucrau, pe care l-am expus pe holul școlii.

Panou cu creații plastice realizate în cadrul proiectului „ECOPICTURA”

De asemenea, în cadrul Simpozionului național „Sprijinul tău de azi mă ajută să devin independent mâine!”, organizat la Brăila în februarie 2008, am prezentat fotocopiiile creațiilor plastice ale copiilor care au fost realizate în cadrul Proiectului „Ecopictura”, la secțiunea „Expoziție cu materiale didactice și portofolii ale elevilor cu deficiențe”.

Activitățile din cadrul Proiectului „Ecopictura” au contribuit la familiarizarea elevilor cu evenimentele importante din calendarul ecologic, la formarea sentimentelor pozitive față de natură folosind educația plastică, la valorificarea frumosului din mediul înconjurător pentru dezvoltarea gustului estetic.

Activitatea plastică este un limbaj în care imaginea „vorbește” mai mult decât oricare discurs și îl ajută pe elevul cu cerințe educative speciale să conviețuiască mai bine cu el însuși și cu alții.

Învățarea exprimării personale și a comunicării prin intermediul desenului este calea care contribuie la maturizarea cognitivă și afectivă a elevului, depășindu-și multe limite impuse de deficiență.

Bibliografie:

1. Gherguț Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași, 2001.
2. Mușu I., Taflan A., *Terapia educațională integrată*, Editura Pro Humanitate, București, 1997.
3. Vrășmaș Traian, *Învățământul integrat și /sau incluziv*, Editura Aramis, București, 2001.

DESENUL – MODALITATE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII INFANTILE

*Ed. Mariana Bălașa
Grădinița de copii nr. 32. CRAIOVA*

A crea înseamnă a produce, a genera ceva nou în raport cu ceea ce este vechi, cunoscut, uzual, banal. Termenul de creativitate este foarte general și a fost introdus în vocabularul psihologiei americane, în deceniul al patrulea al secolului nostru, pentru a depăși limitele vechiului termen de talent. Dovedește talent cel ce demonstrează o pregnantă originalitate. Toți oamenii sunt în diverse grade talentați. S-a apreciat talentul ca fiind hotărât dotația ereditară.

Conceptul nou de creativitate admite o mare contribuție a influențelor de mediu și a educației în formația creativă a fiecăruia. Talentul a fost conceput ca o dezvoltare superioară a aptitudinilor generale și speciale și ca o fericită îmbinare a lor.

Din punct de vedere psihologic se pune problema stimulării și dezvoltării optime și maxime a potențialului creativ al preșcolarului începând încă de la o vârstă fragedă.

Aceasta este vârsta la care copilul dispune de un potențial creativ care nu se fructifică de la sine, ci numai ca efect al acțiunilor formative adecvate.

Vârsta preșcolară precum se știe este perioada care se caracterizează printr-un remarcabil potențial creativ. Dacă acesta nu este fructificat pierderile ce se produc sunt mari, iar recuperările ulterioare sunt parțiale și adesea minime. Iată de ce pregătirea capacității de adaptare a individului la realitățile rapid schimbătoare ale zilei de mâine trebuie să înceapă cu perioada preșcolară.

Preșcolaritatea este apreciată tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane, pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și unele ecouri pentru etapele următoare ale dezvoltării sale.

Profilul psihologic al vârstei preșcolarității cuprinde multiple premise favorizante pentru cultivarea potențialului creativ.

La vârsta preșcolară jocul constituie un cadru pentru antrenarea virtuților muncii și creației, el amplifică posibilitățile de expresie comportamentală, sporește vitalitatea spirituală, dinamismul creativ al copilului, nevoia continuă de explorare a noului în raport cu experiența personală. Activitățile ludice sunt purtătoare ale unor multiple virtuți formative în dezvoltarea psihică a copilului și implicit în dezvoltarea creativității.

Expresie, el constituie un stimul important în cultivarea receptivității și sensibilității, a mobilității și flexibilității psihice, el sporește vigoarea acțională a copilului, dinamismul său și amplifică nevoia de activitate și explorare a noului, de imaginație și elaborare.

La vârsta preșcolară se poate vorbi de prezența mai multor premise de ordin operațional-cognitiv și afectiv-motivațional ce pot fi propice pentru realizarea într-un stil creativ al activităților din grădiniță, astfel încât să se cultive sistematic potențialul creativ și posibilitățile de expresivitate originală la vârsta preșcolară.

La vârsta preșcolară mică, elaborările plastice imaginative sunt mai puțin conturate și neorientate de o intenționalitate creatoare. La preșcolarul mare se conturează caracterul intențional conștient și dirijat al elaborărilor imaginative.

Tendința spontană spre freametă a cuvintelor și asimilarea limbajului ca unealtă sufletească pentru construcția noilor imagini cât și pentru expresia și comunicarea propriilor gânduri și trăiri afective ale

preșcolarului, sunt însoțite de expresivitatea comportamentului socio-afectiv, toate acestea conferă noi premise de ordin psihologic semnificative pentru asigurarea posibilităților afective de antrenare și cultivare a potențialului creativ la vârsta preșcolară.

Atmosfera sau climatul psiho-social în care copilul își desfășoară activitatea, are un rol important în stimularea creativității infantile.

Îmbogățirea repertoriului de experiențe și evenimente cu care se confruntă copilul poate conferi noi premise pentru cultivarea unor elemente de creativitate infantilă. În cadrul activităților artistico-plastice cu teme libere se poate stimula creativitatea infantilă.

În activitățile de desene libere, am cerut copiilor să elaboreze nu numai o idee tematică, dar și unele modele posibile pentru decorarea unor anumite spații materiale.

Analiza și interpretarea desenelor copiilor au dus la concluzia că ei au reușit să releve posibilitățile multiple de utilizare a formelor și culorilor, a diferitelor elemente figurale-decorative.

Desenând, copilul își exprimă experiențele ideo-afective trăite în legătură cu anumite lucruri. În procesul desenării, copilul identifică propria sa experiență și astfel își descoperă propria sa cale de cunoaștere.

Factorii care defavorizează dezvoltarea creativității infantile sunt activitățile imitative, care îl obligă pe copil să,, copieze,, modelele altora, îngrădirea libertății de autoexprimare afectivă, cognitivă și psihomotrică, privarea copilului de posibilitatea de a se identifica cu propria sa experiență ceea ce duce la demotivarea activității și la stingerea dorinței de a se exersa și de a se perfecționa deoarece această dorință este generată de impulsul creativ al copilului de a se autorealiza. Stimularea se poate face și prin simpla orientare către altceva – poți să faci și altfel ? în acest mod trezindui-se copilului curiozitatea și deschizându-i drumul creației.

Activitățile de desen reprezintă ocupații ale copiilor cu mari resurse formative – ele dezvoltă îndemânarea grafică și primele noțiuni ale lumii înconjurătoare. Executând un desen din imaginație li se dezvoltă spiritul de observație, li se precizează reprezentările care reflectă tot mai fidel elementele înconjurătoare și relațiile dintre ele.

Copiii reușesc să realizeze o generalizare pornind de la o bază reală, de la obiecte, fenomene, ființe, etc. Influența desenului asupra dezvoltării copilului, este binecunoscută de către cei care au o tangență cu educarea și instruirea lui, dar la această vârstă influența depinde în mare măsură de felul cum este îndrumat, cum sunt consolidate interesele și preocupările lui în acest domeniu.

Pentru a cunoaște potențialul creativ al copiilor încă de la grupa mică am avut în vedere tot mereu analiza atentă a unui desen, învățându-i pe copii să sesizeze, să analizeze și să compare orice aspect observat, iar după aceea să deseneze liber. Deseori, în desenele lor, copiii redau păpuși, mingi, copaci, bineînțeles așa cum percep ei mediul ambiant.

La grupa mijlocie, copiii ilustrează în desen unele obiecte, fructe sau aspecte din mediul înconjurător, dar desenele sunt lipsite de unitate, imaginile sunt așezate la întâmplare, fără nici o legătură, unele cu altele. La grupa mare copiii nu se mărginesc la simpla reproducere a unei imagini cunoscute, cu sau fără adăugare de amanunte noi, dar își pot imagina o temă, de ex. Fetița cu coșulețul, Fetița și băiatul se joacă cu mingea, etc.

Vârsta preșcolarității permite formarea și dezvoltarea creativității, rămâne să fie găsite activitățile caracteristice care să constituie o formă de expresie a gândirii și imaginației.

Calitățile creativității – flexibilitatea, fluiditatea – se dezvoltă în procesul de comunicare de la copil la copil, aceasta depinzând și de atmosfera grupului, de eterogenitatea și omogenitatea grupului. Trebuie să formăm grupul pentru activitatea de desen astfel încât să atingem maxim de stimulare cognitiv-individuală și colectivă. Activitățile de desen trebuie precedate de o convorbire dirijată de educatoare, în felul acesta copiii își reactualizează cunoștințe, sarcinile pot fi împărșite, convorbirea permite realizarea atmosferei propice creației.

Așadar, capacitatea de creație a copiilor poate fi formată și este strâns legată de activitatea didactică educativă desfășurată sistematic încă de la vârsta de trei ani.

Bibliografie

1. Cerghit Ioan- Metode de învățământ- E.D.P –București-1980
2. Andreescu Florica –Pedagogie –București-E.D.P.-1980
3. Chirov A.- Psihologia copilului preșcolar-E.D.P.-București-1973
4. Nicola Ioan – Pedagogie-E.D.P.-București-1992
5. Pedagogia preșcolară-E.D.P.București-1976
6. Popescu Eugenia – Pedagogia preșcolară-Universitatea din București-1982 Proiect Educațional Ecopictura

PRIN CULOARE SIMȚIM ȘI COMUNICĂM

*Învățător educator Barbu Nastasia
Școala Specială nr.2,,Constantin Pufan”*

*„Forma rămâne expresia cea mai concretă a vieții și este limbajul
plastic caracteristic tuturor vremurilor.”*

(H. Moore)

Personalitatea copilului trebuie să fie scoasă în evidență și promovată, relevând aptitudinile prin care el se deosebeste de alți copii. Deci factorul cel mai important în dezvoltarea creativității îl reprezintă mediul. Copilul încetează să mai fie creator atunci când mediul nu reacționează la manifestările sale creative. Factorii care blochează creativitatea, încă din fragedă copilărie, sunt considerați a fi eliminarea prematură a fanteziei și frânarea acesteia.

Dezvoltarea capacității de acțiune, îmbogățirea experienței senzoriale, ca și evoluția întregului plan al cunoașterii, pot oferi elemente care să concure la expansiune subiectivă specifică și la acea independență acțională pe care o presupune afirmarea potențialului creativ al copiilor.

Însușirea cunoștințelor despre mediul înconjurător cere din partea copiilor un efort intelectual susținut. Formarea noțiunilor este un proces complex, care presupune anumite operații de analiză, sinteză, comparare, abstractizare, generalizare, ce duc la dezvoltarea gândirii și implicit la dezvoltarea vorbirii copiilor. Dezvoltarea gândirii nu poate avea loc în afara procesului însușirii, actualizării și aplicării cunoștințelor. De aceea, operațiile analitico-sintetice care constituie baza priceperii de a gândi trebuie să fie antrenate cât mai mult și în situații cât mai diferite în procesul instructiv-educativ. Cu cât copiii percep mai multe obiecte și fenomene, cu atât se deprind să le deosebească unele de altele, să descopere particularitățile și legăturile dintre ele, se deprind să gândească. Gândirea concretă a copilului trebuie să constituie punctul de plecare pentru formarea unei gândiri capabile de generalizare și abstractizare.

Activitățile au fost organizate sistematic, ținând seama de particularitățile copiilor din școala noastră. Efecte deosebite pe plan educativ le-a avut activitățile din cadrul proiectului de parteneriat cu Complexul Muzeal de Științele Naturii în colaborare cu Societatea Ornitologică cu tema „Cine își face cuib și cine locuiește în parcurile noastre”. Copiii au avut ocazia să observe coloritul penajului mai multor specii de păsări, au aflat despre influența mediului asupra modului de viață de aceea pentru a le veni în ajutor elevii au construit casuțe pentru păsărelele care rămân în țară. Finalizarea proiectului a constat într-o expoziție cu lucrări ale elevilor participanți. Elevii au pictat păsări îndrăgite folosind tehnica temperei.

Folosind tehnica colajului, a decolajului, tehnica ștampilei, tehnica desenării cu ceară, elevii au realizat lucrări care au încântat ochii vizitatorilor în cadrul expozițiilor organizate „Vis de iarnă”, „Fruite și semințele roadele pământului”. În realizarea lucrărilor copiii au dat frâu liber imaginației creatoare.

În cadrul Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară am colaborat cu elevi de la școala de masă și folosind munca în echipă au realizat împreună postere cu diferite teme: „Copilărie fericită”, „Eminescu- poet național”, „S. O. S. Pământul!”. Dacă copiii sunt educați în spirit ecologic, mâine vom avea o TERRA mai curată, mai verde, mai veselă și mai proaspătă.

Exercițiile și jocurile senzoriale maresc capacitatea de percepție a copiilor, le dezvoltă acuitatea vizuală astfel încât ei pot deveni apti să perceapă expresivitatea formelor și a culorilor. Frumosul oglindit în artă, ca și frumosul din viața de toate zilele, influențează copiii și contribuie la dezvoltarea lor multilaterală.

Sentimentul de bucurie și satisfacție pe care copilul îl încearcă în momentul încheierii cu succes a lucrului său, contribuie, în mod deosebit, la educarea dragostei pentru muncă, optimism, încrederea în forțele proprii, condiții necesare creării climatului creativ.

MANIFESTAREA CREATIVITĂȚII ÎN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO PLASTICE

Ed. Barbu Viorica
Grădinița „Nicolae Romanescu” Craiova

Preocuparea pentru dezvoltarea capacităților creatoare ale copiilor este o constantă a activității noastre, accentuată de grija de a le respecta ideile, de a da curs inițiativelor, de a le sădi în conștiință încrederea în propriile posibilități și respectul pentru ceea ce cred și cum se exprimă colegii

Activitățile artistico plastice cer efort fizic, mișcări precise, o bună coordonare a mișcărilor și sincronizare a gândirii cu mișcările în vederea finalizării, îi oferă copilului posibilitatea să cunoască în mod direct însușirile materialelor cu care lucrează, să le denumească, să-și fixeze în memorie forma și culoarea lor,, să le cunoască funcționalitatea.

Prin desfășurarea activităților artistico plastice la vârsta preșcolară se urmărește dobândirea unor aspecte esențiale ale cunoașterii artistico plastice, înscriind următoarele obiective principale:

- dezvoltarea la copiii preșcolari a gândirii artistico plastice, calitate specifică a gândirii creatoare;
- dezvoltarea sensibilității și a gustului artistic și estetic.

Acest proces educațional se realizează prin trei mari căi:

- familiarizarea copiilor cu unele elemente de limbaj plastic;
- inițierea lor în problemele actului de creație artistico plastică;
- apropierea de frumusețile mediului înconjurător, de creațiile artistice și de operele de artă.

Pentru realizarea acestor obiective copiii trebuie inițiați și în cunoașterea materialelor de lucru, atehnicilor și procedurilor prin care se realizează aceste elemente de limbaj plastic. Prin desen, prin pictură copilul descoperă pentru a ajunge la expresia plastică, mijloacele de acțiune asupra materialelor diverse. În activitatea de inițiere plastică nu există rețete ci o descoperire permanentă a sufletului copilului, astfel că, să nu uităm că datorăm naturii respect și admirație, să avem în vedere că „natura detestă vidul”.

Folosirea acuarelelor necesită unele precizări de ordin tehnic, așa că în primele activități educatoarea trebuie să demonstreze și să le explice copiilor următoarele:

- cum să țină pensula – cu primele trei degete ale mâinii drepte, cu degetul mare și arătător sprijinit pe mijlociu din punctul unde se termină teaca de metal;
- realizarea unei poziții corecte înclinată a pensulei în mână;
- mișcarea pensulei din direcția părului spre coada pensulei;
- să se apese normal și în aceeași direcție, lucrând cât mai uniform, când colorează o suprafață nelimitată, sau una în contur;
- să apese mai tare pentru a realiza linii groase, mai ușor pentru a realiza linii mai subțiri (neîntrerupte);
- să utilizeze vârful pensulei, pentru a obține linii fine, circulare și pensula întregă, pentru a obține linii variate;
- să atingă pensula pe foaia de hârtie ritmic pentru obținerea petelor de culoare;
- să folosească corecții cu grijă culorile, fără să le amestece între ele;
- să spele pensula după folosirea fiecărei culori, să dozeze apa de pe pensulă, ștergând cu apă pensula pe marginea recipientului sau pe marginea pastilei din care ia culoarea, să folosească șervețelul sau buretele pentru mâini;
- să nu pună prea multă apă pe hârtie și să nu frece în loc, pentru a nu se scămoșa hârtia sau a se rupe.

Activitatea de pictură are un anumit specific, ea nu trebuie să se abată de la respectarea unor cerințe generale precum redarea formei, respectarea culorii fiecărei părți componente ale obiectului sau ființei, așezarea elementelor în spațiu, numărul părților componente sau al elementelor temei, dimensiunea lor.

Prin toate activitățile de educație artistico plastică pe care le-am desfășurat la clasă am urmărit educarea la preșcolari a unor anumite capacități:

1. Percepția artistică – educarea atenției, a capacității de a sesiza și înțelege unele semne plastice, descoperirea acestor semne și concretizarea imaginilor prin linii și culoare.
2. Analiza estetică – dezvoltarea capacității de a explica conținutul unei opere de artă, de a caracteriza o creație plastică după anumite criterii.

3. Producția artistică – puterea de creație, de combinări inedite de linii și culoare, de transfigurări.
4. Aprecierea artistică – capacitatea de a lua o hotărâre, de a critica sau a aproba, de a motiva.

Activitățile artistico plastice au o influență benefică asupra formării personalității copilului preșcolar nu numai în plan estetic, ci și pe plan moral, afectiv, intelectual. Copiii sunt atrași de culoare, de varietatea instrumentelor tehnice, își dovedesc spontaneitatea, dând frâu liber imaginației și fanteziei.

Pentru a ajunge la cunoașterea și înțelegerea frumosului din natură și din artă, precum și din viața socială, copilul trebuie ajutat să recunoască elemente ale limbajului plastic din mediul înconjurător.

Tehnicile noi de expresie plastică și procedee ca: fuzionarea, juxtapunerea, tehnica frotajulu mărește curiozitatea copiilor și imprimă activităților un caracter atractiv și creativ.

Familiarizarea copiilor cu unele tehnici noi de lucru, cunoașterea și stăpânirea tehnicilor de lucru duce la dezvoltarea creativității în realizarea ideilor în forme artistice variate.

Prin tehnicile de lucru elevii constrâng materiale (acuarele, materiale textile, cerneală, pic, ceară, sugativă, hârtie de desen, etc.) să configureze altceva decât ceea ce sunt ele fără să-și piardă propria lor structură. Mâna condusă de gândirea și sentimentele copilului trebuie să acționeze direct și firesc asupra acestor materiale pentru a le conferi calități plastice noi, ea este cea care le însușește, care le dă valori artistice și o expresie concretă. Cu cât mâna lucrează mai bine și mai frumos, cu atât expresia lucrării, prin modalitatea prin care a fost realizată, este mai convingătoare.

Procesul creativ este format din următoarele faze: percepție, viziune, expresie imaginativă. Aceste faze nu trebuie confundate cu etapele dezvoltării, organizării și maturizării desenului la copii. Ele se referă la creația adultului, în cazul copilului, personalitatea nefiind formată, percepțiile senzoriale, afectiv-emoționale, nu sunt încă definitive.

Creația artistică este susținută de tendințe și pulsuni, de trăiri sau porniri individuale, de stări complexe ale individului. Toate acestea declanșează expresia iar imaginația și reprezentările elaborează imagini mentale din care se vor naște viitoarele imagini plastice.

De asemenea în procesul creativ reprezentarea, gândirea, imaginația, talentul au un rol primordial.

Pentru a avea eficiență activitatea artistico plastică nu trebuie făcută la întâmplare, nu trebuie să se rezume la activități în care educatoarea prezintă un grup de obiecte cerând copiilor ca acestea să fie desenate sau le cere copiilor să deseneze ce vor ei ci dimpotrivă trebuie bine gândită, bine pregătită, încât să le asigure preșcolarilor posibilitatea de formare a priceperilor și deprinderilor plastice, de însușire a tehnicilor de lucru, de învățare a modului de a crea plastic și de a evalua rezultatele muncii.

În pregătirea copiilor pentru activitatea de pictură i-am orientat spre observarea mediului înconjurător, ei descoperind forma, mărimea și culoarea.

În activitățile de pictură relația educatoare – copil trebuie să fie una modernă, firescă constând în coordonarea reciprocă și într-o colaborare activă – ca între colegi, copilul devenind partener al educatoarei.

Fenomenele de imitație reprezintă o caracteristică esențială a cooperării la preșcolari, aceasta fiind spontană, puternic saturată emoțional, determinată de particularitățile de vârstă.

Având în vedere legătura dintre desen, culoare și personalitate, activitatea de pictură poate fi o adevărată sursă de cunoaștere și evaluare a dezvoltării personalității copiilor.

Prin aplicarea diferitelor strategii, tehnici și procedee se pot descoperi copiii cu aptitudini, se pot forma și dezvolta acele priceperi și deprinderi specifice activității artistico plastice care vor permite obținerea unor rezultate foarte bune în viitor.

Bibliografie:

- A.V. Lovinescu, V. Gurău, A. Datcu – Metodica predării desenului și modelajului în grădinița de copii, E. D. P. București 1969
- Maria Ilie – Metodica predării desenului la clasele I-IV, E.D.P., București, 1981
- Steliana Radu- Revista Învățământul Preșcolar nr. 1-2, București, 1990
- Victor Pavel – Educația Plastică – Manual pentru clasele VII-VIII, E.D.P.R.A., București 1997
- Georgeta Botez, D. Solovas – Atlas cu elemente de limbaj plastic – Îndrumător pentru educatoare, Editura Aramis, 2007

DESENUL - CARTE DESCHISĂ SPRE SUFLETUL ȘI GÂNDIREA COPILULUI

*Înv. Bosnea Teodora,
Gr. Șc. "Simion Stolnicu", Comarnic- Prahova*

Arta plastică ne înfrumusețează viața. Pornind de la acest adevăr simplu, am încercat să înfrumusețez viața de școlar a micuților mei elevi, aflați în clasa I. Fiecare copil are această frumusețe latentă, de aceea am încercat prin diferite mijloace și procedee ca ea să fie pusă în evidență, nu numai la orele speciale de educație plastică, ci și în împletirea acestora în cadrul celorlalte discipline de învățământ, în activități transdisciplinare sau chiar unele activități extracurriculare.

Perioada preabecedară, prin specificul ei, mi-a oferit prilejul ideal de a descoperi copiii cu aptitudini și interese pentru desen. Astfel, în cadrul evaluării inițiale, dacă la nivelul aptitudinilor – așa cum este firesc – doar o parte dintre elevii clasei s-au făcut remarcați, nu același lucru se poate spune despre interesul pentru desen: încă din primele săptămâni de școală, toți elevii clasei au dovedit plăcerea de a desena, nu numai prin entuziasmul caracteristic vârstei, dar și prin disciplina care se instaura parcă de la sine în cadrul acestor activități. A desena și a colora este o încântare în cele mai multe cazuri, este o trăire intensă. În această perioadă, testele au propus elevilor să coloreze selectiv desene (în funcție de sunetul inițial al cuvântului), sau să deseneze un obiect – (răspunsul unei ghicitori) etc.

Perioada de început a învățării literelor a devenit mai plăcută atunci când elevii au avut de desenat. Voi exemplifica: Elevii au primit foi tip „memo” diferite colorate (galben, verde, roz), primind sarcini diferite: ex: cei care au primit culoarea galben au avut de scris litera „m”, verde – „a”, roz- „n”. Fiecare elev a avut de realizat unul sau mai multe desene – obiecte care încep cu litera notată. Feed-back: Toate foile au fost lipite la tablă, într-un tabel. (De remarcat faptul că au fost inventivi, iar experiența de viață a fiecăruia și-a spus cuvântul.) Tot desenul mi-a ușurat munca de logoped: pentru sesizarea sunetului și literei „r”, elevii au primit desene din care lipseau anumite elemente. Ei aveau de completat desenul și de pronunțat și analizat fonetic cuvântul corespunzător cu voce tare (ex: avionul avea de completat o aripă, masa un picioar, vaza o florare, pisica o ureche etc.). Alături, un purceluș aștepta liniștit să fie colorat și să i se deseneze codița, semn grafic folositor la ora de scriere. În unele ore, elevii au lucrat în perechi, câte doi, copiind de la tablă cuvinte (om, soare, nor, pitic, mere, pană), după care fiecare le-a desenat pe o parte a foi, iar la sfârșit au avut de realizat o compoziție cu toate aceste elemente.

Tot desenul a devenit un instrument de motivare a elevilor pentru a citi conștient texte la prima vedere. Am împărțit elevilor fișe cu un text scris pe prima coloană (fiecare propoziție pe un rând), cerându-le să-l citească în gând și să deseneze pe cealaltă jumătate a foi ce au citit. (Fiecare elev a stat singur în bancă): Citește cu atenție și desenează totul aici! **“Lucian este pe malul lacului. El e pescar. A prins un pește mic și cinci pești mari. Papura este verde și maro. O casă se vede departe. Soarele este mare. Trei nori mici sunt pe cer. Pe lac este o rață. Apare un uliu. Rața e speriată. Pe pod trece o mașină roșie. Mașina e plină cu pește. Unde este vulpea?”** Am remarcat că și elevii care citeau de obicei mai greoi au fost implicați în actul citirii, doi dintre ei m-au solicitat să îi ajut la citirea unor cuvinte, un altul m-a întrebat ce este papura și i-am adus aminte împrejurarea în care le-am explicat termenul; rezultatul m-a încântat: elevii au reușit să înțeleagă textul, desenele lor o arătau clar, iar dacă unii au desenat elementele pe rând, unele sub altele, alții au reușit să realizeze o compoziție încheată. Vulpea a fost desenată – logic- lângă mașina de pește, căci așa spune povestea, dar în alte desene a apărut lângă lac, pentru că ei știau și cântecul „Vulpea și rața”. Am constatat că elevilor le place să ilustreze scene din povești, dar și versurile unor cântece îndrăgite.

La orele de matematică desenul a fost la el acasă prin realizarea mulțimilor de flori, fluturi, pești etc. Problemele ilustrate propuse de mine au atras elevii, care au desenat altele la rândul lor, colaborând în echipe. Testele celor mici sunt o împletire între desen și matematică.

Ora de cunoașterea mediului poate fi un alt prilej de a valorifica desenul, care este de fapt un mod de a se exprima pe sine în relația cu lumea înconjurătoare. Activitățile de observare, studiul de caz, experimentarea și cercetarea au fost urmate de activități practice de tipul arte, abilități. Sărbătorirea unor evenimente deosebite din calendarul ecologic au avut ca obiective dezvoltarea capacităților de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător; formarea atitudinii de respect față de acesta; dezvoltarea comportamentelor responsabile față de

cea ce ne înconjoară. Formele de desfășurare au fost variate, având totuși un element comun: pictura. Activitățile ecologice propuse în cadrul proiectului educațional „Ecopictura” și-au atins scopul. Educarea copiilor în spirit ecologic, implicarea lor activă în protejarea mediului a fost garantată de implicarea emoțională a acestora în actul creativ. Stă mărturie albumul realizat la clasă cu postere în care se află lucrările plastice selectate lunar.

Pictura reprezintă o carte deschisă spre sufletul și gândirea copilului.

NATURA-MIJLOC DE INSPIRAȚIE

*Educ. Budur Adri
Educ. Păuna Mariana
Grăd. Nr.14-Brăila*

Copilul face parte din natură, este inima și sufletul acesteia. Natura îl inspiră pe acesta în tot ce face. Copilul reușește să se acomodeze tuturor vicisitudinilor naturii. Proiectul „Ecopictura” a reușit să scoată din copil tot ce este mai bun. Am urmărit, prin derularea acestui proiect să trezesc la copiii participanți dragostea de ce ne înconjoară, respectul pentru natură, trăiri intense față de aceasta.

După desfășurarea activităților prealabile desfășurării copiii au putut să realizeze lucrări de pictură deosebite pentru vârsta lor. Prin aceste activități am dezvoltat la copii aptitudini specifice atât ecologice cât și artistico - plastice.

Copiii sunt mai buni, mai receptivi la schimbările care se produc în natură datorită acțiunii neglijente a omului, a atacurilor catastrofale asupra naturii. Prin desfășurarea proiectului copiii au format deprinderi noi față de cele două tipuri de activități: activitate ecologică și activitate artistico- plastică.

Rezultatele obținute în urma derulării proiectului sunt uimitoare: schimbări comportamentale pozitive, putere de exprimare a punctului de vedere asupra oamenilor care abuzează natura, mai direcți în replicile față de aceștia din urmă.

Greutățile apărute pe parcursul derulării proiectului au fost uitate când s-au văzut rezultatele obținute- rezultate extraordinare.

Nu numai din punct de vedere al comportamentelor copiii s-au schimbat, ci și modalitățile de lucru ale acestor copii s-au îmbunătățit: -mănuiesc mult mai lejer instrumentele de lucru necesare acestui tip de activități

- aplică și folosesc în viața cotidiană tot ceea ce au învățat la activitatea ecologică, surprinzându-și părinții de ceea ce derulează în afara unității

- își realizează singuri acasă albume cu tot felul de fotografii din mediu, cu ei îngrijind de un animal.etc.

Tot proiectul a avut un impact extraordinar asupra tuturor celor implicați. Și noi, ca educatoare avem acum o altă viziune asupra felului cum să acționăm în unele situații limită

Avem un alt orizont a tot ceea ce întreprindem atât în sala de grupă, în viața alături de copii, cât și în afara acesteia. Vizualizăm mai bine necesitățile mediului, imprimăm vieții un ritm mai rapid în implicarea noastră în salvarea a ceea ce mai putem salva, căutăm să atragem cât mai mulți oameni să facă ceea ce facem noi prin tot felul de acțiuni- nu numai prin picturi, postere, ci și prin acțiuni concrete.

Ca și noi, cum am mai spus, și copiii și-au dezvoltat atât aptitudinile generale de a observa, de a memora, de a trezi interesul pentru binele naturii, dar și a-l menține pe o perioadă cât mai lungă. E bine că acest interes nu se va stinge așa de ușor, știind că acești copii sunt mult mai receptivi și păstrează în memorie mult mai mult timp ceea ce au asimilat pe baza sentimentelor de dragoste față de mediu, respect, simț al datoriei,

Curiozitatea copiilor conduce, de asemenea, la acumularea și stocarea cunoștințelor despre mediul înconjurător pe suport afectiv, despre protecția lui, ceea ce contribuie la dezvoltarea capacității copiilor de a gândi logic și de a interpreta corect aspecte din jurul lor.

Îmbinarea celor două tipuri de activități a avut, cred, randamentul scontat. Acest PROIECT SUNT CONVINSĂ CĂ ȘI-A ATINS CU MARE SUCCES SCOPUL SCONTAT

Aprecierile sunt spre foarte bine cu cele câteva sugestii enumerate

EDUCAȚIA PLASTICĂ ȘI MICII ECOLOGIȘTI

Înv. Bunghez Alina
Gr. Șc. „Simion Stolnicu”- Comarnic, Prahova

Natura trebuie respectată și nu dominată. Ea formează un întreg – imens, dar nu nesfârșit. - în care fiecare componentă are un rol precis, iar omul este obligat să se integreze armonios în acest întreg.

Educația ecologică este un proces aflat la confluența dintre științele realiste (biologie, fizică, geografie, chimie) și cele umaniste (sociologie, psihologie, istorie) în care știința se îmbină armonios cu arta, iar noțiunile teoretice sunt zadarnice dacă nu sunt strâns legate de activitățile practice.

Educația ecologică studiază influența activităților umane asupra mediului înconjurător. În acest context studiază în mediul natural și cel artificial viețuitoarele, inclusiv omul și contribuie la înțelegerea circuitului energiei și a materiei. Ea trebuie să-i ajute pe copii să înțeleagă influența comportamentului lor asupra calității mediului. Educația ecologică se bazează pe cunoștințe referitoare la sistemele sociale și ecologice, dar are și o componentă afectivă: domeniul responsabilității, sistemul de valori, atitudinile necesare construirii unei societăți durabile.

Scopul educației ecologice este de a crea atitudini pozitive față de mediul înconjurător.

Educația ecologică are următoarele obiective:

- Cultivarea dragostei pentru Terra și a tuturor elementelor care intră în componența ei: ape, plante, animale;
- Creșterea dorinței de a ocroti, respecta și proteja natura prin implicarea copiilor în activități cu caracter experimental și demonstrativ;
- Cunoașterea ființelor și fenomenelor din mediul înconjurător și a caracteristicilor acestora;
- Îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din domeniul ecologic;
- Însușirea unor norme de comportament necesare pentru a asigura echilibrul dintre sănătatea individului, a societății și a mediului;
- Cunoașterea plantelor și a animalelor ocrotite de lege;
- Cercetarea modalităților de reabilitare a stării mediului înconjurător prin antrenarea elevilor în activități de îngrijire a spațiilor verzi, de reciclare a deșeurilor de salubritate a localităților;
- Conștientizarea necesității de a economisi apa, energia electrică, lemnul etc;
- Formarea unei atitudini dezaprobatore față de cei care încalcă normele și legile ecologice.

Mediul înconjurător nu cuprinde numai elementele naturii ci și clădiri, autostrăzi, termocentrale, fapt pe care trebuie neapărat să-l luăm în considerare în organizarea activităților de educație ecologică.

În vederea realizării educației ecologice la clasă la care predau, am încercat să implic elevii în diferite activități extracurriculare.

Astfel, realizând împreună cu alte două colegi un proiect educațional școlar, elevii au fost implicați mai întâi în plantarea unor puieți de molid în curtea școlii, iar apoi fiecare clasă a avut grijă să ude și să îngrijească copăceii plantați. Copiii au fost foarte încântați când s-au întors din vacanța mare și copăceii plantați de ei erau verzi, deci s-au prins.

De asemenea elevii au fost învățați să păstreze curățenia din curtea școlii și chiar i-am surprins „luându-se” de copiii din alte clase deoarece aceștia aruncau gunoaiile pe jos.

Tot pentru a realiza la elevi educația ecologică, am inițiat împreună cu o colegă un proiect educațional inerjudețean, cu o școală din Oreavul- Buzău, proiect cu tema „Copiii iubesc și ocrotesc natura”.

În cadrul acestui proiect, elevii fiecărei școli a realizat pentru parteneri mai multe desene cu natura din zona în care locuiesc, în fiecare anotimp. Pentru a elevii să cunoască cât mai bine bogățiile naturale, am mers și într-o excursie, observând astfel Vulcanii Noroioși, Barajul Siru precum și natura din jurul Mănăstirii Ciolanu.

Apoi am realizat parteneriatul în vederea proiectului „ECOPICTURA”. În fiecare lună am realizat desene, după ce discutăm despre temele cuprinse în calendarul ecologic. Elevii erau nerăbdători să afle ce „sărbătorim” în fiecare lună, se străduiau să deseneze cât mai frumos.

Pentru a reuși să formăm la elevi un comportament ecologic, consider că educația plastică nu trebuie neglijată.

STRATEGII DIDACTICE UTILIZATE ÎN FORMAREA PRICEPERILOR ȘI DEPRINDERILOR DE A PICTA

*Inst. Ioana Butoi
Șc. "Vasile Alecsandri"*

*„Omul e făptura lui Dumnezeu
Arta e făptura omului.
Arta e deci făptura făptuirii lui Dumnezeu.”
Nechifor Crainic*

Proiectul „Ecopictura” a venit să întărească ideile deja cunoscute și anume că natura e viața noastră, în ea trăim, din ea ne hrănim, material și spiritual. Fără natură nu se poate concepe viața oamenilor, iar în ea găsim nemărginită frumusețe.

Principiile esteticii tradiționale afirmă că frumusețea naturii primează, arta învață de la ea pentru a o continua și a o desăvârși. Creația artistică își găsește rădăcinile în natură, iar realitatea demonstrează că natura cu frumusețile sale poate fi admirată și înțeleasă de toți oamenii, pe când arta și frumusețea artei o gustă numai o minoritate culturală.

Deși creația artistică uneori ia drept model natura, nu este o imitație a naturii căci dacă natura s-ar imita, arta n-ar avea valoare proprie. Creația artistică exprimă nemărginirea condensată în mărginire și este o transcriere a lumii materiale în imagine sensibilă, capabilă să pătrundă în lumea spirituală. Creația artistică exprimă profunde trăiri spirituale, dar rămâne legată de lumea materială și-și găsește măsură în natură.

Deoarece toate temele alese în cadrul proiectului: „Animalul meu preferat”, „Alimentele care ne ajută să creștem”, „Impresii de vizitator al Mării Negre”, „Cartierul văzut de copii”, „Dreptul de a trăi într-un mediu sănătos”, „Flora și fauna zonelor umede”, „Circuitul apei în natură – ploaie, nori, ninsoare”, „Scene din poveștile / poeziile în care am întâlnit păsări”, „Vin păsările călătoare”, includ aspectul exterior atât de divers sub care ni se înfățișează natura în diferitele ei manifestări formale, s-a impus ca elevul, viitor plastician, să fie îndrumat să caute în aspectele aparente ale naturii legile care construiesc, din umbră, să integreze logic sau intuitiv în opera sa toate descoperirile sale. În cadrul orelor în care am realizat planșele cu temele menționate am considerat că este necesar să se facă mai întâi cunoscut elevilor termenii de structură naturală și fenomenul de structură plastică, termenul de formă naturală și transformarea acesteia în structură artistico-plastică.

Astfel le-am vorbit elevilor și le-am demonstrat cu ajutorul reproducerilor de artă formele în care s-ar concretiza material: forme cosmice, formele reliefului terestru, formele statice, formele vegetale, formele animale, omul. Am stabilit și câteva caracteristici ce pot indica structura exterioară: părțile componente ale formei, aspectul părților componente, ordonarea părților componente în contextual formei, dominanta structurală raportată la elementele de limbaj plastic, textura formei.

Elevii au fost solicitați să sesizeze aceste elemente de structură, să facă diferite comparații și corelații cu alte discipline: cunoașterea mediului, limba română, matematică, să facă analogii cu operele de artă sau cu elemente artistice ale acestora.

De asemenea, prin aceste ore de educație plastică elevii au simțit cu sufletul și au văzut cu ochii minunata paletă cromatică, în virtutea unor cunoștințe despre culoare căpătate programat și intenționat. Ei au fost încântați și impresionați de anumite expresivități cromatice, de anumite armonii pe diferite game mai calde sau mai reci, mai închise sau mai deschise, mai strălucitoare sau mai șterse.

Obiectivele educației estetice se pot atinge și împlini prin aplicarea unui ansamblu de metode și procedee didactice, științifice specifice fiecărei ramuri ale artei.

Educația artistică plastică reprezintă o componentă importantă a educației estetice prin care se modelează rațiunea, sensibilitatea și capacitatea creativă a elevilor. Din acest considerent, obiectivele educației artistico-plactice se grupează în trei categorii:

1. Obiectivele specifice educației intelectuale și modelării rațiunii;
2. Obiectivele de dezvoltare a sensibilității și a afectivității;
3. Obiectivele de dezvoltare a capacității creative;

Aceste obiective pot fi realizate folosind metode, procedee și mijloace didactice care constituie elementele componente ale activității de predare-învățare-evaluare, integrate într-o structură unitară.

La aceste ore de educație plastică, predomină acțiunea de comunicare orală. *Metoda conversației euristice* se bazează pe procedeul dialogului sub formă de întrebare-răspuns. Pot fi întrebări care să solicite gândirea elevilor, capacitatea de analiză și sinteză, interpretarea, aprecierea. *Metoda dezbaterii* implică trei momente: introducerea în problemă, intervenția participanților, sintetizarea și sistematizarea discuțiilor și definitivarea concluziilor. *Brainstormingul* reprezintă o variantă a dezbaterii, care urmărește obținerea cât mai multor idei, selectarea celor mai bune și valorificarea acestora. *Metoda problematizării* urmărește realizarea activității prin lansarea unei situații problemă.

Înstruirea prin descoperire, orientându-se spre efortul propriu al elevului, în direcția însușirii unei experiențe deduse din contactul direct sau indirect cu realitatea obiectivă este o metodă în care predomină acțiunea de cercetare.

În vederea stimulării unui raționament deductiv al capacității elevilor de descoperire și exprimare în domeniul educației plastice se folosește *metoda demonstrației*, care permite parcurgerea drumului de la percepție vizuală până la o cunoaștere logică. Metoda demonstrației parcurge operațiile logice care asigură prelucrarea datelor și concretizarea acestora în formă obiectivă. Metoda demonstrației are mai multe variante:

- **Demonstrație observațională** – o demonstrație vie, bazată pe prezentarea unor obiecte reale din natură; “Fă o plimbare în mijlocul naturii. Observă elementele numai din linii.”
- **Demonstrație experimentală** – bazată pe prezentarea unui experiment; Imită și tu vântul! Suflă printr-un tub culorile pe foaia ta! Folosește tonuri ale nuanțelor culorilor (culori de pictor).
- **Demonstrație grafică** - bazată pe prezentarea unor planșe, schițe, desene; Identifică dominantă de culoare pe fiecare reproducere de artă. Notează-o dedesubtul fiecărei reproduceri!
- **Demonstrație documentară** - bazată pe prezentarea unor documente specifice domeniului; Cautați în albume de artă picturi cu peisaje.
- **Demonstrație analogică** – bazată pe prezentarea unor modele, a unor obiecte asemănătoare; Folosește culorile din peisajul prezentat în realizarea unei scene dintr-o poveste dorită.
- **Demonstrația programată** – pe baza unor materiale prezentate pe calculator; picturile lui Nicolae Grigorescu pot fi admirate pe calculator.

Toate metodele tradiționale, jocul didactic reprezintă o acțiune care valorifică instrucția prin adaptare la o activitate de tip recreativ. Are mare eficiență atât la prescolari cât și la școlari. La orele în care elevii au pictat pentru acest proiect, aminti jocul “Ce se ascunde în spatele culorilor?”. Se aleg cinci cuvinte dintr-o înșiruire dată și li se cere să realizeze o compoziție în care să folosească imaginile sugerate de noțiunile alese, ele putând fi reperate în compoziție. La subiectul “Vin păsările călătoare” am dat cuvintele: albastru, primăvară, soare, bucurie, păsări, flori, cântec, portocaliu, copii, pădure din care unul din copii a ales cuvintele: albastru, primăvară, soare, bucurie, păsări. Imaginile sugerate de aceste cuvinte au putut fi reperate în compoziția sa.

Alt joc didactic folosit a fost “Planșa călătoare”. La tema “Flora și fauna din zonele umede”, elevii au fost grupați câte patru, au discutat împreună ce subiecte ar putea realiza pe tema dată, au trecut la lucru timp de 10 minute, după care planșa se muta în sensul acelor ceasornicului la următorul copil, până ajungea iarăși “acasă”.

Dintre tehnicile plastice potrivite pentru lucrul cu copiii am folosit: tehnica stropitului succesiv, tehnica firului de lână, monotipia, curgerea liberă a culorilor, tehnica imprimării cu țesături rărite, tehnica ștampilei,, tehnica umed pe uscat, tehnica umed pe umed (prezentată concret în planul de lecție – fuzionarea la margine).

Concluzia pe care am desprins-o în urma derulării acestui proiect a fost că trebuie să ne raportăm la natură, la realitatea obiectivă ca la un dicționar, doar pentru a ne informa și a-i prelucra sugestiile; a rămâne însă la nivelul reprezentării fidele a impresiei vizuale este o atitudine de negare a potențelor creatoare ale elevului. Artă este creație, act prin excelență individual de a adăuga ceva nou naturii, mediului, existenței moștenite.

Bibliografie

1. Maria Cristea, Ioan Cristea, *Album de artă școlar*, Editura Corint, 2002.
2. Rose-Marie de Premont, *Desenul – ghid practic*, Editura Teora, 2002.

DESENUL-MODALITATE DE EXPRIMARE A CUNOȘTINȚELOR ECOLOGICE

*Ed. Căldăruș Ștefana
Gr. "Sfântul Nicolae" Brăila*

Printre modalitățile de exprimare ale copilului, desenul ocupă un loc primordial, alături de limbaj, de cântec, de dans. Desenul devine astfel deopotrivă funcție de comunicare și mijloc de reprezentare a realității înconjurătoare, de aceea m-am angajat în derularea proiectului educațional "Ecopictura".

În evaluarea inițială am observat că preșcolarii "desenau" din dorința de a acționa cu creionul, cu culorile, cu pensula, acuarelele, de a trasa linii orizontale și verticale fără ca mai înainte să-și fi propus o anumită temă, un anumit subiect, doar o simplă mâzgăleală. În cadrul activităților alese am reușit să descopăr copii cu aptitudini și interes pentru desen, dar în proiectul "Ecopictura" am implicat toată grupa încurajând pe fiecare copil în parte. Copiii au realizat lucrări plastice având ca temă evenimentele din calendarul activităților (Calendarul Ecologic).

În continuare mă voi referi la modul de abordare al temelor din punct de vedere al educației ecologice și plastice. Am studiat mai întâi natura în formele, în culorile, în proporția și în mișcarea ei. Astfel preșcolarii au observat cu ocazia vizitei la ferma zootehnică, animalele în mărimea lor naturală, în mediul obișnuit de trai, modul de îngrijire al acestora, hrana și puii lor. Copiii au făcut comparații între aceste animale găsind asemănări și deosebiri: "Vaca este mare, iar câțelul este mic", au hrănit chiar ei animalele, s-au jucat cu vițelușii, cățelușii și pisicuțele de la fermă.

La grădiniță am asigurat participarea activă a copiilor prin folosirea diferitelor strategii. "Cercul lui Robin" a provocat copii la discuții, i-a determinat să lucreze în echipă, surpriza pe care au dezvăluit-o rezolvând puzzle (un animal) le-a produs o reală bucurie.

La activitatea de convorbire "Să iubim animalele" prin strategia de învățare prin cooperare "linia valorilor" preșcolarii s-au împărțit în două grupe și-au exprimat părerile pro și contra cu privire la soluția pe care să o adopte în cazul câțelului rănit, îngrijit de un copil. Cei care erau de părere că trebuie să rămână la copil au adus argumente de genul: "Copilul îl iubește, l-a îngrijit și vindecă, iar câțelul se simte bine acolo", iar ceilalți care doreau să fie dus la stăpânul lui spuneau: "Copilul poate să-l viziteze pe câțel."; "Stăpânul îl iubește."; "Cățelul se simte bine acasă la el, lângă mama lui." Concluzia a fost că trebuie să iubim animalele, să le îngrijim, să le ocrotim.

După aceste activități în care preșcolarii și-au însușit cunoștințe despre animale, și-au format și exersat deprinderi de îngrijire și ocrotire a mediului înconjurător, în vederea educării unei atitudini pozitive față de acesta, a urmat activitatea artistico-plastică cu tema "Animalul meu preferat". Pentru a veni în sprijinul acestor copii am simplificat desenul cerându-le copiilor să redea părțile componente ale animalului cu ajutorul figurilor geometrice. Astfel capul pisicii un cerc, urechile două triunghiuri, corpul un oval, picioarele patru ovale mai mici, iar coada lungă și subțire. Am încurajat în permanență copii, i-am sfătuit să repete desenul dacă nu le reușește de prima dată deoarece "exercițiul este mama învățăturii".

Temele: "Cartierul văzut prin ochii copiilor", "Orașul meu", "Un loc drag din țara mea" au fost abordate cu plăcere de copii, deoarece și-au exprimat în desenele lor sentimentele față de casa părintească, cea mai familiară copilului, față de cartierul în care locuiește și pe care l-a observat cu prilejul plimbărilor cu familia sau cu grădinița.

Un loc important în educația copiilor îl ocupă educația pentru sănătate, de aceea tema "Dreptul de a trăi într-un mediu sănătos" a declanșat asaltul de idei din partea preșcolarilor care au adus argumentele necesare: "Pădurea este numită plămâni orașelor și nouă ne place să ne jucăm în pădure"; alt copil a recitat versurile "Fructe și legume multe să mănânci, îți folosesc./ Căci sunt bune, sunt gustoase și hrănesc."; iar în desenele lor au redat copii ținându-se de mână cu fructele personalizate. Când i-am întrebat de ce au desenat ochi, nas și gură fructelor, mi-au răspuns că ele sunt prietenii copiilor deoarece conțin vitamine și cine mănâncă sănătos crește mare și frumos.

Am desfășurat cu copii o activitate la Dunăre, unde am observat apa, vapoare, pescari, și apoi când ne-am întors la grădiniță, copii au redat în desen ce au văzut. Plimbarea în natură a dezvoltat dragostea copiilor pentru frumusețile naturii, a inspirat fantezia lor bogată de aceea în desenele lor se simte viață, fiecare copil a pus

o parte din sufletul lui în acea lucrare. Desenele lor vorbesc prin intermediul formelor, dar și prin intermediul culorilor "La Dunăre", "Delta Dunării", "Pescarii".

Vizitele și plimbările, observarea în natură a fenomenelor naturale(vânt, ploaie, ninsoare) au favorizat dezvoltarea capacității creatoare a preșcolarului manifestată din plin în interesul față de activitățile de desen, în redarea imaginii artistice, în colorarea desenelor după natură. Temele abordate au fost: "Ploaia", "Ninsoarea", "Ploaie cu soare", "Picături de ploaie", etc. Copiii au fost orientați permanent să observe natura cu tot ce are ea specific și esențial în formă, în mișcare și în culoare. Desenele mărturisesc posibilitățile copiilor de a folosi culorile într-o gamă cât mai variată și armonizată.

În desenele cu tema "Păsările și arborii" preșcolarii au redat mediul de viață al păsărilor, cuiburile sunt pline de pui drăgălași care-și așteaptă mamele.

Proiectul educațional "ECOPICTURA" se înscrie în cerințele moderne ale epocii, urmează un drum ascendent în privința dozării conținutului de sarcini și a tematicii, respectând particularitățile de vârstă ale copilului și aduce multă lumină în metodele și în procedeele de lucru ale educatoarei. Elementul creator stă la baza întregii activități de desen a copilului.

Consider că proiectul "ECOPICTURA" prin sarcinile și conținutul lui a dat posibilitatea copiilor de a-și exprima impresiile și preocupările, a dat aripi fanteziei lor creatoare și a constituit o posibilitate în plus alături de alte activități din grădiniță, pentru afirmarea personalității în curs de formare.

Bibliografie:

Ion N. Șușală, "Culoarea cea de toate zilele"-editura Albatros -1982

Eugen Pohonțu, "Inițiere în artele plastice" -editura Albatros -1980

Viorica Preda, "Programa activităților instructiv- educative în grădinița de copii", Ed. V & I Integral 2005

PREOCUPAREA PENTRU PROBLEMELE MEDIULUI ÎNCEPE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

*Inst. Cârstea Viorica, inst. Schiau Nicoleta
Grădinița P.N. „Zori de zi”, Hunedoara*

☉ Educația ecologică, o necesitate !

Dintotdeauna, de când există omul pe pământ, natura l-a ocrotit fiindu-i prietenă, l-a protejat respectându-i legile.

Omul la rândul lui, a manifestat înțelegere pentru ființele și neființele ce compun lumea înconjurătoare, trăind în armonie multe secole. Dar se pare că, preceptul lui **Bacon „Nu stăpânim natura decât respectând-o”**, a fost uitat de oameni.

În prezent, societatea umană a dovedit că este pe cale să devină distructivă și autodistructivă. S-a adâncit contradicția dintre dezvoltare și protecția mediului înconjurător. Evoluția și expansiunea societății nu poate fi oprită, dar nici degradarea naturii nu trebuie să mai continue.

Educația ecologică, ca știință a gospodăririi planetei, reprezintă calea de a ajunge prin cunoaștere la înțelegerea și respectarea naturii, a mediului din care facem parte, la formarea gândirii și comportamentului ecologic.

Scopul educației ecologice este formarea premiselor de înțelegere a efectelor unui comportament necorespunzător asupra mediului, și deci a atitudinii responsabile de protejare a acestuia.

Asocierea măsurilor de ordin legislativ și administrativ cu cele de ordin educațional reprezintă calea ideală de realizare a educației ecologice în unitățile de învățământ.

☉ Educația ecologică în grădinița de copii

Ca și componentă a modelării unui comportament civilizat față de natură, educația ecologică promovează educarea calităților fundamentale pentru dezvoltarea acestui comportament, **încă din copilărie**.

De ce este obligatoriu ca educația ecologică să înceapă de timpuriu, încă de la vârsta preșcolară? Pentru că aceasta e vârsta la care începe formarea viitorului cetățean al planetei din toate punctele de vedere.

Educația ecologică (sau relativă la mediu) și-a câștigat un loc important în viața grădiniței, fiind una din „noile educații” cu impact asupra învățământului preșcolar.

Preșcolaritatea, perioada întrebărilor fără număr și a curiozității fără sfârșit, este vârsta oportună pentru începerea cunoașterii cât mai multor „taine” ale naturii! Stimularea permanentă a capacităților de cunoaștere este hotărâtoare în conturarea comportamentului atent și responsabil față de mediul înconjurător, în valorizarea acțiunilor pe care copilul de azi le va întreprinde mâine.

În **curriculum-ul preșcolar**, idealul educațional se regăsește în mai multe obiective, între care și cel care propune „**dezvoltarea copilului preșcolar de a intra în relații cu ceilalți copii și cu adulți, de a interacționa cu mediul, de a-l cunoaște și a-l stăpâni prin explorări, exerciții, încercări experimentale**”.

În **învățământul preșcolar**, se poate realiza mai mult la nivelul formării de deprinderi și trăiri afective. Abordarea problemelor ecologiei se face punând accent pe **cunoașterea perceptivă**. Copiii de 3-6 ani tind să dezvolte un atașament emoțional față de ceea ce simt. Ei au nevoie de experiențe pozitive pentru a-și dezvolta un sentiment de interconectare cu natura. Oferirea de oportunități copiilor pentru astfel de experiențe și împărtășirea cu ei, reprezintă esența educației referitoare la mediul înconjurător.

Modalitățile de organizare și desfășurare a activităților de educație ecologică, conform managementului grupei, oferă libertatea de desfășurare a acestora ca **activități integrate, opționale**, cât și ca **activități extracurriculare** și lasă la latitudinea educatoarei proiectarea acestora în funcție de necesități sau alți factori în cadrul cărora copiii vor fi încurajați să exploreze, să dialogheze în grup, să coopereze, să lucreze în echipă.

Programa activităților instructiv-educative din grădiniță, la capitolul „**Cunoașterea mediului**”, prezintă de asemenea o serie de **obiective și exemple de comportamente** ce vizează **ecologia**.

În activitățile de educație ecologică nu se urmărește o abordare identică cu cele de cunoașterea mediului, adică acumulări de cunoștințe, ci mai degrabă accentul se pune pe stimularea dorinței de participare a copiilor, de implicare în orice tip de acțiune de construire pas cu pas a unor comportamente pozitive față de natură. Prin acțiuni simple, coerente, în concordanță cu posibilitățile de vârstă și individuale putem construi abilități și capacități de cunoaștere și ocrotire a naturii, protejându-și astfel propria viață.

Lumea înconjurătoare, natura în special, a fost și continuă să fie plină de miracole, de taine. Pentru a-i surprinde cât mai mult din miracole, pentru a-i descoperi tainele nebănuite, trebuie să descoperi prin investigare directă, privind, auzind, pipăind, mirosind, observând. Așa, prin implicare directă vom veni în contact atât cu frumusețile ce natura le oferă cu generozitate cât și cu suferințele ce i le aduc activitățile nesăbuite ale oamenilor, cu pericolele ce vizează chiar viața noastră.

☺ **Educația ecologică în proiecte educaționale**

Proiectul educațional constituie o oportunitate de apropiere a copiilor de secvențe ale naturii înconjurătoare, de observare în timp a transformărilor produse sub influența factorilor naturali și produse de activitățile umane, de construire a unor comportamente civice și ecologice de protejare a naturii. În unitatea noastră am inițiat proiecte cu teme: „**Să ocrotim arborii**”, „**Sănătatea naturii asigură sănătatea noastră**”, „**Învățaței în lumea copacilor!**”, și am participat la proiecte cu alți inițiatori ca: „**Lumea în care vrem să trăim**”, „**Scutierii naturii!**”, **Earth Celebration**”. În cadrul acestor proiecte, au fost valorificate și exersate în practică acumulările afective ale copiilor cu privire la dinamica relației om-natură. Într-o atmosferă de implicare liberă, diferențiată, în rezonanță cu trăirile personale, motivat, oferindu-i-se posibilități de explorare, **copilul de azi** poate schimba mâine înțelesul reflecției lui **J.J. Rousseau care spunea: Totul a ieșit bun din mâinile naturii pentru a degenera în mâinile omului!**”.

Bibliografie

1. Programă activităților instructiv – educative în grădinița de copii, Ed. a-II-a, revizuită, Buc., 2005;
2. Dan Dorina, educația ecologică prin proiectul Ecogrădinița – www.didactic.ro
3. Nicoleta Adriana Geamănă (coord.), Maria Dima, Dana Zăineanu – Educația ecologică la vârsta preșcolară, supliment al Rev. „Învățământul preșcolar”;
4. Mileșan L., Educația ecologică în grădiniță. Necersitate și posibilități; Rev. „Învățământul preșcolar”, nr. ¾, Buc., 1999;
5. Proecologia Mileniului III, Ed. Reprograph, Craiova, 2005;

CĂI DE REALIZARE A UNUI COMPORTAMENT ECOLOGIC LA ȘCOLARUL MIC

*Înv. Ceaușu Aurelia,
Șc. Gen., Gheorghe Tătărăscu, Tg. Jiu*

Trăim într-o epocă în care au fost date uitării mileniile de conviețuire armonioasă a omului cu mediul său natural. Și-a făcut loc o mentalitate incorectă, tradusă în atitudini care merg de la indiferență până la agresiune inconștientă împotriva mediului.

Omul a răpit comorile naturii și a făcut ca în iureșul înălțării lui, natura să încerce să se apere tot mai mult. Pădurile s-au retras din fața plugului, sălbăticiunile și-au schimbat nișa ecologică în mici pustietăți, multe dintre ele pierind în fața trușului om. Apa, aerul, pământul - toate au fost infestate, viața însăși fiind pusă sub semnul întrebării.

Țelul suprem pentru supraviețuirea speciei umane este formarea unei conștiințe și gândiri ecologice despre lume. Educarea în acest sens începe încă de la grădiniță, urmărindu-se, de la cea mai fragedă vârstă, formarea primelor reprezentări despre mediul natural. Acum, copiii iau contact cu solul, apa, aerul, plantele și animalele. Educatorii au sarcina să le explice că fără acești factori naturali viața nu este posibilă.

Treptat, copiii dispun de un orizont mai larg de cunoștințe și de posibilități de înțelegere mai mari și astfel, pe măsură ce cresc, educația lor ecologică își îmbogățește conținutul.

Școala este datoare să consolideze și să dezvolte aceste reprezentări despre natură și societate, să cultive sentimente de admirație față de frumusețile naturii și să formeze deprinderi de protejare a mediului înconjurător. Aceasta implică transformarea elevului, din spectator, în actor al activității științifice. Metodele și procedeele de predare trebuie să fie esențial centrate pe universul copilului. Învățarea să se dezvolte în mod natural de la ce știe elevul către descoperirea varietății naturii și a fenomenelor, pe cale experimentală. O învățare eficientă va da posibilitatea copilului să experimenteze, să descopere natura printr-un contact direct cu aceasta, în care rolul învățătorului este de ghid și de colaborator.

Prima latură a comportamentului ecologic vizează ținuta și igiena personală, care pot fi controlate zilnic de învățători, apoi referința și controlul se instalează asupra clasei începând cu gradul de aerisire, de curățenie generală și de detaliu a acesteia, depozitarea deșeurilor de hârtie și a celor menajere.

Astfel chiar de la începutul clasei I, le-am prezentat școala, starea ei de curățenie, îndemnându-i să o păstreze la fel de curată și să contribuie la înfrumusețarea ei, pentru a o preda în cele mai bune condiții, generației următoare.

Întreaga activitate de educație în domeniul ocrotirii mediului ambiant am realizat-o pornind de la faptul că elevul trebuie să cunoască natura. În acest scop am organizat diverse excursii atât în județ, cât și în afara acestuia, oferindu-le prilejul să vadă și să se bucure de priveliștile minunate ale naturii. Scoaterea repetată a copiilor în natură a constituit de fiecare dată prilej pentru fixarea unor reguli generale de comportament ecologic. Aceștia au învățat să circule numai pe poteci sau locuri marcate, să nu distrugă puieții de arbori, să nu rupă crengile acestora, să facă focurile de tabără în locuri amenajate, să colecteze plante cu anumite măsuri de precauție pentru a nu distruge speciile rare, să respecte frumusețea lumii subterane (în cazul vizitării peșterilor), să evite orice prejudicii aduse florei și faunei.

Deseori i-am antrenat în acțiuni de ecologizare, făcându-i să înțeleagă și mai mult necesitatea menținerii curățeniei în locurile de popas. Strângerea hârtiilor și a altor resturi menajere în zona montană Rusu -Obârșia Lotrului, precum și în zona Curtișoara au fost pentru elevii mei activități antrenante și foarte educative. Contactul nemijlocit al copiilor cu natura prin activitățile desfășurate au sporit eficiența demersului educațional ecologic, prin dobândirea unor comportamente: de a fi mai buni, mai sensibili față de ambient, de a fi mai protectori, mai plini de solicitudine, de a acționa mai disciplinat, mai responsabil, mai plini de inițiativă și mai promți în respectarea unor norme, reguli și legi ale naturii.. Din plimbările lor, copiii nu au venit cu mâna goală. Ei și-au adus la școală plante, crenguțe, frunze, pietricele, etc., întregind colecțiile de materiale de la colțul ECO. Din ele au confecționat jucării, machete, obiecte decorative. În activitățile de pictură au zugrăvit tot ce au văzut și au simțit în culori minunate care au exprimat căldura sentimentelor trăite dar și măsura lucrurilor învățate.

Una dintre acțiunile care a avut rezultate deosebite în activitatea cu copiii a fost amenajarea „Colțului viu al clasei”. Am realizat cu copii o „miniseră” antrenându-i în procurarea de ghivece și lădițe, pământ bogat, semințe, răsaduri de flori. Fiecare copil și-a adus contribuția la pregătirea vaselor, la plantarea florilor precum și la semănarea grâului și răsădirea petuniilor, și a mușcatelor curgătoare. Observând plantele în dezvoltarea lor și-au însușit anumite cunoștințe, le-a fost stimulată curiozitatea, manifestându-și dorința de cunoaștere, de

explorare prin formularea întrebărilor, fapt ce a dovedit că vor să înțeleagă mecanismul creșterii și dezvoltării plantelor, legătura dintre om – plante – apa - lumină iar ceea ce n-au înțeles a devenit curiozitate. grijească, să le ștergă frunzele de praf, să le ude, să le ocrotească, să observe periodic schimbările intervenite în procesul de dezvoltare.

Amenajarea unui acvariu în sala de clasă a adus satisfacții deosebite copiilor. El constituie unul din mijloacele cele mai plăcute și interesante de a cunoaște lumea minunată a apelor, o lume care deși este a tăcerii împărtășește copiilor multe din tainele viețuitoarelor - pești, melci, scoici. Copiii au adus pești, au implicat și părinții prin procurarea hranei necesare peștilor din acvariu, au cumpărat vegetația necesară iar zilnic observă comportamentul acestor viețuitoare de apă, îi hrănesc, participă la schimbarea apei periodic.

Deosebit de importante au fost întâlnirile elevilor cu reprezentanții „Autorității pentru protecția mediului” ca urmare a parteneriatului încheiat cu aceștia „Viața pe Pământ depinde de noi”. Acțiunile comune promovate prin calendarul evenimentelor ecologice -simpozioane, concursuri pe teme specifice, activități practice de curățire a parcurilor și a locurilor de agrement, colectarea de materiale re folosibile, sădirea de pomi, îngrijirea spațiilor verzi, expuneri, distribuire de pliante și materiale publicitare pe tema protecției mediului, prezentări de casete video, concursuri de desene și postere- toate acestea duc la realizarea obiectivelor privind înțelegerea mediului și a nevoii de echilibru ecologic, cunoașterea efectelor poluării, întreprinderea unor acțiuni privind asigurarea calității mediului.

Citind povestirile istorice ale unor scriitori români, copiii pot constata că unele plante și animale au dispărut sau sunt pe cale de dispariție din cauza poluării aerului, apei, solului. Datorită substanțelor chimice eliminate în aer se produc ploii acide care distrug vegetația pe suprafețe mari. Ori de câte ori am avut ocazia, am arătat elevilor că o problemă cu consecințe grave, pe termen lung, este defrișarea pădurilor "plămânul verde al lumii", ele contribuind în proporție de 2/3 la refacerea uriașelor cantități de oxigen. Uneori, pornind de la o temă dată, în care unul dintre elementele mediului lipsește, am cerut copiilor să realizeze texte scurte despre însemnătatea acelui element.

Prezentând aspecte negative de comportament uman, am subliniat de fiecare dată necesitatea modificării acestor atitudini. Prin tot ceea ce facem în clasă trebuie să demonstrăm că traiul nostru este posibil fiindcă avem un loc sub soare și acest loc este Pământul. Apărându-l și iubindu-l pe el, ne vom apăra pe noi! Ceasul de față ne cere stăruitor să convertim nostalgia vagă într-o conștiință generală fermă, activă, de comuniune cu structura și dinamica naturii, a cărei ocrotire nu mai este o problemă a naturaliștilor, ci a omului însuși.

Așadar, educatori, alăturați-vă celor care luptă pentru salvarea naturii, învățându-i pe copii să fie buni cu ea, să o ocrotească. Păstrați Pământul viu învățând copiii cum să mențină pădurea verde, apa limpede, curată și aerul proaspăt!

Bibliografie

- Pistol Mădălina, Din Nicoleta, „Ecologie”, Editura Erc Press, București, 2004;
Răuță, Corneliu, Cîrstea, Stelian, " Poluarea și protecția mediului", Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1979;
Tufescu Victor; Mircea "Ecologia și activitatea umană", Ed. Albatros, București, 1981
Țurlea Stelian, "S.O.S. ! Natura în pericol", București, Ed. Politică, 1989;

CULOAREA – MIJLOC DE CUNOAȘTERE A VIEȚII INTERIOARE A COPIILOR

*Inst. Ciuperceanu Marian,
C.N. „Frații Buzești”, Craiova*

Culoarea, dincolo de percepție și trăirea ei afectivă, este o oglindă a personalității umane, chiar a personalității în formare a copilului preșcolar și școlar.

Specialiștii pot interpreta aspecte ale personalității oamenilor, în funcție de preferințele acestora pentru una sau mai multe culori. Acest lucru este folositor pentru cunoașterea corelațiilor existente între preferințele copilului pentru anumite culori și aspectele personalității acestuia, interpretarea comportamentului și cercetarea vieții afective.

Vom face o scurtă referire la culorile cuprinse în testul LUSCHER, la semnificația psihologică și rezonanța afectivă:

- Verde – albastrui reprezintă „elasticitatea voinței” și este: concentric, pasiv, defensiv, reținut.

Aspectele sale afective sunt: persistența, îndrăzneala, afirmarea de sine, abstenența.

- Albastrul – întunecat reprezintă „profundimea trăirilor și sentimentelor” și este concentric, posesiv, senzitiv, perceptiv, etc. Ca rezonanță afectivă exprimă: liniștea, mulțumirea, satisfacția, tandrețea, dragostea, etc.

- Galben – strălucitor reprezintă „spontaneitatea,” și este „excentric”, activ, proiectiv, heteronom, etc. rezonanțele sale afective sunt: variabilitatea, speranța, originalitatea, veselia.

- Roșu – orange reprezintă „forța voinței” și este afectiv, ofensiv, competitiv, operativ. Aspectele afective sunt: dorința, erotismul, etc.

Corelații semnificative au fost identificate și între preferințele cromatice și tipul temperamental, după cum urmează:

- Roșu – tipul athletic;
- Albastru – tipul cerebral;
- Galben – tipul egoist;
- Portocaliu – tipul jovial – amical;
- Purpuriu – tipul artistic.

Acest studiu poate fi relevant și în funcție de natura introvertit – extrovertit, a individului, astfel:

- cei reținuți, închiși în trăirile emoționale, preferă albastru – verde și evită roșul;

- cei care se exteriorizează liber și expansiv, preferă roșu – portocaliu, galben și evită albastrul, violetul și negrul.

Culoarea are o semnificație general, unanim acceptată:

- Roșu: adesea asociat cu egoismul, spiritul de sacrificiu, abnegația, lupta, vigoarea, inițiativa;
- Albastru: echilibru, stabilitate, fidelitate, aspirație la libertate, speranță;
- Galben: bogăție interioară, noblețe, cutezanță, optimism;
- Verde: liniște, mulțumire, acceptare, conciliere;
- Negru: gravitate, sobrietate, durere, regret, ostilitate, moarte.

Revenind la culorile testului LUSCHER, este necesară o aprofundare a interpretărilor prezentate anterior:

- Gri – este neutru. El reprezintă un gest de separare, o dorință de libertate, de neimplicare, de izolare de orice influență sau stimul exterior.
- Albastrul – este calmul total. Contemplarea acestei culori are un efect liniștitor. Este culoarea preferată de subiecții aflați într – o situație de echilibru, armonie, relaxare și reprezintă: loialitatea, profundimea sentimentelor.
- Verde – reprezintă tensiunea elastică, voința de acțiune, perseverența, tenacitatea; este expresie a fermității, a stabilității.
- Roșul – este cheltuiala de energie, expresia forței vitale, a activității nervoase și glandulare, dorința de a avea succes și căutarea aventurii.
- Galben – este sugestiv și stimulator, strălucitor, vesel și exprimă expansivitate neînhibată, larghețe și relaxare. „Subiectul” galben este harnic dar inegal, poate fi invidios, suspicios cu cei din jur.
- Violet – este o încărcare, un stadiu magic în care sunt împlinite dorințele „Subiectul” violet dorește să fie fascinat, dar și să – i fărâșească pe ceilalți.
- Maro – este o culoare senzitivă, legată direct de corpul fizic. Acordă importanță familiei, casei, companiei. Îi place siguranța, confortul, relaxarea.
- Negrul – este negarea culorii, ideea de nimic, de stingere, comportament extremist, predare, abandonare. Este revoltat împotriva vieții, capabil să acționeze precipitat și neînțelept.

MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE A CREATIVITĂȚII PRIN DESENELE PREȘCOLARILOR

*Instit. Ciuperceanu Mihaela,
Grădinița Nr. 45 Craiova*

Activitatea grafică nu apare inevitabil și spontan la o anumită vârstă. Primele semne trasate de copil sunt rodul imitației. Adulții sunt aceia care îl inițiază pe copil în asimilarea unor abilități și deprinderi, premise ale actului de creație.

În grădiniță copilul trebuie învățat nu numai cum să se comporte ci și cum să muncească, să gândească și să creeze, pe măsura posibilităților lui. Prin întreg ansamblul de activități, copiii sunt familiarizați cu frumosul din natură și din tot ce-i înconjoară.

Ținând cont de posibilitățile de cultivare a creativității copiilor prin activitățile pe care le desfășoară în grădiniță, am pus accent mai mare pe activitățile artistico-plastice considerându-le modalitățile prin care copilul își poate dezvolta capacitatea sa creatoare având în vedere că activitățile de desen, pictură, modelaj sunt preferate foarte mult de copii.

Cu ajutorul culorilor, copilul redă tot ce l-a impresionat mai mult într-o formă reală sau imaginară manifestându-și dorința de a crea, de a se afirma. Am constatat că pe plan afectiv copilul trăiește din plin tot ce îi place mai mult ca formă, culoare, mișcare. Pe acest fond afectiv bogat și sincer exprimat, copilul prin desenele pe care le realizează se manifestă ca un participant activ în stare să realizeze tot ceea ce gândește. Am observat de nenumărate ori că la început copiii desenează din dorința de a acționa cu creionul, cu culorile, cu pensula trasând linii orizontale, verticale, fără ca mai înainte să-și fi propus să realizeze o temă anume făcând doar o simplă „mâzgăleală” pe care o motivau: „am desenat ceea ce știu eu” sau spuneau că este „o păpușă”, „o mașină”, „o minge” ceea ce de fapt doreau să deseneze. De aceea orice semne sau urme lăsate pe hârtie și mișcarea ca atare atrag de la început pe copil și el încearcă să se repete. Elementele redată au o corespondență mai mult convențională cu realitatea. În intenția de a ajuta copiii în depășirea acestei faze, trecând la proiectarea desenului după o anumită temă am inițiat „jocul descifrării” sensului liniilor și petelor de culoare executate de copii. Încă de la 3-4 ani trebuie să-l deprindem pe copii cu exprimarea pe plan grafic și nu numai verbal a tot ceea ce a văzut și l-a impresionat mai mult.

Bogăția și ușurința asociațiilor pe care le fac copiii și care sunt concretizate în activitățile artistico-plastice, depind în mare măsură de eficiența celorlalte activități (dezvoltarea vorbirii, cunoașterea mediului etc.). Astfel la organizarea și desfășurarea activității de desen și pictură am sugerat copiilor teme cât mai variate ca de exemplu: „Ce-aș cumpăra mamei de 8 Martie?”, „Ce și-ar dori de ziua lui”, „Casa noastră”, Copiii lumii doresc pacea”, „Grădina cu flori”, „Livada cu pomi”, „Pădurea” sau lângă o imagine desenată copiii au completat spațiul din jurul ei după preferință exersându-se astfel flexibilitatea, dorința de a reprezenta diferit prin trăirile emoționale ale fiecăruia și de modul cum au gândit pe plan mental și după imaginația mai bogată, au reprezentat de exemplu: „Copiii lumii doresc pacea” unii au executat o „horă” în jurul unei flori; alții au colorat copiii în mai multe culori negre, galben și care țineau flori și baloane în mână.

În urma activităților de cunoașterea mediului, observări în natură, copii au desenat și pictat ce au văzut și i-a impresionat mai mult. După ce au vizitat sera cu flori fiind impresionați de multitudinea florilor și culorilor au desenat și pictat îmbinând armonios culorile, astfel copiii au creat și executat lucrări deosebite realizând un mozaic floral.

Din această acțiune, am constatat că organizarea observării unor locuri atractive ce le trezesc interesul este deosebit de importantă pentru dezvoltarea creativității.

De asemeni în urma vizitării Muzeului le-am sugerat la ora de desen tema „Ne iubim țara”. Modul în care copiii au înțeles să execute prin desen cele văzute și explicate a fost deosebit de variat. Majoritatea fetițelor au desenat lăzi cu monezi, obiecte de îmbrăcăminte, bijuterii, iar băieții armuri, mașini, soldați.

Iată deci la vârsta preșcolară educația estetică nu o putem separa de procesul de cunoaștere a realității, de contactul direct cu obiectele și fenomenele din mediul înconjurător. În vederea înfăptuirii acestei educații în activitățile pe care le-am desfășurat am ținut cont de particularitățile psiho-individuale, de posibilități de percepere a frumosului de către copii mai ales de faptul că la vârsta preșcolară copiii au tendința de a exprima în lucrările lor ceea ce văd.

Având în vedere particularitățile menționate ca și scopul și sarcinile ce ne revin, am dirijat atenția copiilor spre aspecte cunoscute lor din mediul înconjurător, sau din poveștile, poeziile, cântecele învățate. În felul acesta ei au reușit să realizeze în creațiile lor aspecte deosebit de interesante dându-le posibilitatea să-și manifeste aptitudinile cât și dorințele lor estetice. În realizarea acestei idei de stimulare și dezvoltare a creativității am folosit pictura, desenul în orice moment al zilei de câte ori este nevoie.

Prin desen și pictură, jucându-se „de-a pictorii” am dat posibilitatea copiilor să vadă, să înțeleagă lumea ce i-a impresionat mai mult din multitudinea celor văzute, ce le-a reținut atenția să descopere interesele și năzuințele lor.

Alături de temele sugerate de educatoare, desenele libere antrenează în mod deosebit potențialul creativ. Asigurând copiilor un bogat repertoriu de experiențe cu valoare afectivă ridicată, vom obține de la ei lucrări cu reale elemente de creație, astfel ajungând la grupa mare pregătitoare să stimulăm capacitatea de a reda evenimente petrecute într-o anumită succesiune. Aici putem exemplifica tema:

„Să facem o poveste”, copiii au avut la dispoziție fâșii de hârtie pe care au desenat momentele unei povești sau a unei întâmplări din viața lor povestind ce au desenat grafic. Astfel s-a realizat dezvoltarea creativității atât în plan grafic cât și conceptual-verbal afectând favorabil ambele niveluri.

Prin aceste activități copiii se manifestă liber, original și se descoperă talente iar într-o mare măsură aceste activități înseamnă pentru copiii preșcolari un mijloc adecvat de exprimare și de expansiune în domeniul fanteziei și de aceea îi oferă satisfacții stimulatoare care îl conduce spre efortul de autodepășire.

Vârsta preșcolară prezintă o serie de premise favorizante pentru stimularea potențialului creativ și după mulți autori desenul este un mijloc eficace de evaluare a nivelului general de inteligență a copiilor și în același timp satisface nevoia de joc și acțiune și nu în ultimul timp rând desenele și picturile se pot aprecia ca rezultatul unui adevărat act creator.

Bibliografie

1. Anucuța Partenie; Anucuța, Lucia, *Contribuția activităților creative și practice la formarea personalității*, în „Revista Învățământului Preșcolar”
2. Bejat, Marian, *Talent, inteligență, creativitate*, Ed. Științifică, București, 1971
3. Rafailă, Elena, *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, Ed. Aramis, București, 2002
4. Roșca, Al., *Creativitatea generală și specifică*, Ed. Academiei, București, 1981

ROLUL EDUCAȚIEI PLASTICE CU TEMATICĂ ECOLOGICĂ ÎN FACILITATREA INTEGRĂRII SOCIALE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

*Prof. Clăianu Aurora
Șc. Specială BRĂILA*

1. Specificul procesului instructiv educativ cu copiii cu cerințe educative speciale

Copilul cu CES se află într-o stare care nu-i permite o existență sau o valorificare în condiții normale a potențialului intelectual și aptitudinal de care dispune, stare care îi induce un sentiment de inferioritate ce accentuează condiția sa de persoană cu cerințe speciale.

Obiectivul principal al școlarizării copiilor cu CES îl constituie pregătirea acestora pentru viitoarea lor integrare socială. Atingerea acestui obiect se realizează atât prin achiziții cognitive și formarea unor deprinderi, cât și prin formarea unor atitudini și a unor comportamente care să corespundă cerințelor mediului în care urmează să trăiască și să se integreze copiii cu CES.

Specificitatea procesului de învățământ cu copiii cu CES constă în:

- realizarea unui curriculum cu un mare grad de flexibilitate, care să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare;
- utilizarea preponderentă a metodelor activ – participative, cu conținut practic și concret, care să stimuleze interesul copiilor cu CES pentru cunoaștere și să faciliteze contactul cu realitatea înconjurătoare, stimulând comunicarea, socializarea, relaționarea, colaborarea.

În acest context, educația plastică cu subiecte legate de mediul înconjurător reprezintă o modalitate de educare a copiilor cu CES, care are un potențial deosebit, atât cognitiv cât și formativ.

2. Particularitățile educației plastice a copiilor cu cerințe educative speciale

Proiectarea și realizarea educației plastice cu copiii cu CES trebuie să pornească de la trăsăturile definitorii, în plan psihopedagogic, ale acestor copii. Tocmai aceste trăsături fac din **educația plastică**, o cale de educare cu valențe deosebite. Desenul și pictura satisfac nevoia de individualitate a acestor copii și le permit să-și manifeste propria personalitate prin intermediul desenului și culorilor.

În activitatea educativă cu copiii cu CES trebuie avut în vedere că educația plastică a acestora este și o *formă de terapie*. Prin intermediul modelajului, desenului și picturii se realizează asimilarea principalelor elemente de limbaj plastic care ajută copilul cu CES să se exprime uneori mai repede și mai ușor decât prin comunicare verbală, domeniu unde se confruntă cu dificultăți vizibile. Educația plastică prilejuiește exercitarea mai multor forme de terapie, dintre care trebuie menționate *terapia veseliei și terapia succesului*. Terapia prin intermediul educației plastice are o mare valoare formativă, conducând la situații de învățare care vor pune în evidență, pe lângă încărcătura estetică, conținuturi sociale și etice valoroase.

Ceea ce este particular în demersul didactic de educație plastică cu acești copii este modalitatea de transmitere a cunoștințelor și formare a deprinderilor. Datorită caracteristicilor lor, acești copii nu au suficiente resurse pentru înțelegerea și integrarea logică a unor noi cunoștințe. De aceea, lucrul cu aceștia se bazează în special pe: *imitație, sugestie, asociere, etc.*

O altă particularitate a educației plastice a copiilor cu CES este stricta **individualizare** a sarcinilor de lucru. Se vor stabili sarcini diferite de lucru, astfel încât să se evite situația în care unii copii nu vor putea îndeplini sarcinile, situații care vor conduce la frica de eșec, cu efecte inhibitoare deosebit de grave. O modalitate eficientă de a individualiza sarcinile fără a crea senzația de separare și inferioritate este **lucrul în echipă**, unde pentru realizarea unei anumite lucrări plastice fiecare copil va primi sarcini corespunzătoare posibilităților lui, oferind astfel șansa ca la final fiecare să aibă satisfacția lucrului realizat în comun.

3. Potențialul formativ și integrator al educației plastice cu tematică ecologică

Pentru copiii cu CES cunoașterea și înțelegerea mediului în care trăiesc, atât a mediului natural cât și a mediului social, sunt condiții de bază pentru reușita viitoarei lor integrări sociale.

Privită ca modalitate de facilitare a integrării sociale a copiilor cu CES, educația plastică cu tematică ecologică permite realizarea a două deziderate majore: achiziția de cunoștințe ecologice și formarea unei atitudini pozitive față de mediu.

Achiziția de cunoștințe ecologice se realizează prin expresia plastică a unor teme ecologice majore. Pentru a facilita cunoașterea, alături de însușirea tehnicilor de desen sau pictură specifice lecției, am realizat familiarizarea cu tema ecologică, apoi, am stabilit cu fiecare elev tema și conținutul lucrării sale, astfel încât acestea să fie accesibile atât ca nivel de înțelegere a problemei cât și ca realizare artistică. La final, am expus lucrările și fiecare copil a explicat ce anume a vrut să prezinte. În acest fel, prin intermediul imaginilor realizate și a discuțiilor purtate, copiii și-au mărit și fixat o serie de cunoștințe ecologice legate de tema lucrată.

Formarea atitudinii pozitive față de mediu se realizează prin conținutul lucrărilor plastice, a culorilor folosite, a unor atitudini exprimate explicit. Dezvoltând problema culorilor calde și reci, vesele și triste, copiii cu CES au înțeles relativ repede că anumite culori pot exprima o stare de spirit sau o atitudine. Această înțelegere a fost facilitată de modelele prezentate, care, pe principiul imitației, i-au determinat pe copii să utilizeze anumite culori, pe anumite compoziții.

O problemă de mare interes este *stimularea interesului* acestor copii pentru educația ecologică și exprimarea ei prin artă plastică. Interesul față de mediul înconjurător poate fi stimulat cel mai bine utilizând o trebuință fundamentală a acestor copii: nevoia de valorizare și recunoaștere. De aceea, în demersul educativ trebuie să se găsească modalitatea prin care acești copii să fie puși în situația de a se simți utili. Educația ecologică, mai ales prin activități practice în curtea școlii, pe stradă, în parc, etc. oferă posibilitatea desfășurării unor activități (curățenie, strângerea deșeurilor, îngrijirea florilor și arborilor, etc.) care le va induce sentimentul de utilitate, sentiment care va stimula interesul pentru aceste activități și pentru achiziția de cunoștințe legate de ele.

Odată interesul stimulat drumul către lucrări practice cu tematică ecologică este deschis. Copiii vor primi cu plăcere să realizeze lucrări în care să se reflecte preocupările lor și mai ales să se oglindească utilitatea lor. Educația plastică cu tematică ecologică, bine proiectată și dirijată, îi va stimula pe copiii cu CES să imagineze situații din natură sau din relațiile cu natura în care ei cred că pot fi utili. Tocmai această preocupare pentru descoperirea utilității proprii va servi cel mai bine integrării lor sociale, atât prin găsirea unor activități în care ei pot fi realmente utili, cât și prin dezvoltarea unei noi imagini de sine, în care nu mai sunt singuri și izolați, ci implicați în natură și societate.

Bibliografie

1. **Avramescu** Monica - *Defectologie și logopedie*, Editura Fundației România de Măine, 2006
2. **Buică** Cristian - *Bazele defectologiei*, Editura Aramis, 2004
3. **Cucoș** Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, 2002
4. **Delors** Jaques (coord) - *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI*, Editura Polirom, 2000
5. **Gherguț** Alois - *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Editura Polirom, 2006
6. **Gherguț** Alois - *Sinteze de Psihopedagogie specială*. Editura Polirom, 2005
7. **Stan** Lucian, **Stan** Ileana, **Botezatu** Elisabeta – *Educație plastică. Ghid metodic, clasele I – IV*, Editura Aramis, 2003
9. *** - *Legea Învățământului*, Nr.84 din 1995, cu modificările aduse ulterior.
10. *** - *Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3634/2000*, privind aprobarea Programului național de generalizare a acțiunilor de modernizare a învățământului special, intitulat “*Integrarea și reabilitarea copiilor cu deficiențe în/prin comunitate*”

ARMONIA CULORILOR ÎN NATURĂ

*Educatoare: Lina Climescu - Gr. P.P. Răducăneni, Iași
Cristina Bișog - Gr. P.P. Răducăneni, Iași*

*„Toată taina unei lecții bune stă în căldura sufletului. Trebuie să
zbârnâie sufletul dascălului ca să rămână strunele din sufletul școlarului.”*

G. C. Longinescu

Fiecare copil este o ființă unică. Sensibilitatea artistică se modelează numai prin educație specifică; fiecare se naște cu acele condiționări- simțurile plastice ereditare.

Manifestările precocede de a mângâia, de a contura, de a picta- sunt cât se poate de firești, ele dovedesc prezența simțurilor plastice ereditare la toți copiii. De aceea apariția proiectului „ECOPICTURA” a fost exact ceea ce ne doream-un proiect cu tematică despre mediu transpusă prin pictură, așa cum o văd copiii de vârstă preșcolară. Evaluarea copiilor de la grupa mare și sprijinul din partea părinților ne-au dat speranța că ceea ce ne-am propus vom putea realiza cu succes. Este un proiect pentru sufletul nostru și al copiilor deoarece cu toții îndrăgim activitățile ecologice și pe cele artistico-plastice.

Toți copiii vopsesc, colorează, conturează de la vârste antepreșcolare. Dar, după cum știm, în lucrările lor apar oameni cu părți ale trupului făcute în proporții cu totul și cu totul groțesti: nasuri imense, mâini uriașe, etc. Felul acesta provine din simțământul interior, din observare. Unele caracteristici ale lucrărilor copiilor sunt determinate de particularitățile activității analitico-sintetice, deci de felul în care ei percep obiectele și însușirile acestora. Posibilitățile de operare analitico-sintetică variază de la o vârstă la alta, ele fiind cu atât mai restrânse cu cât preșcolarul este mai mic. Copilul acționează uluitor datorită imaginației. Desenele preșcolarilor de 5 ani, tind să cuprindă în majoritatea cazurilor, toate părțile componente vizibile ale întregului. De exemplu referindu-ne la figura omenească, ei redau gâtul, trunchiul și unele detalii ale figurii. Preșcolarii nu redau în egală măsură nici toate însușirile obiectelor lumii înconjurătoare, cum sunt: forma, culoarea, raporturile cantitative. Dintre toate însușirile obiectelor, cele care se reflectă în realizările grafico-plastice ale copiilor și care, în consecință, ne interesează în legătură cu activitățile de desen sunt: forma, culoarea, cantitatea, raporturile dimensionale și de orientare.

Obiectivul pe care ni l-am propus pentru activitățile de desen/ pictură, desfășurate cu preșcolarii în cadrul acestui proiect, și nu numai, îl constituie dezvoltarea sensibilității artistice. În pregătirea copiilor pentru activitățile plastice i-am orientat spre observarea mediului înconjurător. Astfel, copiii au descoperit forma(soarelui, a norilor, a copacilor, a crengilor, a fructelor, a florilor etc.), mărimea, culoarea, nuanțele; le-am atras atenția asupra varietăților acestor caracteristici la diverse elemente și le-am indicat cuvântul ce identifică cel mai bine însușirea respectivă, inițiindu-i în limbajul artistic și direcționându-le percepțiile, reprezentările, emoțiile, adică descoperindu-le universul frumosului, al emoției artistice.

Colorând, pictând, copiilor li se formează răbdarea, îndemânarea, simțul estetic, gustul pentru frumos și pentru armonie, trăsături care le vor împlini personalitatea și, chiar dacă nu vor ajunge artiști, vor avea o viață sufletească mai bogată, vor fi mai sensibili, mai fericiți. Subiectele cu care încercăm să-i angajăm trebuie să fie variate, atractive, accesibile pentru a da loc imaginației.

În procesul educativ și instructiv al educației plastice condiția esențială a reușitei este realizarea unei atmosfere permissive în clasă, care să-i elibereze pe copii de tensiuni, frica de pedeapsă sau admonestare, atmosfera inter-relațională de sociabilitate, care favorizează comunicarea, consultarea, conlucrarea în spirit prietenesc în activitatea de învățare.

În acțiunile educative din cadrul proiectului am folosit metode clasice ca: demonstrația, explicația, conversația și exercițiul, jocul didactic.

Putem constata cu mulțumire în suflet că în această perioadă, a derulării proiectului, copiii și-au însușit multe noțiuni despre mediul care îi înconjoară și îl reprezintă cu o oarecare ușurință, deoarece și-au însușit și unele tehnici din domeniul artelor plastice.

Dascălul are datoria de a cunoaște, folosi și interpreta „vocabularul” culorilor și formelor pentru a descifra copilul. Formele desenate vorbesc despre mișcarea trăită, crearea lor acționează asupra mișcărilor sufletești, ajutând educatorii să redescopere unicitatea copilului.

Lucrând în colectiv, copiii au cooperat, s-au sfătuit, au luat hotărâri în comun. Au muncit cu plăcere și au realizat lucrări deosebit de apreciate de vizitatorii grădiniței dar mai ales de părinți. Urmărindu-le activitatea am căutat să-i încurajăm, să-i stimulăm, având mereu o atitudine pozitivă față de ideile lor. La sfârșit de an am organizat, cu lucrările realizate de ei, o expoziție care a ilustrat în mod revelator munca lor pe parcursul desfășurării proiectului.

EVALUAREA IN ACTIVITATILE DE EDUCATIE ARTISTICO-PLASTICA

*Inst. Cofeleasa Cameluta Ana
Gr. cu P.P., Cei sapte pitici 'Buzau*

Integrata in procesul didactic ca o necesitate obiectiva a acestuia, evaluarea, pentru a fi concludenta, riguroasa si personalizata, cat mai apropiata de efortul si capacitatea fiecarui copil de a se exprima cu ajutorul elementelor de limbaj plastic si de tehnica folosite, se impune ca o etapa a proiectarii didactice careia este necesar sa i se acorde o atentie deosebita.

Se practica doua tipuri de evaluare:

- evaluare continua sau formativa, avand caracter permanent, se desfasoara pe parcursul activitatii de predare-invatare, mai ales la verificarea cunostintelor, priceperilor si deprinderilor;
- evaluare cumulativa sau sumativa, care se desfasoara periodic, dupa predarea ciclica a cunostintelor sau semestrial, anual.

Elaborarea obiectivelor operationale este la randu-i precedata de precizarea cunostintelor sau deprinderilor prezentate de program.

Formularea obiectivelor sub forma unor comportamente observabile se va referi si la elementele de tehnica, procedee de prelucrare a materialelor, instrumentelor de lucru corespunzatoare.

Esential este ca in elaborarea obiectivelor activitatii sa se aiba in vedere imbinarea caracterului informativ care asigura in final, cultura de specialitate, cu cel practic aplicativ-formativ. In acest sens, se poate atinge unul din scopurile majore ale educatiei artistico-plastice in gradinita: formarea gandirii plastice, intelegand prin aceasta imbinarea gandirii logice cu viziunea imaginative.

În cazul evaluării inițiale, obligatorie la fiecare început de ciclu, este necesar să fie cunoscut cu claritate ce cunoștințe și ce deprinderi sunt esențiale pentru a asigura firesc continuarea procesului didactic. În acest sens, este bine să se precizeze noțiunile al căror sens practic trebuia bine cunoscut și folosit de copii. Spre exemplu pot fi considerate esențiale pentru continuarea procesului de educație artistico-plastică de la o grupă la alta (de la grupă mare la grupă pregătitoare) problemele legate de cunoașterea culorilor; deprinderea de a obține din amestecuri de alte nuanțe oranj, verde, violet, etc. Pentru că fiecare copil are un ritm propriu de învățare, se vor aplica semestrial în evaluările formative, itemi, pe cât posibil în concordanță cu programul înregistrat de grupurile de copii cu ritmuri apropiate.

Evaluarea sumativă are nevoie de criterii de discriminare cât mai precise, oricare ar fi modalitatea (lucrare curentă, test sau probă de diagnosticare, fișă, diagramă etc). Aceste criterii nu pot fi altceva decât obiectivele operaționale pe care educatoarea le-a stabilit considerându-le esențiale

Bibliografie:

Revista învățământului prescolar-educativ în anul 2000, nr. 3
Programa activităților instructive-educative în grădiniță

ROLUL ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO-PLASTICE ÎN EDUCAREA GUSTULUI ESTETIC AL COPILULUI DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

*Inst. Comănescu Elena
Unitatea: G.P.P. NR. 6, Buzău*

*“Desenul să fie studiat pentru dezvoltarea sentimentului frumosului și să nu devină o meserie!”
Aristotel (384-322 î.e.n.)*

Arta lumii va fi patrimoniul tuturor, în momentul în care orice om știe să o prețuiască. Importanța sarcinilor grădinițelor și școlilor în educația estetică și artistico-plastică nu poate fi neglijată. Ea dă o educație și o instrucție de bază tuturor preșcolarilor și școlarilor.

Desenul este unul din mijloacele cele mai apropiate și mai potrivite pentru educația estetică. La rândul ei, educația estetică este o parte principală a educației multilaterale.

Activitatea artistico-plastică este un cadru ideal pentru descoperirea aptitudinilor, este o activitate care produce plăcere.

Prin activitatea artistico-plastică copiii sunt ajutați să vadă frumosul. Preșcolarii trebuie învățați să nu treacă pe lângă valorile frumosului din viața înconjurătoare fără să le observe.

Atenția lor trebuie să fie îndreptată asupra acestor valori: aspecte ale naturii, tradiții, folclor, artă.

Frumusețile observate vor trebui exprimate în temele lor de desen. “Frumosul se educa prin frumos” spunea Platon la vremea lui, un adevăr care a rămas valabil până în zilele noastre.

De-a lungul activității mele didactice am observat că atunci când colorează, când pictează, când folosește culoarea, hârtia, lipiciul sau plastilina, copilului, începând de la vârsta preșcolară, i se formează răbdarea, îndemânarea, simțul estetic, trăsături care îi vor împlini personalitatea și, chiar dacă nu va ajunge artist, va avea viața sufletească mai bogată, va fi mai sensibil, mai fericit.

Studiile întreprinse, ca și experiența practică, evidențiază că activitățile artistico-plastice exercită o influență benefică asupra personalității copilului pe plan estetic, moral, afectiv și intelectual. Aceasta implică din partea educatorului o activitate didactică și educativă susținută.

Să vedem copilul din fața noastră ca fiind pânza de șevalet, iar metodele și mijloacele noastre de lucru ca fiind culorile și pensulele. Doar dacă atunci când “lucrăm” punem și suflet vom avea în fața noastră ceea ce ne-am dorit: adevărate opere de artă”, căci “Poți să ai talent, dacă nu lucrezi e degeaba. Mâna trebuie să-ți umble. Și poți să desenezi bine, să ai culoare cât de frumoasă, dacă nu poți simți nu iese nimic... Noi artiștii privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul...” spunea marele artist Ștefan Luchian.

Obiectivele activităților artistico-plastice sunt:

- familiarizarea cu materialele de lucru specifice domeniului plastic,
- asimilarea elementelor de limbaj plastic,
- stimularea potențialului creativ.

Pentru echilibrul intelectual și afectiv al preșcolarului este bine ca acesta să fie atras în forme de activitate care să faciliteze asimilarea treptată a “gramaticii” problemelor plastice.

Prin conceperea conținuturilor, a obiectivelor, a activităților de învățare se facilitează dezvoltarea legăturilor interdisciplinare, relațiile dintre educația plastică și celelalte discipline pe care le studiază elevii.

Obiectivele cadru sunt:

1. Cunoașterea și utilizarea materialelor, a instrumentelor de lucru și a unor tehnici specifice artelor plastice.
2. Recunoașterea tipurilor de culori și a nencolorilor în natură, pe imagini și pe paletă și obținerea amestecurilor.
3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj plastic.
4. Realizarea unor compoziții libere și a unora după model.

Obiectivul ce mi l-am propus în cadrul proiectului educațional ECOPICTURA, pentru activitatea de desen/pictură și activitate practică desfășurate cu copiii îl constituie dezvoltarea sensibilității artistice, dezvoltarea gustului estetic. Urmărirea acestui obiectiv implică inițierea în procesul de creație, familiarizarea cu limbajul plastic, cu materialele și instrumentele de lucru necesare, precum și cu tehnicile de lucru elementare specifice.

Câteva tehnici de lucru:

- Tehnica firului de ață
- Tehnica ștampilelor din cartof
- Tehnica ștampilelor din plută
- Tehnica culorilor umede
- Tehnica petei de cerneală
- Tehnica dirijării culorii prin jet de aer
- Tehnica picturii cu palma
- Tehnica desenului cu lumânarea
- Tehnica amprenteii cu vârful degetului
- Desenul cu pic
- Desenul cu creta
- Desenul cu tempera
- Desenul cu acuarela
- Tehnica modelajului
- Tehnica colajului
- Tehnica decolajului

Implicată în întreg procesul de formare și autoformare a personalității, educația estetică urmărește, în esență, dezvoltarea capacității de percepere și înțelegere corectă a frumosului din realitate (din natură, muncă, relații sociale, și din artă), formarea conștiinței estetice, a gustului și simțului estetic, a necesității și posibilității de a participa la crearea frumosului în artă și în viață. Sau, mai concis, educația estetică urmărește pregătirea copilului (și nu numai a acestuia) pentru actul de valorizare-receptare-asimilare și cel de creare a valorilor estetice.

Educația estetică asigură condiții propice pentru stimularea și promovarea creativității în toate domeniile de activitate, inclusiv în munca de învățare.

Educația estetică poate avea o puternică influență asupra trăsăturilor morale prin trăirile afective în fața operelor artistice, în contemplarea peisajelor naturii, în observarea a tot ce este corect și frumos în comportarea și activitatea celor din jur.

Gustul estetic este capacitatea de a reacționa spontan, printr-un sentiment de satisfacție sau de insatisfacție, față de obiectele și procesele naturii, față de relațiile sociale, față de operele artistice.

Gustul estetic aparține prin excelență sensibilității și imaginației, de aceea nu poate fi întotdeauna argumentat. Ceva place sau nu place, fără a se putea argumenta. Prezența gustului se manifestă prin sensibilitate la tot ce este frumos și prin capacitatea de orientare și alegere în conformitate cu legile frumosului.

La preșcolari și la școlarii mici gustul se manifestă prin atracție și plăcerea lor de a privi și, mai ales, de a opera cu obiectele viu colorate, prin preferința lor pentru luminozitate, ocolirea încăperilor întunecoase, etc. Gustul lor este prin excelență spontan și neargumentat cu puține excepții, când afirmă, de exemplu că "Îmi place rochița pentru că este roșie", "câmpul pentru că este verde", sau "îmi place că... așa vreau eu"

Cu tot caracterul lor spontan și individual, gustul estetic poate fi educat, acțiune ce trebuie întreprinsă de timpuriu, nu în scopul uniformizării, ci al formării lui în conformitate cu structura și experiența fiecărei individualități.

Artele plastice contribuie în mod deosebit la educația estetică și multilaterală a preșcolarilor și școlarilor.

Ori de câte ori are la îndemână un creion sau o cretă, copilul este tentat să "mâzgălească" ceva, de multe ori fără să știe ce anume, numai din plăcerea de a se exprima pe această cale.

Ca forme și mijloace de educație estetică prin artele plastice amintesc: activitățile artistico-plastice, activități practice (pentru preșcolari), de asemenea lecțiile de desen și abilități practice (la școlarii mici), vizitarea muzeelor, a expozițiilor de pictură, cercurile de arte plastice, concursurile, excursiile în mijlocul naturii.

Pentru reușita educației prin artele plastice se impun anumite cerințe: a lăsa copilului deplină libertate de exprimare, educatorii stimulând și sugerând, mai puțin impunând.

Desenul spontan exprimă personalitatea copilului, interesele, preferințele lui. Acesta trebuie îndrumat fără a-i înăbuși creația personală, punându-i la îndemână materiale, tehnici, modalități de exprimare.

Singur copilul n-o să reușească să însușească ce culori pot să imbine pentru a obține o culoare dată, unde trebuie să situeze un punctișor în locul ochiului. El poate să afle lucruri frumoase, noi, care duc la o dezvoltare mai înaltă. Să ne folosim de acele trepte senzitive identice acelei perioade de dezvoltare a copilului corespunzătoare vârstei.

Copacul se desenează în felul următor, învățând copiii să redea o linie verticală, orientând copilul cu vârful pensulei din partea de sus conduce pensula în jos și câteva crenguțe situate în formă de unghi. Pe baza cunoștințelor intelectuale creăm, dezvoltăm la copii potențialul creativ. Trebuie să respectăm niște etape. Având abilități practice născociri teoretice putem să dezvoltăm creativitatea.

Să formăm cunoștințe, priceperi, deprinderi, să formăm capacități de analiză, sinteză, comparare, să învățăm copilul să mediteze asupra celor ce este în mediu. Să spună-n glas despre ceea ce a meditat. Prelungind să-și grămădească, achiziționeze cunoștințe și să le spună în glas, să le analizeze, caracterizeze. Să-și poată alege o temă după capacitățile și posibilitățile sale.

Să conștientizeze conținutul viitoare imagini, din ce elemente, figuri, forme o să realizeze.

Copilul trebuie să știe să-și poată proiecta, de ce, cum poate începe lucrarea. De educat în așa fel, de dirijat copilul ca el să aibă încredere în forțele proprii.

Atingerea unui nivel, unei trepte spre talent, noi îl putem dezvolta la copii. Copilul trebuie să-și proiecteze lucrul pe foaia de hârtie imaginativ, să fie o consecutivitate în acest lucru.

Intens la grupa pregătitoare dezvoltăm creativitatea în baza celor dezvoltate. Copilul își proiectează unele culori, lungimi, unele forme, mărimi.

Orientarea procesului de activitate practică a copiilor spre reprezentarea propriilor sentimente, atitudini, găsind mijloace proprii de reprezentare, perfecționând deprinderile grafice de executare ce le posedă prin hașurări în diferite direcții, trasarea liniilor drepte, oblice, paralele, ondulate, rotunjite cât mai perfect; obținerea liniilor subțiri, groase, ușoare, pronunțate în scopul de a mări efectul artistic, înlăturarea liniilor de prisos, nuanțarea și evidențierea formelor. Deprinderi de mănuiere și de alegere a instrumentelor și materialelor necesare (creioane simple și colorate, carioca, pastele, sanghină, peniță, pană, bețișoare arse la capăt, cretă, cărămidă etc.).

Chipuri și forme abstracte (obținute la întâmplare), găsirea asemănărilor cu lumea din jur, stimulând dezvoltarea imaginației, fanteziei, creativității: "Eu și lumea din jurul meu" (cu creta), "Desene pentru galeria micilor graficieni", "Un buchet de toamnă", "Măicuța mea", "Animal îndrăgit", "Din lumea insectelor", "Plaiul meu, frumos meleag", "E primăvară", "Ce m-a impresionat la plimbare" s.a. Consolidarea și acumularea noilor deprinderi grafice, folosind materiale și procedee.

Dezvoltarea sensibilității estetice, contribuirea la formarea gustului artistic prin intermediul mijloacelor de expresie a picturii (culorile, lumina și luminozitatea, pata, linia, punctul).

Formarea deprinderilor de prezentare (prin limbajul plastic) a propriilor idei, sentimente, trăiri, stări interioare prin intermediul culorilor, formelor, proporțiilor acestora etc.

Familiarizarea cu rolul constructiv și spațial al liniei, punctului, petei, deprinderi de modelare a liniei (uniforme, de diferite grosimi, drepte, verticale, orizontale, oblice, paralele, intersectate, curbe frânte, ondulate, rotunde s.a.).

Familiarizarea copiilor cu culorile propriu-zise - cromatice și acromatice, neculori - alb, negru; cu culori primare (roșu, galben și albastru) și complementare (violet, cafeniu, verde etc).

Dezvoltarea priceperii de a imbina culorile și a le aplica în creațiile proprii, subliniind atât specificul celor reprezentate, cât și atitudinea emoțională (bucurie, liniște, neliniște s.a.), distribuirea armonioasă și echilibrată a culorilor calde și reci.

Insușirea tehnicii de mânăire iscusită a pensulei, tamponului și a procedeelor de dactilopictură (pictura cu degetul, unghia), executând linii subțiri, groase și de diferite forme, la fel puncte și pete variate.

Familiarizarea copiilor cu materialele și cu uneltele de lucru (pensule, acuarele, guașa, unii coloranți naturali, palete, tamponări etc.) modalitățile de lucru cu ele.

Tematica posibilă: \"Plaiul meu, frumos meleag\", \"Desene pentru galeria micilor pictori\", \"La revedere, păsări călătoare\", \"Jocuri cu pete de culori\", \"Toamna târzie\", \"Peisaj de iarnă\", \"Impresiile de la sărbătoarea de Crăciun\", \"Distracțiile de iarnă\", \"E primăvară\", \"Un buchețel de primăvară\" (după natură), \"În grădină\", \"Prietenii mei - animalele\", \"O lume în petele multicolore\".

Stimularea fanteziei copiilor în cadrul activității creatoare prin imbinări de forme tridimensionale, reflectarea în mod cât mai veridic a raporturilor dimensionale și orientare.

Consolidarea și aprofundarea deprinderilor și priceperilor de ordin tehnic ce țin de mișcări cât mai precise: translatorii și circulare, apăsare, adâncire, aplatizare (turtire), modelarea cu vârful degetelor atât din bucăți aparte cât și din bucată întreagă, reflectarea integrității formei (cu și fără carcasă). Alcătuirea compozițiilor dinamice ce imită mișcarea, transmitându-le dispoziția dorită (animalul este îngrijorat, el stă cu urechile ciulite, ochii larg deschiși ș.a.m.d).

Formarea priceperilor de reflectare artistico-plastică a obiectelor și fenomenelor din lumea înconjurătoare ce i-a impresionat prin tehnica colajului, găsirea expresivității în calitatea, structura, culoarea, forma, mărimea, factura și volumul materialelor din jur: naturale (frunze, petale, semințe, coji, fibre lemnoase, paie, hârtie); deșeuri de materiale fabricate (piele, plastic, textile, placaj etc). Insușirea procedeelor cunoscute; consolidarea procedeelor de obținere a formelor egale prin împăturirea foi în două, patru, opt etc., de la centru și din lungime. Tematica propusă: \"O lume din plante\", \"Un buchet de flori\", \"Fulguroși de nea\", \"Figurile geometrice și lumea din jur\".

Lărgirea orizontului de activitate artistico-plastică prin procedee de obținere a chipurilor artistice, folosind tehnica mozaicului prin rupere: \"Păsările și puii lor\", \"Animalul meu preferat\", \"Peisaj de toamnă\" ș.a. Păstrarea perfecțiunii formelor, a proporțiilor acestora, ritmicitatea și simetria, autenticitatea și armonia formelor și culorilor.

Formarea priceperilor de a culege și reprezenta (cu ajutorul foilor de hârtie cu pătratele) ornamente populare specifice diferitelor grupe de obiecte (veselă, covoare, prosoape, haine naționale, șervețele, mobilă ș.a.) și unele siluete mai simple ale acestora.

Tematica posibilă: \"Colectăm ornamente țesute\", \"Modele pentru broderii\", \"Ozoare în lemn\", \"Lumea vegetală în ornamente\", \"Ornamentele geometrice\", \"Reprezentarea animalelor în ornamentele populare\", \"Omul în motivele ornamentale\", \"Cea mai frumoasă poartă\", \"Fântâna creată de o inimă bună\", \"Case ca pe la noi - mai rar întâlnești\", \"Ce m-a impresionat în Casa Mare\", \"După o plimbare în localitate\" ș.a.

Consolidarea deprinderilor de a reprezenta motive ornamentale; inițierea în modalitățile de stilizare a formelor, imbinări armonioase ale acestora.

Aplicarea ornamentelor pictate pe vase din ceramică modelate de copii sau de siluete ce reprezintă astfel de obiecte, respectând specificul de ornamentare, imbinând reușit forma vasului cu ornamentul și destinația.

Insușirea tehnicii de condeiere a ouălor și pregătirea lor către sărbătoarea Paștelui, Ispasului.

Găsirea frumosului în plasticitatea materialelor folosite. Crearea plăcilor decorative prin metoda de crestare, adâncire și aplicare.

Modelarea vaselor din ceramică asemănătoare cu cele create de meșterii populari, ținând cont de formele tradiționale, destinația fiecărui obiect, imbinarea armonioasă între formă și ornament. Ai deprinde să găsească și

să scoată în evidență frumusețea și plasticitatea materialului, să aplice ornamente prin care să-și transmită (asemeni meșterilor populari) sentimentele sale celor ce le vor admira și folosi.

Ai învăța să impletească din aluat colaci (cu varga, în doua, în trei, în patru), hulubi, crăciunași, scărița ș.a. forme ce se practică de gospodinele din localitate.

Educarea sensibilității față de valorile culturii naționale, familiarizarea cu unele meșteșuguri populare din localitate și stimularea manifestărilor proprii ale copiilor în colectarea și retransmiterea motivelor populare. Folosirea procedeelor de decupare din hârtie, paie și alte materiale ale elementelor decorative.

Tematica posibilă: \"Ozoare populare\", \"Ozorele toamnei\" (cu materiale din natură), \"La fântânița din poartă\" (paie și ciocleje), \"Cadouri pentru mămică\" etc.

Stimularea dorinței de a se manifesta în confecționarea unor \"decoruri teatrale\" (decoruri pentru spectacolele de teatru ce le demonstrează), reflectarea coloritului în conformitate cu dispoziția operei literare.

Dezvoltarea sentimentelor de mândrie față de poporul nostru, însușirea tradițiilor populare. Formarea priceperii de a observa specificul național în lucrările confecționate din lemn.

Familiarizarea cu arta alcătuirii compozițiilor decorative din plante (\"Ichebana\", \"Osibana\"), cu unele principii și legitiți ce trebuie respectate în procesul de creare a buchetelor (asimetria), contribuind prin ele la formarea simțului formei, culorii, imbinări reușite a acestora.

Formarea deprinderilor de a confecționa singur măști, jucării și costume de carnaval atribuite pentru ritualul sărbătorilor calendaristice (plugușor, capra, căluț, steaua ș.a.); a priceperii de a amenaja încăperea pentru expoziție, carnaval, șezătoare și alte destinații, dezvoltându-le măsura în ochi, gândirea spațială.

Cultivarea gustului estetic, a judecății estetice și a creativității artistice nu vizează omogenizarea, uniformizarea activității spirituale, înăbușirea originalității, dimpotrivă, obligă la evidențierea tendințelor și aspirațiilor personale.

Se va acorda atenție, sub raport estetic, tuturor copiilor - și celor bine dotați și celor mai puțin dotați.

Cu cât materialele sunt mai atractive, tehnicile mai diversificate, cu atât copilul lucrează mai cu plăcere, își satisface curiozitatea și setea de cunoaștere, iar rezultatele sunt pe măsura șeptărilor. Lucrările copilului îl oglindesc pe el, putem afla lucruri importante despre el \"citind\" lucrările lui.

Pe lângă celelalte discipline de studiu, educația artistico-plastică este locul ideal unde copilul într-un mod deosebit de plăcut primește o educație estetică și își dezvoltă gustul estetic. Acest lucru poate fi observat imediat prin modul în care își creează ambientul, prin modul în care se îmbracă, prin modul în care se comportă în relațiile interumane...

Pentru mulți copii, grădina reprezintă o \"prima sansă\" - ocazia de a capata un alt sentiment al sinelui și o altă viziune asupra vieții, decât ceea ce li s-a oferit acasă. Un profesor care îi transmite unui copil încredere în potențialul și calitățile sale poate fi un antidot puternic față de familie în care o asemenea încredere lipsește sau în care copilului i se transmite contrariul. Un educator, tratând copiii cu egală considerație, poate să aducă o iluminare pentru copil care se luptă să înțeleagă relațiile umane și care provine dintr-o casă unde o asemenea considerație este inexistentă. Pedagogul care refuză să accepte concepția negativă despre sine a unui copil și care promovează continuu o imagine mai bună despre competențele acestuia are uneori puterea de a salva o viață.

Majoritatea pedagogilor doresc să-și aducă o contribuție pozitivă la dezvoltarea mintilor ce li s-au încredințat. Dacă uneori însă fac rău, aceasta nu este intenționat. Astăzi majoritatea sunt conștienți că una dintre modalitățile prin care pot interveni este cultivarea respectului de sine la copil. Educatorii știu că acei copii care au încredere în ei înșiși și a căror educatori proiectează o imagine pozitivă asupra potențialului lor se descurcă mai bine la învățatura decât copiii fără aceste avantaje.

Bibliografie:

- ❖ Maria Calci, Stela Cemortan. \" Dezvoltarea creativității la prescolari\". Chisinau Universitas 2001.
- ❖ Curriculum-ul educației copiilor în instituțiile preșcolare, p.110-115.
- ❖ Ilieaia, Maria, Metodica predării desenului la clasele I-IV, E.D.P., București, 1981
- ❖ Gârboveanu, Maria, Desenul și culoarea – activitate ludică, în Copilul și jocul, București, 1975, E.D.P.

ARTA DE A TRĂI

*Inst. Corbeanu Oana**Gr. Nr. 38, Craiova*

Implicați în procesul creației în artă (sub toate formele de exprimare artistică), copiii învață că pot observa, organiza și interpreta propriile experiențe. Astfel, ei pot lua decizii, pot acționa și monitoriza acțiunile lor. Desenul, pictura, sculptura, muzica teatrul, dansul sunt, în plus, mijloace de comunicare și interacțiune între copii și adulți.

O educație eficientă a copilului este cea care îi oferă acestuia multe oportunități să inițieze diferite acțiuni, să facă propriile alegeri și să constate consecințele acestora. Experiențele artistice sunt mijloace ideale de a oferi cadrul prielnic de dezvoltare armonioasă a copilului. Improvizatia și spontaneitatea sunt parte a procesului artistic și beneficiile lor se văd rapid în modalitatea de gândire și acțiune a copilului.

În primii trei ani de viață, desenele simple, cunoașterea obiectelor din jur, stimularea senzorială și dezvoltarea limbajului trebuie să constituie priorități. Între 3 și 6 ani, jocul de rol, jocurile în grupul de egali, povestirile, pictura sunt mijloace de cunoaștere și interacțiune cu lumea care favorizează dezvoltarea cognitivă și afectivă a copilului. Între 6 și 8 ani, copilul trebuie să aibă oportunități de expresie și explorare a lumii și trebuie încurajat să-și facă cunoscute realizările artistice oricui dorește. Viziunea lui despre lume trebuie testată, confruntată cu lumea înșăși.

În activitățile care pot fi abordate împreună cu copiii, este recomandat să mergem în natură cu copiii și să-i facem atenți la sunetele din jur, încurajându-i să imite diverse sunete auzite, să le asocieze cu elemente din mediul înconjurător. Folosind acuarele care nu sunt toxice și pensule, copiii vor fi încurajați să picteze pe o coală de hârtie întâmplări/evenimente la care au participat în zilele anterioare. Ajutându-l cu întrebări, copilul va povesti ceea ce a pictat, inventând povești împreună cu colegii pe baza picturilor realizate.

Activitățile creative exersează și stimulează funcțiile perceptive (perceperea și înțelegerea informațiilor), memoria vizuală și auditivă, raporturile temporal-spațiale. Au o mare valoare în dezvoltarea psihică a copilului și este important să se încurajeze realizarea lor. Dintre aceste activități amintim următoarele: desenul, activitățile artistico-plactice, activitățile de tip colaje și artizanale, poveștile, dansul și muzica. Momentele de creație ale copilului pun în evidență nivelul dezvoltării activității psihice, al imaginației, limbajului și al stărilor afective, în special. În stimularea creativității jocul are o contribuție importantă.

Cu privire la caracterul înnăscut sau dobândit al aptitudinilor, în procesul formării aptitudinilor nu contează atât ereditatea sau mediul, cât calitatea acestora. Dacă ereditatea este precară chiar dacă se asociază cu condiții sociale extrem de favorabile, aptitudinile nu vor fi evidente. De asemenea, o ereditate superioară, în condiții nefavorabile de mediu nu va avea efecte favorabile asupra aptitudinilor.

La naștere copilul are o serie de predispoziții, potențialități care devin realități doar dacă sunt raportate la condiții favorabile ale mediului extern și intern. Pentru dezvoltarea aptitudinilor sunt importante valoarea modelelor oferite copilului, activitățile pe care le desfășoară copilul, mai ales în cadrul jocului, regimul de viață, relațiile afective ce se stabilesc între părinți și copii.

Creativitatea depinde de mai mulți factori dintre care: ambianța relațională, astfel că acele climate destinate, cooperatoare, bazate pe încurajarea comunicării, încurajează creația, în timp ce climatele tensionale, conflictuale, rigide, conformiste, o înfrânează; prezența sau absența influențelor educative ale familiei, procesului de învățământ, etc.

Toate activitățile realizate la vârste mici cu copiii, trebuie continuate și perfecționate la vârste mai mari, în nici un caz nu trebuie abandonate. Activitățile de pictură, dans, desen, vizitare de expoziții și librării etc. trebuie să facă parte constant și alternativ din programul copilului. În tot acest timp, trebuie încurajați copiii să pună întrebări, să încerce să caute răspuns singur la unele dintre ele și să găsească alternative de soluționare la unele probleme. Ei trebuie să învețe, în plus, să aleagă, să fie selectiv.

Artă, prin toate modalitățile de exprimare pe care le oferă, este esențială pentru a-i învăța pe copii următoarele lucruri:

- * lumea poate fi percepută și interpretată în mai multe moduri;
- * experiența creației în artă este irepetabilă;

- * răspunsurile la multe întrebări despre secretele vieții se găsesc în trăirea sentimentului estetic;
- * orice problemă are o multitudine de alternative de soluționare și acestea trebuie aplicate în funcție de contextul în care se trăiesc experiențele de viață;
- * abilitățile de a face față situațiilor neprevăzute se dobândește și ca urmare a exersării diferitelor forme de artă;
- * dincolo de granițele impuse de limbaj există un univers minunat;
- * micile diferențe schimbă lumea.

Bibliografie:

- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J., Introducere în psihologie, Editura Tehnică, București, 2002
- Berk, Laura E., Child Development, Boston, London, Sydney, Toronto, Allin and Bacon, 1989
- Stănciulescu, E., Sociologia educației familiale, Editura Polirom, Iași, 2002
- Șchiopu, U., "Psihologia copilului", București, Editura Didactică și Pedagogică, 1967
- Șchiopu, U., Verza, E., Psihologia vârstelor, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1987

MODALITĂȚI DE STIMULARE A POTENȚIALULUI CREATIV – ABORDARE INTERDISCIPLINARĂ

*Institutor Costache Marinela
Grădinița „Nicolae Romanescu”*

Obiectivul principal al educației preșcolare este aceea de a permite fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de creștere și dezvoltare. Copilul trebuie privit ca făcând parte atât din mediul natural cât și social, într-o interacțiune reciprocă. Învățământul, pentru a asigura o pregătire anticipativă a personalității va trebui să răspundă schimbărilor apărute în societate prin conținut și strategii intensificându-și caracterul formativ, cu accent pe dezvoltarea inteligenței și a creativității, pe însușirea unor cunoștințe fundamentale cu valoare operațională pe formarea unor capacități intelectuale cum ar fi: spiritul de observație, capacitatea de a sesiza relațiile dintre obiecte, fenomene și idei, de a organiza și reorganiza cunoștințele, de a gândi convergent, de a efectua raționamentele în lanț.

Procesul educației estetice urmărește realizarea a două obiective principale:

- dezvoltarea la copii a gândirii plastice, calitate specifică a gândirii lor creative;
- dezvoltarea sensibilității și a gustului lor artistic și estetic.

Căile de realizare a acestor obiective sunt:

- familiarizarea copiilor cu gramatica unor elemente de limbaj plastic – inițierea lor în problematica actului de creație;
- contactul cu frumosul mediului înconjurător (natură, construcții, creații folclorice) precum și cu alte produse artistice "Natura ne oferă cele mai minunate prilejuri de educație estetică. Pentru educația ecologică a copiilor mediul adultului, educator sau părinte, reprezintă un factor primordial.

Vârsta preșcolară prezintă o serie de premise favorizate pentru stimularea potențialului creativ la preșcolari. Creativitatea manifestă în activitatea grafic-figurală prin mesaje originale sau soluții inedite este favorizată de prezența în anturajul copiilor a unor adulți sensibili care promovează această formă de autoexpunere. Persoanele adulte trebuie să alimenteze independența copiilor, creând un climat liber de manifestare și condiții propice afirmării personalității, stimulând totodată motivația copilului pentru depășirea performanțelor obținute. Orice fenomen de căutare euristică sau de noi restructurări și reformulări ce pot fi rod al unui efort independent, contribuie la antrenarea potențialului creativ.

Receptivitatea și curiozitatea copilului, bogăția imaginației, tendința sa spontană către nou, pasiunea pentru fabulor, pot fi alimentate și împlinite efectiv prin solicitări și antrenamente în condiții variate, stimulative. Crearea unui climat de lucru caracterizat prin deschidere și stil relaxat precum și asigurarea libertății de afirmare și expresie constituie factori hotărâtori în dezvoltarea aptitudinilor și atingerea performanței. Dezvoltarea capacității de acțiune, îmbogățirea experienței și evoluția întregului plan al cunoașterii pot oferi elemente care să concureze la acea expansiune subiectivă și independență acțională pe care o presupune afirmarea potențialului creativ al copiilor.

Grădinița, familia și comunitatea își pun amprenta proprie asupra formării copiilor prin influențe care le determină acestora formarea de atitudini, comportamente și abilități și care îi pregătesc pentru viață. Numeroasele valori care se raportează la necesitățile vieții sociale pot fi relevate copilului urmărind latura estetică a naturii copilul trebuie să știe că natura face bine ceea ce face, iar noi dascălii, nu trebuie să uităm că jocul este singura atmosferă în care ființa sa biologică poate respira și, prin urmare, poate acționa. Dacă îl facem pe copil să privească natura ca pe un cântec, ca pe o poezie sau poveste, dacă îl ajutăm să găsească ritmul și armonia, atunci copilul va iubi natura ca pe o ființă vie.

Curiozitatea sub formă de joc, acea curiozitate instinctivă, asociată cu tendința de a experimenta, apropiere și integrează copilul în natură. Să facem educație ecologică prin exercițiu și prin joc, căci jocu nu este niciodată obligatoriu, iar copii au nevoie de libertate.

Bibliografie:

1. Radu I. Și Ionescu Miron, *Experiența didactică și creativitate*, Ed. Dacia, Cluj Napoca, 1987;
2. Șușală I. N. – „Culoarea cea de toate zilele”, Cluj Napoca, 1995;
3. Stoica M. – *Sinteze de pedagogie și filozofie*, Craiova, 1992;
4. Lovinescu I. – *Jocuri – exercitiu pentru preșcolari*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1990.

PROIECT DE ACTIVITATE

*Ed.Costea I Gabriela Mihaela
Gradinita cu P.P. Tg.Frumos*

Categoria de activitate: “Educatie ecologica”

Mijloc de realizare: povestirea educatoarei

Tema /subiectul: “Hartia mototolita”-povestire

Tipul activitatii: de comunicare si insusire a noi cunostinte;

Scopul activitatii: consolidarea deprinderii de a audia o poveste si de a desprinde ideile principale si mesajul educativ;

Obiectivele operationale:

a) cognitive:

- Sa asculte cu atentie povestirea spusă de educatoare;
- Sa retina titlul povestirii;
- Sa redea continutul povestirii in succesiunea cronologica a evenimentelor;
- Sa-si inbogateasca vocabularul cu cuvinte si expresii noi:”ranit “, “vinovat” “rusinat”,”furie”,”intelegator”,”rabdator”

- Sa desprinda mesajul povestirii cu ajutorul intrebarilor;

b)psiho-motorii:

- Sa-si dezvolte aparatul fono-articular in pronuntarea corecta a cuvintelor
- Sa-si coordoneze miscarile in utilizarea materialului ilustrativ;

c) afective:

- Sa-si exprime placerea si interesul pentru activitate prin participarea active;

Strategii didactice:

- Metode si procedee: expunerea,jocul de rol,conversatia explicatia,problematizarea,brainstormingul.;
- Mijloace de invatamant: plansa reprezentand momentul principal al povestirii

Stimulente.

- Forme de organizare: frontala,individuala;
- Resurse: umane: copiii grupei,educatoarea

Temporale: 25-30 minute

Bibliografie:

- Florica Mitu, Ștefania Antonovici, „Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar”, Ediția a 2-a revizuită, Editura Humanitas Educational, 2005.
- *Povești, povestiri, basme și legende*, Antologie pentru preșcolari și școlari, Editată de Revista Învățământul Preșcolar, București, 1999
- „Programa activitatilor instructiv educative in gradinita de copii”

Desfășurarea activității

EVENIMENT DIDACTIC	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC AL ACTIVITĂȚII	STRATEGII DIDACTICE	EVALUARE
MOMENT ORGANIZATORIC	Se pregătește sala de grupă pentru activitate și materialul didactic ce urmează să fie folosit. Copiii vor fi așezați în semicerc. Voi face atenționări la poziția corectă pe scăunel.		Observatia curenta
CAPTAREA ATENȚIEI	Voi prezenta elementul surpriză „o hartie mototolita”, care va fi identificata de către copii. Astazi am sa va spun o povestire „Hartia mototolita”	Conversația Planșa	
REACTUALIZARE A CUNOȘTINȚELOR	Acest moment se va realiza cu ajutorul întrebărilor. Din aceste întrebări va reieși specificul celor două anotimpuri. • De ce este aceasta coala de hartie mototolita? • Din ce motiv a mototolit hartia?	Conversația Explicația	
DESFĂȘURAREA ACTIVITATII Povestirea Propriuzisa	Educatoarea cunoscand o povestire, care se numeste: ”Hartia mototolita” propune sa o spuna. Copii sa ascultati cu atentie povestirea fiindca si voi o sa o povestiti la randul vostru,ajutati de plansa si va veti convinge ca odata ce gresim fata de un prieten semnele raman, precum hartia ramane mototolita. A fost odata un om foarte sensibil din fire.De cate ori se intampla ca vreun amic sa-l supere cu vreo vorba el imediat incepea sa-i raspunda cu cuvinte urate. Dupa fiecare eveniment el se simtea vinovat si rusinat si incerca sa-l consoleze, pe cel care ramasese ranit de cuvintele sale. Intr-o zi un prieten l-a vazut cerandu-si scuza dupa asa o discutie si i-a zis: -Prietene i-a coala aceasta de hartie si:	Copiii retin ca trebuie sa asculte povestirea fiindca si ei o vor povesti. Conversația Explicația Demonstrația Planșe cu o coala de hartie mototolita Copiii asculta cu interes povestirea si retin ca intr-o zi	Observatia Curenta

	<p>„MOTOTOLESTE-O!”</p> <p>Mirat l-a ascultat si a facut o minge din acea coala de hartie. Prietenul l-a rugat sa faca coala asa cum era inainte. In zadar a incercat omul sa faca hartia asa cum era la inceput, dar nu a reusit. Privind hartia sifonata prietenul a adaugat:</p> <p>- „Inima copiilor este ca aceasta coala de hartie.</p> <p>Impresia pe care o lasi in acea inima pe care ai rani-o va fi la fel de greu de sters precum semnele de pe aceasta hartie. Chiar daca vom incerca sa corectam greseala „semnele” vor ramane.”</p> <p>Incepand de astazi, incepand chiar din aceasta clipa, fii mai intelegator si rabdator. Cand simti ca vei exploda aminteste-ti de <i>hartia mototolita</i>.</p> <p>In continuare educatoarea va expune drepturile si indatoririle copiilor fata de parinti, bunici si doamnele educatoare</p>	<p>un prieten a vazut cum un copil isi cerea scuze dupa o explozie de furie si i-a inmanat acestuia o coala de hartie si i-a spus sa o mototoleasca. Inima copilului este ca aceasta coala de hartie. In zadar te mai chinui acum sa o netezesti. Ea ramane tot mototolita. Chiar daca vom incerca sa corectam greseala „semnele” vor ramane.</p>	Observatia curenta
CONEXIUNEA INVERSĂ	<p>Voi cere copiilor sa povesteasca ajutati de plasa si de intrebarile mele.</p> <p>-Cu cine se aseamna inima copilului ?</p> <p>-Cum incerca copilul sa-si corecteze greseala?</p> <p>Educatoarea mai spune o povestire:</p> <p>„Intr-o zi o fetita o intreaba pe mama ei:</p> <p>-Spune-mi de ce avem doua urechi si o gura ?</p> <p>Mama ii spuse ?</p> <p>-Poate draga mea, pentru ca natura a hotarat sa ascultam de doua ori mai mult decat sa vorbim.</p>	<p>Conversația Copiii vor incerca sa redea pe scurt povestirea:</p> <p>„Hartia mototolita”</p> <p>Problematizarea</p> <p>Copiii retin ca trebuie sa ne gandim de doua ori mai mult inainte de a vorbi.</p>	
EVALUAREA	<p>-Copii, ce vom incerca sa facem din aceasta clipa?.</p>	<p>-unul dintre prescolari va spune:</p> <p>- Incepand de astazi vom incerca sa fim mai intelegatori si mai rabdatori, deoarece chiar daca vom incerca sa corectam greseala „semnele”, vor ramane.</p>	<p>Aprecieri verbale</p>

Am încercat prin aceste activități să îi familiarizez pe copii cu importanța pastrării și reciclării hârtie și să îi fac să înțeleagă noțiunea de colaj. Astfel după ce au modelat și lipit hârtie după contur, într-o altă activitate artistico-plastică am pictat fișa "Flori de câmp: maci și albastrele pentru toți copiii lumii" și am realizat astfel primul colaj împreună cu copiii la grupa mijlocie.

FORMAREA CONDUITEI ȘI CONȘTIINȚEI ECOLOGICE

*Inst. Covrig Maria
Gimnaziul, Al. I. Cuza", Tîrgu Mureș*

Motto:

„Învăță de la soare cum trebuie să apui.

Învăță de la piatră cât trebuie să spui.

Învăță de la vântul ce-adie pe poteci

Cum trebuie prin lume de liniștit să treci.” (lirica norvegiană)

Educația ecologică avansată nu este doar o necesitate obligatorie a zilei de azi, ea este criteriul principal al stilului de viață durabil și unica modalitate de supraviețuire a omenirii în viitor. Este procesul de recunoaștere a valorilor și de înțelegere a conceptelor, în aspectul formării și dezvoltării deprinderilor și atitudinilor necesare pentru înțelegerea corectă și aprecierea interdependenței dintre om, cultură și factorii mediului natural.

Copilul, cu capacitatea sa vitală și optimistă, cu ochii curiozității largi deschiși spre lume se lasă ușor îndrumat și poate fi modelat în așa fel încât să se adapteze și să se integreze în procesul evolutiv mereu ascendent al lumii.

În timpul școlarității mici se dezvoltă și se educă o serie de procese psihice, intelectuale cu pondere de creativitate și imaginație. Între creativitate, inteligență și personalitate există interdependență, nu se poate una fără alta. Fără pasiune, perseverență, încrederea în sine toate rămân în stare potențială.

Activitățile spontane de creație trebuie apreciate, valorificate și mai ales încurajate. O greșeală destul de des întâlnită este impunerea unor activități de creație ale copilului. Nimic nu iese bun din mână cuiva, dacă nu lucrează din convingere, fără a i se impune.

Există copii cărora le place să compună poezii, povești, să picteze, să facă sport, sau să cânte. Acestora nu trebuie impuse alte activități, pentru că nu le vor rezolva cu plăcere, nu vor obține performanțe, se vor inhiba, sau vor avea repulsie față de acele lucruri inutile pentru ei. Copilul trebuie încurajat să facă ceea ce dorește, lăsat să improvizeze, să creeze. Astfel i se va dezvolta personalitatea creatoare.

În conținutul educației estetice în școală sunt cuprinse elemente artistice care se întâlnesc în toate obiectele de învățământ. Dezvoltarea artistică se asigură prin studiul artelor plastice. Primele elemente de gramatică prin artă sunt cele legate de culoare și nu de formă. Pornind de la exerciții-joc, menite să ducă la însușirea unor cunoștințe de bază - obținerea culorilor binare din cele primare, a tonurilor sau a nuanțelor și continuând cu realizarea unor compoziții simple ca organizarea spațiului plastic prin alăturarea sau suprapunerea parțială a formelor care solicită în primul rând gândirea, capacitatea de analiză și sinteză am îndrumat permanent copiii în cunoașterea lumii și a tehnicilor de creație, pentru a se putea exprima și găsi soluții noi și originale. Ca dezvoltare intelectuală elevii până la 11 ani se găsesc în faza realismului vizual și simt perceperea realității diferit față de adult. Semnificațiile fenomenelor și obiectelor se leagă la copil de experiența sa de viață și de trăirile afective și motivaționale.

O modalitate eficientă cu rezultate vizibile în atitudinea și comportamentul elevilor este proiectul de educație ecologică. Utilitatea lui constă în aceea că îi ajută pe elevi să înțeleagă legătura care există între om și natură, între cunoștințe dobândite la diferite discipline de studiu și lumea din afara școlii. În preocupările mele ecologice am căutat să selectez cele mai atractive mijloace pentru activitățile din domeniul cunoașterii mediului înconjurător, încercând să dezvolt copiii dorința pentru a păstra intact tot ceea ce este frumos în jurul lor, să înțeleagă orice ființă are dreptul să trăiască, să cunoască și să iubească natura.

Familiarizarea elevilor cu unele tehnici de lucru mărește curiozitatea lor și caracterul atractiv al activităților artistico-plastice, ușurează dobândirea unor cunoștințe privitoare la caracteristicile materialelor

folosite, creează elevilor condiții pentru un start egal în activitatea creativă. Folosirea tehnicilor de lucru nu trebuie să fie un scop în sine, spre a nu bloca dezvoltarea creativității. Acestea îi învață pe copii să facă bine tot ceea ce fac cu mâinile lor. La această vârstă copiii preferă tehnica de culoare cu pata plată care exprimă claritate și consideră mai puțin frumoase acele desene care dau senzația de vibrație, mișcare, ambiguitate. Au însă o mare influență asupra lor experiența afectivă legată de unele culori, cu unele obiecte sau figuri desenate.

În educație trebuie să existe o intercondiționare între cunoștințe, convingeri, atitudini, comportament. În formarea concepției științifice, este necesar să fie parcurse toate aceste componente care se reflectă într-un comportament adecvat. Pentru a forma conduita și conștiința ecologică, am realizat, în funcție de temele calendarului ecologic, observări asupra mediului ambiant, excursii, vizite la Muzeul de Științe, plimbări, albume, portofolii prin care se aprofundează cunoștințele, dublate fiind de lucrările plastice.

Observarea contribuie la stimularea interesului pentru cunoașterea științifică și conduc la formarea unei atitudini active față de realitate. Elevii își măresc orizontul de cunoaștere și își explică la nivel elementar transformările din natură, legăturile dintre fenomene, înțeleg varietatea plantelor și a animalelor din natură.

Alte modalități folosite în scopul educării ecologice, pot fi: acțiuni de igienizare a școlii, colțul viu al clasei, colectarea deșeurilor, expoziții tematice temporare sau permanente, serbări, proiecte, colaje, implicarea părinților în activități comune.

Lumea copilului rămâne cea mai frumoasă, cea mai curată și cea mai inventivă. În jocul lui serios copilul creează lucruri deosebite și de aceea noi, cei maturi trebuie să știm să –l dezvoltăm așa cum să –și păstreze aceste valori, să le respecte apoi ca adult.

Bibliografie

1. Roșca, Alexandru, 1981, Creativitatea generală și specifică, Ed. Academiei, Buc.
2. Sofronie, C., Pârvănescu, R., Psihologia ordinii. Cunoașterea omului prin forme, Fiat Lux, 2002
- 3 Revista învățământul primar, nr 1 2001
4. Matei, N. C., Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ, clasele I-IV, E.D.p., Buc. 1982
5. Șchiopu, U., Verza, E., Psihologia vârstelor, E.D.P. Buc. 1981

CULOARE ȘI ECOLOGIE ÎN ARMONIE

*Cristian Gabriela,
Școala Gimnazială Nr.11 „Mihail Sadoveanu” Galați*

Educația estetică asigură condiții propice pentru stimularea și promovarea creativității în toate domeniile de activitate, inclusiv în munca de învățare, putând influența trăsăturile morale prin trăirile afective în fața operelor artistice, în contemplarea peisajelor naturii, în observarea a tot ce e corect și frumos în comportarea și activitatea celor din jur.

Educația plastică ca parte componentă a educației estetice contribuie la descoperirea aptitudinilor artistice, ajută elevii să vadă frumosul din viața înconjurătoare.

În procesul educativ și instructiv al educației plastice condiția esențială a reușitei este realizarea unei atmosfere permissive în clasă, care să-i elibereze pe copii de tensiuni, frica de pedeapsă sau admonestare, atmosferă interrelațională de sociabilitate, care favorizează comunicarea, consultarea, conlucrarea în spirit camaraderesc în activitatea de învățare. Într-o asemenea atmosferă liberă de apăsare tensională, activă și favorabilă colaborării, chiar și copiii cu tendințe de pasivitate, neobișnuiți cu efortul intelectual, intră treptat în procesul muncii, activitatea realizată prin desen ajutându-i să-și elibereze energiile psihice atente.

Educația plastică antrenează în egală măsură disciplina conștientă a elevilor, spiritul lor de observație, atenția, memoria și imaginația, spiritul de inițiativă, precum și formarea unei atitudini creatoare față de frumos.

Pe lângă influența exercitată asupra simțirii, gândirii și voinței copilului, activitatea plastică este una dintre căile de legare a învățământului cu practica; înarmează elevii cu priceperi și deprinderi utile activităților depuse și cunoașterii artistice a realității înconjurătoare, realizând sinteza creatoare dintre datele lumii obiective și personalitatea lor.

Dascălul are datoria de a cunoaște, folosi și interpreta „vocabularul” culorilor și formelor pentru a descifra copilul. Formele desenate vorbesc despre mișcarea trăită, crearea lor acționează asupra mișcărilor sufletești, ajutând educatorii să redescopere (pentru a câta oară?) unicitatea copilului.

În vederea cunoașterii cât mai bune a elevilor, la intrarea în clasa I am aplicat acestora teste inițiale (de dezvoltare, de inteligență, de atenție). Testele de desenare, ușor de utilizat pentru copii, permit cunoașterea universului lor interior prin simpla prezență a unei foi albe și a unui creion.

Atunci când proiectului „Ecopictura” a fost lansat reușisem să descopăr copiii cu aptitudini și interese pentru desen. Venind ca o provocare acest proiect a reușit să deschidă noi perspective în abordarea educației plastice prin conținutul său, și prin diversitatea temelor propuse. Astfel, am reușit să dezvolt la elevii mei capacitățile creatoare printr-o diversitate de tehnici artistice, prin studierea cu grijă a manifestărilor lor și prin stimularea inițiativei artistice. Multiplele posibilități de manifestare a creativității copiilor au fost dirijate prin dezvoltarea imaginației, a spiritului de observație, stimularea formelor de expresie, inițierea acestora în elemente de limbaj plastic. Desigur, însușirile personalității creatoare ale copiilor sunt influențate și de sensibilitatea lor estetică, de capacitatea de a deosebi însușirile estetice esențiale de cele neesențiale.

În orele de educație plastică, atunci când am elaborat planșele din cadrul proiectului am folosit mai multe metode, unele clasice îmbinate deseori cu metodele moderne, active-participative. Metodele active sunt centrate pe elev, pun accent pe colaborarea elevilor pe dezvoltarea personală a acestora, construind și descoperind cunoștințele, se construiește și se descoperă pe sine. Am folosit metoda circhinelui atunci când le-am spus elevilor despre proiectul „Ecopictura”, scriindu-le pe tablă „Educație ecologică”, iar elevii au enumerat diferite reguli, activități prin care putem face educație ecologică.

De exemplu, la data când am realizat planșele pentru Ziua Pământului, am citit elevilor mai multe informații cu titlul: „Știați că Pământul”

- Este a treia planetă de la Soare ?
- Este a cincea ca mărime între planete?
- Se mai numește și TERRA ?
- Are vârsta de 4,5—4,6 miliarde de ani?

În luna martie de Ziua Mondială a Apei, la ora de educație plastică în care s-a realizat materialul, am citit elevilor o povestioară intitulată: „Zâna Apelor și Vrăjitorul cel Rău.”

De Ziua Păsărilor și Arborilor elevii așteptau cu nerăbdare să le mai citesc altceva în legătură cu tema pe care o aveau de realizat. Le-am citit, „Legenda ciocarliei” și „Legenda rândunicii.”

Deosebit de apreciată de elevi a fost activitatea dedicată Zilei Animalelor. Elevii au fost organizați pe grupe și au spus cât mai multe ghicitori despre animale:

Toarce lelea-ncețișor,	Un doivleac pe patru bețe,
Fără furcă și fuior !	Geme șunca în cotețe!
(pisica)	(porcul)

Rezultatele obținute în urma desfășurării acestui proiect au fost deosebite îmbinând cu mult succes ecologia și educația plastică. Copiii au fost încântați și abia așteptau să desfășurăm o nouă activitate. Antrenând elevii, în timpul lor liber, în diverse acțiuni: excursii, acțiuni practice de colectare a materialelor refolosibile, valorificarea sau utilizarea lor în alte scopuri (la orele de abilități practice, la decorarea clasei și a locuinței), acțiuni de igienizare a curții școlii, a parcului, a locului de joacă, vizite la grădina zoologică și la muzeul de științele naturii, lecturări despre plante și animale, dezbaterile unor teme despre poluarea solului, a apei și a aerului, am realizat o dezvoltare a spiritului de inițiativă, a deprinderilor de cercetare, a răspunderii pentru lucrul făcut, a curiozității.

Capacitatea elevilor de a se exprima artistico plastic poate fi considerată ca un prim pas spre manifestarea ființei lor, care înlesnește o comunicare vie, directă impresionantă și personală cu viața. Pictând o floare, o pasăre, un copac, el pune în desenul respectiv o parte din sufletul său, el trezește admirația și interesul celorlalți, stabilind un dialog al imaginii și al frumosului.

Bibliografie:

1. Botezatu Elisabeta, Stan Lucian, Stan Ileana-Educație plastică-ghid metodic-clasele I-IV, Editura Aramis, 2004
2. Dascălu Aurel-Educația plastică în ciclul primar, Editura Polirom, Iași, 1998
3. www.didactic.ro

ENERGIA CULORILOR

*Inst. Cruceru Claudia Valentina**Gr. cu P. P. Nr.44 – Craiova**“ Fantezia este aceea care oferă creației imbold, îndrăzneală inovatoare. ”**(I.Vinter)*

“ Culoarea este viața, fiindcă o lume fără culoare se înfățișează moartă. Culorile sunt energii radiante care ne influențează pozitiv sau negativ.”(I.Șușală, O.Bărbulescu)

Educația ecologică îi ajută pe copii să dobândească cunoștințe, deprinderi, motivații pentru a trezi interesul pentru tot ce-i înconjoară și să le formăm o atitudine pozitivă față de mediu.

În cadrul evaluării inițiale putem observa obiectivele care ni le am propus și dacă pot fi atinse cum ar fi:

- Să-și construiască un comportament adecvat în natură;
- Să devină participant active la protejarea –ocrotirea mediului;
- Să-și formeze și să –și dezvolte o atitudine ecologică precocă, care să-i permită manifestarea unei conduite simple;
- Să fie familiarizat cu aspecte ale lumii înconjurătoare pentru înțelegerea și aplicarea normelor, regulilor de protecție a mediului înconjurător.

Pentru a-i atrage pe copii mai aproape de natură, în cadrul planificării anuale voi mai avea în vedere și alte obiective:

- Formarea capacității de a simți și înțelege factorii poluanți și efectele lor în natură;
- Să descopere date și elemente științifice din viața unor plante și animale rare;
- Să comunice într-un limbaj adecvat;
- Să iubească lumea înconjurătoare;
- Să investigheze realitățile înconjurătoare în limitele corespunzătoare vârstei;
- Să formeze atitudinile adecvate față de relațiile omului cu natura (îngrijirea plantelor, amenajarea spațiului verde, plantarea de pomii)

În grădiniță putem realiza educația ecologică prin activitățile de cunoașterea mediului (observații, lecturi după imagini, convorbiri, povestiri, jocuri didactice), prin desene, prin plimbări și vizite, prin discuții libere, spontane, prin activități practice în natură, prin dramatizări și scenete.

Activitățile cu conținut ecologic își găsesc finalitatea în comportamentele dobândite de copii: de-a fi mai buni, mai sensibili față de ambient, de a fi mai protectori, mai plini de solitudine, de a acționa disciplinat, de a fi responsabili, plini de inițiativă, în respectarea unor reguli.

Preferat de către copii, desenul, contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității preșcolarului.

Pentru a le dezvolta imaginația, se aleg modele din mediul apropiat.

Obiectivele care pot fi luate ca model: fie luate din natură (fructe, legume, crenguțe), din clasă jucării (mingea, mașina, trenul, robotul, păpușa), rechizitele școlare (cartea, ghiozdanul, penarul), obiecte de artă populară, diferite animale vii (câine, pisică, iepure, pasări –găină, porumbel etc.).

Modelele expuse trebuie să aibă întotdeauna culori vii (roșu, galben, portocaliu, verde, albastru) și forme rotunjite pe care copilul să le poată intui cu ușurință.

Deși aceste activități respectă algoritmul clasic al unei activități artistico-plastice, o etapă unică a acesteia este observarea și studierea modelului, deoarece prin analiză copiii își formează o imagine clară asupra acestuia, apreciind forma, mărimea, legăturile dintre model și mediul înconjurător. Tot acum se vor sublinia elementele caracteristice (urechile triunghilare ale pisicii, corpul masiv al ursului, codița rotundă a iepurelui și urechile sale lungi, corpului firav al fluterei și mărimea aripilor sale).

Astfel copilul trebuie să aibă spirit de observație, o memorie bună pentru a respecta proporțiile dintre model și realitate.

Orice analiză este urmată de sinteză și de comparație, care se poate face cu obiecte/jucării asemănătoare.

În ceea ce privește explicarea și demonstrarea modului de lucru, există două modalități care se adaptează și se utilizează în funcție de specificul grupei.

Prima variantă presupune desenarea de către educatoare pe tablă a conturului, însoțind demonstrația de explicațiile necesare. Desenul poate rămâne pe tablă pe toată durata activității sau poate fi ștersă după ce a fost observat de către copii (pentru nivelul I).

În cea de a doua variantă copiii desenează fără a fi ajutați de demonstrația educatoarei. Această variantă trezește interesul copiilor, mobilizează gândirea, stimulează spiritul de observație și creează condițiile pentru dezvoltarea unor aptitudini speciale. Se pune accentul pe învățarea procedeelor tehnice de exprimare și pe expresivitate.

Intuitiv, copiii folosesc culori reci sau calde în funcție de temperament sau de starea lor sufletească.

Elementele de teoria culorilor se învață foarte bine în activitățile de desen după natură, deoarece acestea se sprijină pe baze senzoriale puternice. Copiii pot învăța direcții diferite de colorare, pot face combinații de culori pentru a obține o culoare nouă, învață să deosebească nuanțele (6-7 ani) și pot să întindă culoarea uniformă pe fondul modelului. Pe măsură ce copiii însușesc “tainele” desenului după natură, apare și interesul de a colora desenul cât mai frumos, reușind să aplice tonuri ale aceleiași culori unul lângă altul sau unul peste altul (“Frunzele maronii ale toamnei”, ”Gândăcelul pe o frunză maronie”, ”Fluturi pe o panseluță”), să utilizeze două culori complementare (“Pere galbene pe fond albastru”, ”Mere roșii în iarbă verde”), să realizeze contrastul între culoarea modelului și cea a fondului (modelul mai intens, iar fondul mai puțin intens).

Evaluarea copilului trebuie privită ca pe o poveste spusă nu cu cuvinte ci cu culori pe măsura puterilor fiecărui copil în parte.

Utilizând metode moderne cum ar fi metodele ninterative de grupă care acționează asupra modului de gândire și de manifestare a copilului, încurajează colaborarea și stimulează spiritual de echipă. Prin cooperare activitatea devine mai antrenantă, mai dinamică și mai eficientă. Copiii se mobilizează și sunt dornici să ajungă la un rezultat. Munca în echipă îi bucură le conferă încredere în forțele proprii, ceea ce îi determină să își asume responsabilități, să se ajute reciproc pentru a duce la bun sfârșit sarcinile asumate.

O metodă aplicată în cadrul acestor activități poate fi 6-3-5 (brainwriting) care are ca obiectiv stimularea creativității de grup a copiilor prin solicitarea de a găsi câte mai multe soluții la o temă dată.

Colectivul de copii se împarte în grupuri de câte șase, fiecare primind câte o cariocă sau un creion colorat. Tema propusă de educatoare fiind ”Primăvara”, sarcina fiecăruia este să deseneze trei elemente care să sugereze anotimpul primăvara, după ce noțiunile au fost însușite în cadrul activității de cunoașterea mediului. Foile sunt transmise concomitent de la unul la altul, rotindu-se în cadrul grupului, fiecare copil la rândul său identificând elementele deja existente, trebuie să încerce să adauge altele sau să le modifice creativ pe cele existente fără a se îndepărta de tema principală. În final, fiecare va avea o lucrare la care au contribuit încă alți cinci copii.

Astfel se imbină cele două activități, iar rezultatele pot fi expuse în cadrul unei expoziții desfășurată în grădiniță ca o activitate de relaxare, permițând manifestarea liberă și deplină a copilului, să păstreze aceeași amprentă ludică menită să influențeze pozitiv disponibilitățile afective și aptitudinale ale copilului.

Toate lucrările se expun pentru a fi vizualizate și analizate de către copii, părinți, atribuindu-le pe cât posibil semnificații estetice și de utilitate.

Expunerea lucrărilor copiilor este stimulatorie și generatoare de satisfacții pentru fiecare dintre ei.

Nu toți copii dintr-o grupă posedă abilități pentru activitățile artistico-plastice care se evidențiază prin rapiditatea în execuție (trasare) și care manifestă spirit creator și originalitate în realizarea unor lucrări artistice de pictură, de desene și de modelaj.

La copii care întâmpină greutăți la aceste activități nu le sunt dezvoltate suficient deprinderile motrice, coordonarea oculomotrică nu sunt îndemânatici în mânărea instrumentelor utilizate.

Educatoarea își pune amprenta asupra obiectivității, corectitudinii, completitudinii evaluării, rezultatele obținute nu sunt cele redată în grafice sau cuprinse în scheme, ele se manifestă în viața de zi cu zi a copilului, în comportamentul, atitudinea, relațiile sale cu cei din jur și cu mediul înconjurător, experiențele acumulate oferindu-i acestuia satisfacția de “a fi învingător”.

În baza rezultatelor obținute, a experiențelor dobândite a factorului de implicare în cadrul acestui proiect, rolul educatoarei este de a stabili responsabilitatea copilului, trezesc în sufletul copilului emoția în fața contactului direct cu frumusețile naturii.

Bibliografie

Maria Bojneag- Educație plastică, ghid metodic pentru învățământul preșcolar, Editura Tehno-Art, 2007;
Maria Mătăsaru, Luminița Cojocar, Maria Chiriloaie, Lavinia Mștăsar, Carmen Nedelcu, Sanda Pătrăntaş, Viorica Pricopoaia, Elena Roșca- Secrete metodice în didactica preșcolară, vol I, Editura Casa Corpului Didactic Bacău 2006,
Revista Învățământului Preșcolar 1-2 / 2008;
Revista Învățământului Preșcolar 3-4 / 2006;
Internat- referate

ACȚIUNEA “CEL MAI FRUMOS COȘ ECOLOGIC”

*Duță Ileana
Gr. Nr. 1 Băilești*

OBIECTIV: - Confecționarea coșurilor ecologice la nivelul grupelor “Fluturașii” și “Florile”.

- Educarea copiilor în sensul păstrării curățeniei (sănătății) mediului natural în care trăiesc.

COȘURILE ECOLOGICE: -Au fost confecționate ținând cont de sugestiile copiilor și utilizând materiale ușor de procurat (cutii de carton, hârtie, pânză). Astfel dintr-un coș de plastic pentru rufe, îmbrăcat în pânză verde și pe capacul căruia au fost fixați din hârtie ochii, nasul, gura și petalele, grupa “Fluturașii” a realizat sub forma unei flori coșul ecologic în care se depozitează hârtia.

La nivelul grădiniței dintr-o cutie mare de carton îmbrăcată cu hârtie creponată colorată și pe care au fost lipite imagini ce simbolizează sticle de plastic s-a realizat coșul destinat depozitării PET-urilor.

Rolul acestor coșuri este acela de a învăța modul de selectare al deșeurilor dar și acela al păstrării curățeniei în grădiniță și nu numai.

Procupate fiind de formarea deprinderilor ecologice la preșcolari am considerat că este necesar să amenajăm cadrul ambiental specific educației ecologice atât în interiorul sălilor de grupă și pe holurile grădiniței. Deoarece grădinița nu dispune de săli de grupă spațioase (acestea abia permit amenajarea ariilor/sectoarelor recomandate de programa în vigoare), am folosit cele două holuri de la intrarea în grădiniță în scopul amenajării “colțurilor ecologice”. La intrarea în grădiniță, sub Eco-cod am amenajat un “colț ecologic” care conține un spațiu cu flori (care sunt îngrijite de preșcolari) și o expoziție cu lucrări ale copiilor realizate cu prilejul diverselor evenimente ecologice (Ziua Mondială a Apei, Ziua Pământului, Ziua Pădurii etc.)

CREATIVITATE ȘI ECOLOGIE

*inst. Stoica Daniela
Lic.T. „Iulia Zamfirescu” Mioveni*

Educația ecologică (relativă la mediu), componentă a „noilor educații”, își propune să-l conducă pe elev spre formarea unui punct de vedere mai obiectiv asupra realității, să-l incite la participare, să devină conștient de viitor, de faptul că viața generațiilor viitoare, calitatea ei, depinde într-o mare măsură și de opțiunile sale.

Scopul educației privind protecția mediului înconjurător este de a oferi fiecărui elev posibilitatea de a-și manifesta o atitudine personală, responsabilă față de natură, caracterizată prin dragoste, considerație, respect.

Noi, dascălii, avem datoria de a-i ajuta pe elevi să înțeleagă că viața noastră, a tuturor, trebuie și poate să se desfășoare într-un mediu curat, lipsit de poluare. „Încă totul nu e pierdut, pentru că oamenii au început să devină conștienți de consecințele grave ale poluării și pentru că specialiștii sunt capabili să măsoare dimensiunile fenomenului și au la îndemână mijloacele tehnice pentru a lupta împotriva lui” (Jean Dorst – „Înainte ca natura să moară”).

Conștientizând obiectivele majore ale educației ecologice, membrii cercului „Prietenii pădurii”, de la Liceul Teoretic „Iulia Zamfirescu” Mioveni și-au desfășurat activitatea în cadrul proiectului Ecopictura. Proiectul are ca obiective:

- dezvoltarea comportamentului de protejare a mediului înconjurător;
- reactualizarea și însușirea cunoștințelor despre factorii de mediu și importanța acestora în menținerea vieții;
- cunoașterea particularităților mediului înconjurător, ale florei și faunei;
- conștientizarea interdependenței dintre factorii de mediu, viețuitoare și om;
- formarea unei atitudini ecologice prin ocrotirea plantelor și animalelor, păstrarea curățeniei și sănătății mediului;
- dezvoltarea gustului estetic pornind de la frumusețile naturii;
- dezvoltarea capacității de exprimare plastică individuală și de grup prin compoziții expresive și creative.

Prin derularea acestui proiect elevii au avut numeroase ocazii de a deveni mici ecologiști prin creativitate.

Prin toate activitățile organizate în clasă dar și în mijlocul naturii, am încercat să-i învăț pe copii să iubească natura, să-i asculte glasul ei vrăjtit, să încerce să-i descifreze tainele și să prezinte frumusețile naturii în desen.

Elevii au fost mereu în mijlocul naturii...

Întâi admirăm frumusețile naturii..apoi pictăm

COPILUL, CULOAREA ȘI MEDIUL

*Diaconescu Marilena
Gr. cu P.P. nr. 2, Pitești*

La fiecare început de an școlar, printre probele de evaluare inițială, am inclus și o probă de desen. Așa reușesc să aflu câte ceva despre personalitatea copiilor cu care voi lucra în anul respectiv și despre aptitudinile pe care le au aceștia.

Rose – Marie de Premont, în Ghidul practic “Desenul”, spunea: “Copilul desenează din instinct. Forme simple, bineînțelese, dar care îl ajută să se exprime. Astfel, un pătrat devine o masă pe care o împobobește cu o vază cu flori. Cercul devine un cap de om; copilul plasează acest cerc deasupra unui triunghi și ansamblul devine... imaginea mamei, de exemplu”.

Pornind de la această premisă și corelând-o cu activitatea de la grupă, nu mi-a fost greu să canalizez copiii care au înclinație către artele plastice spre centrul “Arta”.

Menționez că din anul 2000 lucrez în alternativa Step by Step, unde activitatea se desfășoară pe centre.

Încet, încet am sesizat că sunt copii în grupă care în timpul activităților la liberă alegere preferă să deseneze, să picteze în loc să meargă în alte centre să se joace.

Pentru a-i ajuta să-și dezvolte stilul de lucru mă străduiesc să fiu cât mai des în mijlocul lor.

De obicei, intervin în lucrările lor cu sugestii sau cu explicații și demonstrații suplimentare doar când sesizez că în cadrul activităților obligatorii de educație artistico-plastică copiii nu au înțeles ceva suficient de bine.

Pas cu pas, după ce am parcurs anumite etape în cadrul activităților obligatorii le las libertatea să exprime prin desen și pictură ceea ce simt, ceea ce văd, ceea ce gândesc, dar am grijă ca lucrările lor să respecte paginația, proporțiile, perspectiva, coloritul.

Am constatat că acești copii care au înclinații către artă sunt tot mai des solicitați de către colegii lor mai puțin talentați să le deseneze sau să le picteze câte ceva.

Acest lucru le sporește încrederea în ei și îi face să se simtă mândrii de ceea ce fac, dar totodata îi obligă să se straduiască și mai mult.

Din momentul în care am aflat de acest proiect am încercat să mă implic alături de copii care au aptitudini.

Mărturisesc că nu mi-a fost așa de greu pentru că ei au fost foarte încântați să transpună în lucrările lor, lucrări pe teme ecologice desfășurate în cadrul proiectului ECOGRADINITA, proiect care se afla în derulare și în care, atât eu cât și grupa de preșcolari cu care lucrez suntem implicați direct.

În acest proiect am avut ca partener Direcția Regională pentru Protecția Mediului Argeș, dar nu numai atât.

Data fiind amploarea pe care latura ecologică a luat-o în dezvoltarea personalității copilului, în colaborare cu alte câteva colegi și cu editurile Tiparg și Diana, am editat și un caiet de fișe ecologice “Voinicel ne învață să ocrotim Pământul”, în care copii, după dezbateră temei ecologice au posibilitatea să coloreze imagini ilustrative.

În derularea acestui proiect au fost implicate mai mulți copii decât lucrările trimise lunar pentru că eu am încercat să transform totul într-un mic concurs: după dezbateră fiecărei teme lunare, din calendarul propus de inițiatori, cei interesați au pictat, am realizat cu lucrările obținute expoziții pe grupă și am ales (tot cu ajutorul copiilor) lucrările care vor participa la proiect în luna respectivă.

După părerea mea, proiectul ECOPICTURA este o îmbinare reușită a două domenii care contribuie la dezvoltarea personalității copilului preșcolar.

Bibliografie:

Pohonțu Eugen – Inițiere în Artele Plastice, ed. Albatros, 1980

Rose – Marie de Premont – Desenul, ghid practic, ed. Teora 2002

Ministerul Educației și Cercetării, Institutul de Științe ale Educației – Revista “Învățământul preșcolar” nr. 3-4 / 2005

DESENUL LIBER –MIJLOC DE COMUNICARE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

Educatoare: Dinu Georgeta
G.P.P. “Bobocei din Micro III”, Buzău

Motto: “Când arta va deveni un bun comun – ca lumina soarelui – atunci vom fi făcut încă un pas și poate cel mai important, spre adevărata civilizație”

N. Tonitza

Copiii sunt viitorul omenirii. Trăim într-un prezent în care grija pentru educație și pentru copii este o soluție a polarizării eforturilor și un prilej de conlucrare la un nivel național și internațional.

Perioada prescolarității reprezintă fundamentul personalității copilului. La grădiniță copilul trebuie să intre în contact cu tot ceea ce înseamnă bazele unei educații diverse și care se va desfășura pe tot parcursul vieții.

Grădiniță îi oferă copilului spațiul de refectare a sinelui, de prezentare a sa ca individualitate și de conturare a aprecierii de sine, iar activitatea din grădiniță privind cunoașterea mediului socio-cultural și național pot contribui la completarea imaginii de sine. A pregăti copilul preșcolar pentru școală înseamnă a-l înarma cu acele achiziții, capacități, aptitudini, abilități care să îl ajute în parcurgerea în continuare și la o altă treaptă a drumului atât de complicat în cunoașterea lumii inconjurătoare. Astfel, grădinița împreună cu familia își unesc eforturile pentru asigurarea unui învățământ preșcolar de calitate, eficient centrat pe trebuințele copiilor. Prescolarul reprezintă o personalitate în devenire, el trebuie cunoscut și educat în consecință, sprijinit să-și materializeze capacități și să-și formeze aptitudini care să-i servească integrării școlare, sociale, profesionale.

Arta reprezintă un mijloc prețios de exprimare de la o vârstă la care abilitățile verbale sunt încă limitate și un prilej de exersare și dezvoltare a creativității prin libertatea maximă de expunere pe care o asigură. Exprimarea artistică prin desen și pictură este un veritabil proces de-a lungul căruia copilul refectă în modul cel mai personal, în funcție de individualitatea sa și capacitatea proprie de exprimare, ceea ce receptează psihosenzorial din interiorul ființei sale.

Copiii doresc mai curând să deseneze sau să picteze ceea ce vor ei decât să li se impună o temă anume. În acest fel ei ordonează lumea în care trăiesc și sunt mult mai dispuși să coopereze cu educatoarea, cu colegii de grupă. Când copiii desenează liber și fără nici o indicație, ei exprimă o parte din propria lor personalitate, își eliberează propriile lor sentimente și atitudini care ar fi putut fi inhibitate și ascunse.

Această exprimare de sine și această libertate a gândirii și a acțiunii reprezintă un pas important spre comunicare, expresivitate, sensibilitate, iar educatoarea are posibilitatea de a interveni oportun când copilul o cere în mod indirect prin desenele sale.

Colorând, pictând, copiilor li se dezvoltă răbdarea, îndemânarea, simțul estetic, gustul pentru frumos și pentru armonie, trăsături care le vor împlini personalitatea și, chiar dacă nu vor ajunge artiști, vor avea o viață sufletească mai bogată, vor fi mai sensibili, mai fericiți. Combinând orice culoare cu alb obțin culori deschise, luminoase, pastelate, umbrele și luminile, culorile reci și cele calde le creează o anumită stare sufletească, sentimente interioare manifestate și exteriorizate prin mimica feței lor.

Desenele copiilor care par întâmplări cromatice, forme aproape haotice, sunt în realitate adevărate fotografii ale sufletelor lor. Desenele și picturile copiilor nu sunt doar activități artistico-plastice, ci împreună duc la un proces de-a lungul căruia ceea ce pătrunde în copil din exterior este transferat și refectat în modul cel mai personal în funcție de individualitatea și capacitatea sa de exprimare.

Copilul exprimă cu dezinvoltură un univers plastic pe care nu și-l cenzurează căci el nu se încadrează în nici un cod valoric, oficial sau social. Singurul obstacol în activitatea de pictură a copilului este imaginația lui, mult mai bogată decât putința de exprimare drept pentru care el fuge de limitele concrete ale lumii pe care de altfel nici nu le poate reprezenta într-o descriere strict morfologică, imaginație pe care o exploatează fără teama mijlocului de exprimare.

Desenul constituie pentru educatoare un limbaj specific copilului, un mijloc de comunicare prin intermediul formelor și culorilor prin care copilul ne dezvăluie lumea sa interioară, interesele sale, orizontul său de cunoaștere, raportul său cu realitatea înconjurătoare. În desenele copilului apare deopotrivă relația eului cu lumea, dar și reflectarea întregii evoluții a copilului.

Arta formelor și a culorii constituie un limbaj considerat funcție de comunicare dar și de reprezentare a realității înconjurătoare. Linia și culoarea sunt împrumutate de copil din mediul înconjurător.

“Copilul mic rămâne uimit, se minunează străduindu-se să sesizeze noutățile lumii și pentru că nu a suferit încă influența educației, este deosebit de creativ.” (Sillany)

La vartă preșcolară copilul își caută singur mijloacele de expresie, limbajul său – fie vorbit, sau musical, sau grafic – constituie un instrument de investigație, o cale de acces către lumea lui interioară în toată originalitatea și singurătatea sa.

“Arta copilului este expresia directă a copilăriei.” (Andre Marlaux)

Misterul artei copiilor este o eternă poezie, însă miracolul ei este bucuria pură a acestora în fața lucrărilor lor. Lumea care emană din desenele lor – deși vocabularul plastic este relativ redus – are o infinitate de nuanțe, ceea ce ne dovedește cu prisosință că arta nu ia ființă în afara talentului, sincerității, inspirației. Bucuria lor de a desena și picta nu poate fi intimidată de barierele formei plastice, de piedicele pe care tehnica reprezentării le propune.

Arta plastică, alături de celelalte categorii de activitate, pregătește copiii pentru integrarea lor cu succes în activitatea școlară.

Bibliografie:

1. Victor Dima, Educație plastică, Editura Teora, București 1998;
2. Programa activităților instructive-educative în gradinitile de copii, ediția a-II-a;
3. Mihaela Roco, Creativitatea și, Meridiane, 1979.

PICTURA - O ADEVĂRATĂ SURSĂ DE CUNOAȘTERE ȘI EVALUARE A DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII COPIILOR.

Director, Inst. Irina Maria Alexandru
Gr. cu P.P. nr. 53, Craiova

Motto:

*„Sunt fermecat de frumusețile florilor, arborilor, gâzelor și
păsărilor. Privesc cu ochii, dar pot spune că lucrez cu sufletul”
(Ștefan Luchian)*

Activitățile opționale cu preșcolarii au menirea să completeze pe căi specifice dezvoltarea personalității copiilor prin individualizarea actului educațional. Desenul, pictura, în special, sunt foarte îndrăgite de copii. Ei sunt atrași de culoare, de varietatea instrumentelor tehnice, își dovedesc spontaneitatea, dând frâu liber imaginației și fanteziei.

Sub imboldul acestor motivații, am optat împreună cu părinții, să desfășor la grupă un opțional din aria curriculară **«Educația estetică»** intitulat **„Simfonia culorilor”**. Conținuturile programei sunt în general parcurse prin procedee tradiționale iar reluarea lor ar fi devenit lipsită de înțeles. Tehnicile de lucru folosite ca elemente de noutate și introduse progresiv – în activitatea opțională – stârnesc interesul și curiozitatea față de activitatea plastică – pictura – în mod deosebit.

Pentru a ajunge la cunoașterea și înțelegerea frumosului din natură și artă, precum și din viața socială, copilul trebuie ajutat să recunoască elemente ale limbajului plastic în mediul înconjurător – punctul, linia, forma, culoarea.

Tehnicile noi de expresie plastică și procedee ca: fuzionarea, juxtapunerea, tehnica frotajului mărește curiozitatea copiilor și imprimă activității un caracter atractiv și creativ - exemple relevante în acest sens sunt exercițiile: „Ne jucă cu culorile”, „Curcubeul”. În realizarea temelor: „Ploaia culorilor”, „Câmp cu flori”, mi-am propus ca obiectiv principal realizarea – obținerea – **punctelor** folosind tehnica stropirii forțate. Exercițiul s-a efectuat pe două suporturi: umed și uscat. Pe cel uscat s-au realizat puncte fluidizate din tempera prin încărcarea pensulei cu culoare și lovirea ei cu degetul de la mână stângă. Aceleași exerciții au fost efectuate și pe suportul umed dar culorile au fuzionat dând impresia de umiditate.

În pregătirea copiilor pentru activitatea de pictură i-am orientat spre observarea mediului înconjurător, ei descoperind forma (soare, nori, copaci, fructe, flori), mărimea și culoarea. Atrăgându-le atenția asupra varietăților acestor caracteristici la diverse elemente, indicându-le cuvântul ce identifică însușirea respectivă inițiindu-i în limbajul artistic și direcționându-le percepțiile, reprezentările și emoțiile i-am ajutat să descopere universul frumosului, emoția artistică.

În activități cu teme: „Fructe”, „Legume”, „Frunze”, „Case”, „Pomi”, „Flori”, „Ninge”, copiii au obținut efecte plastice surpriză prin folosirea culorii și a formelor decupate.

În pregătirea copiilor pentru activitatea de pictură i-am orientat spre observarea mediului înconjurător, ei descoperind forma (soare, nori, copaci, fructe, flori), mărimea și culoarea. Atrăgându-le atenția asupra varietăților acestor caracteristici la diverse elemente, indicându-le cuvântul ce identifică însușirea respectivă inițiindu-i în limbajul artistic și direcționându-le percepțiile, reprezentările și emoțiile i-am ajutat să descopere universul frumosului, emoția artistică.

În activități cu teme: „Fructe”, „Legume”, „Frunze”, „Case”, „Pomi”, „Flori”, „Ninge”, copiii au obținut efecte plastice surpriză prin folosirea culorii și a formelor decupate.

Indicații metodice:

- se colorează suprafața faianței cu o culoare sau mai multe;
- se așează peste fondul dat formele decupate;
- se presează peste acestea o coală de hârtie, apoi se ridică ușor.

Folosind monotipia ca procedeu de lucru, acesta a avut un anumit efect de spontaneitate și prospețime oferind copilului – sub influența creațiilor literare audiate – posibilitatea de exprimare rapidă, a unei dispoziții sufletești și a unor idei și atitudini. Astfel, în funcție de imaginea plastică obținută și-au denumit lucrările foarte creativ **„Moș Viscol”, „Primăvara”, „Toamnă gri”, „Toamnă tristă”, „Mărul buclucaș”, „Chipul toamnei”, „Pomi înfloriți”**.

Aplicând această tehnică, liniile și semnele lăsate pe suprafața colorată produc o impresie diferită față de cele desenate direct pe hârtie, deoarece au o influență mai puternică, direct vizuală. Presupunând că tempera folosită este mai închisă sau neagră, valoarea dramatică este prezentă deoarece liniile albe pe fond închis sunt vizual mai puternice decât liniile negre pe fond alb.

Pentru a folosi acest procedeu, fiecare copil trebuie să aibă o bucată de faianță sau sticlă, tempera, o pensulă lată - foarte bogată (stufoasă), cu ajutorul căreia să poată întinde culoarea pe toată suprafața. Liniile pot fi desenate cu un băț de chibrit, cu pensula, degetul, unghia, peria. Dacă o foaie de hârtie este pusă peste pictura respectivă și apoi presată cu palma va lua naștere o reproducere exactă a liniei sau liniilor desenate.

Micii pictori sunt încântați, fascinați de culoare și din această cauză împreună cu ei am început studierea limbajului și a tehnicii artei picturii, într-o atmosferă foarte relaxată, la nivelul particularităților lor de vârstă, totul îmbrăcând la început forma jocului.

Motivația copiilor am încurajat-o prin expunerea lucrărilor pentru părinți și colegi, prin organizarea unor expoziții, pe holul grădiniței, cu cele mai apreciate lucrări. Astfel, pe chipul copiilor se putea vedea fericirea, bucuria și nerăbdarea de a-și prezenta „operele” – gingașe, sensibile și pline de multă fantezie iar zâmbetul lor pornea din culorile lucrărilor expuse, din sufletul de copil curat și sincer, parcă exclamând: „*Aceasta este lucrarea mea. Eu am făcut-o !*”

Având în vedere legătura dintre desen, culoare și personalitate, activitatea de pictură poate fi o adevărată sursă de cunoaștere și evaluare a dezvoltării personalității copiilor.

Bibliografie

1. Bojneag Maria, Ghid metodic pentru învățământul preșcolar, Editura Tehno Art, 2007
2. DOTTREUS, A educa și a instrui, Editura Didactica și Pedagogica, București, 1970;
3. Programa activităților instructiv- educative în grădinița de copii, M.E.C., București, 2005

SĂ DESCOPERIM NATURA ȘI S-O PROTEJAM!

*Ed. Dragan Floarea
Gr. Nr. 10 Galați*

„A înțelege natura înseamnă a înțelege viitorul, iar a face ceva pentru salvarea naturii, atât de amenințată azi, înseamnă să contribui la fericirea omenirii”

Eugen Pora

Activitățile artistico-plastice, ca mijloc de transmitere a ideilor și gândurilor exercită o influență importantă asupra dezvoltării intelectuale a copiilor. Educația plastică în grădiniță trebuie să înceapă de la experiențe de observare a formelor, culorilor și mișcărilor.

Este important ca activitatea în sine să se desfășoare într-un mediu stimulativ, care să invite la observare, apreciere, redarea creativă a realului, la acumularea de impresii privind realitatea inconjurătoare de dezvoltarea sensibilității față de variatele ei forme de obiectivitate. După plimbări și excursii o sursă impresionantă de îmbogățire a conținutului educației plastice a copiilor o constituie varietatea temelor la alegere cu subiecte din natură.

În cadrul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii am desfășurat activități didactice de cunoaștere, descoperire, a noului și frumosului din natură. Atmosfera și mediul ambiant, notiunile descoperite i-au inspirat pe copii în realizarea unor teme de pictură și colaj.

„Caderea frunzei ” (tehnica pensulei aplicate)

„Frunzele toamnei ” (colaj)

„Vis de iarnă ” (tehnica desenării cu ceară)

Vizita la „Parcul Garboavele”

„La Grădina Zoologică” (pictura după contur)

„În mijlocul pădurii ” (tenta plată)

Adulții sunt responsabili în a construi un mediu educațional care să motiveze copilul în procesul de protejare a naturii, fiind esențial ca omul să fie educat în spiritul respectului față de mediu. Educația artistico-plastică în grădiniță trebuie să înceapă de la experiențe de observare a formelor, culorilor și mișcărilor. Este important ca activitatea în sine să se desfășoare într-un mediu stimulativ, care să invite la observare, aprecierea,

redarea creativa a realului, la acumularea de impresii privind realitatea inconjuratoare, la dezvoltarea sensibilității față de variatele ei forme de obiectivitate. Pentru reușita acestor activități am lăsat copiilor deplină libertate de exprimare. Am avut grijă să le pun la dispoziție materialele și să-i învăț cum se folosesc. Mi-am asumat rolul să-i stimulez, să le sugerez și nu să le impun, dându-le copiilor impresia că sunt niște « adevărați artiști »!

„Un copil, un copacel” (pictura tehnică plastică)

„Dunarea albastră” (pictura cu ajutorul pieptanului)

„Raiul florilor” (stampile)

„Pesaj de primăvară” (colaj)

„Legume vesele” (colaj)

Educarea sensibilității, provocarea nevoii de a întâlni frumosul în natură, în viață, în ceea ce produc, am conturat-o din aproape în aproape, punându-i în situația să descopere impresii, trăiri, prin lucrări efectuate la sugestia mea.

Educația prin artele plastice contribuie la dezvoltarea gustului pentru frumos al copiilor și la formarea laturii estetice a personalității umane. Sensibilitatea artistică se modelează printr-o educație specifică susținută. Vârsta nu poate fi o piedică în exprimarea artistică a copiilor.

„Ei încearcă o bucurie la fiecare descoperire nouă pe care o fac și aceasta le dă sentimentul de demnitate și de satisfacție, îi încurajează să caute mereu.” Ion N. Susala

FORMAREA COMPORTAMENTELOR ECOLOGICE LA ȘCOLARII MICI

*Inst. Eacobescu Rodica,
Șc. Gen. „Gheorghe Tătărescu” Târgu-Jiu, Gorj*

Într-o lume în care viața se degradează de la o zi la alta, în care din toate colțurile lumii se înalță un strigăt de alarmă: *Natura este în primejdie!*, este necesar ca de la cea mai fragedă vârstă, copiii să cunoască, să iubească și să ocrotească natura.

Ei trebuie să știe că natura este un organism viu ale cărui componente sunt într-o strânsă intercondiționare, care suferă în evoluția sa în timp schimbări determinate de cauze naturale și sociale.

Din prieten al naturii, omul poate deveni dușmanul ei, periclitanând prin acțiunile sale, chiar viața planetei.

Pregătirea copiilor în școală nu înseamnă numai dobândirea de către aceștia a unor cunoștințe noi, ci și formarea unor atitudini, priceperi, deprinderi, capacități, stări afective.

Școala pregătește primii pași în formarea unei conduite ecologice, care presupune acțiuni concrete pentru conservarea, gospodărirea, ocrotirea și protecția naturii.

Educația ecologică se formează încă de la grădiniță și se continuă în anii de școală. Nu există modele standard pentru implementarea noțiunii de educație ecologică, aceasta depinde de buna pregătire a cadrului didactic, de creativitatea și consecvența cu care abordează această temă. Lecțiile organizate interdisciplinar formează atitudinea ecologică a viitorilor oameni, de modul cum își vor dezvolta acum priceperile și deprinderile ecologice depinde atitudinea lor viitoare.

Pentru realizarea acestui deziderat am fost preocupată de organizarea și desfășurarea unor activități care să-i pună pe elevi în contact direct cu natura pentru a-i cunoaște mai bine tainele, pentru a învăța cum să o protejeze mai bine.

În excursiile organizate, plimbându-ne pe alea unui parc, elevii au putut observa frumusețea și diversitatea plantelor, aspersoarele care udau, munca grădinarilor pentru întreținerea acestora. Ei au observat, că deși erau montate coșuri pentru gunoi, *unii oameni certați cu natura* aruncă hârtii, cutii de conserve, sticle de suc pe alei. Ca *mici ecologiști în acțiune* s-au întrecut în strângerea reziduurilor în coșurile special amenajate.

Întorși la școală și-au exprimat gândurile asupra descoperirilor, au desenat ceea ce le-a plăcut mai mult, au alcătuit un album cu ilustrate și pliante procurate din excursie.

În primăvara aceasta, pentru a aduce cât mai aproape natura de mediul lor de viață, am amenajat în clasă, împreună cu copiii, un colț ecologic. Copiii au plantat în ghivece diferite plante: violete, trandafiri, koleria, colocazia pe care le îngrijesc udându-le și ștergându-le zilnic de praf.

Grădina școlii a fost înfrumusețată prin plantarea panseluțelor, elevii participând cu foarte mare plăcere la această acțiune. La finalizarea acțiunii, elevii au fost satisfăcuți de coloritul obținut prin plantarea panseluțelor. Unii dintre ei au spus că vor planta și în grădinile personale deoarece au descoperit că nu a fost un efort foarte mare.

La orele de cunoașterea mediului am semănat în ghivece cereale și legume, condițiile de viață fiind diferite unele au beneficiat de hrană, apă, lumină, căldură, altele au fost ținute la întuneric, iar altele au fost lipsite de apă.

Observându-le în timp copiii și-au putut da seama de importanța factorilor de mediu în viața plantelor. Cele care au fost ținute la întuneric și fără apă au îngălbenit și au pierit, au rezistat doar cele care au beneficiat de hrană, apă și lumină.

Mergând cu elevii în pădurea din apropierea orașului, la plimbare au avut prilejul să respire aerul proaspăt al pădurii, să asculte ciripitul și cântecelele păsărelelor, să culeagă floricele, din care și-au împletit coronițe, dar au observat și resturi alimentare, aruncate la întâmplare, copaci cu scoarța zgâriată sau cu crengi rupte. Discutând cu copiii despre importanța pădurii pentru viața oamenilor, le-am propus ca în zilele următoare să confecționăm afișe cu îndemnuri ecologice pe care să le expunem în holul școlii unde vor atrage atenția adulților, pentru ca cei *certați cu natura* să ia exemplul *micilor ecologiști*.

Conducând copiii spre astfel de activități prin care să cunoască tainele naturii, să o îndrăgească, se vor descoperi într-un viitor apropiat în apărători și protectori ai acestora.

Generații și generații de copii vor fi mai atenți în comportamentul lor și al celor de lângă ei, iar ideile lor exprimate deseori astăzi în desene, povestiri create, îndemnuri, afișe nu se vor pierde. După cum știm nimic din ceea ce copilul descoperă prin efort propriu și contact direct cu mediul nu se va pierde, nu va fi uitat.

Prin educație ecologică copiii ajung să:

- iubească și să manifeste dorința de a ocroti natura;
- sunt obișnuiți să privească mediul în totalitate (plante și animale, om, legăturile dintre aceștia) nu fragmentar;

- învață de existența metodelor și mijloacelor de reciclare și refolosire a materialelor pentru protejarea resurselor naturale;

- învață despre diferite forme de poluare;

- învață despre forme de protecție împotriva poluării.

Având în vedere volumul mare de cunoștințe care poate fi prezentat copiilor, există și pericolul ca să încărcăm „bagajul de cunoștințe al copiilor” cu lucruri greu de înțeles pentru ei. Este absolut necesar să existe o selecție a materialelor în conformitate cu particularitățile de vârstă și materialul didactic care este pus la dispoziția copiilor și adaptat la nivelul lor de înțelegere.

Putem fi salvatorii naturii, să ne bucurăm că avem acest privilegiu de a face educație ecologică copiilor!

Formăm viitori oameni care decid soarta comunității, soarta acestei țări, a vegetației, rezervațiilor naturale, într-un cuvânt soarta TERREI!

Prin copii vorbim cu oamenii. Sinceritatea și inocența copilăriei nu supără pe nimeni.

ARTA, JOCUL ȘI ECOLOGIA ÎN GRĂDINIȚA

Enache Melania Veronica

Gr.Nr.59 Asociația Misionară Catolică Italiană Craiova

„Singurul scop absolut al omului este creația. Numai acest scop sfințește și mijloacele. Orice mijloace.”

(Lucian Blaga)

Societatea contemporană are nevoie de o personalitate armonios dezvoltată care să se poată ușor adapta la condițiile mereu în schimbare ale vieții și care se caracterizează printr-un șir de calități intelectuale, morale, estetice și fizice.

Educația ecologică este o prioritate europeană și nu numai. Proiectul Național Ecopictura pune accent pe latura sensibilă a copilului preșcolar și încearcă să sensibilizeze adultul pentru crearea unui mediu mai curat care să asigure copiilor noștri un mediu de dezvoltare fizică și psihică propice.

Am început lucrul la acest proiect în colaborare cu copiii de la grupa mijlocie cărora le-am propus să învățăm să pictăm și în același timp să îi determinăm pe adulți să protejeze mediul înconjurător în timpul unei activități de Educație artistico-plastică. Ca să înțeleagă ce înseamnă mediu înconjurător și cât de nocivă este acțiunea omului asupra acestuia am realizat o plimbare în jurul grădiniței unde copiii au observat natura dar și faptul că omul, adultul realizează o serie de activități cum ar fi construcția de blocuri, repararea străzilor care

poluează mediul. Așa au înțeles că ceea ce le propusăsem nu era doar o activitate obișnuită și era foarte important ca prin lucrările lor să-i facem pe adulți să înțeleagă că avem nevoie de aer curat și de un mediu ambiant cât mai plăcut. La intrarea în clasă am făcut cunoștință cu materialele cu care puteam lucra pe parcursul proiectului și le-am oferit posibilitatea să aleagă modalitățile prin care puteam realiza obiectivul principal al proiectului. La începutul proiectului copiii au fost puțin sceptici căci era prima dată când foloseau instrumentele de lucru dar am constatat împreună că în grupa noastră existau copii care aveau reale înclinații artistice dar nu aveau cunoștințele necesare acestui tip de activitate. Pe parcursul activităților din grădiniță am încercat să stimulăm și să dezvoltăm aptitudinea lor pentru desen și pictură îndrumând copiii să folosească materialele din sectorul artă din ce în ce mai des.

Întrucât diferitele procedee de lucru însușite de copii sunt folosite în mai toate activitățile, am acordat îndrumări și indicații pe parcursul întregii activități. Le-am sugerat copiilor temele care erau cuprinse în calendar iar ei au fost foarte încântați să picteze sau să lipească materialele pe care le decupaseră în activitățile de dimineață la sectorul artă. Prin munca și lucrările efectuate de copiii am urmărit nu rezultatul practic pe care aceștia îl obțin în urma efortului pe care îl depun, ci, în primul rând educarea emoțiilor pozitive față de mediul înconjurător și față de artă. Copilul preșcolar lucrează cu mare plăcere cu creioane colorate, cu acuarele, tempera iar desenul și pictura reprezintă importante mijloace de reflectare a realității.

Tematica proiectului a fost în concordanță cu calendarul evenimentelor ecologice și a oferit copiilor un plus de informații și cunoștințe și în același timp a constituit o bază sugestivă de teme, modele, îndemnuri, reflecții, emoții și sentimente ce au fost transpuse în lucrările acestora. Evenimentele din calendarul ecologic au fost în prealabil discutate cu preșcolarii pentru cunoașterea importanței lor, s-au stabilit semnificații, s-au prezentat imagini, s-au tras concluzii și după aceea s-a trecut la realizarea picturilor și a colajelor care au devenit partea materială a gândurilor, emoțiilor și trăirilor copiilor. Cu multă atenție și sensibilitate copiii au realizat colaje cu ocazia „Zilei Pământului”, prin care ei și-au exprimat dorința ca Planeta albastră să fie ocrotită și mai curată. Am realizat lucrări și cu ocazia celorlalte evenimente din calendarul proiectului prin diferite tehnici de lucru, copiii au realizat lucrări extraordinare prin care au reușit să sensibilizeze inimile părinților.

Lucrările s-au realizat cu copiii prin joc, căci jocul la vârsta preșcolară reunește toate speciile artei legate într-o unitate netulburată, iar desenul și pictura pot reprezenta singure un joc al hazardului imaginativ și al emoției expresive.

În urma derulării proiectului Ecopictura, atât copiii cât și părinții au înțeles că natura ne oferă bucuria culorii și sunetelor, foșnetul arborilor, cântecul păsărilor, susurul apei, atât de poetice și fără de care n-am putea trăi dar ne cere în schimb respectul față de tot ceea ce conține.

Atât copiii cât și adulții trebuie să fie educați în vederea responsabilității lor privind:

- protecția mediului înconjurător;
- utilizarea rațională a resurselor naturale
- progresul civilizației umane;
- cooperarea și colaborarea internațională;
- resursele planetei și înțelegerea necesității protejării și conservării acestora;
- cunoașterea fenomenelor ce caracterizează actuala configurație a naturii;
- înțelegerea aspectelor și fenomenelor ce se pot desfășura de-a lungul unui anotimp, an, deceniu;
- aspecte ce țin strict de zona în care trăiesc, de schimbările ce au loc în permanență;

Expozițiile tematice realizate la sfârșitul fiecărei teme, au reușit să-i facă pe părinți să înțeleagă că ecologia este o necesitate nu un moft contemporan.

Ceea ce a fost considerat greu în derularea proiectului a fost atitudinea părinților față de acesta în prima fază a proiectului, atunci când credeau că este încă o activitate inutilă pe care educatoarea o impune și care nu are nicio finalitate și nicio importanță.

Deoarece la sfârșitul proiectului s-a constatat o mare implicare a părinților și a copiilor în majoritatea activităților realizate este necesar ca proiectul să se desfășoare în fiecare an căci educația ecologică este percepută ca o realitate necesară mai ales dacă aceasta se realizează prin mijloace care ating o coarda sensibilă a sufletului cum este arta.

Ca modalitate a ridicării performanțelor proiectului aș propune realizarea de expoziții tematice în instituțiile însărcinate cu protecția mediului la nivel județean și național.

Mulțumim inițiatorilor proiectului care ne-au oferit șansa să descoperim ceea ce este mai bun în sufletul unui copil și dorința acestora impetuoasă de a trăi într-un mediu cât mai curat !

ARTA – O FORȚĂ EDUCATIVĂ ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR

Ed. Ene-Gavrilă Petrica
Gr.: Nr. 60 „ARLECHINO” Galați

„Pictura este nepoata Naturii. Este înrudită cu Dumnezeu.”
Rembrand

Experiența practică și studiile au reliefat că activitățile artistico-plastice exercită o influență benefică asupra formării personalității preșcolarilor nu numai pe plan estetic, ci și pe plan moral, afectiv, intelectual etc.

Frumosul oglindit în artă și frumosul din viața de zi cu zi, influențează copiii și contribuie la dezvoltarea lor multilaterală. Valoarea educativă a artei este cu atât mai mare, cu cât ea folosește mijloacele cele mai adecvate, pentru a reflecta frumusețea morală a oamenilor. Artă înobilează simțămintele copilului preșcolar și, prin intermediul ei, copiii învață să distingă binele de rău, frumosul de urât.

Activitățile artistico-plastice desfășurate în grădiniță au un rol important nu numai în oglindirea frumosului în relațiile dintre oameni, ci și în formarea unui limbaj plastic, care reprezintă învelișul material al gândirii lor artistice.

Un rol important al activităților artistico-plastice desfășurate în grădiniță este acela al pregătirii copiilor pentru școală și apoi pentru viață. Așa cum exemplifica J. Piaget – desenul este un joc exercițiu, care constituie când o pregătire a imaginii mentale, când o rezultantă a acesteia, între imaginea grafică și interior.

Desenul copiilor este câmpul în care fantezia se cristalizează, se depune, se traduce în fapt. Acesta, ca și pictura, încorporează activități și atitudini ce converg spre formarea și dezvoltarea universului estetic al copiilor.

Creionul și pensula, care prin joc așează culoarea, permite copilului să exprime ceea ce vede, dorește și trece prin afectivitatea sa. Acest joc cu culoarea exprimă apropierea copiilor de sensurile multiple ale lumii colorate, afective, imaginative și dorite de ei.

Pentru a ști cum și cu ce, să plec la drum în vederea planificării calendaristice a activităților artistico-plastice, mi-am propus să efectuez unele teste inițiale privind priceperile și deprinderile copiilor pentru această disciplină, precum și cunoașterea preferințelor copiilor pentru culoare, modul de operare cu culoarea preferată și elemente compoziționale în desen și pictură.

În acest scop, am aplicat mai multe tipuri de teste. Primul tip a vizat preferințele copiilor pentru culori, recunoșterea acestora, denumirea, precum și exemplificări din lumea înconjurătoare unde au fost întâlnite. Am pornit de la premisa ca activitățile artistico-plastice sunt condiționate de strategia de învățare, care trebuie să fie cu dibăcie proiectată și realizată atractiv de către educatoare. Am inclus în planificarea calendaristică activități artistico-plastice, atât în cadrul activităților obligatorii, alese, cât și în cele extracurriculare. De asemenea, am inițiat proiecte tematice cu tema „Micul pictor”, „Prietenii culorilor” unde am folosit metode activ-participative și tehnici de lucru variate.

Am constatat diferențieri în rândul copiilor privind perceperea corectă a culorilor. În general, au fost recunoscute culorile fundamentale, pe care copiii le-au întâlnit mai des. Am consemnat rezultatele în tabel și am selectat copiii, antrenându-i în mod individual în jocuri și exerciții senzoriale pentru recunoașterea culorilor, în funcție de valoarea itemilor pe care au atins-o fiecare.

Un alt test folosit a fost cel pentru formă - ca element de limbaj plastic. Am distribuit copiilor fișe care au conținut diferite figuri geometrice, iar copiii aveau ca sarcină, să completeze fiecare figură cu alte figuri și detalii în așa fel încât să obțină imagini ale unor obiecte cunoscute de ei: „Arlechin”, „Căsuța lui Azorel”, „Mașină”, „Soare”, „Brad” etc.

Proba de culoare am folosit-o cu succes, pentru că s-a văzut entuziasmul copiilor în folosirea culorilor vii, pentru a completa și colora unele desene date. Fișele au conținut diferite obiecte cunoscute, apropiate copiilor: măr, minge, soare, copac, portocală etc., iar copiii au fost invitați să le coloreze cu culorile adecvate.

Pornind de la constatările făcute în urma testărilor, am planificat și realizat în cadrul activităților opționale, a proiectelor tematice, teme atractive pentru copii: „Jocul culorilor înfrățite” (fuzionarea culorilor la margine și obținerea unor culori noi), „Să fabricăm culori” (prepararea nuanțelor prin amestecul a două culori în proporții diferite), „Deschidem cu alb și închidem cu negru” (tonuri de culoare), „Vaza cu flori” (efectul termic al culorilor reci-calde).

Încetul cu încetul, copiii au fost atrași și uimiți de ceea ce au realizat în lucrările lor și au dorit să lucreze mult mai mult, cu mai multă tragere de inimă, cu mai multă stabilitate și îndemânare.

Cu ajutorul și a celorlalte genuri de activități, în special cele de cunoaștere, indiferent în forma în care s-au desfășurat (observări, povestiri, plimbări, excursii) am contribuit la îmbogățirea cunoștințelor artistico-plastice ale copiilor.

Prin lucrările lor, copiii se exteriorizează și-și fac cunoscute trăirile afective, își exprimă practic atitudinile și raporturile față de mediul în care trăiesc.

Bibliografie

- Lespezeanu Monica – „Tradițional și modern în învățământul preșcolar”, Ed. OMFAL ESENȚIAL, București, 2007;
- „Laborator metodic”, Revista nr. 1-2/2006, Ed. Miniped, București, 2006;
- „Revista învățământul preșcolar” nr. 4/2007, Ed. CNI „CORESP” S.A.

IMPACTUL ARTISTIC AL ACTIVITĂȚILOR ECOLOGICE DESFĂȘURATE ÎN GRĂDINIȚĂ

Inst. Frunză Simona Alina

Gd. Coțofenii din Față, Dolj

Omul, de când a venit pe pământ, n-a făcut decât să caute, să cerceteze, pentru a vedea dacă prin eforturile lui poate realiza un progres util, de însemnătate practică.

El, este în același timp creație și creator al mediului său înconjurător, care îi asigură existența fizică și îi oferă posibilitatea unei dezvoltări intelectuale, morale, sociale, spirituale.

Dar, în goana sa pentru îmbunătățirea vieții, omul, din ignoranță sau din neglijență provoacă daune considerabile și ireversibile mediului terestru. Și cum sănătatea fiecăruia dintre noi este legată de sănătatea mediului, este necesar încă de la vârsta preșcolară, formarea unui comportament ecologic, de responsabilitate față de mediul înconjurător.

Din multitudinea de căi, prin care am încercat să consolidez și chiar să creez bazele unei acumulări de cunoștințe a unui comportament civilizat față de mediul înconjurător au fost și activitățile de observare. O astfel de activitate a fost observarea cu tema “Procesul de încolțire al plantelor”. Copiii au pus la încolțit semințe de grâu, porumb, fasole etc. și, sub îndrumarea noastră, a educatoarelor le-au asigurat diferite medii de dezvoltare. Câteva vase au avut condiții normale de dezvoltare (lumină, căldură, umiditate), altele au fost lipsite de unul din acești factori de dezvoltare, iar altele, în condiții normale de dezvoltare li s-au adăugat substanțe poluante (clor, detergent, petrol, folii de plastic).

Corolarul acestor acțiuni l-au reprezentat activitățile plastice, în cadrul cărora copiii au redat folosind tehnici de desen, pictură învățate cunoscințele acumulate despre mediul înconjurător.

Desfășurând astfel de activități, copiii au cunoscut efectele negative ce pot fi produse de absența unuia din factorii de mediu, sau când mediul este poluat, au înțeles că plantele cresc, se dezvoltă sub influența mediului înconjurător sau/și cu ajutorul oamenilor.

Contactul prin acțiune cu varietatea aspectelor din natură favorizează dezvoltarea copilului sub aspect moral, fizic și estetic, exprimarea artistică a trăirilor și percepțiilor aparținând firescului. Cultivând și îngrijind plantele, preșcolarul își formează un comportament pozitiv, exprimat prin capacitatea de a prețui plantele, de a se comporta atent, de a fi răspunzător față de elementele mediului înconjurător.

După efectuarea acestor activități de observare a plantelor, animalelor din cadrul activităților comune, copiii au mers în vizită la Grădina Zoologică, Grădina Botanică, Muzeul de Științe Naturale, unde au avut ocazia să observe și alte plante, animale, înțelegând astfel conceptul descoperit (plantele, animalele au medii specifice, zone, relief, locuri unde trăiesc și se adaptează la acestea).

Totodată, copiii au acumulat suficiente cunoștințe despre mediul înconjurător, și-au îmbogățit vocabularul cu unele cuvinte cu conținut ecologic, și-au dezvoltat și educat dragostea și dorința de a ocroti mediul înconjurător.

Recitând versuri cu conținut ecologic, ascultând povești: „Floppy și aerul”, „Floppy și apa”, „In grădina lui Moș Precu”, copiii au înțeles că omul în munca sa continuă pentru ameliorarea și desfășurarea proceselor vitale produce dezechilibre în cadrul naturii, care, inevitabil duc la înrăutățirea vieții și că, în consecință, orice modificare adusă mediului înconjurător afectează evoluția plantelor, animalelor.

Pentru a înțelege mai bine faptul că mediul înconjurător, natura și omul sunt noțiuni inseparabile, interconținute, că mediul cu toate componentele sale dezvoltă și întreține viața, că omul cu orice preț trebuie să păstreze echilibrul ecologic al mediului în care trăiește, am conceput și desfășurat cu copiii jocuri gen: „Pământul-planeta oamenilor”, „Ce putem face pentru a...”, „Ce s-ar întâmpla dacă...”, au realizat lucrări plastice reliefând linistea unui parc natural, calmitatea și mirajul unui curs de apă, fantastical unei păduri, bogăția de culori a unui câmp înflorit, prin care au fost conștientizați de efectele poluării în toate planurile nu numai asupra mediului ci și asupra lor. Au înțeles că mediul înconjurător este spațiul vital al unei omeniri care împarte o locuință comună și că, protejând propriul nostru mediu, îl protejăm și pe cel al vecinului.

În formarea încă de la vârsta preșcolară a comportamentului ecologic și artistic, un rol important îl are și colectarea și refolosirea materialelor în manieră utilă dar și estetică. Pornind de la această idee, copiii de la grupa pe care o conduc au fost implicați în desfășurarea unui proiect „S.O.S.-salvați natura” derivate din proiectul EcoPictura.”

În prima etapă a proiectului s-au desfășurat activități cu caracter practic: „Șorțulețul ecologic” „Ecologiștii harnici” „Prietenii naturii”, în cadrul cărora, copiii și-au confecționat șorțulețe ecologice, mănuși, ecusoane (din saci menaj de culoare verde), care ulterior au fost folosite pentru buna desfășurare a acțiunilor: „Fapte bune” „Ecologiștii în acțiune” „Micii ecologiști”, când, copiii s-au deplasat în curtea Grădiniței și în împrejurimile acesteia pentru a colecta deșeuri, crengi uscate, hârtii, ambalaje de la dulciuri.

„Salvați un copac”, a fost genericul unei acțiuni de colectare de hârtie. Cu această ocazie copiii au luat contact cu frumusețile și farmecul pădurii (varietatea vegetației-aspectul multicolor, ciripitul păsărilor, zborul fluturilor, adierea vântului, și aerul proaspăt, înviorător), înțelegând cât de important este să nu distrugem natura și în același timp trăind marea satisfacție a muncii depusă de ei.

Totodată li s-a explicat copiilor, marele rol pe care îl are recuperarea și refolosirea materialelor în protejarea resurselor naturale ale pământului.

Toate aceste activități ecologice au contribuit la stimularea dorinței copiilor de a îngriji și ocroti mediul înconjurător, copiii au fost conștientizați de locul lor în mediu, de importanța lor în mediul înconjurător, de importanța lor în protejarea naturii și de faptul că fiecare dintre noi poate să contribuie la păstrarea sănătății mediului. Nici un gest în apărarea naturii și a frumosului nu e inutil.

MODALITĂȚI CONCRETE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII LA PREȘCOLARI

*Inst. Fuștei Maria
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 6 Buzău*

În învățământul actual, problema care se pune nu este aceea a obținerii unor rezultate anume, ci a dezvoltării maxime a potențialului fiecărui copil. Acest lucru presupune ameliorări la nivelul conținutului de învățământ, sub următoarele aspecte: calitatea educatorului, autoeducația și educația permanentă, conducerea științifică a învățării, cunoașterea copilului.

Actul creației, prezent de la cea mai fragedă vârstă, trebuie stimulat permanent prin crearea unor condiții optime manifestării creativității.

Am abordat tematica propusă de inițiatorii proiectului ECOPICTURA pentru a evidenția posibilitățile creative ale preșcolarilor și importanța formării unor personalități creative puternice.

Am căutat răspunsuri la întrebările:

-creativitate- în ce scop? Pentru a ne putea desăvîrși, realiza și actualiza, pentru a trăi conștient, pentru a putea contribui activ la modelarea lumii.

-creativitate- în ce mod? Prin atitudinea deschisă, receptivă față de mediul înconjurător, prin acceptarea provocării ce pornește de la mediu, pentru a ne confrunța cu el, pentru a deveni o parte a acestui mediu.

Creativitatea poate fi utilă individului în orice domeniu și situație a vieții sale. Decisiv în această privință este modul creativ de a pune problema. Pentru rezolvarea creativă a problemelor, eul ține seama de situația dată, de sarcinile ce îi stau în față.

Lansarea proiectului ECOPICTURA a însemnat o nouă provocare a noastră pentru a căuta și găsi cele mai potrivite soluții de rezolvare a unei tematici extrem de interesante și tot atât de actuale.

Am inițiat o perioadă de testare a copiilor pentru a le evalua nivelul de priceperi și deprinderi și potențialul creativ. Știut fiind faptul că una dintre preferințele copiilor este aceea de a desena oameni, le-am dat ca temă de lucru realizarea figurii umane. Acest prim desen tip caracteristic pentru copiii de aproximativ 3 ani, corespunde unei manifestări a ceea ce numea Luquet, „realismul intelectual”. El corespunde unui model interior, copilul desenând nu ceea ce vede, ci ceea ce știe. Omul desenat de copil este proiecția imaginii pe care și-o face despre propriul său corp.

În cadrul cercetării efectuate am urmărit posibilitățile reale de a organiza activitățile plastice prin metode cu caracter preponderent creativ.

Probele de creativitate presupun schimbarea comportamentului copiilor prin trecerea de la atitudinea de confort, imitație, memorare, la atitudinea de efort, elaborări, interpretări personale.

O altă probă foarte importantă în evaluarea inițială a copiilor a fost proba “Forme geometrice” în care am urmărit evoluția celor trei parametri de bază ai creativității: fluentă, flexibilitate, originalitate. Copiii au primit fișe conținând conturul figurilor geometrice deja cunoscute, pe care trebuia să le completeze cu detalii, astfel încât să obțină imaginile unor obiecte sau ființe cunoscute. Aceeași probă am aplicat-o și după derularea programului creativ. Analiza rezultatelor a relevat schimbări semnificative în cadrul celor trei parametri: o evoluție sigură a parametrilor fluentă, flexibilitate și o dinamică mai lentă în cazul originalității.

Acțiunea experimentală a constatat în desfășurarea unei activități pe săptămână cu grupa experimentală conform unui program creativ ce a vizat mai multe categorii de activitate, cu următoarele obiective:

- Să descopere cât mai multe cuvinte care încep cu sunetele date
- Să descopere cât mai multe cuvinte care încep cu silabele date
- Să stabilească cât mai multe asemănări între doi termeni pereche
- Să schimbe motivate, logic finalul unei bucăți literare
- Să nască cât mai multe consecințe ale unei situații date
- Să ilustreze grafic textul unei lecturi literare
- Să ilustreze prin desen conținutul unor proverbe și zicători
- Să completeze linii frânte, curbe, paralele așa încât să rezulte diverse obiecte, personaje, peisaje și să elaboreze titluri originale pentru aceste desene
- Să combine anumite părți ale animalelor cunoscute pentru a obține imaginea unui animal fantastic, folosind tehnici specifice artei plastice
- Să completeze prin puncte, amprente obținute cu degetul, palma sau piciorul înmuiate în tempera, realizând forme spontane
- Să compună figuri umane, folosind pătratul, triunghiul, cercul.

Am căutat să asigur suporturi variate de lucru-hârtie, textile, carton, sticlă, ceramică, tablă-instrumente diversificate- pensule, bețișoare, penițe, paie, bile, piaptăn, burete și vopsele care se pretează temei- acuarele, tempera, guașe, creioane colorate, ceracolor, cărbune.

În concluzie:

- Programul creativ a dus la schimbarea comportamentului copiilor prin trecerea de la atitudinea de confort, imitație, memorare, la atitudinea de efort, elaborări, interpretări personale.
- Conștientizarea de către copii a propriului potențial creativ, contribuie la dobândirea încrederii în forțele proprii, la exprimarea dorinței de a lucra cât mai mult pentru a se evidenția prin producții cu note deosebite de originalitate.

Se impune deci, includerea în activitatea copiilor a unor aplicații analoage celor implicate în probele specifice de psihodiagnoză a creativității.

Bibliografie

- ❖ Bejat, M., Talent, inteligență, creativitate, Ed. Științifică, 1971
- ❖ Golu, P., Verza, E., Zlate, M., Psihologia copilului, E.D.P., R.A., București, 1993
- ❖ Landau, Erika, Psihologia creativității, E.D.P., București, 1979

ARTA – SOLUȚIE REALĂ ÎN EDUCAȚIA ECOLOGICĂ

Ed. Ștefan Georgeta
Grădinița cu P.P.nr. 53, Craiova

Motto:

*„Sunt fermecat de frumusețile florilor, arborilor, găzelor și
păsărilor. Privesc cu ochii, dar pot spune că lucrez cu sufletul”*
(Ștefan Luchian)

Omul și natura au fost mereu nedespărțiți. De la primii pași pe planeta Pământ, omul și natura au fost într-un lung proces de acomodare și de învățare. Omul a primit rolul de elev iar natura rolul de profesor. Condițiile ostile și în continuă schimbare au determinat o învățare forțată și neprietenoasă.

„Primele încercări atestate ale omului de a determina realitatea sunt încercări picturale”(H.Read). Urmele lăsate de primii oameni în bezna peșterilor, sunt desene în care apar viețuitoare, plante sau animale.

Primul profesor de ecologie, dar și prima muză a omului a fost natura. Realizările artistice comprimă observații, priceperi, deprinderi ecologice, ce fac dovada legăturii între sensibilitatea necesară exprimării artistului și cea necesară implicării ecologului.

Marea varietate a plantelor, animalelor, formelor de relief, a mediilor de viață, a culorilor este o provocare continuă pentru ecologie și totodată pentru artă.

Frumosul stă în ochii celui care privește iar dacă dezvoltăm frumosul manifestat artistic de la vârsta fragedă, fără a omite și alte segmente de vârstă, vom forma generații în ale caror mâini ne vom putea încredința viitorul, iar acesta este obligatoriu legat de mediul în care trăim.

Colaborarea artă – ecologie, stabilită încă din cele mai vechi timpuri, se dovedește în prezent o reală soluție în educația ecologică.

Copilul manifestă o deosebită curiozitate față de tot ceea ce îl înconjoară și mai ales față de natura, care îi apare într-o varietate de forme și culori. Admirând această lume împreună cu copiii, am îndemnat spiritul înaripat al acestora să pătrundă în „castelul fermecat” al culorilor. Culoarea aduce bucurie sau întristează, vindecă răni sufletești, dezvoltă inteligența și imaginația, înlătură oboseala și creează bună dispoziție. Activitatea artistico-plastică este un cadru ideal pentru descoperirea aptitudinilor, este o activitate care produce plăcere.

Prin activitățile artistico-plastice copiii sunt ajutați să vadă frumosul. Ei trebuie învățați să nu treacă pe lângă valorile frumosului din viața înconjurătoare fără să le observe. Atenția lor trebuie să fie îndreptată asupra acestor valori: aspecte ale naturii, tradiții, folclor, artă. Frumusețile observate vor trebui exprimate în temele lor plastice. „Frumosul se educă prin frumos”, spunea Platon, adevăr valabil și în zilele noastre.

Atunci când copilul colorează, când pictează, încă de la cele mai mici vârste i se formează răbdarea, îndemânarea, simțul estetic, trăsături care îi vor împlini personalitatea și, chiar dacă nu va ajunge artist, va avea viața sufletească mai bogată, va fi mai sensibil, mai fericit va dori să –și desfășoare activitatea într-un mediu plăcut, sănătos.

Bibliografie:

1. PARVU C., Ecologie generala, Editura Tehnica, Bucuresti, 2001
2. DOTTREUS, A educa si a instrui, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1970;
3. Programa activităților instructiv- educative în grădinița de copii, M.E.C., București, 2005

NATURA – IZVOR DE INSPIRAȚIE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

Gherguș Ioana

Omul este acela care transformă cel mai mult mediul pentru a-și îmbunătăți permanent condițiile de viață. Pe măsură ce omul a evoluat, intervenția lui în natură a crescut. Pentru a-și îmbunătăți condițiile de viață, omul a dorit să cunoască și să folosească mai bine ceea ce îi oferea mediul.

Dintotdeauna, omul a avut o influență asupra mediului înconjurător. Observând unele efecte negative ale acțiunilor lor, oamenii se preocupă de prevenirea și înlăturarea unor asemenea neajunsuri, stabilind unele măsuri menite să împiedice poluarea mediului.

Responsabilitatea omului față de ocrotirea mediului înconjurător este individuală dar mai ales colectivă.

Rolul major revine dascălilor care încă de la intrarea copiilor în școală îi vor ajuta să conștientizeze ca toți oamenii au datoria protejării mediului în care trăiesc. În cadrul lecțiilor de științe sau în cadrul activităților extracurriculare elevii trebuie dirijați să cunoască și să ocrotească elementele mediului înconjurător, să iubească plantele și animalele, să adopte un comportament adecvat raportat la mediul în care își desfășoară activitatea și să ia atitudine față de cei care încalcă regulile.

Un rol foarte important revine chiar și copiilor care vor sensibiliza adulții prin acțiunile lor.

Copiii trebuie să devină prieteni ai naturii, cu condiția să respecte natura. Aceasta înseamnă azi, mai mult ca oricând, s-o privești ca un adevărat ecolog-cetățean ce dorește nu o natură strivită, cu gândul refacerii ei, ci conștient că apără și conservă una dintre bogățiile cu care noi, românii ne mândrim.

Ce ne oferă natura în schimbul prieteniei noastre? Pe lângă bucuria clorofilei, foșnetul arborilor, cântecul păsărilor, susurul apei, atât de poetice și fără de care n-am putea trăi, ne dă cel mai prozaic, dar de nelipsit bun, hrana. Acest lucru n-ar fi posibil dacă ar dispărea Soarele, circuitul apei în natură.

Educatorii, părinții, oamenii politici, elevii, tineretul trebuie să înțeleagă și să accepte că, oricâtă matematică, fizică, chimie ar ști un absolvent, orice talent economic și spirit de inițiativă ar avea, toate devin inoperabile și inutile dacă trăim o viață precară într-un mediu alterat, sau dacă ne sufocăm progresiv într-un mediu căruia nu mai avem ce-i face.

Învățământul preșcolar și primar poate și trebuie să aducă o contribuție importantă în formarea unei atitudini de respect și atașament al copiilor față de natură.

Cadrele didactice pot și trebuie să îi ajute pe elevi să înțeleagă legătura care există între om și natură, între cunoștințele dobândite la diferite discipline de studiu și lumea din afara școlii, și să dea posibilitatea elevilor de a se implica și organiza individual sau în grup, autoconducându-și procesul de educație ecologică. Elevii să aibă posibilitatea să se simtă în ipostaza de mici apărători ai mediului, să se simtă responsabilizați, să se implice cu plăcere și ca urmare a explicațiilor și a sfaturilor date, să înțeleagă semnificația unor norme, să opteze pentru ele și să-și manifeste dorința de a se conduce după acestea în acțiunile lor prin adoptarea unei atitudini și a unui comportament ecologic.

Elevii trebuie să fie educați în vederea responsabilității lor privind:

- protecția mediului înconjurător;
- utilizarea rațională a resurselor naturale
- progresul civilizației umane;
- cooperarea și colaborarea internațională;
- resursele planetei și înțelegerea necesității protejării și conservării acestora;
- cunoașterea fenomenelor ce caracterizează actuala configurație a naturii;
- înțelegerea aspectelor și fenomenelor ce se pot desfășura de-a lungul unui anotimp, an, deceniu;
- aspecte ce țin strict de zona în care trăiesc, de schimbările ce au loc în permanență;
- cum să dea o mână de ajutor celor în nevoi.

Vom aminti elevilor că noi, toți locuitorii orașului avem obligații unii față de alții, de a păstra curățenia, de a colabora cu autoritățile și forurile superioare ale protecției mediului, de a sesiza aspectele negative celor în drept.

Dintre motivele care ne-au determinat să participăm cu interes la proiectul ECOPICTURA, dar și la alte proiecte care vizau sensibilizarea elevilor în relația lor cu mediul înconjurător, putem aminti:

- *existența factorilor poluanți în zonă (parcuri, străzi, malul Borcei).
- *necesitatea combaterii poluării din zona orașului nostru;
- *educarea elevilor în vederea ameliorării relațiilor umane și mediul înconjurător;
- *noi strategii pentru formarea unor aptitudini, abilități, atitudini pozitive față de problemele mediului înconjurător.

Prin aceste demersuri didactice am urmărit cooptarea elevilor în acțiuni concrete de cunoaștere și intervenție practică și pozitivă în ceea ce privește mediul înconjurător. Am pus accent pe experiența de viață a micilor școlari pornind de la ceea ce știau ei în sensul descoperirii secretelor naturii punându-i în contact direct cu mediul înconjurător.

Activitățile noastre au fost ocazionate de "ZIUA MONDIALĂ A PROTECȚIEI APELOR; ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PĂSĂRILOR; ZIUA PĂDURII; ZIUA PĂMÂNTULUI", cu care prilejuri am reunit mai multe clase ce au spus poezii, au cântat, au amenajat o expoziție cu desene, au confecționat ecusoane pe care le-au dat colegilor din școală pentru a-i sensibiliza, au confecționat semne de carte pentru prietenii lor cât și pentru părinți și rude, au confecționat pliante pe care le-au împărțit trecătorilor, etc.

Prin aceste tipuri de acțiuni am urmărit:

- *sensibilizarea elevilor cu privire la un mediu sănătos în zona în care locuiesc și accentuarea problematicei poluării cu deșeuri a mediului înconjurător;

- *informarea elevilor despre resursele naturale din zonă și importanța lor în viața oamenilor;

- *documentarea din cărți, reviste, pliante, filme documentare, emisiuni mass-media;

- *participarea activă a elevilor la acțiuni de ocrotire, protejare a mediului (plantare de flori, pomi, strânsul hârtiilor, căsuțe pentru păsărele);

- *implicarea în acțiunile de reciclare și reutilizare a materialelor re folosibile (activitate ce o desfășurăm bilunar pe întreg parcursul anului școlar);

- *sensibilizarea celor din jur cu privire la reducerea gradului de poluare, prevenirea degradării mediului din zona trimițând scrisori deschise primarului, împărțind pliante trecătorilor și ecusoane colegilor de la alte clase.

Am finalizat acest proiect cu portofolii pentru fiecare clasă și CD-uri ce conțin prezentarea activităților desfășurate pe parcursul anului școlar.

Aceste acțiuni fac primii pași în formarea unei conduite ecologice, oferind elevilor posibilitatea de a-și exprima propriile idei și de a manifesta o atitudine adecvată.

PRIN CULOARE SUNTEM MAI APROAPE DE NATURA

Ed. Ghinita Aristita

Gr. Nr.11 "Alba ca Zapada" Galati

"Viata, in ascunzisurile ei intime, inseamna inteligenta, indemanare, arta. Cum vom patrunde, in sa, in aceste ascunzisuri si cum ne vom asigura ca fortele creatoare ale vietii sunt eliberate?... Cultivarea artei inseamna educarea sensibilitatii noastre"... (Ion Susala), si daca acest lucru nu se face de la varstele timpurii, mai tarziu ar putea fi... prea tarziu !

Educatia plastica din gradinita se refera la achizitia unor deprinderi instrumentale si tehnici de expresie plastica prin picturi si la dezvoltarea capacitatii de perceptie a realitatii inconjuratoare. Efectele formative pe termen lung ale acestor achizitii determina dezvoltarea sensibilitatii, a expresivitatii si creativitatii, activeaza functiile cognitive. Limbajul artistico-plastic este o modalitate specifica de fixare si exprimare a informatiei simantice si afective, un sistem din punct de vedere sintactic in componenta caruia intra mijloacele de expresie si procedeele tehnice care fac obiectul demersului artistic si implicit al educatiei artistice. Copilul este capabil sa obtina produse noi si originale, chiar daca sunt noi si originale pentru el. Acestea s-au dovedit a fi concrete prin originalitatea exprimarii verbale si artistice in urma realizarii unor teme comune la Complexul Muzeal de Stiinte ale Naturii:

“Culorile toamnei ” (colaj si pictura-tehnica pensulei aplicate)

“Mereu in mijlocul naturii ”(tehnica pensulei aplicate-pictura)

“ Livada in florita ” (pontilism)

Starile emotionale sensibilizeaza sufletul copilului si-i deschide calea spre a savura frumosul din natura. Limbajul plastic este fara indoiala unul dintre cele mai iubite mijloace de comunicare ale copiilor. Ei cunosc culorile, stiu sa le foloseasca, sa obtina noi culori prin combinatii, organizeaza un spatiu plastic, descriu anumite aspecte estetice ale realitatii din jur.

“Daca nu as fi copil, ce planta as vrea sa fiu ? ” (tehnica formelor spontane-presarea unor puncte de culoare)

“ Padurea si vraja ei ” (pata cromatica)

“ Adaposturi pentru pasarele ” (activitate practica-taiere, lipire pe suprafete plane)

“O lume care rade, o lume care plange ” (pictura-tehnica plastica-tempera)

Un alt aspect pe care l-am urmarit a fost dezvoltarea sensibilitatii artistice in observarea naturii si a vietii din mediul inconjurator.

Teme realizate: “Prietenul meu”(pictura dupa sablon)

“Animalul indragit”(colaj)

“Fluturile”(pata cromatica prin suprapunere pe o suprafata umeda)

Formarea si exersarea deprinderilor de ingrijire, protejare si ocrotire a mediului inconjurator, le-am realizat prin:

”Cartea de plangeri a naturii”(pictura-tenta plata)

“Planta preferata”(pata cromatica)-in urma vizitei efectuate la Gradina Botanica

Preocuparea copiilor pentru pictura este considerata o activitate spontana ce poarta in sine caracteristicile jocului, joc care are un pronuntat caracter intelectual. Si fiindca apare sub aceasta forma, pictura este invaluita intr-o puternica afectivitate. El ne arata structura lui spirituala, preocuparile, interesele, natura sentimentelor si procesul dezvoltarii intelectuale.

“In arta dispar toate evenimentele si nu ramane decat singura frumusetea.” Tudor Vianu

APTITUDINI SPECIALE DEZVOLTATE ÎN TIMPUL LUCRULUI ÎN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE

*Educ. Gionea Daniela
Grădinița cu P.P. Nr.1 Motru*

Nu fiecare ființă umană are din punct de vedere ereditar aceeași capacitate creativă. Coeficientul de inteligență joacă un rol important în acest proces. Dincolo de acest nivel determinant sunt factorii de personalitate: fluiditatea si flexibilitatea gândirii, echilibrul afectiv, perseverența, originalitatea, capacitatea de a rezista spiritului gregar etc. Un alt factor determinant îl reprezintă nivelul si varietatea cunoștințelor, precum și predominanța factorilor psihici non-verbali care își au sediul în emisfera dreaptă a creierului. Dat fiind faptul că este o caracteristică atipică și calitativă, nivelul de creativitate al unui copil nu poate fi determinat prin metode cantitative. Pentru evidențierea lui trebuie utilizate teste specifice, experiențe, și chestionare adecvate. În același timp însă, nivelul de creativitate al unui copil nu este o constantă absolută, ci el poate crește prin stimulare adecvată sau poate scădea prin neîntrebuințare și necultivare. Creativitatea poate și trebuie să fie cultivată, atât în activitățile preșcolare, școlare, cât și în cele extra-școlare. Așa cum spuneam mai sus, deși există anumite înclinații și înzestrări innăscute în fiecare dintre noi, creativitatea poate fi învățată și dezvoltată. Aceasta nu se poate realiza însă, dacă sistemul pedagogic dominant este unul care accentuează conformismul și reproducerea servilă a informațiilor transmise de educator. Este adevărat că, stimularea creativității, a originalității și a gândirii critice presupun o serie de riscuri pe care educatorul trebuie să și le asume, conștient fiind că rezultatul final merită un asemenea preț. Un educator incompetent, nesigur pe disciplina pe care o predă sau care are o slabă imagine de sine se va simți în general amenințat de manifestările de conformism, implicite comportamentului creativ și va avea puține șanse de a induce în copii o atitudine relaxată, absolut esențială în creativitate. De asemenea, o atitudine rigidă, dominatoare, care exclude dialogul, întrebările și în general interacțiunea, va induce la preșcolari mari un sentiment de autoapărare și va conduce la inhibarea capacităților lor creatoare. Pe de altă parte, nici eliminarea oricăror standarde și restricții nu este benefică pentru stimularea și cultivarea creativității, deoarece în asemenea condiții copiii devin nesiguri și șovăitori, temându-se tot timpul că riscă să încalce vreo

regulă necunoscută. Trasarea pecisă a limitelor și explicarea rațiunii acestora va induce în mult mai mare măsură la copii o atmosferă deschisă și stabilă emoțional, decât atitudinea exagerat de permisivă a educatorului. Pentru ca dimensiunea creativă a educației să devină mai mult un ideal frumos, este imperios necesară sacrificarea prejudecăților, eliminarea miturilor care au consfințit și au dat legitimitate în ultimele secole unui învățământ conformist, egalitarist și uniformizator. Multă vreme, imaginația a fost definită ca un proces de combinare a imaginațiilor, ceea ce se potrivește numai imaginației artistice. Azi, putem defini imaginația, ca fiind acel proces psihic al cărui rezultat îl constituie obținerea unor reacții, fenomene psihice noi pe plan cognitiv, afectiv sau motor. Creativitatea este o capacitate mai complexă. Ea face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale, constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Și cum noutatea, azi, nu se obține cu ușurință, o altă componentă este voința, perseverența în a face numeroase încercări și verificări. Câtă vreme creația era socotită un privilegiu dobândit ereditar de o minoritate, școala nu s-a ocupat în mod special de acest aspect, deși, e drept, s-au creat ici colo clase speciale de supradotați. În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive. Se cer relații distinse, democratice, între preșcolari și educatori, ceea ce nu înseamnă a coborî statutul social al celor din urmă. Apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa copiilor, e vorba de acele metode active, din păcate prea puțin utilizate. În fine, fantezia trebuie și ea apreciată corespunzător, alături de temeinicia cunoștințelor, de raționamentul riguros și spiritul critic. Pentru mulți copii, grădinița reprezintă o „primă șansă”- ocazia de a căpăta un alt sentiment al sinelui și o altă viziune asupra vieții, decât ceea ce li s-a oferit acasă. Un educator care îi transmite unui copil încredere în potențialul și calitățile sale poate fi un antidot puternic față de familie, în care o asemenea încredere lipsește sau în care copilului i se transmite contrariul. Un educator, tratând copiii cu egală considerație, poate să aducă o iluminare pentru copil care se luptă să înțeleagă relațiile umane și care provine dintr-o casă unde o asemenea considerație este inexistentă. Pedagogul care refuza să accepte concepția negativă despre sine a unui copil și care promovează continuu o imagine mai bună despre competențele acestuia, are uneori puterea de a salva o viață. Dar pentru unii copii, grădinița este o întemnițare consolidată în mod legal în mâinile educatorilor cărora le lipsește fie respectul de sine, fie pregătirea, fie ambele, pentru a-și face meseria cum trebuie. Sunt educatori care nu stimulează, ci umilesc. Ei nu vorbesc limbajul politetei și stimei, ci pe cel al ridiculizării și sarcasmului. Prin comparații care stârnesc invidia, ei laudă un copil, jignind un altul. Cu o nerăbdare necontrolată, asemenea educatori adâncesc frica copilului de a greși. Nu au nici o altă noțiune despre disciplină, în afară de amenințările cu pedeapsa. Ei nu reușesc să motiveze oferind valori, ci făcând apel la teamă. Ei nu cred în posibilitățile copilului; cred numai în limitele lui, neaprinzând flăcări în mințile copiilor, ci stingându-le. Așa cum spunea Delacroix, la mulți copii, pe măsură ce se dezvoltă, se observă efortul de a domina în schema interioară și de a cuprinde realitatea concretă a obiectelor, reprezentarea sintetică a ansamblului. Noi, educatorii, trebuie să cultivăm aceste începuturi, deoarece pe copil nu-l interesează lipsa aptitudinilor pentru desen, el desenează așa cum poate.

Bibliografie:

1. ”CREATIVITATEA” – Ana Munteanu

O VIAȚĂ FRUMOASĂ ÎNTR-UN MEDIU SĂNĂTOS

*Inst. Grigore Cecilia Teodora
Gr. P. N. nr.1, Rm Sărat, j. ud. B. u. zău*

Artele plastice contribuie în mod deosebit la educația estetică și multiculturală a copiilor formând și dezvoltând spiritul de observație, atenția, reprezentările spațiale, imaginația creatoare, interesul și plăcerea de a desena, de a colora, de a modela și de a aranja după cerințele frumosului obiectele din jur.

Faptul că educația plastică face apel la afectivitatea copiilor, la emoțiile lor față de tot ceea ce este frumos face ca, cunoașterea să fie mai accesibilă, mai largă. Astfel că, cunoștințele însușite de copii în procesul perceperii artei au o trănicie mai mare deoarece afectiv copilul participă intens, tot ceea ce trăiește și cunoaște copilul va exprima în creațiile ale.

Desenul, pictura, modelajul oferă copilului tot atâtea ocazii de a retrăi plăcerea unor evenimente sau impresii, iar adulților le oferă ocazia să observe cum văd și înțeleg lumea și ce nume i-a impresionat mai mult. Sub

influența lor se menține interesul pentru frumusețile oferite de natură, se exersează deprinderi și apoi aptitudinea de a privi și a observa cu atenție natura sursă de bucurii estetice atunci când știi să descifrezi mesajul. Cultivând interesul pentru lumea înconjurătoare se formează implicit atitudinea față de aceasta. Curiozitatea manifestată la această vârstă trebuie transformată într-o puternică dorință de a cunoaște și înțelege din ce în ce mai multe despre mediul înconjurător, de a exprima opinii și stări sufletești și de a le motiva, de a asigura echilibru dintre sănătatea individului și mediul în care trăiește, de a conștientiza necesitatea protejării mediului, de păstrare, îmbogățire și înfrumusețare a acestuia.

Pentru a ajunge la cunoașterea și înțelegerea frumosului din natură, artă și viața socială, copilul trebuie ajutat să recunoască elemente ale limbajului plastic în mediul înconjurător. În formarea capacităților de a reda forme plastice din mediul înconjurător, observarea mediului natural este cheia coordonării senzațiilor și percepțiilor lui vizuale și tactilokinestezice.

Această metodă permite descoperirea caracteristicilor formale ale obiectelor, ființelor și fenomenelor cu care copii intră în contact direct, la nivelul vârstei sale și transformă activitatea plastică a copilului într-un joc al spontanității și inițierilor simple, atractive.

Astfel, inițial se pot face cu copii exerciții pentru obținerea de forme spontane după care, cu fiecare copil în parte se pot analiza și ulterior, prelucra plastic după dorința și imaginația fiecăruia. De asemenea exerciții prin care atenție copilului este canalizată către schimbările care au loc în natură și redarea lor după imaginația copilului și posibilitățile sale de înțelegere.

La vârstele mici desenul, pictura este o formă de comunicare, care este în strânsă legătură cu experiența de viață a copilului. Prin activitățile plastice elevii trebuie învățați să nu treacă pe lângă valorile frumosului din lumea înconjurătoare.

În cadrul activităților desfășurate în grădiniță educatoarea va depista și dezvolta aptitudinile copiilor. De timpuriu ea poate observa anumite înclinații, interese sau chiar aptitudini. Această preocupare trebuie să vizeze toți copii în egală măsură. La performanțe superioare va ajunge cel cu dispoziții naturale, cu înclinații și cu interese artistice mai pronunțate.

Educatoarea are obligația de a descoperi la timp posibilitățile copiilor dotați dar și de a cunoaște disponibilitățile celorlalți. Aceasta pentru a preceda cât mai diferențiat și mai oportun, pentru a scoate la iveală și a dezvolta, în funcție de particularitățile de vârstă, aptitudinile artistice.

Fie că se desfășoară frontal, pe grupe sau individual educatoarea trebuie să cunoască preferințele copiilor, să-i stimuleze, să le pună la îndemână diferite materiale și să așeze copii pe grupuri cu aceleași preferințe. Lucrând diferențiat va putea să descopere valorile individuale. Astfel că, cei ce dovedesc că au aptitudini trebuie încurajați să folosească procedee cât mai variate, dar mai ales să le fie apreciate creațiile. Ei trebuie lăsați să exploreze și să utilizeze ideile lor originale. Să i se lase deplină libertate de exprimare, educatoarea numai stimulând și sugerând și mai puțin impunând. Desenul spontan exprimă personalitatea copilului, interesele, preferințele lui. Copilul trebuie îndrumat fără a-i înăbuși creația personală, sprijinindu-l cu materiale, tehnici, modalități exprimare conținutul rămânând la dispoziția invenției și originalității preșcolarului.

Fără sprijin și încurajare aptitudinile sale preexistente se atrofiază, faza măzgălelilor neconcludente se va prelungi până când interesul va dispărea complet.

Activitățile de educație plastică au un puternic caracter interdisciplinar. De cele mai multe ori temele abordate în acest gen de activitate sunt în strânsă legătură cu cunoștințele asimilate în cadrul celorlalte activități prin intermediul cărora copii și-au format reprezentări clare despre tema care urmează să fie abordată în activitatea de educație plastică. Astfel ca de cele mai multe ori copii pot reda în lucrările lor ceea ce i-a impresionat cel mai mult dintr-o poveste, poezie, cântec sau joc desfășurat în grădiniță.

Prin activitățile plastice copiii preșcolari trebuie învățați să nu treacă pe lângă valorile frumosului întâlnite în viață. Atunci când desenează, pictează copilului i se dezvoltă îndemânarea, răbdarea, simțul estetic ceea ce va conduce la dezvoltarea capacității de percepere și înțelegere a frumosului din realitate, la formarea conștiinței estetice, a gustului și simțului estetic, a necesității și posibilității de a participa la crearea frumosului. Prezența gustului estetic se manifestă prin sensibilitate față de tot ceea ce este frumos, care la preșcolari se manifestă prin plăcerea de a privi sau mai ales de a opera cu obiecte viu colorate.

Natura, studiată cu dragoste cu pasiune, poate deveni centrul de interes al tuturor disciplinelor de învățământ, precum și al multora dintre activitățile extracurriculare.

Interesul și dragostea pentru natură sunt, la majoritatea copiilor, instinctive. În educația realizată în grădiniță, trebuie să pornim de la interesul firesc al copiilor pentru plante și animale, pentru ceea ce reprezintă natura pentru ei. Conștientizarea rolului naturii în viața omului dar și contribuția omului la dezvoltarea mediului sensibilizează și antrenează componentelor afective și volitive ale copiilor. Copiii vor conștientiza că toți oamenii au un rol deosebit în păstrarea frumosului pe care natura îl oferă cu generozitate. Pentru aceasta activitățile trebuie să fie cât mai atractive și relaxante, cât mai captivante pentru cei mici și la nivelul lor de înțelegere.

Bibliografie:

- Valerica Popa - „Activități matematice în grădiniță”, Editura V&I Integral, București, 2000;
Măria Bojneag „Educație plastică - Ghid metodic pentru învățământul preșcolar”, Editura Tehno - Art, Petroșani, 2007;
Melania Ciubotaru, Nicoleta Adriana Geamăna, cornelia Jalbă- „Educația ecologică în grădiniță”, Editura C.D.Press, București, 2005;

ROLUL ACTIVITĂȚII ARTISTICO – PLASTICE ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII CREATIVE A ȘCOLARULUI

*Prof. Iulia Groza,
Palatul Copiilor Târgu Jiu*

Urmarindu-se dezvoltarea funcției plastice prin toate activitățile sale ca variante ale jocului „de-a creația”, se antrenează nu numai ceea ce Piajet considera drept premisa psihologică specifică vârstelor preșcolare, „inteligenta practică”, ci, mai ales, reechilibrarea sistemului global instrumental-simbolic al personalității prin instruirea – după exigențele de calitate ale muncii de la cele mai fragede vârste, dar conservandu-le spontaneitatea, a subsistemului de expresie plastică. Pentru că, așa cum se sublinia într-un micro-eseu, „cine n-a privit buruieni la 6 ani nu va avea grădină”.

Imaginea artistică-plastică este rezultatul actului de creație și a metodei de instruire în același timp. Ponderea deosebită a acestei discipline școlare se datorează concordanței dintre psihicul copilului de vârstă școlară mică și specificul artisticului. Predominarea gândirii imaginare creează condiții favorabile pentru inițierea personalității în domeniul artelor. Ideea fundamentală a actualului concept de educație plastică constă în faptul că imaginea artistico-plastică este rezultatul actului de creație și, în același timp, metodă de instruire. Necesitatea de a produce imaginea plastică implică orice copil într-o activitate la baza căreia stă actul de creație. Includerea actului de creație în procesul de instruire a elevilor este una din condițiile principale ale evoluției educației artistico- plastice în instituțiile de învățământ, un mod efectiv de optimizare a procesului de instruire în domeniul artelor. Dezvoltarea sensibilității estetice, contribuirea la formarea gustului artistic prin intermediul mijloacelor de expresie a picturii (culorile, lumina și luminozitatea, pata, linia, punctul). Studiul limbajului plastic și al materialelor de artă (a tehnicilor de lucru cu ele) sînt mijloace de creare a imaginilor artistico-plastice, prin urmare și mijloace de instruire. Valoarea incontestabilă a educației artistico-plastice constă în formarea atitudinii fundamentale pozitive a copilului față de lumea înconjurătoare și față de oameni, cultivarea propriei viziuni artistice.

Familiarizarea cu limbajul artelor plastice sensibilizează elevii față de cultura plastică națională și universală și oferă o posibilitate eficientă de formare, dezvoltare a sentimentelor estetice și a competențelor de percepere, înțelegere și exprimare a mesajului artistico-plastic.

“Când credeți că copilul a obosit să citească, că atenția i-a slăbit, că procesul de înțelegere la el s-a întrerupt, puneți-l pe copil să scrie, să deseneze, să cante...(Ușinski)

“Desenul să fie studiat pentru dezvoltarea sentimentului frumosului și să nu devină o meserie! “
Aristotel (384-322 î.e.n.)

ORA DE EDUCAȚIE PLASTICĂ- PRILEJ DE DESCOPERIRE ȘI APRECIERE A FRUMOSULUI DIN JURUL NOSTRU

*Înv. Hristea Carmen Rafila
Șc. Nr. 5 "Cuza Vodă" Galați*

Învățarea, indiferent de natura și obiectul său, presupune înțelegere și cunoaștere. Nu poți aprecia frumosul, nu-l poți judeca niciodată cu obiectivitatea necesară dacă el nu face parte din tine.

Munca de îndrumare a elevilor de către învățător în cadrul procesului de educație artistică- plastică presupune o temeinică cunoaștere a acestora.

Unii cercetători susțin că primele desene ale copilului sunt în esență lor realiste întrucât au la bază modele exterioare, iar contribuțiile imaginației apar mai târziu. Alții dimpotrivă consideră că primele imagini grafice ale copilului oglindesc numai conținutul psihic interior al acestuia fără să aibă nici o corespondență cu realitatea înconjurătoare.

Încă de la prima lecție, cu toate ocaziile m-am preocupat de educația estetică a elevilor cu care lucrez și am observat că aceștia sunt preocupați să redea imaginea grafică a ceea ce văd și nu ceea ce știu ei despre obiect. Ei nu fac de la sine transferul experiențelor lor plastice pe care le-au dobândit în cadrul lecțiilor. Învățătorul este acela care trebuie să facă acest lucru. Pentru aceasta am stabilit legături între deprinderile și cunoștințele mai vechi ale elevilor și cele noi, analoage cu primele. Apoi am început să-i îndrum prin exemple simple pentru ca ulterior ei să realizeze lanțuri de transferuri. De la început am stabilit prin ce anume lecția curentă se leagă de lecțiile anterioare și ce aduce ea nou; care sunt factorii motivației activităților plastice ale elevilor la lecție; cum pot fi valorificate rezultatele obținute de către elevi; care sunt criteriile care duc la formularea unor aprecieri de valoare artistică.

Pentru a ajunge la performanțe trebuie create unele condiții prin care să se stimuleze comportamentul creativ al elevilor:

1. Învățarea din propria lor inițiativă- oferind elevilor libertatea de a propune ei subiectul lecției sau diferite modalități de lucru pentru realizarea temei plastice. Elevii au fost orientați să-și aleagă singuri tehnica de lucru, suportul și instrumentele pentru a-și îmbogăți experiența pe baza unor noi probleme și căutări.
2. Crearea unui climat de învățare cu caracter neautoritar- necesar pentru stimularea activității artistice, creatoare a elevilor. Ei sunt încredințați că ideile lor sunt foarte importante pentru întreaga clasă.
3. Îndrumarea elevilor din timp precum și la momentul potrivit pentru ca ei să poată găsi soluțiile finale.
4. Folosirea unor întrebări, ca stimulent, pentru a le trezi curiozitatea și pentru a le înlătura blocajele creativității.
5. Ajutorul în caz de eșec – întrucât elevii pot folosi mai mult sau mai puțin expresiv, în lucrările lor, un element sau altul. De regulă, eșecurile sunt paralizante și distrug curajul elevilor și încrederea în forțele proprii. Învățătorul arată cum să se repare ceea ce s-a stricat, ajutând la realizarea unei rezistențe psihice legate de posibilitatea de a greși.

Pentru ca elevii să aibă capacitatea de a remarca însușirile estetice ale unui obiect, ale unui gest, atitudini, ei trebuie să aibă pe lângă spirit de observație și o atitudine disociativă și preferențială, raportată la un anume ideal estetic. Asta înseamnă ca elevii să poată face aprecieri în funcție de o anumită scară de valori și să le plaseze pe o anumită treaptă a acesteia. Pentru a se ajunge aici, am urmărit încă de la primele lecții de desen să dezvolt la elevi capacitatea de a intui valorile estetice ale obiectelor. Se știe că prima impresie rămâne întipărită în mintea lor și servește ca suport pentru înțelegere. Îndrumările date au fost mai mult orientative, aducând în centrul atenției elevilor acele valori ale obiectelor care au fost omise sau greșit înțelese.

Disponând de o bogată tehnologie didactică din care am putut alege metode, procedee și mijloace audio-vizuale adecvate(povestiri, citirea expresivă a unor texte literare, poezii, filme, etc.), am făcut mereu prezente spiritului, memoriei și afectivității elevilor anumite imagini artistice. Odată cu dezvoltarea capacității lor de reprezentare le-am arătat și cele mai simple procedee (tehnici) de lucru prin care să-și poată materializa imaginația și fantezia și să se poată bucura de unicitatea realizărilor lor artistico-plastice.

Dintre metodele didactice tradiționale principala metodă este exercițiul. Această metodă ajută la înlăturarea excesului de teoretizare a explicațiilor învățătorului, dezvoltă la elevi capacitatea de a munci organizat și de a transpune în imagini grafice observările lor. Prin exerciții elevii își perfecționează spiritul de observație, deprinderea de a lega elementele componente ale formelor; dobândesc unele deprinderi practice legate de cunoașterea diferitelor tehnici de lucru. Se pot organiza mai multe exerciții-joc: de observare (obiecte egale ca înălțime, grosime), de dobândire a cunoștințelor (juxtapunerea culorilor calde- reci, închise- deschise), de pipăit (obiect alunecos, umed, tare, moale, etc), de dezvoltare a spiritului creator.

Prin metoda demonstrației se evită înțelegerea greșită de către elevi a problemelor și se clarifică scopul urmărit.

Metoda explicației constă în dezvoltarea de către învățător a esențialului unor probleme noi. Explicația trebuie să fie transmisă printr-un vocabular viu, clar, adecvat și sugestiv și să fie însoțită de observările elevilor asupra unor exemple: reproduceri de artă, desene- model ale altor elevi.

Metoda dialogului dirijat (conversației) include mai multe procedee și permite elevilor să vină permanent cu întrebări de genul: “de ce?”, incitându-le curiozitatea, interesul și gândirea.

La lecțiile de desen, jocul didactic are o mare valoare educativă, deoarece elevii își încearcă atât abilitățile lor de desenare cât și cele de găsim a diferitelor soluții pentru realizarea unui anumit scop.

O tehnică a gândirii divergente prin care se poate educa activitatea creatoare a elevilor este metoda Brainstorming prin care se organizează o situație problemă care permite copiilor să facă mai multe propuneri de idei, fără critici sau discuții.

Turul galeriei se înscrie de asemenea printre metodele utilizate în orele de desen și își aduce aportul în dezvoltarea la elevi a spiritului critic. Elevii au posibilitatea de a aprecia și de a analiza lucrările colegilor, devenind mai buni, mai prietenoși, mai generoși.

Educația plastică s-a împletit foarte bine cu educația ecologică a elevilor atât în cadrul orelor de desen, cât și în activitățile desfășurate în proiectul de mediu “La pas cu flamura verde” pe care l-am desfășurat în paralel. L-am învățat pe copii să descopere, să privească, să asculte și să-și mobilizeze emoțiile descoperind și prețuind comorile lumii înconjurătoare. Prin observările spontane, plimbările făcute în natură, conversațiile și activitățile practice desfășurate, am selectat temele care reprezentau un interes deosebit și l-au implicat pe elev, dându-i posibilitatea de a putea exprima celor din jur prin desen interesul și dorința de a participa la acțiuni de îngrijire și protejare a mediului, aplicând cunoștințele însușite.

Bibliografie:

1. Cerghit Ioan – “Metode de învățământ”- Ed. Polirom, Iași, 2006
2. Dascălu Aurel – „Educația plastică în ciclul primar”- Ed.Polirom, Iași, 1997
3. Iliaia Maria – “Metodica predării desenului la clasele I-IV”- E.D.P., București, 1981
4. Învățământul primar – Ed. Discipol, nr. 2-3, 4/ 2000; nr. 2-3/ 2001
5. Pânișoară Ion- Ovidiu – “Comunicarea eficientă”- Ed. Polirom, Iași, 2008

REALISM ȘI FANTEZIE-MANIFESTAREA CREATIVITĂȚII PRIN ARTĂ

*Înv. Hrițcu Oltea,
Școala nr 2 Dumbrăveni, Județul Suceava*

A educa este o artă. A ști să educi presupune efort, muncă, dăruire față de ceilalți, dar și față de tine. Sf. Ioan Gură de Aur spunea: „...oricine poate fi dascăl dacă nu al altora, cel puțin al său”. Parafrazând, aș spune: „oricine trebuie să fie un dascăl, dacă nu al altora măcar al său”. Dacă rezultatul picturii este o pictură, rezultatul sculpturii este o sculptură, rezultatul gătitului este o mâncare, rezultatul cusutului este o haină, rezultatul educației este ființa umană transformată, capabilă a se integra într-o societate. A forma un om este rodul muncii unei vieți atât a ta ca persoană, asupra propriei persoane, cât și a altora în ceea ce te privește.

„Omul cât trăiește, învață” ne vorbește înțelepciunea populară și adeseori ne convin-gem de asta. Nu putem afirma vreodată: „Gata cu educația, de acum știu totul !Pot să mă apuc de altceva.”

Cea mai bună metodă de a învăța este să împletești realitatea cu visurile, cu idealurile cu dorințele tale, creând propriul scop în viață. Altfel spus, sa-ți folosești creativitatea contopind realismul și fantezia și toate acestea într-o formă cât mai originală, cât mai deosebită, care să te reprezinte și prin care să fii recunoscut.

Arta oferă prin diversitatea ramurilor ei (poetică, plastică, muzicală, artistică ș.a.) posibilitatea de a-ți manifesta creativitatea împletind realismul și fantezia.

Termenul **creativitate** își are originea în cuvântul latin „creare” care înseamnă: a da naștere, a făuri, a zămisli. În vocabularul psihologic înlocuiește termenii de spirit inovator, inventivitate, talent.

Creativitatea a fost definită ca procesul interpersonal sau intrapersonal cărui rezultat sunt produse originale, semnificative și de o înaltă calitate.

Al. Roșca este de părere că, datorită complexității fenomenului creației, este puțin probabil ca să se ajungă la o definiție unanim recunoscută, deoarece fiecare autor pune accent pe dimensiuni diferite.

Creativitatea este o capacitate complexă. Componenta principală a creativității este **imaginația**, ajutată de **voință și perseverență**. Însușirile creativității: **fluiditatea, plasticitatea, originalitatea** contribuie la obținerea unui rezultat cât mai bun în domeniile utilizate. Caracteristica principală a creativității rămâne **originalitatea**, ea garantând valoarea rezultatului.

Aceste însușiri ale creativității se manifestă de la cele mai mici vârste ale ființei umane și sunt puse în evidență în special prin produsele obținute ca rezultat al muncii creatoare.

Este cunoscut faptul că cei mai inventivi sunt copiii. Ei ne oferă deseori soluții nebănuite pentru a ieși din situații de criză, inventează povești fără a fi citit vreuna, imaginează situații pornind de la un fapt real sau chiar inexistent încât nu mai știi cât este realitate și cât este fantezie.

Unul dintre cele mai propice domenii pentru manifestarea creativității este **arta plastică**. Cu culoarea în mână și mintea liberă, copilul făurește, zămislește, dă naștere. Pornind de la realitate, condimentând cu închipuiri, în urma liniei trasate ia contur ceva nou, original, deosebit, ingenios.

Combinând fapte reale și fantezie, copilul devine un adevărat artist, sub îndrumarea mentorului, a dascălului său. Prin alegerea tematicii, fără a îngrădi, imaginația, ghidându-l în a alege și combina culorile, oferindu-i suport, copilul se simte un adevărat Gogorescu sau Gauguin, fiind propriul său vis ancorat în realitate.

Combinând tematicile proiectului ECOPICTURA specifice clasei, am obținut prin realizarea lor, lucrări deosebit de interesante, cu un profund mesaj ecologic, la care nu m-am așteptat. Copiii au dat frâu liber imaginației și au realizat lucrări originale, prin care au putut să-și exprime dorința de a trăi într-un mediu sănătos, nepoluat dar au putut și să învețe cum să ne protejăm mediul în care trăim și ce putem face ca acest mediu să fie unul curat și nepoluat.

Au luat hotărâri noi și au acționat în consecință.

În realizarea tematicilor am utilizat tehnici de lucru diverse care au stimulat creativitatea copiilor, concretizate în obținerea unor lucrări deosebite, diverse, interesante, prin voință și perseverență. Totul a fost un concurs: cu ceilalți și fiecare cu el însuși. Muncind copiii s-au întrecut pe ei înșiși. Au învățat să combine spațiul plastic să-l organizeze, să combine culorile, dar totodată să iubească natura și să o respecte.

Anexez chiar un proiect didactic utilizat în realizarea unei teme din cadrul proiectului ECOPICTURA, „Copaci înfloriți”, în care am folosit tehnica **copacilor în zig-zag**, tehnica **suflării cu paiul** și tehnica **copierii prin suprapunere**. Rezultatele au fost deosebite. Pentru celelalte teme din proiect am utilizat și alte tehnici: **a ștampilelor, a decolorării, desenarea cu lumânarea, a pictării cu cartonul**. Fiecare copil a pictat în stil propriu, tehnica utilizată îmbrăcând forme diverse în funcție de persoană.

Proiectul ECOPICTURA a fost o experiență nouă și totodată un mod de a-mi cunoaște mai bine elevii, de a le cunoaște aptitudinile, visurile, capacitatea de concentrare, puterea de dăruire, spiritul competitiv și de echipă. A fost o modalitate de a-și manifesta **creativitatea prin artă, imbinând realismul și fantezia**.

Bibliografie:

Dascălu Aurel, „Educația plastică în ciclul primar-Ghid metodic”, editura Polirom, Iași, 1997

Joița Elena, Vad M., Ilie V., Frăsineanu E., Pedagogie și elemente de psihologie, Editura Arves, 2003

Pârcălabu Maria, Juverdeanu Loredana, Cărăuș Noemia, Popas în lumea artei, Editura Optima, Iași 2005

EXPRIMAREA COPILULUI PRIN DESEN ȘI SEMNIFICAȚII PSIHOLOGICE

*Ed. Ignat Grațîela
Gr. Nr. 38, Craiova*

Pictura, desenul, modelajul, colajul încep să-l intereseze pe copil în mod deosebit după 4 ani. La 3 ani copilul nu este apt să-și redea intențiile. Nu poate să redea obiecte complexe asamblate. După 4 ani desenele copilului începe să capete organizare liniară, colorația devine generoasă și originală. După 5 ani relațiile de mărime, proporții nu sunt însă în raport cu realitatea. Copilul poate desena oameni mai mari decât casele, chiar dacă se află în același plan de apropiere sau depărtare.

În desen copilul își exprimă personalitatea și întreaga sa lume interioară.

Este foarte importantă mărimea desenului în pagină, poziția lui. Astfel, dacă copilul desenează în josul paginii aceasta simbolizează dominația inconștientului, a regresiei și a pulsuniilor.

Apoi mărimea personajelor și grosimea conturului are multe semnificații: persoanele mai mari sunt mai importante pentru copil și mai impunătoare, față de cele desenate mic reprezentând persoane șterse, lipsite de personalitate sau puțin prezente în viața sa; când sunt probleme complexe, copilul se desenează pe sine mic și nesemnificativ, aceasta sugerând prezența unor sentimente de inferioritate, de culpabilitate, lipsa de încredere, timiditate excesivă sau indică o atmosferă tensionantă în familie, creată de un stil educativ autoritarist, ce duce la devalorizarea copilului și înfrângerea inițiativelor și blocarea dezvoltării personalității într-un mod propriu, original și sănătos; desenarea cu trăsături ferme, prin îngroșarea marginilor pune în evidență vigoarea fizică atribuită personajelor, iar desenele efectuate cu linii subțiri și nesigure indică lipsa de vigoare, dar și finețe în conduite.

În desenele de familie, ornamentarea persoanelor ce reprezintă diferiți membrii ai acesteia simbolizează investiții psihice ale copilului față de persoanele în cauză. Copilul va desena cu mai multă grijă și atenție pentru detalii persoanele care îi sunt mai dragi și mai apropiate de suflet, a căror prezență în viața sa este vie. Poate avea grijă să-i deseneze mamei hainele în culori mai intense, uneori chiar reprezentând și anumite modele. Dacă tatăl său lucrează în armată și copilul manifestă pentru acesta o admirație profundă, îi va desena uniforma și însemnele pentru gradul său. Lipsa unei persoane din familie în desen pune în evidență atitudini tensionale, opoziție, conflict acut, poate chiar absența acelei persoane din viața copilului (cum sunt de exemplu cazurile părinților care sunt mult timp plecați în delegații sau a celor divorțați).

Distanța dintre copil și ceilalți în desen, poziția, direcția privirii, a celorlalți și a sa, exprimă distanțe psihologice și afecțiunea ce leagă membrii familiei. Dacă copilul se desenează alături de mama sa înseamnă că aceasta îi este mai apropiată decât celelalte persoane.

Imaginea pe care o are copilul despre corpul său este strâns legată de concepția pe care o are despre sine ca persoană integrală. La această vârstă copilul este foarte mult ceea ce corpul său (măinile, picioarele) poate să facă. Dacă pentru copil picioarele sunt mai importante (de exemplu îi place să se joace cu mingea) sau mâinile (îi plac mult activitățile manuale) le va desena mai mari, dacă este răcit își poate desena nasul mai evident, deoarece conștientizează mai mult existența acestuia sau își va desena burta și buricul dacă a avut probleme sau apendicită, etc.

Există, apoi diferențe între desenele fetelor față de cele ale băieților, ale primelor fiind mai îngrijite, mai detaliate, față de ale celorlalți care sunt mai schematice și mai grăbite, mai puțin armonioase din perspectiva culorilor și a conturilor. Dar sunt și excepții.

Desenele vor purta întotdeauna amprenta personalității copilului cu tot ceea ce stă la baza sa, începând de la date înăscute și până la cele dobândite, la mediul familial și trăirile sale afective. Se vor diferenția întotdeauna de la un copil la altul.

Bibliografie:

- Șchiopu, U., "Psihologia copilului", București, Editura Didactică și Pedagogică, 1967
Șchiopu, U., Verza, E., Psihologia vârștelor, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1987
Zlate, M., Fundamentele psihologiei, București, Editura Pro Humanitate, 2000

LEGATURA MISTERIOASĂ DINTRE COPIL, NATURA ȘI CULOARE

*Educ. Ionescu Tania
Gr. Nr. 1 Comarnic, Prahova*

COPILUL are o relație specială cu natura, el întreține cu lumea vizibilă și invizibilă legături foarte subtile. El posedă, de fapt o formă de sensibilitate care își află originile într-un trecut îndepărtat, unde oamenii erau pe deplin conștienți de apartenența la acest organism viu, care este NATURA. De aceea plantele, animalele, pietrele, râurile și celelalte obiecte le apar copiilor ca niște ființe foarte apropiate lor; ele le vorbesc, le sunt prieteni. Unii copii chiar intră în contact cu spiritele naturii, le văd, le surd, poartă discuții cu ele; acestea îi ascultă, și le răspund. Orientarea pozitivă a copiilor către natură depinde cu preponderență de posibilitățile ce li se oferă de a se întâlni cu natura. Îndeosebi întâmplările și experiențele proprii, legate de plante și animale îi ajută pe copii să cunoască și să înțeleagă natura ca pe ceva măreț, splendid și demn de a fi ocrotit. Mulți copii care trăiesc în marile orașe sunt lipsiți de plăcerea de a cunoaște un pârâu, o baltă, un câmp sau o pădure.,, Lumea” lor este formată din străzi, blocuri, autoturisme, alții devin dependenți de ecranul televizorului sau de tastatura calculatorului. Rolul educatorului este de a-l scăpa pe copil de stresul zilnic, de unele activități nenaturale, statice și de a-l orienta spre descoperirea și exporarea lumii folosindu-și simțurile (pipaie, atige, miroase, gustă, vede, ascultă), spre a da întrebuințări lucrurilor.

Prin proiectele cu tematică ecologică în grădinițe, se urmărește dincolo de cunoașterea elementelor naturii, funcționarea mediului și interacțiunea omului cu acesta, stimularea sensibilității față de natură și problemele de mediu și formarea unei atitudini corecte față de natură. De la vârsta preșcolarității îi putem ajuta pe copiii să-și formeze un set de valori și sentimente pentru mediu, să se situeze pe poziții corecte față de el, să întreprindă acțiuni pozitive și bine gândite care să ducă la formarea comportamentului ecologic, să acționeze în vederea menținerii unui mediu înconjurător sănătos și curat.

În stânsă legătură cu educația ecologică, cu tematica repartizată lunar în cadrul proiectului,,Ecopictura” am stimulat copiii în exprimarea în plan artistic, pictural a cunoștințelor, a atitudinilor și comportamentelor ecologice. M-am bazat mult pe culoare. CULOAREA îi atrage de timpuriu pe copii și este folosită cu plăcere în lucrări. Până la cinci ani copiii disting cele patru culori fundamentale: roșu, galben, verde, albastru, precum și culorile acromatice alb și negru și le pot denumi corect. Între 5-7 ani copiii ajung să deosebească toate culorile spectrului solar și alte culori intermediare sau obținute prin combinare. Culoarea încântă ochiul și desenul cu creioane colorate sau pictura cu acuarele sau guașe îi atrage în mod deosebit pe copii. Copilul atribuie un suflet și o sensibilitate –ale sale- la tot ceea ce există și îl impresionează. El folosește culorile și în funcție de senzația pe care i-o provoacă obiectele și fenomenele, de obicei culori expresive. Astfel, uneori soarele poate fi roșu pentru că a fost observat într-o zi caniculară și este asemuit unei sfere de foc, iar lupul care nu mănâncă pe nimeni poate fi roz, semnificând bunătatea. Mai târziu, culorile expresive sunt înlocuite cu specifice: atunci iarba devine verde, iar lupul negru. Copiii trebuie îndrumați cu multă atenție pentru a trece de la faza creațiilor spontane, la cele realiste. Tematica proiectului,,Ecopictura”, prin repartizarea subiectelor în funcție de calendarul lunar, a fost generoasă, temele interesante și accesibile și promovarea evenimentelor din calendarul ecologic prin prisma educației plastice –stimulativă. De exemplu, în luna aprilie, calendarul ecologic generos mi-a facilitat reflectarea observărilor de la cunoașterea mediului, în lucrări plastice inspirate. Dacă pentru teme ca,,Pomi înfloriți și iarba verde”,,,Câmpul verde din poiană”,,,Strălucirea soarelui-sănătatea omului”, culorile folosite de copiii au fost cele calde, (galben, portocaliu), sau verdeața cu semnificație optimistă și îndrăzneță, pentru tema,,Dezastre pe Pământ” culorile alese au fost cele reci (albastru închis), și cele cernite, negru, gri. Culorile prin semnificațiile lor i-au ajutat pe copii să transmită mai ușor mesajul și atitudinea lor față de problemele importante de mediu. În realizarea lucrărilor am încercat să-i feresc pe copii de creațiile prea conformiste, dar nu am admis nici teoria,,libertății totale”. Dacă este lăsat singur, nederijat, copilul va ignora regulile elementare de folosire a culorilor, de echilibrare a formelor ca și elementele simple ale compoziției. Educatoarea nu se rezumă la rolul de spectator la eforturile copilului, ci, cu delicatețe, orientează, sfătuiește, îndrumă. Nu toți copiii noștri vor ajunge pictori, sau vor alege o meserie artistică, dar, un copil care a fost educat în spiritul frumosului, armoniei, echilibrului, va deveni un adult care va ști să aprecieze un lucru de artă, va fi sensibil și va căuta să creeze ambianța în tot ce-l înconjoară, să păstreze frumusețile naturii. În stânsă legătură cu studiul naturii putem începe înocularea treptată a respectului și dragostei față de mediu sub toate formele și manifestările sale, ca și respectul pentru om și munca sa în trecut și în prezent.

COPILUL care a învățat să admire o floare, să descopere viața pasionantă a unei insecte, obiceiurile păsărilor, va deveni prietenul, apoi, protectorul tuturor creaturilor. A învăța să cunoască și apoi să respecte ceea ce a admirat, adică NATURA în plinătatea splendorii ei, dar și redarea artistică, comunicarea prin CULOARE - iată obiective ușor de atins în grădinița de educatorul pasionat și bun modelator de personalitate umană.

Bibliografie

Aivanhov, Omraam Mikhael-Gânduri pentru fiecare zi, Ed. Prosveta 2001

Dutu Mircea, -Educatia și problemele lumii contemporane, Ed. Albatros 1989

Casterman, - L'art de voir

ECOPICTURA...ÎN RÂNDUL COPIILOR

Inst. Iosep Mihaela

Șc. cu cl. I-IV Prisaca-Dornei, Vama, jud. Suceava

M-am întrebat adesea care sunt motivele dezastrelor naturale manifestate în ultimul timp în toată lumea: inundații, cutremure, alunecări de teren, tornade, valuri uriașe etc. Am înțeles ulterior, din explicațiile specialiștilor, că poluarea a determinat schimbări climatice, că a generat fenomene extreme, că a bulversat ordinea obișnuită a manifestărilor naturii. Deși perfect logică, această motivare mi s-a părut mult prea rigidă.

Căutând răspunsuri în alte domenii, mai apropiate de suflet, am înțeles de fapt că natura se revoltă, că nu mai suportă atâta agresiune, că strigă disperată după ajutor într-o manieră care să ne oblige la "trezire". Inundațiile sunt doar lacrimile unui plâns amar, nealinat; tornadele sunt expresia furiei unei naturi suferinde, victimă a nepăsării noastre.

Întrebându-mă retoric ce am făcut eu pentru îndreptarea acestei situații, m-am rușinat, pentru că nu am făcut aproape nimic. Grija manifestată pentru mediul ce mă înconjoară nu însemna mare lucru, privită individual, dar, însoțită de comportamente asemănătoare, ar fi putut însemna ceva mai mult.

Profesia de dascăl înseamnă un aliat în realizarea dorinței de a face ceva pentru "darul nostru neprețuit", natura. Sădirea în inimile și conștiințele copiilor a sentimentului responsabilității pentru păstrarea mediului înconjurător este un pas înainte. Elevii trebuie învățați să înțeleagă natura, să îi aprecieze frumusețea, să-i descopere componentele și particularitățile, să se apropie de ea și să o protejeze.

Entuziasmul copiilor în rezolvarea problemelor societății legate de distrugerea mediului, credința lor sinceră că pot schimba lumea, voluntariatul în slujba binelui, transformă reguli simple în comportamente sănătoase și eficiente de protecție a naturii.

Educația ecologică nu are nevoie de o disciplină specială, ea se regăsește în toate disciplinele din cadrul ariilor curriculare prin diferite tipuri de activități. Dintre aceste discipline, educația plastică pune în valoare creativitatea copiilor prin lucrări cu teme legate de natură. Desenele, colajele, afișele cu mesaj ecologic îmbină armonios informația științifică cu latura estetică.

Pornind de la ideea abordării interdisciplinare a problemelor legate de mediu, în decursul anului școlar 2007-2008, la Șc. cu cl. I-IV Prisaca-Dornei am derulat cu elevii claselor a II-a și a IV-a proiectul educațional „Ecopictura”. Acțiunile teoretice și practice de educație ecologică au fost îmbinate cu realizarea lunară a lucrărilor artistico-plastice prevăzute în calendarul proiectului.

Prin activitățile desfășurate în cadrul acestui proiect, le-am oferit copiilor ocazia de a gândi, de a învăța, de a-și dezvolta curiozitatea și interesul pentru anumite aspecte din lumea înconjurătoare, precum și de a-și exprima liber gândurile, ideile, trăirile prin desen. Având în vedere că aceste activități au vizat dezvoltarea sensibilității estetice și a gustului artistic al copiilor, inițierea în procesul de creație am făcut-o prin stimularea intereselor pentru activitățile artistice, folosind o gamă variată de instrumente (creionul, pensula, bețișorul, acuarelele, guașele, tempera, paleta) și tehnici de lucru (tehnica culorilor umede, tehnica stropirii, tehnica monotipiei, tehnica dactilopicturii etc). Însușirea acestor tehnici a avut ca efect înarmarea elevilor cu numeroase cunoștințe, formarea priceperilor și deprinderilor din domeniul educației plastice, atât de necesare întregului proces de învățământ.

Activitățile realizate în cadrul proiectului au dat copiilor posibilitatea să comunice bogăția de impresii caracteristice vârstei, desenele și picturile lor reprezentând o oglindă fidelă a sufletului naiv și sincer. Ei au exprimat mai adecvat și mai deplin prin culori, linii și forme, emoțiile, dorințele, preocupările, modul în care au perceput lumea.

Am folosit pe parcursul desfășurării acțiunilor metode și materiale didactice pline de noutate și diversitate, în conformitate cu particularitățile de vârstă ale copiilor, prin care am urmărit în permanență dezvoltarea capacităților intelectuale ale copiilor, stimularea creativității în sensul unei cât mai mari originalități, parametri ce se desprind în mod diferențiat din lucrările lor. O parte din acestea au fost: exercițiul, brainstorming, demonstrația, explicația, jocul didactic, metoda sinectică, etc.

Toate lucrările realizate cu multă dibăcie și entuziasm au fost reunite într-o expoziție de lucrări intitulată „Micii artiști”, pe holul școlii, prilejuind un motiv de bucurie, de încântare pentru colegii din celelalte clase, părinți. Copiii au avut satisfacția recunoașterii muncii lor, încrederea în forțele proprii, rezultatele influențându-le pozitiv spiritul activ și creator.

Prin acțiunile din cadrul proiectului „Ecopictura” am încercat să le formez copiilor conștiința și conduita ecologică, ultima fiind o acțiune de durată, trecând de la deprinderi la obișnuințe și la trăsături pozitive de caracter. În felul acesta s-a format atitudinea elevilor față de natură, care este și trebuie să fie o componentă a caracterului manifestată prin respect, ocrotire, apreciere, admirație, compasiune.

Acum am luat hotărârea că trebuie să fac ceva mai mult pentru copiii mei, că pot să-i ajut să găsească răspunsuri la întrebări legate de tainele naturii, că pot să-i fac să înțeleagă legătura dintre om și mediul înconjurător, că pot să-i învăț să o iubească, să o ocrotească, să cunoască efectele în timp ale acumulării deșeurilor și să identifice modalități de stopare-limitare a deteriorării mediului înconjurător.

În desfășurarea activităților am avut mereu în vedere faptul că „*mintea copiilor nu este un vas pe care trebuie să-l umpli, ci o făclie pe care trebuie s-o aprinzi, astfel încât mai târziu să lumineze cu o lumină proprie*”.

Bibliografie:

- Dascălu, Aurel – *Educația plastică în ciclul primar*, Editura „Corint”, 1995
- Ilieaia, M. – *Metodica predării desenului la clasele I-IV*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
- Cristea, Maria; Nițescu, Virginia - *Ghid metodic de educație plastică*, Editura Petron, 1997

APTITUDINI ȘI INTERESE DEZVOLTATE ÎN CADRUL PROIECTULUI

Ed. Jurețchi Cristina

Gr. cu P.P „Bobocei din Micro III”, Buzău

“Culoarea este viața, fiindcă o lume fără culoare se înfățișează moartă. Culoarele sunt energii radiante care ne influențează pozitiv sau negativ.” (I. Șușală, O. Bărbulescu)

De când deschide ochii copilul este atras de culoarea obiectelor și de forma lor. Este nespus de fericit când reușește în primul an de viață să țină creionul sau pixul în mână și prin simpla atingere a unei foi lasă niște semne. Pictura, desenul, modelajul, colajul încep să-l intereseze pe copil în mod deosebit odată cu venirea lui la grădiniță, după 3 ani. La 3 ani copilul nu are deprinderile necesare și nu reușește să-și redea intențiile, dar reușește să „măzgălească” hârtia spunând că a desenat ceea ce ar fi dorit el să realizeze: „Am desenat o floare!”. Nu poate să redea obiecte complexe asamblate. După 4 ani desenele copilului încep să capete organizare liniară, colorația devine generoasă și originală. După 5 ani relațiile de mărime, proporții nu sunt însă în raport cu realitatea. Copilul poate desena oameni mai mari decât casele, chiar dacă se află în același plan de apropiere sau depărtare. În desen copilul își exprimă personalitatea și întreaga sa lume interioară.

Potrivit Dicționarului Explicativ al Limbii Române aptitudinea reprezintă: aplecare, aplicație, atracție, chemare, dar, har, înclinare, înclinație, înzestrare, pornire, predilecție, predispoziție, preferință, talent, vocație. Desenul este considerat adesea un mod de exteriorizare a emoțiilor de cunoaștere a personalității copilului. La vârsta copilăriei emoția este dublată de sinceritate. Copilul observe realitatea înconjurătoare, o interiorizează, și cu ajutorul liniilor, petelor de culoare își exprimă în mod liber sentimentele.

Prin derularea acestui proiect educațional am urmărit depistarea aptitudinilor și intereselor pentru activitatea artistico-plastică a preșcolarilor din grupa Mare realizând o evaluare inițială a acestora. Pentru realizarea acestui lucru i-am solicitat să deseneze familia, să modeleze ce doresc și să picteze un peisaj de toamnă. În urma acestor probe, toți cei 28 de copii din grupă s-au arătat a fi interesați de sarcinile propuse, iar patru dintre preșcolari s-au dovedit a avea aptitudini specifice educației artistico plastice prin originalitatea abordării temelor, prin deprinderile formate și prin interesul manifestat în realizarea acestora.

Rolul activităților artistico-plastice este de a călăuzi pe fiecare copil în parte spre manifestarea activă a libertății personale de a gândi, simți, și acționa potrivit nevoilor, înclinațiilor, intereselor, capacităților și posibilităților individuale ale fiecăruia, care, vor duce la expansiunea energiilor creatoare existente în fiecare copil.

Aptitudinile speciale dezvoltate în timpul derulării proiectului educațional

- Manifestarea interesului față de activitatea artistico-plastică;
- Dezvoltarea capacității de percepție a lumii înconjurătoare;
- Dezvoltarea mânăuirii diferitelor ustensile utilizate în acest domeniu;
- Utilizarea unor tehnici de lucru cu specifice educației artistico plastice;
- Dezvoltarea spiritului de observație a lumii înconjurătoare pe care o transpune în desen;
- Capacitatea de a-si reprezenta mișcările și elementele pe care le pictează/desenează în relații,

proporțiile și perspectiva lor;

- Educarea emoțiilor pozitive la preșcolari ajută la realizarea performanței.

Deprinderile formate în cadrul proiectului:

- Deprinderea de a folosi elementele de limbaj plastic;
- Exersarea imaginației creatoare, a sensibilității și a gustului pentru frumos;
- Realizarea unor lucrări originale prin folosirea metodei interactive de grup;
- Educarea voinței, a atenției, a spiritului de ordine și disciplină, a spiritului critic și autocritic;
- dezvoltarea capacității de exprimare plastică liberă, spontană;
- Formarea unui comportament civic precum și a deprinderii de ocrotire a mediului înconjurător.

Materialele folosite

În afară de suportul obișnuit hârtie, carton, sticlă, faianță, material textil, putem folosi și altele, cum ar fi:

▪ cartoful, morcovul, dopul de plută pentru confecționarea ștampilelor (formele spontane obținute cu ștampile pot fi completate cu pensula: ex. „Pădurea de brazi”, „Motive florale”

▪ clorul – pentru tehnica decolorării „Flori de gheață”, „Peisaj de iarnă”, Ghiocel”.

▪ ceara – pentru tehnica tratării cu ceară – Elementul surpriză se obține folosind o lumânare aprinsă care se ține aplecată astfel încât din ea să se prelingă pe hârtie picături de ceară topită. Copiii colorează cu pensula toată suprafața hârtiei în culorile dorite și rămân uimiți la apariția petelor ivite.

▪ Griș, nisip, orez, mălai – pentru tehnica tratării suprafețelor: Ex. „Fructe”, „Omul de zăpadă”, Podoabe pentru pomul de Crăciun”

▪ Spumă de ras și tempera – Folosind aceste materiale am realizat împreună cu grupa de copii pictura cu tema: „Pomul în anotimpul toamna”. Ei au trasat diferite linii cu degetul înmuiat în amestecul de spumă colorată cu tempera pe faianță. O coală albă de hârtie a fost așezată deasupra lucrării, au presat-o iar apoi au ridicat-o.

Tehnici folosite

1. Tehnica culorilor umede
2. Tehnica folosirii temperei sau a guașei
3. Tehnica formelor spontane prin suflare
4. Tehnica formelor spontane prin scurgere
5. Tehnica formelor spontane prin stropire
6. Tehnica formelor spontane prin pliere
7. Tehnica șabloanelor aplicate
8. Tehnica formelor spontane prin compresarea firelor
9. Tehnica formelor spontane prin imprimare - dactilopictura.
10. Tehnica imprimării prin rularea materialului textil
11. Tehnica formelor spontane prin ștampilare
12. Desenul în creion, cu creioane colorate, cu carioca, cu pic.

Metodele folosite în timpul acțiunilor educative din cadrul proiectului au fost cele clasice: demonstrația (tehnicilor de lucru), explicația, exercițiul, conversația; dar și metode active de grup:

1. Braistormingul, folosit în evaluarea lucrărilor
2. Ciorchinele
3. Turul galeriei

Rezultate obținute:

- În cadrul grădiniței și a sălii de grupă am organizat expoziții cu lucrări ale copiilor.
- Cu ocazia zilei de 8 Martie am organizat o expoziție cu vânzare a lucrărilor realizate de copii, iar cu banii obținuți am cumpărat flori și pomi pe care să îi plantăm în curtea grădiniței.
- Am participat cu lucrările copiilor la concursul „Viața ca o zi de Florii” în care una din lucrări a obținut premiul I
- Am realizat albume cu lucrările copiilor în fiecare lună potrivit temelor
- din proiectul educațional

Concluzii

În urma derulării acestui proiect am constatat următoarele:

- Aplicarea lui a avut un aport considerabil în antrenarea copiilor pentru a manifesta interes și curiozitate pentru activitatea artistico-plastică;
- Înțelegerea de către părinți și copiii acestora a faptului că aptitudinile artistico-plastice descoperite trebuie exersate;
- Incurajarea copiilor pentru a exprima opinii și stări sufletești cu ajutorul desenului.

Bibliografie

1. Bocoș, Mușata – Cercetarea pedagogică. Suporturile teoretice și metodologice, Casa cărții de știință – Cluj-Napoca;
2. Davido, Rosaline – Descoperiți-vă copilul prin desene, ed. Image, 1998;
3. Glava, Adina – Introducere în pedagogia preșcolară, editura Dacia educațional, Cluj-Napoca, 2002;
4. Ionescu, Miron – Demersuri creative în predare și învățare, editura Presa Universitară Clujeană, 2000;
5. Stan, Cristian – Teoria educației. Actualitate și perspective, editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001;
6. Zaica, Dorel – Experimentul Zaica, ed. Meridiane, București, 2000

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ A COPIILOR

**Prof. Crăciun Lavinia-Simona
Șc. Coțofeni, Dolj**

„Un mediu sănătos, o viață sănătoasă”

În ultimele trei decenii degradarea continuă a mediului înconjurător reprezintă o problemă majoră a civilizației datorate intervenției omului în natură. Civilizația umană are un rol foarte important în evoluția ecosistemelor de pe planetă, dar datorită inconștienței omul nu realizează dimensiunea pericolului.

Ținând cont de acest aspect este necesară educarea oamenilor, în special a tinerei generații, în vederea însușirii unei concepții ecologice unitare. Educația ecologică a devenit tot mai necesară acum când influența omului asupra naturii înregistrează o puternică creștere prin dezvoltarea vertiginoasă a tehnicii. Pornind de la studiul impactului activităților umane asupra mediului înconjurător, copiii trebuie să fie învățați să înțeleagă, să iubească și să protejeze natura, urmărind în același timp formarea unor deprinderi ecologice și dezvoltarea unei atitudini ecologice față de mediul înconjurător.

Este importantă cunoașterea influenței factorilor de mediu asupra dezvoltării omului, dar în același timp este necesar să se asigure condiții de viață și activitate care să permită evoluția normală a acestuia. Aceste norme

trebuie transmise copiilor, pentru ca și ei să înțeleagă și să conștientizeze importanța protejării și conservării mediului în scopul asigurării sănătății proprii.

Pentru o implicare cât mai activă a copiilor în a-și exprima sentimentele și soluțiile ce se impun pentru protejarea mediului, ideile acestora au fost exprimate prin intermediul picturii.

Pictura reprezintă modalitatea de stimulare a creativității, dezvoltarea abilităților manuale și de comunicare ale copiilor. Pictura dezvoltă cât mai ingenios personalitatea copilului permițând imaginației și talentului fiecăruia să se manifeste liber.

În cadrul proiectului „Ecopictura” copiii au avut ocazia de a pune în practică diverse tehnici: desen, tempera, acuarelă, modelaj, colaj, în funcție de tema propusă. Metodele de lucru abordate au fost euristice, încercând să formeze o atmosferă de creație, deconectare, de exprimare liberă a sentimentelor și ideilor. Pe parcursul proiectului pictura a câștigat noi valențe, iar capacitatea de creație atât de necesară în orice domeniu al vieții este condusă spre armonie și frumusețe.

Odată cu derularea proiectului, elevii și-au format o atitudine activă și protectivă față de mediu, și-au dezvoltat o conduită ecologică, au cunoscut și aplicat norme și reguli de comportare ecologice. Pe parcursul proiectului elevii și-au însușit noțiunea de mediu înconjurător, au identificat activitățile omului care duc la degradarea mediului înconjurător precum și activitățile benefice ale omului asupra mediului înconjurător, au formulat mesaje pentru a-i îndemna pe oameni să păstreze mediul înconjurător. Elevii au dat dovadă de interes în toată perioada desfășurării proiectului și au participat la toate activitățile dedicate protejării mediului: Ziua Mondială a Animalelor, Ziua Internațională a Alimentației, Ziua Mondială a Drepturilor Omului, Ziua Mondială a Apei, Ziua Mondială a Sănătății, Ziua Pământului.

CREATIVITATEA – APTITUDINE SPECIALĂ DEZVOLTATĂ ÎN TIMPUL LUCRULUI CU COPIII PREȘCOLARI

*Inst. Vasilica Macovei
Gr. O.N. „Licurici”, Ovidiu, Constanța*

În lucrarea de față am urmărit descrierea creativității ca aptitudine specială dezvoltată în timpul lucrului cu copiii preșcolari. Astfel, am dezbătut pe larg tema din punct de vedere teoretic, mai apoi am exemplificat cu o serie de jocuri populare aplicabile la nivelul vârstei preșcolarului mare (5-7 ani).

Aptitudinile reprezintă un complex de procese și însușiri psihice individuale, structurate într-un mod original, care permite efectuarea cu succes a anumitor activități.

Grupa pregătitoare pentru școală are la bază o strategie și conținuturi care nu copiază modelele școlare.

Strategiile adoptate pentru educația copiilor de 5-7 ani promovează un alt sistem decât cel de până acum. Este vorba despre o educație individualizată, cu accentuate valențe formative, în funcție de ritmul propriu de dezvoltare al fiecărui copil, de cerințele, capacitățile și nevoile sale.

Asigurarea succesului la învățătură al copiilor în funcție de potențialul lor biologic și psihic, pe de-o parte și depășirea eșecului pe de altă parte, se prezintă ca obiective educaționale de mare complexitate la etapa actuală de dezvoltare a teoriei și practicii pedagogice.

Eficiența preșcolarului mare depinde nu numai de capacitatea de asimilare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor, dar și de anumite trăsături de personalitate, în particular de imaginația lui. Fără de imaginație este imposibilă acumularea acelorași cunoștințe, priceperi și deprinderi, este cu neputință formarea personalității în ansamblu a preșcolarului mare.

Arta plastică este strâns legată de științe, de biologie, anatomie, pedagogie, psihologie, matematică. Rolul artei plastice în dezvoltarea personalității dezvoltă perceperea eu-lui, auzului, văzului, gustului estetic. Formăm un volum de cunoștințe, cum să la aplice în practică, creând, formând aptitudini, interese față de arta plastică.

Creativitatea include memoria, imaginația, aplică toate cunoștințele, combină cunoștințele, este producerea a ceva special, irepetabil, unical. Creativitatea este lucrul creierului și este o structură specifică pentru psihicul omului.

Elementele esențiale prin care se poate constata existența creativității sunt: flexibilitatea, noutatea și originalitatea, fluența, senzitivitatea (senzitivitatea senzorială), ingeniozitatea, expresivitatea.

În afară de faptul că este o capacitate și aptitudine (dispoziție) personalității, a intelectului, este în același timp, un produs și un proces. Este un produs pentru că se dobândește ca realitate de a realiza ceva nou (idee, teorie, model, metodă, tehnologie etc.) prin activitate, prin experiență, necesitând foarte multă muncă.

NATURA- IZVOR DE INSPIRAȚIE ÎN LIMBAJUL PLASTIC

*Ed.: Mardare Ioana
Grădinița nr. 10,,Tom și Jerry”*

*„Copiii învață bunătatea de la natură, iar răutatea de la oameni”
(N. Iorga)*

Mediul înconjurător în care copiii își desfășoară activitatea constituie un prilej permanent de influențare asupra acestuia, dă copiilor posibilitatea de a veni în contact cu ceva nou pentru ei, le stârnește curiozitatea și dorința de a-l cunoaște. Natura constituie un cadru necesar evoluției ulterioare a copilului, prin condițiile materiale și culturale pe care le oferă, dar și principala sursă de inspirație care stă la baza procesului de cunoaștere a realității. Din această cauză cunoașterea mediului înconjurător este o problemă importantă a educației multilaterale a copiilor de vârstă preșcolară și implicit o sarcină de bază a procesului instructiv-educativ în grădinița de copii, contribuie, mai ales, la dezvoltarea intelectuală a copilului.

Sarcina noastră, a educatoarelor, este să antrenăm copilul în cunoașterea relației obiective, să-i îmbogățim cunoștințele cu informații noi despre lume și viață, să-i dezvoltăm activitatea senzorială care stă la baza percepției concrete a obiectelor și a fenomenelor, a activității cognitive în general. În acest scop, este necesar ca preșcolarii să fie ajutați să pătrundă în legitatea naturală prin observări și experiențe elementare, care să le ofere posibilitatea de sesizare și de înțelegere a materialității și dezvoltării fenomenelor, a interdependenței și cauzalității, dezvoltându-le astfel gândirea cauzală, spiritul de observație, capacitatea de asimilare conștientă și activă a cunoștințelor.

Activitățile de cunoaștere, indiferent de forma în care se desfășoară: observări, povestiri, lecturi după imagini, au un rol determinant în îmbogățirea cunoștințelor artistico-plastice. Plimbările, excursiile prin cartier sau oraș constituie o sursă impresionantă de îmbogățire a conținutului desenelor copiilor. Ele creează ocazii prielnice pentru îmbogățirea conținutului percepției estetice și pentru adâncirea și lărgirea sferei cunoașterii. Orice activitate prin care copilul intră în contact direct cu lumea înconjurătoare aduc beneficii atât în plan cognitiv, cât și în cel afectiv. Așadar, în cele mai multe cazuri, cele două planuri se întrepătrund și se influențează reciproc în activitatea preșcolară.

Pentru a le dezvolta spiritul de observație le-am dat posibilitatea copiilor să perceapă mediul înconjurător prin cât mai multe simțuri. Astfel, ei au văzut obiectele, le-au atins, le-au pipăit, le-au mirosit, exprimând verbal ceea ce au perceput. De pildă, cu ocazia numeroaselor vizite la Complexul Muzeal de Științele Naturii, copiii au observat coloritul frunzelor, al florilor, al peștilor, al păsărilor, diversitatea lor în toate anotimpurile anului. În cadrul activităților plastice copiii au realizat lucrări ca: „Copacul toamna”, „Iarbă și flori”, „Frunze ruginii” (pata de culoare), „Livada cu meri”, „Flori multicolore”, „Covor de frunze” (tehnica ștampilei), „Acvariul”, „Copaci înfloriți”, „Fulgi de nea”, „Rândunica”, „Strugurele” (dactilopictură).

În plimbările de pe Faleza Dunării copiii au observat mijloace de transport pe apă, valurile Dunării, pescărușii, flora de pe malul apei. Toate cunoștințele acumulate în activitățile desfășurate s-au materializat în lucrări de pictură, desen, colaje. Fantezia copiilor nu a avut limită! Copiii au realizat lucrări cu tema: „Pescărușul” (colaj cu șervețele), „Valurile Dunării” (linia și pata picturală).

Tehnicile de lucru folosite la nivel preșcolar sunt acele elemente de noutate care, introduse progresiv, stârnesc interesul și curiozitatea față de activitățile plastice.

Talentul copiilor a fost valorificat prin obținerea de diplome pentru participarea la concursul „Colorăm și învățăm”, la expozițiile organizate de Complexul Muzeal de Științele Naturii- Galați: „Fruite și semințe-roadele pământului” și „Vis de iarnă”.

Reușind să se afirme în cadrul activităților plastice, copiii timizi și cei mai puțin activi capătă curaj și încredere în forțele proprii ceea ce poate conduce la obținerea de rezultate pozitive și în cadrul altor activități.

ROLUL ȘI IMPORTANȚA EDUCAȚIEI ARTISTICO- PLASTICE LA PREȘCOLARI

Matache Mădălina
G. P. P. Nr. 9, Buzău

Prin diversitatea materialului folosit, a coloritului, a multiplelor posibilități de îmbinare și combinare se dezvoltă nu numai abilitățile practice și artistico- plastice ale copiilor, dar și gândirea creativă, imaginația și simțul estetic. Materialele puse la îndemâna copiilor le satisfac nevoia de cunoaștere, de exprimare. Imaginația lor inventează, construiește, creează lucruri noi, răspunzând intereselor și nevoilor copilului de a acționa, ceea ce implică organizare, meditație, căutarea mijloacelor, a procedeele de lucru, gândire, selecție. Reușita copilului în lucrările sale este un succes cu atât mai prețios, cu cât a fost obținut mai greu. Mândria copilului de a crea este un sentiment tonic, care educă voința și cultivă încrederea în forțele proprii.

Nu toată lumea cunoaște cât de grea și cât de multe presupune munca educatoarei. Educatoarea este persoana care descoperă în fiecare copil anumite aptitudini și afinități pentru un anumit domeniu. Deși mici, fără deprinderi formate, preșcolarii pot manifesta preferințe. Este foarte important ca adulții să susțină aceste preferințe și să le încurajeze. Chiar de la grupa mijlocie când copilul are deprinderea formată de a ține creionul și pensula în mână, se pot descoperi copii cu înclinații spre desen, pictură. Acest lucru se poate observa prin preocuparea lor de a petrece mai mult timp colorând sau pictând, și fără să conștientizeze întotdeauna respectând așezarea în pagină, proporțiile. Ei nu știu dacă au sau nu talent de a picta sau colora, știu doar că le place să facă acest lucru.

Este cunoscută importanța desenului și a picturii în vederea pregătirii copilului pentru scris, cu scopul de a stimula interesul copiilor, de a trezi emoții estetice, de a le dezvolta gustul pentru frumos, culoare, armonie compoziție, simetrie, spiritul de ordine și acuratețe.

Capacitățile creative se formează la copii prin intermediul metodelor problematice de instruire. Copiii rezolvând diferite sarcini cu caracter de problemă își dezvoltă așa capacități creative ca: folosirea unor științe, priceperi și deprinderi în situații netipice, stabilirea unor noi funcții ale obiectelor, găsirea unor căi de rezolvare a exercițiilor.

Formăm și dezvoltăm capacități creative pentru ca preșcolarul să fie apt, să fie participant activ al dezvoltării societății. Cunoștințele cât și priceperile și deprinderile nu permit ca un copil să se dezvolte-n mod deplin din punct de vedere creativ. Iată de ce e necesar de a forma și de a dezvolta la personalitatea copilului capacitățile creative.

În cadrul proiectului « Ecopictura », am încercat să implic mai mulți copii, cu atât mai mult cu cât ei sunt grupă pregătitoare. Cunoscându-mi grupa, am implicat copiii care manifestă într- adevăr interes pentru pictură.

Deși în cadrul activității de pictură, se insistă asupra petei de culoare, asupra instrumentelor de lucru folosite, totuși se poate observa și valoarea educativă a acestei activități, deoarece punctul de plecare constă întotdeauna într-o discuție pe diferite teme. Copiii, fiind grupă pregătitoare au înțeles că există un calendar al ecologiștilor și în fiecare lună se întâmplă un eveniment deosebit. Ei au înțeles că în fiecare lună sărbătorim ziua cuiva, nu neapărat a unei persoane.

Întotdeauna am purtat o mică discuție despre tema respectivă și fiecare a explicat cum vede și înțelege acel eveniment, ce este bine și ce este rău. Au fost foarte atrași în special de evenimentele în care se îndeamnă pentru ocrotirea păsărilor, a animalelor, printre care ei deja își au prieteni. Lucrările au fost expuse mereu pentru a fi vizualizate și de către părinți și ceilalți copii. În felul acesta, chiar și copiii care nu participau la realizarea picturilor puteau afla ce se sărbătorește în luna respectivă. Este dificil că din cauza distanței și a numărului foarte mare de participanți nu se poate organiza o întrunire nu neapărat între cadrele didactice, ci chiar între copii, și ei să-și prezinte și să-și susțină lucrarea cu stângăcia și emoțiile lor.

Pe viitor, fiecare educatoare ar fi indicat să-și noteze pentru fiecare temă impresiile și părerile copiilor, pentru a observa către ce sunt interesați, ce îi sensibilizează mai mult. În funcție de culorile care predomină în lucrările lor, de temele pentru care manifestă interes, putem realiza o caracterizare a fiecărui participant, caracterizare de care părinții trebuie să aibă cunoștință.

Proiectul este foarte eficient în desfășurarea procesului instructiv-educativ, te ajută să descoperi talente, să modelezi personalități, să previi anumite comportamente negative. Proiectul este eficient nu numai pentru a cunoaște și educa copilul, ci este util și cadrului didactic, deoarece am învățat multe despre calendarul ecologistului. În ceea ce mă privește, nici nu știam că fiecare lună este specială cu privire la lupta pentru ocrotirea vieții și a vegetației ce ne înconjoară. Existând atâtea evenimente, mi-am dat seama cât de importanți suntem noi, oamenii și câte lucruri depind de noi.

Bibliografie:

Boca Miron Elena, Pocol Maria, Ciupe Ancuța, Activități artistico-plastice în preprimar, Ed. Eurodidact, 2005.

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI PLASTICE ÎN FORMAREA GUSTULUI ARTISTIC AL PREȘCOLARILOR

Mateiță Dumitra
Gr. Nr. 38, Craiova

Lumea e colorată! O lume fără culori n-ar fi numai tristă, ci ar părea moartă. Ți dai seama gândindu-te doar la marea deosebire între o zi de vară însorită, scăldată în cerul albastru și smălțuită cu flori și o zi de toamnă târzie - ploioasă, mohorâtă – când totul e dominat de cenușiu.

Culorile au stat, în cea mai mare măsură, la baza cunoașterii lumii de către oameni. Unii învățați au dovedit chiar, că omul percepe mai întâi culoarea, apoi forma obiectelor.

Există o lume interioară, subiectivă, trăită a culorilor, la fel cum există lumea lor obiectivă, exterioară.

Totodată, un mediu ambiant monoton și rece din punct de vedere artistic produce o creștere a tensiunii nervoase, o stare de iritare permanentă și inactivism, în timp ce utilizarea cu discernământ a culorilor tonifică, echilibrează și activează comportamentul uman.

În procesul de predare-învățare, culorile influențează pozitiv percepția, atenția și memoria, sporind gradul de înțelegere și asimilare. Utilizarea unui câmp cromatic variat sporește randamentul activității intelectuale și influențează conduita umană prin declanșarea de trăiri afective pozitive.

Culoarea aduce bucurie sau întristează, vindecă răni sufletești, depresii, dezvoltă inteligența și imaginația, asigură un randament superior în muncă, înlătură oboseala și creează o bună dispoziție. Cu ajutorul culorilor putem să ne cunoaștem mai bine personalitatea.

În lucrarea „Despre spiritualitate în artă și mai ales în pictură”, Vas Kandisky afirmă că emoția pe care culoarea o exercită asupra sufletului este cu atât mai puternică cu cât mai cultivat este spiritul omului asupra căruia se exercită culoarea”.

Copilul, beneficiarul de artă, omul de mâine, capătă „gramatica limbajului pe care-o utilizează în înțelegerea artei sau, poate în crearea ei iar animatorul și mentorul acestei achiziții este fiecare dascăl. Pentru aceasta noi trebuie să stăpânim foarte bine, pe lângă matematică, limba română și alte discipline fundamentale, gramatica artei plastice. Avem menirea ca pe lângă înzestrarea copiilor cu noțiunile și cunoștințele fundamentale ale științei, să facem înțelese mesajele artistice, să „cultivăm spiritul”, gustul, simțul estetic.

Ora de educație plastică este prilejul copilului de a învăța această „gramatică a artei”, cu părțile ei: morfologia și sintaxa. Este prilejul de a învăța limbajul specific artei cu elementele lui de bază: punctul, linia, culoarea, forma, compoziția.

Constatând ce importanță deosebită are cromatica, culoarea în mediul ambiant și viață, m-am oprit asupra acestui element al limbajului plastic pentru a-l aprofunda. Noțiunile de cromatologie nu pot fi prezentate copiilor decât ținând seama de particularitățile lui de vârstă. Aceste noțiuni trebuie făcute accesibile prin explicare, exemplificare cu ajutorul unor modele și, firește, prin exercițiu. Modelele sunt planșele didactice, reproduceri de artă, lucrări ale unor elevi și, de multe ori, chiar propriile lucrări.

Ca „animator” al orei de educație plastică, educatoarea trebuie să stăpânească foarte bine problemele pe care le abordează la oră, să știe mai mult decât îi spune copilului, pentru a ști să-l îndrume la momentul oportun astfel încât toți copiii să poată ajunge la înțelegerea noțiunilor și aplicarea lor în lucrări. Chiar dacă nu se va teoretiza prea mult preșcolarului modalitatea de armonizare a culorilor, atunci când îl urmărește la lucru,

educatoarea intervine cu sugestii, soluții pentru rezolvarea unui contrast sau atingerea unei probleme propuse pentru lucru. Iată de ce, consider că noi, îndrumătorii pe calea cunoașterii avem datoria de a stăpâni limpede și prolematica „gramaticii educației prin limbajul artei”.

Practica didactică a arătat că nu este suficient să-i faci pe copii să observe anumite aspecte frumoase din natura sau viață, că nu este de ajuns să se prezinte în fața lor lucrări artistice, ci trebuie urmărită dobândirea de către copii a unor aspecte esențiale ale cunoașterii plastice.

Copilul preșcolar lucrează cu mare plăcere cu creioane colorate, acuarele sau tempera, desenează spontan din pornirea lui firească. Chiar și acele „mâzgălituri” sunt de fapt, primele manifestări plastice ale copilului.

Activitatea de redare grafică a obiectelor este bine să se continue cu exerciții de preparare a culorilor, de combinare a lor, după preferința fiecăruia, după care să se treacă la desfășurarea unor activități de pictură cu teme propuse de educatoare sau chiar de către copii.

Aceste modalități de lucru le folosim pentru a stimula imaginația. Lucrând nestingheriți, copiii reflectă, în picturile lor, obiecte și fenomene din realitatea înconjurătoare, iar motivarea lucrărilor ne permite să ne dăm seama de bogăția sau de sărăcia imaginației lor, de volumul cunoștințelor pe care-l posedă, de însușirea unor procedee simple de tehnică plastică.

În organizarea acțiunii educative, cu caracter de „antrenament educativ” este indicat să sugerăm copiilor teme cât mai variate, în scopul exersării flexibilității, originalității.

Activitatea artistico-plastică a copilului poate păstra un nivel calitativ scăzut dacă nu este îndrumată permanent. Există o diferență între desenul unui copil a cărui activitate plastică a început în grădiniță din grupa mică și a unui copil a cărui activitate plastică nu s-a bucurat de îndrumare sistematică de la aceeași vârstă.

În concluzie, culoarea percepută în anumite limite, rămâne în mintea copilului ca o componentă a imaginii, are rol însemnat în stimularea activității, în realizarea unor lucrări originale.

Desenul copiilor reflectă gradul de dezvoltare a inteligenței lor, el este o formă de reflectare afectivă.

ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI

Ed. Năstase Vasilica

Gr. P.N. Nr.14 Buzău

Din multitudinea mijloacelor și metodelor folosite în învățământul preșcolar pentru a crea condiții optime în vederea dezvoltării personalității copilului, am pus accentul pe educația artistico-plastică deoarece am considerat că temele desfășurate în acest domeniu sunt cele care lasă fiecărui copil independența în a se exprima liber, oferind și posibilitatea de a face educație ecologică fără ca preșcolarii să se simtă îngrădiți de respectarea unor reguli stricte.

Încă din primele zile de școală, în perioada evaluării inițiale, am planificat mai multe teste pentru a descoperi copiii cu înclinații și aptitudini pentru desen sau pictură, precum și nivelul acestor aptitudini. „Desenează un copil, o casă „Desenează un pom, o floare „Desenează tot ce știi „sunt teme care ne spun dacă un copil știe să țină creionul în mână, poate să-și coordoneze mișcările mâinii pentru a obține imaginea dorită, dacă se gândește la temă și aplică cunoștințele acumulate prin experiența proprie, dacă are imaginație sau dacă este atent. Așa am constatat că unii redau doar imaginea sugerată, în timp ce alții adaugă diferite elemente-pământ, soare, nori, păsări-în funcție de reprezentările pe care le au despre mediul înconjurător.

Este foarte important să realizăm activități prin care copiii să aibă contact direct cu natura, cu oamenii și cu activitatea acestora. De aceea, fiecare plimbare sau excursie trebuie valorificată îndemnând copiii să observe cât de variate sunt formele copacilor, ale frunzelor și florilor și cât de diferite sunt culorile acestora, chiar dacă le denumim cu aceeași noțiune-verde, albastru, roșu. Sub îndrumarea mea, copiii au observat că unele lucruri sunt mai mult sau mai puțin verzi, mai albastre sau mai puțin albastre. Le-am explicat că vor putea obține și ei asemenea „nuanțe, dacă vor amesteca în culoarea de bază, alb, negru sau galben. Mai târziu, în clasă, copii au observat că albul „luminează,, negrul,, întunecă,, iar galbenul,, încălzește,,

Următorul pas a fost acela de a forma deprinderi de denumire și mănuire a uneltelor și a spațiului de lucru, asigurându-i că, în final, ei sunt cei care vor decide cum să realizeze lucrarea. Am exersat aceste deprinderi în teme ca „Ploaia,, „Șine de tren,, Valurile mării,,

De asemenea, organizând vizite la expoziții de pictură sau artă populară, prezentând tablouri ale pictorilor cunoscuți dar și lucrări ale copiilor din generațiile anterioare, am reușit să le trezesc curiozitatea, interesul și dorința de a încerca și ei să realizeze lucruri deosebite.

Oferind copiilor materialele și informațiile adecvate, realizând o atmosferă care să îndemne la creație-fond muzical, lucrul în mijlocul naturii, stabilind obiective clare și recompense pentru lucrările cele mai reușite, încurajându-i pe cei ce aveau nevoie și lucrând cu grupuri mici sau individual, fără a le îngrădi imaginația dar lăsându-i să se exprime liber, am reușit să formez aptitudini și interese pentru acest gen de activitate și chiar să dezvolt pasiune pentru desen sau pictură.

Dar nu numai aptitudinile artistice și creative se dezvoltă ci și gândirea, memoria, voința și atenția, răbdarea și îndemânarea, spiritul de observație, independența în gândire și acțiune, precum și dragostea față de muncă. De asemenea, copiii realizează corespondențe între obiectele de limbaj plastic și obiectele și lucrurile din mediul înconjurător.

În funcție de tema propusă am folosit și diferite metode și procedee de realizare-dactilopictura, pete de culoare, pictura cu spuma de ras și tempera, pictura cu mănunchiuri de fire textile sau fân, pictura cu lipici transparent peste care se aplică griș, zahăr, mălai, cafea, pictura cu pic pe cerneală. Am reușit astfel să realizez lucrări frumoase care au fost premiate la concursurile la care am participat.

Orice metodă am folosi, dacă formăm deprinderi corecte de folosire a uneltelor de lucru și încurajăm exprimarea liberă creând o atmosferă adecvată și stimulându-i pe copii, vom avea rezultate bune și, de ce nu, un viitor pictor și-ar putea aminti că în grădiniță a realizat primele lui,, opere de artă,,.

STIMULAREA RECEPTIVITĂȚII ESTETICE A PRESCOLARILOR PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE – REZUMAT

*Ed. Mitruta Neagoe
G.P.P. Ion Creanga – Slatina*

Educația estetică urmărește familiarizarea treptată a copilului cu frumosul din mediul înconjurător, formarea percepțiilor și gustului estetic, a deprinderilor artistice.

Nu toți copiii au aceeași sensibilitate față de însușirile estetice ale formelor și fenomenelor naturale și nu toți știu cum să se bucure în aceeași măsură de frumusețea lor; dar toți pot învăța să perceapă frumosul din natură cu ajutorul educatoarei.

Aceasta trebuie să organizeze cu copiii diferite acțiuni, cele mai multe cu caracter de joc, prin care să dezvolte sensibilitatea față de aspectele estetice și artistice ale mediului ambiant.

Alături de limbaj, de cântec, de dans, desenul și pictura sunt modalități de exprimare ale copilului, devenind funcție de comunicare și mijloc de reprezentare a realității înconjurătoare.

Experiența didactică arată ca activitățile artistico-plastice sunt foarte îndrăgite de copii și contribuie în mod real asupra formării preșcolarilor pe plan estetic, moral, afectiv, intelectual.

De altfel, educația artistico-plastică, prin limbajul artei, nu poate fi o materie de studiu cum sunt celea concepute ca serii de cunoștințe care sunt învățate ca atare (chiar dacă în forme active de genul problematizării, învățării prin descoperire, algoritmizării, modelării etc.), ci în spațiu de lucru prin excelență formativ.

Pictura pentru copil este cel mai propriu mijloc de exprimare și expansiune în domeniul fanteziei care-I oferă satisfacții stimulatoare, care îl conduc spre efortul de autodepășire.

Exprimarea artistică prin pictură este un veritabil proces de-a căruia copilul reflectă în modul cel mai personal, în funcție de individualitatea sa și capacitatea proprie de exprimare ceea ce receptează psihosenzorial din exteriorul ființei sale.

Dacă alte materii pot fi pe cât de stimulative, tot pe atât de bine și inhibitive pentru că nu pot decât separate sau cu exigențe diferite să abordeze aceste sarcini, educația prin artă le poate aborda concomitent și într-o înălțare logică.

NATURA DĂRUIEȘTE ȘI INSPIRĂ

*Nedelea Filoftia**Gr. P.P. Scheau-Bascov, Argeș*

“De când am descoperit, în forma problemelor mediului, că aceste baze ale vieții sunt și cele ale propriei noastre vieți, așa încât distrugerea lumii noastre devine o sinucidere indirectă, încercăm să salvăm ce mai poate fi salvat”. (K Meyer Abich)

Distrugerea pădurilor, eroziunea solului, dispariția unor specii, perforarea stratului de ozon, efectul de seră, eliminarea în atmosferă a substanțelor toxice și radioactive, munții de deșeuri, poluarea apei, solului, aerului și alimentelor, explozia demografică pătrund în conștiința noastră cu diverse prilejuri cu ajutorul mass-media.

Înainte relația cu natura era marcată de alte conținuturi ale conștiinței omului, de respect, acceptare și supunere. În conștiința actuală apar o mulțime de întrebări legate de găsirea unor răspunsuri la factorii care au dus la aceste modificări catastrofale în mediu; dacă știm prea puține despre noi și despre natură, ce schimbări de atitudine ar apărea dacă am ști suficient, dacă nu cumva suntem prea comozi pentru a lua măsurile necesare.

Constatăm că actualmente, mediul este într-o stare jalnică, de aceea statele trebuie să pună pe prim plan dreptul individului de a trăi într-un mediu sănătos, într-un mediu benefic dezvoltării normale fizice și psihice. Am ajuns la punctul culminant, la apogeu, când dacă continuăm cu poluările, situația va ieși de sub control, individul nu va mai fi în stare să-și realizeze dreptul fundamental la viață în mod natural. Se va ajunge la situația când mediul, prietenul de cândva al individului, va deveni cel mai mare dușman al lui.

După părerea unor oameni care studiază fenomenul, se evidențiază rezolvarea problemei din perspectiva responsabilității față de generațiile următoare. Astfel, Bimbacher nu consideră posibilă o reorientare totală a eticii, ci doar noi forme de aplicare practică a principiilor morale deja existente.

Soluțiile în ceea ce privește criza ecologică și angajarea individului în protecția mediului nu se regăsesc, decât în subsidiar, în măsurile legate de tehnologiile poluante, ci, într-o mult mai mare măsură, în mentalitatea și comportamentul acestuia (mai bine-zis, în schimbarea acestora).

Pe scurt, criza ecologică este o criză rezultată dintr-un comportament și o mentalitate neadecvate.

Copiii contemporani, cetățeni ai secolului XXI trebuie să asimileze moștenirea științifică ecologică, cartea naturii, experiența ecologică a tuturor popoarelor. Educația ecologică trebuie să fie un proces care ar continua pe parcursul întregii vieți, având drept scop prezentarea datelor, a corelațiilor, valorilor, problemelor și soluțiilor, toate acestea fiind raportate la ecologie, la relațiile om și mediu.

Preocupările noastre actuale asupra implicațiilor activităților omului asupra naturii de-a lungul existenței sale se răsfrâng acum și asupra copiilor noștri care au devenit martori oculari ai tuturor acestor transformări. Toate aspectele noi stârnesc curiozitatea pe care o manifestă prin multitudinea de întrebări pe care le pun. Noi adulții (părinți, educatori, mass-media, instituții) prin răspunsurile pe care le dăm copiilor trebuie să-i conducem spre a înțelege relațiile dintre fenomene, cauzele care le produc și efectul acestora. Nu cunoștințele dobândite în activitățile curriculare contribuie la educația ecologică, ci atitudinea pe care trebuie s-o aibă față de natură. Trebuie sădit în conștiința copiilor că tot ceea ce ne înconjoară este viu, că toate se află într-o strânsă interdependență, că nimic nu este întâmplător și de aceea orice om trebuie să cunoască universul lumii vii, dar să-și educe respectul și responsabilitatea, chiar și empatia față de tot ceea ce ne înconjoară.

Copiii vor înțelege că planeta nu aparține numai lor, ci și celor care vor veni, generații după generații, astfel încât să păstrăm nemurirea ei și a tot ce este viu. Sentimentele copilului față de natură să fie de respect și grijă, având în permanență convingerea că oamenii sunt parte integrantă din natură și nicidecum superiori acesteia.

Activitățile desfășurate în grădiniță prin formă și conținut, trebuie să-i facă să înțeleagă că acțiunea de protecție a mediului nu este ușoară, că schimbarea mentalităților indivizilor este dificilă. De aceea este necesar ca educația fiecărui om în acest sens să fie începută de timpuriu, altfel orice demers este supus eșecului.

Modalitățile de organizare a activităților de educație ecologică, conform managementului clasei, oferă libertatea de desfășurare a acestora, atât ca opționale cât și ca activități integrate tuturor domeniilor de activitate din grădiniță, cât și în conformitate cu posibilitățile copiilor.

Studiile au arătat că educația în probleme de mediu accentuează dorința de implicare în protecția mediului. Această educație trebuie să prezinte acțiuni individuale dăunătoare pentru mediu, deci factorii poluanți trebuie scoși din sfera abstractului și concretizați. De asemenea, programul de educație ecologică trebuie adaptat la mediul în care cei care învață își trăiesc viața, la problemele din comunitatea lor.

Bibliografie

1. Trinks Jurgen – Philosophie, 1992
2. Meyer Abich – Wege zum Frieden mit der Natur, 1986
3. Berca Mihai – Ecologie și protecția mediului, Ed. Ceres, București, 2000
4. Ionescu Al. – Ecologie și societate, Ed. Ceres, București, 1991
5. Revista "Învățământul preșcolar", nr. 1 / 2007

PICTURA CU MESAJ PRO – NATURĂ

Înv. Nița Valerica

Școala cu clasele I-VIII Tătărani, Dâmbovița

„Ecopictura”, din punct de vedere gramatical, este un cuvânt nou, rezultat din contopirea a două cuvinte: ecologie și pictură. Pentru noi este denumirea acestui proiect educațional interesant, care a declanșat desfășurarea unor activități extrașcolare destinate copiilor din învățământul preșcolar și elevilor din învățământul primar, în multe unități școlare. Pornind de la conținutul celor două cuvinte, s-ar părea că alăturarea lor nu ar avea sens. Potrivit specialiștilor din acest domeniu, ecologia este știința studierii habitatului. Este o știință biologică ce are ca obiect de studiu conexiunile ce apar între organisme și mediul lor de viață, precum și productivitatea sistemelor biologice. „Ecologia este știința luptei pentru existență” (Greg Cooper). Așadar, ecopictura ar însemna o pictură cu mesaj pro- natură.

Omul și natura au fost de la începuturi nedespărțiți. Din natură omul și-a procurat hrana, la început, mai apoi veșmintele, adăposturile, materialele de construcție, energiile de tot felul, etc. Urmele lăsate de primii oameni în bezna peșterilor sunt desene în care apar viețuitoare, plante sau animale. La vremea aceea, mediul în care trăia era pentru om ceva ostil și necunoscut, iar el, omul, a încercat să-l umanizeze prin artă. Tot de la natură omul a învățat să cânte, a cunoscut culorile, a descoperit frumosul prezent la tot pasul într-un mediu nebrutalizat. Portul popular păstrat din moși-strămoși cuprinde straie pe care frumusețea aplicațiilor fac dovada artei reale inspirate din frumusețile naturii de la noi. Spiritul uman trebuie sensibilizat prin artă la frumusețile naturii, la necesitatea de a-i conserva valorile eterne în beneficiul generațiilor de azi și de mâine. La rândul său, mediul înconjurător este sursă de educație estetică și artistică.

Educația în context școlar și extrașcolar reprezintă mijlocul cel mai puternic, capabil să ducă la ameliorare și schimbare. Educația pentru mediu trebuie începută de la vârsta copilăriei prin activități diverse, care să aibă caracter de joc. Activitățile artistico-plactice pot deveni excelente mijloace de educație ecologică. Marea varietate a plantelor, animalelor, formelor de relief, a mediilor de viață, a culorilor este o provocare continuă pentru ecologi și pentru artă totodată. Colaborarea artă-ecologie stabilită de omul preistoric se dovedește în prezent o reală soluție de educație ecologică.

Protejarea mediului înconjurător este un obiectiv major al lumii contemporane. Ecologia a devenit un domeniu global și se concentrează pe obligația morală a oamenilor față de mediu, față de sine, față de urmași. Intervenția brută a omului asupra naturii conduce spre dezastre. Conștientizarea necesității de a proteja patrimoniul natural nu poate fi realizată fără sensibilizarea spiritului. Artă poate fi liantul între om și natură. Copiii sunt atrași de culori și, având deplină libertate de exprimare, ei lucrează cu multă bucurie. Educatoarea, învățătorul au menirea de a-i însoți pe copii pe calea cunoașterii frumosului din natură, de a-i obișnui să nu treacă absenți pe lângă valorile frumosului din viața înconjurătoare. Frumusețile observate sunt apoi exprimate în lucrările plastice ale elevilor.

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului „Ecopictura” au avut tocmai darul de a dezvolta la copii capacitatea de a percepe, de a reprezenta și de a trăi frumosul din natură. Ei au dobândit, la nivelul lor de înțelegere, o serie de achiziții legate de natură, de importanța unui mediu nepoluat pentru viața omului de azi și de mâine. L-i s-au deschis ochii și au cunoscut frumuseți pe care nu le-au văzut până acum cu toate că au trecut de multe ori pe lângă ele. Fiind puși în fața unor situații-problemă, și-au spus părerea și au emis judecăți pe cât de spontane pe atât de adevărate. Pornind de la frumosul observat în natură, au devenit ei creatori de frumos în lucrările pe care le-au realizat, îmbogățindu-si astfel paleta de procedee plastice sau aprofundând ceea ce au deprins la orele de educație plastică.

Elevii noștri au șansa de a veni în contact nemijlocit și permanent cu frumusețile naturii din zona de deal în care locuiesc. Ei au văzut o pădure, un râu, o luncă, un iaz, un deal, o livadă cu pomi înfloriți, un lan auriu de cereale, o poiană cu flori. De aceea, în multe activități, am pornit de la experiența lor și am constatat că mulți dintre ei, mai ales cei da clasa I, le văzuseră doar și atât. În cadrul orelor de cunoașterea mediului, de educație muzicală, educație plastică și, nu în ultimul rând, cu ocazia activităților desfășurate în cadrul proiectului „Ecopictura” am încercat ca elevii noștri nu doar să vadă ci să observe, să pună întrebări, să înțeleagă importanța elementelor de mediu care ne înconjoară cât și a celor cunoscute prin intermediul ilustrațiilor, al atlaselor, al albumelor. Cu prilejul ieșirilor în mijlocul naturii, elevii au fost mai atenți la bogata gamă de culori, nuanțe și tonuri ale acestora. Ei au observat că verdele frunzișului este altfel decât verdele firelor de iarbă, verdele primăverii e mai luminos decât verdele verii, albastrul întunecat al norilor de vară nu e totuna cu cenușiul norilor care aduc zăpada. Au fost de-a dreptul fericiti admirând îmbinarea măiastră de culori a unor flori, a penajului unor păsări. S-au minunat văzând aspectul pufos al norilor albi pe cerul senin de vară și s-au întrecut în a da nume formelor mișcătoare pe care le luau aceștia. Nu mai puțin încântați au fost când au privit ilustrațiile cu peisaje din Delta Dunării despre care unii nici nu auziseră.

Aceste activități erau urmate de realizarea de către elevi a unor desene prin care ei să se exprime plastic în deplină libertate. Potrivit temei din calendarul ecologic, ei propuneau anumite tehnici de lucru cu care se familiarizaseră la orele de educație plastică și pe care acum le consolidau. Pentru elevii noștri, copii de țară, orașul înseamnă construcții înalte tip bloc, dar și multă verdeață, pomi, flori, spații de joacă și mai puține mașini. Lucrările realizate cu prilejul „Zilei Mondiale a Meteorologiei” surprind diferite fenomene ale naturii, de la niște simpli nori pe un cer brăzdat de fulgere, la ploaie, furtună până la tornada pe care au văzut-o la televizor. Au folosit tonuri și nuanțe ale culorilor reci care, fuzionând pe suport foarte umed, sugerează răcoarea și umezeala din natură. La aceeași tehnică a acuarelelor pe suport umed au apelat și pentru lucrările de la tema „Ziua Mondială a Zonelor Umede”. Acestea se deosebesc de cele anterioare prin folosirea culorilor calde, luminoase care sugerează frumusețea acestor zone. Lucrarea „Ape poluate” se deosebește de celelalte prin ideea de secetă, căldură toridă din timpul verii pe care o sugerează autorul, un elev din clasa I. Întrebat de ce plantele lui sunt galbene și cerul roșcat, a răspuns: „În desenul meu e foarte cald și peștii au murit pentru că oamenii au aruncat în apă tot felul de lucruri”. Combinând acuarela cu colajul, el a lipit bucățele rupte de ziar și pungi de plastic peste apa turbure a unui râu. Aceeași combinație de tehnici au folosit-o elevii și în lucrarea „Legătura dintre păsări și arbori”. Peste un fond realizat în acuarelă, elevii au lipit forme rupte sau tăiate pentru a reda copacii și păsările. Au folosit hârtie colorată cu mai multe tonuri de verde, precizând că așa erau coroanele copacilor văzuți de ei. Petalele florilor, boabele de struguri au fost realizate de unii elevi prin dactilo-pictură. Pentru peisajele de iarnă, am îndrumat elevii cum să folosească desenul cu lumânarea, linia frântă și linia ondulată i-au ajutat pe elevii clasei a IV-a să redea forma vârfurilor semețe ale munților și colinele domoale.

Considerăm că prin activitățile desfășurate în cadrul acestui proiect am reușit să dezvoltăm acuitatea vizuală a elevilor noștri, să-i sensibilizăm în fața frumuseților naturii, să-i familiarizăm cu noțiuni de protecție a mediului și, în același timp, să le stimulăm înclinațiile, aptitudinile și talentele artistice în vederea dezvoltării capacităților de exprimare plastică încă de la această vârstă. Elevii au devenit mai atenți la ceea ce se află în jurul lor. Dacă la primele ieșiri în natură spuneau „pe aici am fost și eu cu tata”, „pe aici avem și noi o grădină”, acum se întrec să descopere noi frumuseți: „Uitați ce frumos colorate sunt aceste petale!” „frunzele acestea sunt de culoare verde-închis și celelalte sunt de un verde mai deschis” „stânjeneii aceștia au trei petale galbene și trei petale violet cu puncte galbene”. Întrebați fiind dacă ar fi de acord ca oamenii să sece iazul din zăvoi, au răspuns: „nu, pentru că n-ar mai avea de unde să bea apă vitele noastre” „nu, pentru că n-ar mai crește stânjeneii așa de frumos colorați și nici papura” „dacă n-ar fi iazul ar muri broscuțele” „n-ar mai fi libelulele cu aripile lor atât de fine”, etc.

Ceea ce s-a realizat prin aceste activități este doar un început bun. Atât educația ecologică cât și cea artistico-plastică nu se încheie aici. Pentru a face din artă un patrimoniu al tuturor și pentru a forma niște cetățeni europeni cu un comportament civic adecvat, cu deprinderi de ocrotire și înfrumusețare a mediului înconjurător, este nevoie de continuarea unor activități similare. „Dacă omul pierde grădinile, pădurile și cărările se va pierde pe sine însuși”. (J.R. Openheimer).

Bibliografie:

Mihail Aurora, Mohan Gheorghe -, „Biologie” (Manual pentru clasa a VIII-a), Editura All, 2005
Maria Ilieaia -, „Metodica predării desenului la clasele I – IV”, Editura Didactică și Pedagogică, 1981
Gavrilescu Geta, Mușat Claudia-Ilina – Proiect educațional „ECOPICTURA”, Craiova, 2007-2008

ARTA ȘI EDUCAȚIA PLASTICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

*Ed.: Maria Pop, Carmen Oprea
Grădinița cu P.P. nr. 1 Zalău*

*„ E o ființa și copacul,
Laleaua-i gingașă faptură,
O doare dacă vii spre dânsa
Cu ne-nțelegere și ură.*

*Prietena ne e natura,
Pădurea, cristaline ape,
Să o descoperim cu grija,
Să o iubim, să-i fim aproape.”*

Marcela Penes

Arta este o formă de cunoaștere prin intermediul imaginilor artistice și contribuie la lărgirea orizontului de cunoaștere, la perceperea cât mai completă și cuprinzătoare a realității. Imaginea artistică face apel la sentimentele copilului și antrenează activ latura afectivă a psihicului acestuia. Rolul artei este important în dezvoltarea imaginației creatoare și a gândirii.

Activitățile artistico-plactice desfășurate în grădinița exercită o influență benefică asupra formării personalității preșcolarului în plan estetic, moral, intelectual și afectiv. Tot ceea ce trăiește și cunoaște copilul va exprima în creațiile sale artistice. Pictura ca mijloc de realizare a acestor activități este acceptată cu plăcere de către copii, aceștia fiind atrași de culoare, de varietatea tehnicilor de lucru, de posibilitatea de a-și dovedi spontaneitatea, imaginația și fantezia. Depinde de noi, adulții din jurul acestora, cum reușim să îi sprijinim în demersul artistic, să îi stimulăm în aceasta direcție.

Educatoarele fac parte din categoria acelor factori educaționali care au misiunea de a orienta procesele dezvoltării psiho-fizice a copiilor către un curs ascendent în scopul valorificării superioare a potențialului lor nativ și pentru favorizarea mai bune integrări a acestora în societate. Pentru aceasta ele trebuie să fie în permanență atente la transformările ce se produc în organismul copiilor. Să le surprindă spontaneitatea, să le faciliteze manifestările favorabile și să împiedice manifestările nefavorabile.

Exersarea capacităților creatoare în procesul didactic.

Crearea unei ambiențe organizată încurajează copiii să exploreze, să aibă inițiativă și să creeze. Urmărim în permanență dezvoltarea copilului, furnizăm materiale în toate centrele de activitate, stabilim țeluri corespunzătoare pentru fiecare copil în parte. Planificăm teme care să răspundă intereselor copiilor, să respecte personalitatea fiecăruia, să le mențină trează curiozitatea și să stimuleze învățarea în cooperare. Experiența a demonstrat că orice copil posedă potențial creativ, iar creativitatea este educabilă.

Creativitatea artistică, din perspectiva pedagogică, are un câmp larg de manifestare alături de cea științifică sau tehnică. Manifestarea potențialului de creativitate trebuie să înceapă cu inițierea copilului în stăpânirea elementelor de limbaj plastic, cu dezvoltarea spiritului de observație, cu dezvoltarea imaginației și cu stimularea formelor de expresie potrivit disponibilităților de vârstă și de temperament ale copiilor.

Se știe că o componentă vitală a creativității o constituie însăși dorința de a crea, curiozitatea, necesitatea lăuntrică a afirmării, profunda angajare într-o activitate.

Pentru a dezvolta schemele compoziționale de organizare a spațiului plastic am organizat diverse exerciții de inițiere a copilului în compunerea spațiului plastic, a personajelor, a unor subiecte diverse din viața

copiilor, a naturii, a aspirațiilor lor reprezentate imaginativ. Am urmărit calitatea echilibrului lucrării, elementele de creativitate ale compoziției plastice pentru atragerea interesului celui care o privește, cât și pentru a stârni emoții intense.

Treptat după mai multe activități plastice în care am exersat copiii au reușit:

- să amplaseze elementele plastice figurative în spațiul plastic,, pe planuri“ de apropiere, mai departe sau cel mai departe;
- să traseze pe hârtie linia de orizont sau mijlocul paginii;
- să reprezinte elemente plastice respectând proporțiile;
- să ordoneze semne plastice (forme de linii curbe, spirale, oblice și a unor figuri în poziții de mișcare amplasate apropiat sau mai depărtat) ce sugerează mișcarea, distanța, obținând dinamica compozițiilor plastice;
- să construiască figuri umane cu ajutorul figurilor geometrice la început apoi pictate sau desenate de ei;
- să exerseze fondul compoziției urmărind echilibrul între detaliile de fond și elementele de compoziție (personaje, obiecte);

Desenele copiilor ne ajută să ne convingem de puterea de reprezentare grafică a cunoștințelor și trăirilor emoționale ale copiilor.

Dezvoltarea predispozițiilor creatoare la vârstele copilăriei este favorabilă începerii unui antrenament prin exerciții care să urmărească atingerea factorilor intelectuali ai creativității: flexibilitatea, fluiditatea, originalitatea sensibilitatea, intuiția etc., care se cer a fi aplicate în specificul centrului de interes,, Artă”.

Comportamente formate:

- Recunoașterea și denumirea culorilor și a nuanțelor în mediul de viață și în natură.
- Deprinderea folosirii unor tehnici simple de amestecare a culorilor în realizarea unor compoziții plastice.
- Folosirea adecvată a proprietăților culorilor (acuarele, tempera) grupele de culori, amestecul de culori.
- Alcătuirea de „ colecții” de obiecte decorative după criterii de culoare/ nuanță (pietricele colorate din natură și cele colorate de copii, mărgel, nasturi de diverse culori, forme și mărimi), de felicitări, șervețele vederi cu imagini din natură (la munte, la mare, ziua sau noaptea, soarele la răsărit sau la apus, cerul înnoțat sau senin, câmpii sau grădini cu flori).
- Realizarea „Albumului personal” de prezentare a lucrărilor utile pentru a amenaja o expoziție de ziua copilului și cu ocazia „Zilelor grădiniței”.

Pe parcursul derulării proiectului am folosit diferite tehnici de colorare: acoperirea suprafeței cu acuarele, amestecul culorilor, punctul, linia, forma. Spațiul plastic este un spațiu creat pe suprafața planșei cu ajutorul elementelor de limbaj plastic.

Realizarea elementelor de limbaj plastic este o modalitate de comunicare, o expresie a percepțiilor realității înconjurătoare, a stărilor emotive și a atitudinilor față de obiectele și ființele percepute. Rolul educatorului constă în încurajarea și coordonarea acestor activități pentru diversificarea mișcărilor mușchilor mici ai degetelor și ai mâinii în general, pentru dezvoltarea creativității și imaginației, pentru formarea și dezvoltarea deprinderilor de exprimare plastică.

Jocul în tehnici plastice specifice invită la activitate motrică manuală, la activitate vizuală perceptuală și la activitate mentală conexională. Actul de comunicare plastică folosit ca suport în identificarea semnului grafic, a silabei, a cuvântului și a mesajului tipărit sau grafiat va fi benefic în influențarea comportamentului comunicativ al copilului.

Bibliografie:

1. Mihaela Păiș Lăzărescu, Liliana Ezechil, Laborator preșcolar, Editura V&I Integral, București, 2001
2. Maria Boșneag, Educație plastică-ghid metodic pentru învățământul preșcolar, Editura Tehno Art, 2007
3. Georgeta Botez, Dana Solovăstru, Atlas cu elemente de limbaj plastic- îndrumător pentru educatoare, Editura Aramis, 2007
4. Marcela Peneș, Melania Ciobotaru, Grădinița în poieniță, Editura Ana, 2000
5. Ministerul Educației și Cercetării, Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii, editura V&I Integral, București, 2005

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ÎN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO – PLASTICE

*Ed.: Oprea Elena
Grădinița nr.38 Craiova*

În cadrul procesului de învățământ apar primele aptitudini ale copiilor față de valorile culturale și primele manifestări creatoare ale copiilor.

Procesul de învățământ contribuie la actualizarea potențialului psihic al copiilor prin actele de cunoaștere specifice lui, de respectare și afirmare a unor valori și „de inițiere în actul creator”.

Prin valorile cu care copilul intră în relație, atmosfera culturală din clasă sau din grădiniță îl stimulează pentru acte creatoare. Mediul cultural din grădiniță este foemativ în cel mai înalt grad prin dezvoltarea creativității copiilor cercuri de creație, expozițiile de artă plastică, vizitele la muzeu, emisiuni TV, existența unor lucrări de artă, reproduceri sau creații ale copiilor de certă valoare, pe coridor, decorarea unor pereți, cu gust artistic etc.

Un act creator oricât de mic ar fi el sub raport științific, cultural și artistic, îndeplinește funcția unui exercițiu educativ care stimulează aptitudinile copilului.

În cadrul activităților de creație artistico- plastice, e necesar ca copiii să aibă posibilitatea să se manifeste liber, fără teama de a greși, de a li se face imediat aprecierea critică. În felul acesta se poate cultiva îndrăzneala, independența, originalitatea.

Adesea copiii cu înclinații și aptitudini solicită în momentele de relaxare o coală să deseneze, să picteze. Astfel, dorința liber exprimată dintr-o motivație intrinsecă devine plăcere, pasiune pentru formă și culoare. Aceasta este etapa în care educatoarea cunoaște copiii cu înclinații artistice spre desen, spre pictură.

Depășind astfel etapa de cunoaștere a copiilor cu aptitudini artistice, se formează grupul de lucru, care trebuie să fie restrâns, maxim 5-6 copii.

Activitatea de educație plastică este prilejul cu care copilul învață limbajul specific artei cu elementele lui de bază: punctul, linia, culoarea, forma, compoziția. Copiii au avut ca sarcini de lucru, compunerea spațiului plastic cu elemente de limbaj specific și cu o tematică diversă: „Iarba deasă”, „Plouă”, „Peria”, „Drumul spre casa bunicii”, „Firul de ață”, „Ghemul pisicii”, „Măgele”, „Pete de culoare”, „Ninge cu fulgi mari”, „Fumul”, „Soarele”, „Puișorul”, „Flori”, „Noapte înstelată”, „Fluturi colorați” etc.

Și activitățile de pictură desfășurate cu copiii au avut teme atractive pentru ei: „Să ne jucăm cu pensula”, „Creăm noi culori”, „Jocul culorilor” (însușirea unor tehnici de lucru), „Măgele colorate în șirag”, „Struguri cu boabe mari și mici”, „Flori cu petale colorate”, „Frunze de toamnă”, „Câmp cu ciupercuțe” (trasarea liniei continue), „Marea albastră”(diferențierea culorilor).

Școala este singurul loc unde copilul poate căpăta cunoștințele de artă în mod organizat, unde poate fi educat prin acest limbaj al simțirii.

Firește, nu m-am limitat doar la activitățile de desen, ci am folosit fiecare prilej din activitatea didactică pentru a reliefa frumosul (plimbări în aer liber, vizitarea unor expoziții de artă plastică cu lucrări ale copiilor dotați, vizitarea în cadrul școlilor de specialitate a atelierelor de lucru).

În grădiniță copilul își dezvoltă aptitudini generale, specifice, dar cele speciale necesită muncă suplimentară în cadrul cercurilor de creație existente în fiecare oraș (Palatul copiilor) unde copiii beneficiază de îndrumarea unui specialist.

Grădinița, școala este locul unde copilul învață ABC- ul culorii, unde se familiarizează cu tehnici simple de lucru, unde își formează primele deprinderi, dar pentru obținerea performanței copiii trebuie orientați către școlile cu profil, către Palatul Copiilor.

În cadrul proiectului copiii au avut posibilitatea să cunoască tehnici noi de pictură, să cunoască noi materiale de lucru (tempera, guașă). Utilizând tehnica culorilor umede, tehnica pensulei aplicate, tehnica picturii prin stropire, tehnica ștampilelor, copiii au obținut lucrări cu care au participat la diferite concursuri și expoziții tematice, prilej cu care elevii au fost premiați.

Desigur am întâmpinat și greutăți în derularea proiectului, greutăți legate de procurarea materialelor de lucru. Acestea sunt costisitoare de cele mai multe ori pentru familie și personal am apelat la diferiți sponsori, obținând astfel banii necesari pentru procurarea materialelor sau chiar materialele ca atare (tempera, guașă,

culori pe bază de ulei, pensule, etc.). Derularea proiectului a fost o provocare atât pentru copii cât și pentru educatoare; am acumulat experiență pe parcursul acestui an școlar și propun continuarea proiectului și pentru anul școlar următor și de asemenea organizarea unor stagii de perfecționare cu specialiști de la Palatul copiilor sau de la Liceul de Artă „Marin Sorescu”.

Bibliografie:

Ioan Cerghit „Pedagogia didactică generală” manual pentru clasa a X-a, E.D.P. București

Ioan T. Radu „Procesul didactic” – sistem de funcționalitate, Revista de pedagogie nr.1/1991

Ion N. Șușală „Culoarea cea de toate zilele”, Editura Albatros, 1982.

DEZVOLTAREA APTITUDINILOR ARTISTICO-PLASTICE ALE PREȘCOLARILOR ÎN CADRUL PROIECTELOR EDUCAȚIONALE

*Ed: Pahomi Maria,
Gr. P.N. Nr.1 Dumbrăveni*

Încă de la grupa mică, preșcolarii sunt îndrumați să-și aleagă jocurile și activitățile pentru care manifestă mai mult interes, care îi atrag în mai mare măsură. Copiilor le plac foarte mult activitățile desfășurate în sectorul „ARTĂ”, respectiv desenul și pictura din memorie și imaginație, desenul și pictura decorative, modelajul cu diverse materiale.

Desenând, pictând sau modelând la liberă alegere, preșcolarii au posibilitatea să-și consolideze deprinderile tehnice dobândite în cadrul activităților obligatorii și să-și dezvolte posibilitățile de realizare grafico-plastică.

De asemenea, acest tip de activități oferă preșcolarilor posibilitatea de a-și dezvolta aptitudinile creatoare, precum și spiritul de inițiativă și independență, deoarece ei își aleg singuri nu numai felul activității, ci și tema respectivă. Copiii fac încercări variate din propria lor inițiativă, de a soluționa probleme pe care le ridică realizarea temei alese de ei.

În cadrul proiectului național „ECOPICTURA”, a apărut elementul de noutate, concretizat în tematica deosebit de interesantă a lucrărilor, precum și posibilitatea de a participa la un concurs prin care să se evidențieze.

Copiii trebuie ajutați și îndrumați permanent, spre a depăși cu ușurință dificultățile întâlnite pe parcursul activităților artistico-plastice. Pentru a putea participa la acest proiect mi-am propus următoarele obiective:

- să descopăr copiii cu aptitudini speciale pentru activitățile artistico-plastice;
- să asigur trecerea treptată a copiilor de la priceperile și deprinderile formate anterior la tehnici și procedee noi de lucru;
- să dezvolt potențele creative ale copiilor, prin antrenarea lor la activități plastice cu sarcini mai dificile;
- să abordez în activitățile plastice teme sugerate cu prioritate de proiectul în care ne-am implicat, precum și de mediul în care trăiesc și-și desfășoară activitatea acești copii;
- să formez imaginația și gândirea creatoare, prin antrenarea copiilor la folosirea unei game variate de tehnici și procedee de realizare a activităților plastice, cu grade sporite de complexitate și dificultate, respectând particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor;
- să creez buna dispoziție pentru viața și activitatea copiilor în grădiniță;
- să dezvolt spiritul de competiție între copii și dorința de a câștiga;

Având însușite deprinderile și tehnicile de lucru pentru exersarea imaginației și a spiritului creativ, preșcolarii realizează și singuri lucrări în sectorul „ARTĂ”, fără nici un fel de indicație, dând dovadă de o bogată imaginație, realizând lucrări originale.

Pentru realizarea unor lucrări deosebite, am folosit în cadrul activităților plastice o tematică cât mai variată, cu introducerea unor mijloace și tehnici de lucru noi, în care accentul l-am pus pe contribuția creatoare și pe libertatea de exprimare a copiilor în realizarea unor lucrări originale. În cadrul activităților comune am format și dezvoltat aptitudini artistico-plastice generale, am introdus tehnici de lucru deosebite, utilizând toate

elementele de limbaj plastic. În cadrul activităților alese am solicitat mai mult acei copii care au manifestat aptitudini speciale și dorința de a lucra mai mult. Acești copii au dorit să se implice și în proiectul „Ecopictura.”

Voi prezenta în continuare câteva tehnici și procedee pe care le-am folosit în activitățile plastice desfășurate cu preșcolarii mici:

1. În interiorul unei foi îndoite se introduc cu pensula pete de culoare ușor fluidizate; se presează culoarea prin apăsare cu podul palmei sau cu o cârpă, în diferite direcții; apoi foile o dată despăturite, scot la iveală noi forme cromatice spontane, similare cu reprezentări vizuale deja cunoscute (fluturi, flori, gâze, etc.).

Teme: „Fluturași”, „Flori surori”.

2. Pe foaia de hârtie se așează o cantitate mică de culoare fluidizată. Prin suflarea cu paiul, culoarea se răspândește dirijat pe suportul de lucru, după dorința și imaginația copilului; apar niște pete de culoare care, prin aspectul lor, pot sugera anumite forme imaginare. Teme: „Flori”, „Crenguțe”, „Copaci”.

3. Pe foaia de hârtie, copiii așează puncte, pete de culoare fluidizată, de culori și mărimi variate, la alegerea acestora. Prin suflarea liberă, în diferite sensuri, se obțin forme spontane, pe care preșcolarii le asociază cu diferite obiecte și le atribuie diferite titluri, în funcție de fantezia și imaginația lor. Teme: „Cer înstelat”, „Câmp cu pădăii”, „Crizanteme”.

4. Pe suprafața uscată a hârtiei se așează cu pensula puncte de culoare fluidizată; copiii dirijează apoi scurgerea aderentă, schimbând poziția planșei, pentru a favoriza deplasarea culorilor în sensurile dorite, după propria fantezie și creativitate. Preșcolarii creează astfel, prin combinarea de culori și deplasarea acestora, forme noi și originale, cărora le atribuie diferite semnificații.

5. Pe hârtia umedă sau uscată se stropește puternic cu pensula încărcată de culoare sau cu o periuță de dinți. Copiii au libertatea de a-și alege culorile de lucru, de a acoperi tot spațiul plastic; majoritatea dintre ei au folosit culori calde, vii și au fost încântați de modul în care culoarea s-a împrăștiat, s-a întins pe suprafața de lucru.

6. Hârtia mototolită stă la baza obținerii de forme spontane; este un procedeu simplu, îndrăgit de copii și constă în tamponarea suprafeței colorate cu o bucată de hârtie mototolită și încărcată de culoare. Se obțin forme pe care preșcolarii le-au asociat cu peisaje din natură.

7. Pe o bucată de carton, copilul așează arbitrar câteva pete de culoare, pe care le alege și le combină singur; peste ele așează apoi o foaie de hârtie și o presează apoi cu podul palmei în diferite direcții; ridică apoi foaia, apucând-o de două colțuri situate pe aceeași latură. Pe chipul copiilor am citit surpriza când au văzut formele spontane care s-au creat și care sunt unice. La fiecare încercare de acest fel, preșcolarii au obținut noi și noi forme, au făcut o varietate de combinații de culori, care mai de care mai deosebite.

8. Am utilizat guașele și tempera și cu ajutorul bețișoarelor și a cuțițașelor de lemn, copiii au realizat lucrări interesante, cum ar fi: „Floare de liliac”, „Pom înflorit”, etc. Pe foaia de hârtie uscată, după ce au fost deja pictate crenguțe sau copaci, se așează cu bețișorul, cuțițașul de lemn ori pensula cu vârf pătrat, pete de culoare groasă, nediluată.

9. Ștampila este o tehnică mult îndrăgită de preșcolarii mici. Am utilizat ștampile confecționate din materiale diferite: plută, morcovi, cartofi, ceapă, cauciuc, vinilin. Pe ștampilele astfel obținute, preșcolarii pun culoare cu pensula și o aplică apoi în mod repetat pe foaia de hârtie pentru a crea modelul dorit. Pe parcursul utilizării ștampilei, copiii vor schimba culoarea după imaginația fiecăruia. Au reușit astfel să creeze un spațiu plastic plin de originalitate, de culoare, simbol al spiritului creativ de care dispune fiecare dintre copii. Această modalitate dezvoltă originalitatea, cultivă puterea de a combina, solicită imaginația creatoare.

Am mai utilizat ștampile din materiale textile, pe care le-am confecționat în felul următor: o bucată pătrată de stofă, împăturită, se rulează și se leagă strâns cu ață până devine un baton, pe care copilul îl înmoaie în culoarea diluată și îl aplică repetat pe foaia de hârtie. Astfel au realizat teme deosebite, calitativ și cantitativ, pentru că această tehnică permite copilului lucrul rapid: „Copaci înverziți”, „Peisaj de primăvară”, „Câmp cu flori”, „Furtună de vară”, etc.

Tehnicile variate de pictură, cu niveluri diferite de dificultate, pe care le-am aplicat în cadrul activităților, au fost un prilej pentru toți preșcolarii mici, de a se afirma în funcție de aptitudinile creatoare ale fiecăruia, de a se exprima plastic nestingheriți, de a alege ceea ce le place și îi inspiră mai mult.

Observând manifestările plastice ale preșcolarilor mici, am constatat că, dacă dispun de numeroase și variate tehnici și procedee de pictură și desen, învățate corect și stăpânite bine, ei vor putea să se exprime creativ și liber cu mai multă ușurință, întrucât fantezia se sprijină pe rigoare.

Fiind îndrumați cu tact, cu pricepere și consecvență, preșcolarii ajung să ilustreze în lucrările lor cele mai variate aspecte, într-o manieră proprie. După ce am reușit să descopăr la unii copii aptitudini artistice, le-am îmbogățit și cultivat, trezind și susținând interesul pentru activitatea lor creatoare. Am realizat aceste sarcini prin activitățile desfășurate în cadrul proiectelor educaționale derulate pe parcursul acestui an școlar:

1. "Copii frumoși și sănătoși" - programul național KALOKAGATHIA;
2. "Să ajutăm lumea verde" - programul național ECOGRĂDINIȚA
3. "ECOPICTURA"

Activitățile extracuriculare desfășurate în cadrul proiectelor naționale KALOKAGATHIA și ECOGRĂDINIȚA au oferit copiilor un minunat prilej de a se familiariza cu aspecte noi ale naturii înconjurătoare și i-au ajutat să înțeleagă că o natură sănătoasă oferă oamenilor o viață sănătoasă. Copiii au înțeles că trebuie să iubească și să ocrotească natura. Activitățile "Culorile toamnei", „Copăceii din grădină, ne dau aer și lumină”, „Un copil, un pom o floare, măiestrie și culoare” și altele au contribuit în mare măsură la dezvoltarea potențialului creativ al copiilor.

Proiectul „ECOPICTURA” i-a ajutat pe copii să îmbine armonios cunoștințele acumulate pe parcursul derulării proiectelor, cu priceperile și deprinderile artistico-plastice formate în timpul activităților instructiv-educative. Calendarul activităților ne-a oferit o tematică sugestivă și bogată pe care copiii au realizat-o cu multă plăcere:

- „Fructe pline de vitamine”
- „Iarna în pădure”
- „Se întorc păsările călătoare”
- „Copaci înfloriți”
- Ziua păsărilor și a arborilor,”etc.

Bibliografie:

- Barbu H., *Activități de joc și recreativ-distractive*, Manual pentru școli normale, Editura București, 1994
- Lovinescu A. V., Gurău V., Datcu A., *Metodica predării desenului și modelajului în grădinița de copii*, E.D.P. București, 1974
- Răileanu D., *Inițiere, cunoaștere, creativitate*, Editura Delta Cart Educațional, Suceava, 2005

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII PREȘCOLARILOR PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE

*Ed.: Parască Ecaterina
Gr. cu P.P. "Bobocei din Micro III", Buzău*

“Un desen este o suprafață pe care copilul se joacă cu emoțiile sale”

M. Wallon

Schimbările actuale ale reformei învățământului românesc au impus necesitatea stimulării spiritului creator, a receptivității estetice, a gândirii divergente, a tuturor laturilor personalității care pot contribui la formarea copilului din mileniul III.

Un obiectiv important al educației preșcolare și apoi școlare, este dezvoltarea independenței și a gândirii creatoare. În această perioadă se stabilesc genul de informații, priceperi și deprinderi care se pot da copiilor, precum și mijloacele și metodele cele mai optime de predare a lor.

Vârsta preșcolară este prima treaptă în care copilul manifestă și își dezvoltă aptitudini. Prin activitățile artistico-plastice oferim copiilor posibilitatea de a se exprima cu dezinvoltură și de a trăi intens satisfacția rezultatelor obținute. Prescolarul simte nevoia să se exprime prin desen, să prezinte mediul social în care trăiește, să-și exprime trebuințele afective.

Copiii doresc să fie apreciați, lăudați și admirați pentru calitățile sale. Prin combinarea culorilor vii, uneori țiptoare, ei realizează tema sau imaginea sugerată de educatoare sau dorită de ei. De multe ori aceeași

imagine este redată diferit, copiii recurgând la forme diferite- rotund, pătrat, suprapuneri de unghiuri și linii. Pe măsură ce înaintează în vârstă unii copii reușesc să redea imagini complexe și rafinate.

De ce desenele copiilor de aceeași vârstă sunt diferite? Pentru că stadiul lor de dezvoltare, deprinderile, aptitudinile și temperamentul fiecărui copil sunt diferite. Desenul este rezultatul unei stări sufletești și a atitudinii celui care desenează.

“Arta copilului privită din unghiul de vedere a tendințelor sale firești place în sine. E o artă aparte care trebuie judecată în cadrul propriilor sale intenții inconștiente” Lucian Blaga.

Copiii observă specificul obiectelor aflate în contexte spațiale diverse, își dezvoltă procesele analitico-sintetice care au un rol important în dezvoltarea unor emoții și sentimente estetice, în înlăturarea inhibiției, în realizarea unui pas important spre comunicare, spre dezvăluirea lumii sale interioare, a intereselor sale, a orizontului sau de cunoaștere, a raportului cu lumea înconjurătoare.

De multe ori desenele prescolarilor conțin combinații bizare: copaci cu fundite, un tren, o casă, flori cu ochi și brațe, etc. Combinațiile îi satisfac și le complică jocul cu creionul, le sugerează noi posibilități de combinare a liniilor și formelor. Copilul “scrie” întotdeauna în desenele sale informația privind lumea înconjurătoare. Desenul prescolarului constituie un mijloc de perfecționare a activității mentale prin procesele intelectuale, prin exercițiul de observație, analiză și sinteză realizat. Desenul poate fi privit ca mijloc de comunicare, dar și ca mijloc de cunoaștere a copilului preșcolar, de integrare a sa în mediul social.

O activitate artistico-plastică dirijată cu tact îi crează copilului sentimentul unor depline libertăți, o activitate individualizată cu grijă, diversă și bogată. Dezvoltând capacitățile creative ale prescolarilor, contribuim la dezvoltarea expresivității, a coerenței, originalității și flexibilității exprimării prin desen. Odată cu dezvoltarea psiho-fizică și intelectuală a copiilor, crește volumul de cunoștințe, priceperi și deprinderi, utilizând în practică metode și procedee variate cu diverse materiale: creioane, carioca, acuarele.

În această perioadă se dezvoltă capacitățile de autoeducație: se autoapreciază, se autocompară, se autoanalizează și se autoincurejează, își formează atitudinile față de bine și rău, atitudinile față de responsabilitățile și îndatoririle pe care le au copiii.

Pe lângă factorul ereditar, dezvoltarea creativității este strâns legată de mediu și factorii educaționali. Prin educație dezvoltăm imaginația ca proces de combinare a imaginilor, de obținere a unor reacții și fenomene psihice pe plan cognitiv, afectiv sau motor.

Imaginația este componenta cea mai importantă a creativității contribuind la dezvoltarea unor operații de cunoaștere, memorie, gândire convergentă – divergentă, apreciere critică.

Pentru ca un copil să-și dezvolte creativitatea trebuie încurajat și stimulat pentru a învinge teama, tensiunea și nevoia de a imita și copia colegii.

Procesul creativ poate fi realizat în mod intenționat, el poate fi învățat și dezvoltat.

Izvorul ideilor este în bună parte experiența. Orice situație creativă necesită o acumulare cantitativă. În dezvoltarea creativității copiilor preșcolari un rol important îl are inspirația. Creativitatea se dezvoltă mult mai repede dacă la baza activității copilului stau lucruri cunoscute pe care le explorează pentru a obține ceva nou, original și diferit. Nu trebuie să fii geniu pentru a fi creativ. Creativitatea poate fi stimulată și dezvoltată prin experiențe de viață trăite de copii.

La această vârstă este necesară stimularea potențialului creator al copiilor, descoperirea și susținerea aptitudinilor lor. Trebuie cultivate unele valori, originalitatea, perseverența, interesele cognitive dar și artistice-grădinița fiind prima treaptă de învățământ, de mediu organizat, de educare adecvată a copiilor dotați.

Creativitatea în gândire se exprimă prin modul cum sunt îmbinate informațiile noi cu cele generate din interior. Copilul este capabil să intuiască, să anticipeze și să finalizeze într-un mod original și inedit produsul activității intelectuale implicat în rezolvarea unei probleme.

Prin lucrările copiilor realizate în activitățile de desen și de pictură, putem descoperi percepțiile și trăirile afective, aspecte ale personalității lor.

Cele patru culori de bază: albastru, verde, roșu și galben au semnificații particulare reprezentând profunzimea trăirilor și sentimentelor, elasticitatea voinței, forța ei, spontaneitatea. Celelalte culori – gri, negru, maro indicând o atitudine negativă față de viață. De multe ori copiii resping aceste culori.

Analizând culorile folosite de copii în lucrările lor, cunoaștem starea lor sufletească, putem alege mijloacele cele bune pentru a relaționa cu ei, pentru a le dezvolta aptitudinile.

Prin activitățile pe care le desfășoară în grădiniță, copiii descoperă semnificația culorilor specifice fiecărui anotimp în parte: verde, roșu, galben, alb.

Alte culori au creat și folosit copiii atunci au pictat toamna tristă, rece și ploioasă, toamna bogată și veselă. În realizarea lucrării: “Chipul mamei” culorile folosite au fost în acord cu personalitatea copiilor punând în valoare trăirile lor emoționale..

Prin folosirea corectă a unor tehnici de lucru, desenul și pictura au devenit mai mult decât o joacă. Utilizând tehnica stropirii, tehnica simetriei, a picturii pe scoici, și faianță, orez, gris, coji de nuca, sticlă, panza, etc. copiii au realizat adevărate capodopere de artă.

Alături de celelalte categorii de activitate, activitățile artistico-plastice contribuie la dezvoltarea psihointelectuală a copiilor, la pregătirea lor pentru activitatea de tip școlar, pentru integrarea în viața socială.

Bibliografie:

1. Victor Dima, Educație plastică, Editura Teora, București 1998;
2. Programă activităților instructive-educative în grădinițele de copii, ediția a-II-a;
3. Mihaela Roco, Creativitatea și, Meridiane, 1979.

DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI PRESCOLAR PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE

*Ed. Pirvan Maricica
G.P.P. „Ion Creangă” Slatina*

Lumea copilului este în schimbare, iar el trebuie să învețe să se adapteze unor situații noi. Modalitățile prin care copilul experimentează lucruri noi țin de vârsta lui, de nivelul de dezvoltare, de mediul social și cultural din care provine dar, mai ales, de personalitatea sa.

În formarea personalității umane, un rol important îl are dezvoltarea creativității. Dintre factorii cognitivi implicați în actul creator inteligența și imaginația creatoare sunt fundamentale. Educația artistico-plastică este una din disciplinele care, prin specificul și particularitățile sale, favorizează dezvoltarea metodică a unor personalități creative.

Alături de alte categorii de activități, activitățile artistico-plastice constituie un mediu potrivit dezvoltării posibilităților de creație ale copilului, contribuind în același timp la familiarizarea copiilor cu frumosul din natură și mediul înconjurător. Imaginea artistică antrenează latura afectivă a copilului, dirijând sentimentele acestuia spre aspectele pozitive ale vieții.

Cunoscând particularitățile imaginației, pe grupe de vârstă, în cadrul activităților de educație plastică vom selecta cu grijă strategiile cele mai potrivite pentru ca aceștia să fie familiarizați la un nivel optim cu elementele de limbaj plastic.

Punctul, linia, forma și culoarea sunt cele mai simple și directe mijloace de comunicare vizuală declanșată de contactul cu natura, cu mediul în care trăim. Aceste elemente de limbaj plastic, folosite într-o compoziție artistică comunică idei, sentimente, trăiri. Prin activitățile de desen, pictură, copiii sunt învățați să observe culori, puncte, linii din mediul înconjurător, să diferențieze forme de obiecte, plante, animale, forme geometrice, să identifice punctul (mare, mic, des, rar, contopit, suprapus) și să compare linii (drepte, curbe, frânte, modulate, spiralate). Ei vor învăța să cunoască și să diferențieze materiale și instrumente de lucru, să cunoască și să aplice reguli de utilizare a acestora. În acest sens, tematica este variată și depinde de ingeniozitatea noastră, a educatoarelor, ca aceste obiective să fie realizate într-un mod cât mai plăcut pentru copii.

Dacă la grupele mici temele propuse copiilor trebuie să cuprindă forme simple pe care ei le diferențiază și le redau cu ușurință, creându-le o stare afectivă pozitivă, între 5 și 7 ani, subiectele propuse trebuie să fie mai complexe, să stimuleze imaginația copiilor (*Cerul, Iarba, Mărul, - Peisaj de primăvară, Toamnă, Jocurile copiilor iarna* etc).

Tehnicile de lucru prin care sunt însușite elementele de limbaj plastic sunt diverse. Cele mai des utilizate sunt desenul, pictura, dactilopictura, colajul. Preocuparea pentru dezvoltarea capacităților creatoare ale copiilor

este o constanta a activitatii noastre, accentuata de grija de a le respecta copiilor ideile, de a da curs iniciativelor si imaginatiei acestora. Activitatile artistico-plastice cer efort fizic, miscari precise, o buna coordonare a miscarilor si sincronizarea gandirii cu miscarile in vederea finalizarii lucrarii. Toate acestea il pun pe prescolar in situatia in care el trebuie sa cunoasca in mod direct insusirile materialelor cu care lucreaza, sa le denumeasca, sa si fixeze in memorie forma si culoarea lor, sa le cunoasca utilitatea. Putem observa astfel ca activitatile artistico-plastice au o influenta benefica asupra formarii personalitatii copilului prescolar nu numai in plan estetic, ci si pe plan moral, afectiv, intelectual.

Pentru a ajunge la cunoasterea si intelegerea frumosului din natura si arta, din viata sociala, copilul trebuie ajutat in primul rand sa recunoasca principalele elemente de limbaj plastic in mediul inconjurator. Copiii observa mediul inconjurator descoperind forma (copaci, flori, nori, soarele, dealuri etc), descopera marimea (copaci inalti sau mai mici, casa mari, flori inalte, flori mici si mari etc.) sau descopera culoarea. Atragandu-le atentia asupra acestor caracteristici la obiectele pe care le vad in jurul lor, initiindu-i in utilizarea limbajului plastic si directionandu-le perceptiile, reprezentarile si emotiile, avem posibilitatea sa-i ajutam pe copii sa descopere frumosul din jurul lor si emotiile artistice. Astfel am realizat teme cum ar fi: *Curcubeul*, *Norii furiosi*, *Ploaia linistita*, *Camp cu flori*, *Campia inverzita*. Alaturi de tehnicile traditionale de lucru putem introduce inca de la varsta prescolara si tehnici mai moderne care sa le stimuleze in permanenta copiilor imaginatia si sa le trezeasca interesul pentru activitatile de educatie plastica.

Prin suflarea cu paiul copilul poate crea o compozitie plastica ce ii va pune in valoare imaginatia creatoare si aptitudinile artistice. Materialele folosite sunt la indemana tuturor. Nu este nevoie decat de un suport de hartie si de o cantitate mica de culoare fluidizata pe care copilul o dirijeaza sufland cu paiul. Culoarea se raspandeste in anumite directii, in functie de imaginatia copilului, iar rezultatele obtinute vor fi spectaculoase. Petele de culoare pot sugera anumite forme imaginare, avand un efect plastic deosebit si in functie de culorile folosite.

Fuzionarea culorilor poate fi obtinuta folosind si o **bucata de sugativă** fixata pe un carton.

Culorile se imbină mai ușor și efectul obținut este mai interesant. Tot pe o foaie de hartie pot fi așezate diferite puncte, pete de culoare fluidizată. Prin **suflarea liberă** sau printr-un tub acestea se împrăștie in diferite sensuri, obținându-se forme spontane.

Folosind linii ajutatoare sau diferite puncte, imaginile obținute pot fi întregite după ingeniozitatea fiecărui copil realizând astfel compoziții plastice deosebite aducând in sufletele copiilor o mare bucurie și satisfacție. Putem realiza astfel teme ca *Grădina cu flori*, *Culorile toamnei* sau *Ploaia dusă de vânt*.

Compoziții plastice interesante se pot obține și prin folosirea **hârtiei mototolite sau a buretelui** in loc de pensulă. Este un procedeu pe care copii si-l pot însuși foarte ușor și constă in tamponarea suprafeței colorate cu o bucată de hartie mototolită sub forma unei ștampile sau cu un burete.

Un alt procedeu folosit pentru obținerea unor compoziții cu efecte deosebite este sfoara sau ața imbibată in culoare. Formele obținute astfel pot fi completate cu puncte și linii care vor conduce la realizarea unor forme, unor teme ca: *Fluturi in zbor*, *Păsări*, *Sirenele*, etc in functie de imaginatia fiecărui copil. Observând și lucrările colegilor, copiii sunt impresionați puternic de culoare și de formele obținute.

Folosirea ștampilelor confecționate din carton, morcov sau cartof poate fi introdusă in activitățile de educație plastică încă de la grupele mici fiind un procedeu mai ușor de folosit. Copilul trebuie să întindă culoare pe suprafața formei și să aplice in mod repetat ștampila folosind culorile preferate. Vor realiza prin acest procedeu teme ca: *Brazii din pădure*, *Rondul cu flori*, *Fluturi colorați*.

Tehnica decolorării poate fi folosită pentru realizarea unor teme cum ar fi: *Ninge*, *Luna și stelele*, *Omul de zăpadă*. Hârtia acoperită cu cerneală sau acuarelă de culoare închisă va fi lăsată să se usuce. Cu ajutorul unui bețișor, pensulă sau cariocă, folosind pic vor fi desenate diferite forme care se vor decolora.

Tehnica imprimării tesăturilor având textura rară combinată cu pictură, dactilopictură, folosirea ștampilelor sau a șablonului oferă posibilitatea copiilor să realizeze teme foarte interesante ca: *Peisaj de primăvară*, *Căsuța din pădure*, *La bunici*.

Desenarea cu ceară poate fi exersată cu copii de 5-7 ani. După ce au desenat cu lumânarea diferite forme și vor acoperi hârtia cu culoare, copiii vor observa uimiți că aceste urme vor ieși in evidență, rămânând necolorate.

Deoarece temele urmarite in cadrul acestui proiect au fost teme care au tinut cont de calendarul ecologic, pot fi realizate diverse expozitii cu lucrarile copiilor de Ziua arborilor, Ziua pasarilor, Ziua zonelor umede, etc.,

pot fi realizate impreuna cu copiii albume tematice. Pictand ceea ce au observat in jurul lor, copiii iubesc mai mult natura cu tot ce ne inconjoara si invata inca de la aceasta varsta sa o iubeasca si sa o aprecieze. Consider ca derularea acestui proiect a avut un impact pozitiv asupra copiilor. Avand o tematica atat de diversificata, copiii au avut posibilitatea sa-si imbogateasca cunostintele cu notiuni noi, cunostinte noi, sa aiba incredere in ei si sa incerce sa realizeze lucrari cat mai frumoase si mai originale. Copiii manifesta o mare dragoste pentru culoare. Ei alatura culorile pentru placerea ochiului, pentru frumusetea pe care o creeaza. Desenul, ca limbaj al formelor si culorilor, constituie o modalitate prin care copilul isi exprima perceptiile, emotiile, dorintele, trairile. El este un mijloc prin care noi putem sa cunoastem mai bine copiii, dar si un mijloc prin care putem sa-i facem sa iubeasca natura cu tot ce ne inconjoara, sa dezvoltam la copii dragostea pentru frumos.

Bibliografie

- Valeria Popa, Activitati de educatie plastica in gradinita, Bucuresti, 2000
- Georgeta Botez, Dana Solovastriu, Atlas cu elemente de limbaj plastic, Bucuresti, Aramis, 2007
- Mihaela Roco, Creativitatea si inteligenta emotionala, Editura Polirom, Iasi, 2001

ROLUL ARTEI PLASTICE ÎN DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR CREATIVE

*Ed. Păuna Mariana, Budur Adri
Gr. Nr.14 – Brăila*

*“ Natura este învățătorul nostru, al tuturor deopotrivă “
Voltaire*

Scopul acestei lucrări este de a demonstra importanța educației prin artă în ceea ce privește dezvoltarea copiilor preșcolari. Doresc să demonstrez faptul că este absolut necesar să ajutăm copiii să își formeze o imagine asupra lumii înconjurătoare, să le lăsăm libertatea de a privi și a înțelege lumea cu inocența și puritatea vârstei lor, iar aceste lucruri se pot realiza prin pictură.

Copiii își pot trage inspirația din natură, pe care o pot reda prin aplicații practice, prin desene și planșe realizate chiar de ei. Ei se pot exprima liber prin intermediul picturii, pot cunoaște natura și o pot dezvoltă prin propria lor prismă, realizând desene originale prin utilizarea unor tehnici diferite de pictura și artă plastică.

Chiar mai mult decât atât, voi încerca să prezint în eseu meu câteva tehnici de pictură care pot fi utilizate de către copiii preșcolari, tehnici care le stimulează imaginația și le dezvoltă diverse deprinderi, abilități și îndemnări.

În plus, am ales un motto deosebit de sugestiv pentru a creiona mesajul pe care vreau să îl transmit în redactarea acestei lucrări. Este vorba despre o afirmație care aparține lui Voltaire: “Natura este învățătorul nostru, al tuturor deopotrivă.”. devine astfel evident faptul că natura este o adevărată sursă de inspirație pentru orice individ, pentru orice persoana care trăiește pe acest pământ. Ținând cont de acest lucru, devine cu atât mai important să îi aminte la învățămintele naturii încă de la o varsta fragedă, întrucât natura îți formează caracterul și îți dă inspirație profundă. Iată așadar că natura este beneficătoare pentru copii, le este un învățător de cinste și îi ajută să se exprime în felul lor unic, consolidându-le personalitatea.

De asemenea, am urmărit și o serie de aspecte teoretice legate de activitățile artistico – plastice, precum observația, demonstrația, exercițiul, experiența dirijată, conversația, dar am vorbit și de o suită de tehnici folosite în cadrul activităților artistico-plastice, dintre care amintesc doar pe cele mai importante: amprenta și dactilopictura.

Totodată, am vorbit și despre materialele destinate picturii folosite de cei mici în activitățile lor artistico-plastice, care sunt propice stimulării creativității lor. Chiar mai mult, am încercat să pun în discuție și care sunt suprefetele care antrenează mintea copiilor în activitățile de pictură inspirate din natură – și anume pictura pe hârtie, pictura pe faianță, pictura pe lemn, pictura pe sticlă și pictura pe panză.

Mai mult decât atât, am încercat să mă folosesc de experiența personală și să expun câteva exemple practice în legătură cu felul în care am desfășurat activități de pictură cu preșcolari.

PRIETENII APEI

*Ed. Paval Maria
Grădinița P.P. NR.1, Hunedoara*

La copiii de vârstă preșcolară, educația ecologică se poate realiza mai mult la nivelul formării deprinderilor și trăirilor afective.

“ZIUA INTERNAȚIONALĂ A APEI” 22 Martie

*Cu 3 zile înainte:-învățăm despre:

~Ce sunt apele?

~Tipuri de Ape

*Cu 2 zile înainte:

~Amintirile vorbesc

~În ce excursii am întâlnit apa în natură?

~Observăm apa din acvariu

~Ce se întâmplă dacă nu o schimbăm?

*Cu 1 zi înainte:

~Vorbim despre apele din orașul nostru și din împrejurimi

Observând cu atenție fântânile și apele din oraș și împrejurimi preșcolarii au sesizat următoarele aspecte:

-fântânile sunt pe cale de dispariție și au într-un grad avansat de deteriorare

-paraurele sunt tulburi și urât mirositoare

-pe porțiuni destul de mari ale cursului apelor oamenii au aruncat în ape gunoaie resturi din gospodării, animale moarte

-o bună parte a apelor paraurilor e folosită pentru spălarea covoarelor și a automobilelor

~Pregătim afișul pentru “ZIUA APEI”

La Ziua Apei au participat:3 grupe de copii,educatoare,parinti si bunici ai copiilor

Scop:

-formarea și exersarea unor comportamente ecologice de protejare a apei,

-sesizarea unor comportamente neconforme cu regulile de protecție a apei și educarea capacității de a lua atitudine față de cei care greșesc,

-cunoașterea unor reguli de protecție a mediului și anticiparea pericolelor încălcării lor,

-asumarea unor responsabilități de îngrijire și ocrotire a apei.

Formă de realizare:activitate integrată

Calendar de activități:

~Citim “Scrisoarea Apei”

~”Valurile Dunării”(audiție) la sectorul bibliotecă:

~Experiment cu poluarea apei și influența asupra vieții plantei

~Fișe ecologice “Așa da,așa nu”,”Cum ne comportăm în natură”la sectorul știință:

”Povestea unui strop de rouă” ne reamintește de circuitul apei în natură la activitatea de cunoaștere a mediului

~Apa și foloasele ei –desen/activitatea artistică-plastică

~Jocuri și activități alese

Povestim și discutăm cu colegii de la celelalte grupe despre scrisoarea primită și ce am învățat despre. apă

~Organizăm jocuri de mișcare:”Jocul Paparudelor”,”Umbrelutele vesele”

~Transportăm apa cu linguriță și scafa fără să o dăm pe jos

~Udăm florile din curtea grădiniței

~Cântăm “Ploaia veselă”

~Repetăm poezia “Apa”

*O zi după:

-desenăm, pictăm “Apa binecuvântare și bluestem”, “Circuitul apei în natură”

“Viața din ape”

*Zilele următoare:

-ne vom comporta civilizat în apropierea apelor, vom economisi apa și vom lua atitudine față de cei ce nu o respectă

-alcătuim o scrisoare către copiii de la alte grădinițe cu care dorim să colaborăm pentru protejarea apei și le dăruim 5 sfaturi ecologice de protejare a apei pe care să le transmită prietenilor

Bibliografie:

Duță Ileana ”Împreună acționăm, Pământul vrem să-l salvăm,” Pro Ecologia

Mileniului III” Revistă de educație ecologică editură Reprograph, Craiova 2006

Geamăna Nicoleta Adriana, Dima Măria, Zainea Dana “Educația ecologică la vârstă preșcolară”, Supliment al revistei Învățământul Preșcolar, 2008

DEZVOLTAREA APTITUDINILOR PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE LA PREȘCOLARI

Ed.: Petre Sabina

G.P.N. Vadu Pașii

„Capacitatea de a discerne frumosul se învață, deoarece ea se sprijină pe criterii și reguli care sunt stabilite și caracterizează o epocă sau o societate, în domeniul estetic”.

Un rol de seamă în acest sens îi revine dascălului, ca formator de bun gust, dar și de ABILITĂȚI, în vederea creării frumosului autentic în artă, ca și în domeniul utilitar, în vestimentație sau ambient.

În activitățile de educație plastică, îmbinăm activitatea pedagogică, de cunoaștere și utilizare a variatelor elemente tehnice și posibilități de exprimare artistică, cu jocul liber al copiilor, caracterizat prin spontaneitate, ingeniozitate și fantezie propriei vârstei.

Valoarea jocului ca activitate fundamentală a grădiniței, a fost relevată de Jean Piaget, care îl definește ca o pârgie foarte puternică a învățării, deoarece „copilul care se joacă își dezvoltă percepțiile, inteligența, tendința de a exprima instinctele sale sociale”.

Chiar de la 3-5 ani se remarcă unele particularități pe care se pot baza exercițiile de creativitate.

Desenul, ca și pictura, încorporează un joc cu deschideri divergente spre acele abilități și atitudini ce converg spre formarea și dezvoltarea universului estetic al copilului.

Ca o modalitate artistică de exprimare, desenele reprezintă pentru copilul cu totul altceva decât pentru adult.

De aceea, desenele copiilor nu trebuie judecate după optica și gustul adulților. Desenul, reprezentarea grafică a obiectelor, pe de o parte, și obiectele reprezentate, de pe altă parte, sunt aspecte cu totul distincte în sensul că preșcolarul vede lumea diferit, în felul în care el o desenează.

Pictura le permite copiilor mai mult decât deseneul, să redea mișcarea și nuanțele de culoare, creînd diferite modalități de transparență. Aceste modalități de transparență care apar în desen și pictură, sunt afective, cognitive, proiective și de atmosferă și sunt produsul jocului, prin faptul că acest gen de activități (desen, pictură) sunt generate de joc și dețin în el activitatea ludică.

De aceea este atât de necesar să ne aplecăm asupra „produsele activității creatoare” și să le apreciem așa cum merită.

În acest mod exprimarea lumii, copilul își dezvoltă activitatea vizuală și manuală, capacitatea reprezentativă, i se stimulează imaginația, forța de creație, perseverența, voința, inițiativa și gustul estetic. Cunoașterea activităților și interesele copiilor con duce spre orientarea lor către acele activități care să le permită ca aceste abilități prin exercițiu, să devină aptitudine.

Dezvoltarea abilităților depinde foarte mult de educatoare, care trebuie să cunoască preferințele copiilor și să-i stimuleze, să le pună la îndemână diferite materiale (creioane colorate, tempera, etc.), să organizeze copii pe grupe, cu aceleași preferințe.

Trebuie să-i lăsam copilului libertatea în alegerea subiectelor și în modul lui de a se exprima artistic. Educatoare sunt uneori tentate de a-i orienta pe copii doar la modele învășate în grădinițe și au tendința de a le spune „Așa te-am învășat eu să desenezi pomul?” stăvilind astfel drumul copiilor spre creație.

Copilul este bine să fie corectat, dar și încurajat, apreciat și orientat discret, ca să poată să știe să descopere singur noi modele.

Copilul trebuie să fie învățat să descopere, de pildă, că pomul se poate desena și așa cum a desenat „doamna”, dar se mai poate desena și în alte moduri.

Stimularea se poate face și prin simpla orientare către altceva: „Poți să faci și altfel”, în acest mod i se trezește copilului curiozitatea și i se deschid drumurile creației.

Activitatea artistico-plastică din grădiniță se referă la achiziția unor deprinderi instrumentale și tehnici de expresie plastică prin: desen, pictură, far și la dezvoltarea capacității de percepție a realității înconjurătoare.

Efectele normative pe termen lung ale acestor achiziții, determinată dezvoltarea sensibilității estetice, expresivității și creativității, activează funcțiile cognitive.

Educația artistico-plastică trebuie să înceapă de la experiențe de observare a formelor, culorilor și mișcării.

Pentru dezvoltarea abilităților în cadrul activităților artistico-plactice mi-a propus următoarele obiective, cadru și de referință prevăzută în Programul activităților instructiv – educative din grădinițe:

- cunoașterea și înțelegerea frumosului din natură, artă și viața socială,
- formarea și consolidarea unor deprinderi tehnice de modelaj, de pictură;
- dezvoltarea simțului estetic,
- stimularea expresivității și imaginației creatoare prin activitatea artistico-plastică;
- să diferențieze material instrumentele de lucru și reguli de utilizare a acestora, prin valorificarea și îmbogățirea propriei experiențe;
- să descrie tehnici de lucru folosind un limbaj specific pentru: desen, pictură;
- să coloreze obiectul realizat prin fuzionarea culorilor (întrepătrundere), degradarea culorilor (de la cele închise la cele deschise);
- să-și organizeze în mod original spațiul de lucru;
- să se raporteze la mediul ambiant, contribuind la îmbogățirea acestuia prin lucrări personale (expoziții);

ARTA ȘI EDUCAȚIA PLASTICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

*Ed. Carmen Oprea, Maria Pop
Grădinița cu P.P. nr. 1 Zalău*

Învățământul românesc are în vedere formarea unor personalități complexe, întemeiate pe o fundamente corectă a disponibilităților creative individuale, a spiritului creativ în general.

O personalitate creativă are trăsături și capacități specifice. Pe lângă moștenirea ereditară, spiritul creativ poate fi format și educat în timp, așa cum disponibilitățile native se pot pierde în timp dacă nu sunt, „exploatate” corespunzător.

Educația artistico-plastică este una dintre disciplinele care, prin specificul și particularitățile sale favorizează dezvoltarea metodică a unor personalități creative.

Un rol important în procesul educației artistico-plactice îl are cunoașterea elementelor de limbaj plastic.

Elementele artistico-plactice (punctul, linia, pata, forma) își completează expresivitatea prin limbajul plastic al valorii, al expresivității plastice cromatice, prin contrast și armonie, prin semnificație și simbol.

Atunci când copilul execută subiectul propus cu mijloace cunoscute, adăugând elemente originale, putem afirma că deja intervine fenomenul de creativitate. Aceste intervenții originale trebuie încurajate și apreciate, deoarece creativitatea este una dintre cele mai importante calități umane, aceea de activare a capacității de percepție și de cunoaștere a lumii înconjurătoare.

În formarea capacităților copilului de a reda forme plastice din mediul înconjurător, observarea mediului natural este cheia coordonării senzațiilor și percepțiilor lui, vizuale și kinestezice.

Copilul descoperă caracteristicile formale ale obiectelor, ființelor și fenomenelor cu care intra în contact direct, învață să le respecte, să le ocrotească, să cunoască modul în care unele situații le marchează viața.

MODALITĂȚI DE REALIZARE A ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO PLASTICE ÎN GRĂDINIȚĂ

*Educatoare: Popa Nela
Grădinița „Nicolae Romanescu”*

Educația artistico-plastică este una din disciplinele care favorizează dezvoltarea metodică a unei personalități creative. Scopul acesteia în învățământul de masă nu este acela de a crea personalități artistice specializate, ci a crea personalități armonioase cu disponibilități creative favorabile specializării ulterioare în diverse domenii profesionale (arhitectură, chirurgie, mecanică fină, artizanat, muzică instrumentală).

Interesul pentru pornirile grafice ale copilului aparent haotice, dar de fapt pline în conținut, a declanșat o adevărată activitate metodico-științifică pentru înțelegerea universului copilului, al evoluției și dezvoltării percepțiilor acestuia.

Copilul, prin natura sa, este un foarte bun receptor, dotat cu sensibilitate și discernământ pentru diferite valori. Viziunea lui, acel potențial activ și specific trebuie exploatat. Copilul trebuie format să gândească vizual, de aceea un obiectiv important pentru fiecare educator, este necesitatea îmbogățirii stimulilor în câmpul senzorial de desfășurare al percepției.

Pentru îmbogățirea percepției senzoriale, educatorii trebuie să intensifice antrenamentul de educație vizuală sub o îndrumare corectă. Trebuie de asemenea să le stimuleze interesul pentru frumos și atitudinile participative.

Activitățile plastice se constituie ca un mijloc de activare a capacităților de percepție, dezvoltă gândirea, imaginația și creativitatea. Mâna devine prin efortul fizic depus un executant al comezii mentale ce cuprinde gând și imagine, acțiune și direcție, formă și culoare.

Acțiunile de coordonare între formația vizuală, prelucrarea mentală și executarea manuală, reprezintă procesul cheie în obținerea deprinderilor de exprimare.

În activitățile din grădiniță, copilul trebuie urmărit cu grijă pentru a-l ajuta să se adapteze vieții colective și să-și desfășoare atitudinile detașat față de experiențele didactice-joc, în care se va antrena treptat.

În activitățile artistico-plastice, desfășurate cu copiii mici, am avut în vedere faptul că la cei mici, plasmuirile imaginative, nu se realizează încă pe plan mintal dintr-o intenție creatoare prealabilă, ci sunt stimulate de activitățile concrete ale copilului.

Am acordat atenție deosebită desenelor lor admirându-le, încurajându-i creînd condițiile de lucru pentru pictură, fără a-i critica sau a le spune că “nu seamănă cu...”, influențându-le pozitiv impulsul comunicativ.

Am urmărit cu grijă “măzgălelile” lor știind că deși sunt anarhice nu sunt lipsite de logică, ci exprimă înțelegerile și căutările în exprimare.

Am urmărit și îndrumat de asemenea poziția degetelor pentru ținerea corectă a instrumentelor de lucru (creion, cretă colorată, pensulă).

Am folosit în exercițiile de pictură (care la început au fost executate cu degetele-dactilopictura) să folosească pastă de dinți pentru că tendința de a gusta este puternică la preșcolarii mici.

Primele pensulații (exerciții de lucru cu pensula) și apropierea de acuarelă am realizat-o atunci când am sesizat că pot fi ascultată și înțeleasă.

Am considerat necesară urmărirea și îndrumarea individuală chiar prin conducerea mâinii copilului în cazul fiecărei direcții de trasare atât la desen cât și la pictură (ei au dobândit experiență și încredere în folosirea creionului și pensulei).

Copiii au învățat prin exercițiu cum, când și cu câtă apă umețează pensula. Acest exercițiu l-am parcurs cu fiecare copil cu multă răbdare.

Am ales subiectele pentru exercițiile de pictură în concordanță cu direcțiile de duct ale elementelor de limbaj plastic (mărgele, scară, covoraș, iarbă, baloane, mingi), de la punctual obținut prin contactul pensulei cu suprafața hârtiei, ajungând la mici pete.

Am urmărit în interpretarea lucrărilor cu prioritate formarea deprinderilor de folosire a pensulei și de umectare a culorii așternute pe foaia de hârtie.

Pe fișele de lucru ale copiilor au folosit forma ca pretext pentru educarea abilităților de a colora sau picta în limitele unui contur (forme simple, neregulate, nu forme concrete realizate).

Am acordat atenție foii de desen, deoarece suprafețele mari permit copiilor să-și satisfacă dorința de mișcare, iar mâna încă nesigură nu se simte îngrădită ca atunci când suprafața e redusă.

Copilul nu se simte constrâns, mișcările devin pline de dinamism, variație, iar aspectul culorilor conferă plăcere de sine. De aici provine “reprezentarea emoțională” a realității în desenele infantile concretizate în hiperbolizarea și aglomerarea unor elemente cu valoare afectivă deosebită.

Pentru succesul unei activități artistico-plastice, am creat o atmosferă stimulativă, un climat socio-emoțional calm emulativ, reconfortant ce a permis preșcolarilor un dinamism intelectual și afectiv opus tendinței spre inerție și platitudine. Un stil relaxant de muncă și creație (pe fond musical, prin amenajarea spațiului), libertatea de afirmare și expresie independentă asigură reușita activităților artistico-plastice.

Adaptând nivelul de dificultate vârstei, folosind tehnicile plastice adecvate capacităților de percepție organizând conținuturile în raport cu experiența de viață a copiilor, adaptând strategiile didactice la obiective și conținuturi și realizând un raport corect între ele (expoziitiv-liber 10%, expoziitiv bazat pe dialog 15%, aplicativ 75%), am reușit desfășurarea unei activități didactice optime ceea ce ne-a permis participarea la proiectul desfășurat ECOPICTURA.

Bibliografie:

Georgeta Botez, D. Solovas – Atlas cu elemente de limbaj plastic – Îndrumător pentru educatoare – Ed. Aramis 2007

Dascălu A. – Educație plastică în ciclul primar - Ed. Polirom, Iași 1997

Filoteanu N. – Punct, linie, fundamente de limbaj plastic S.M.A.V. București 1990

Constantin P. – Culoare, artă, ambient – Ed. Meridiane, București 1979

Jurcău N. – Psihologia școlară – ed. V.T. Press Cluj Napoca 1990.

OCHIUL ARE NEVOIE DE CULOARE CUM ARE NEVOIE DE LUMINĂ

*Anca Sorina Popescu
Școala cu clasele I-VIII Țandăra*

Activitățile artistico-plastice sunt un mijloc de dinamizare a vieții psihice a copilului, a proceselor sale intelectuale, afective, volitive și motivaționale.

Culoarea aduce bucurie sau întristează, vindecă răni sufletești, depresii, dezvoltă inteligența și imaginația, asigură un randament superior în muncă, înlătură oboseala și creează o bună dispoziție. Cu ajutorul culorilor putem să ne cunoaștem mai bine personalitatea.

Educația plastică dezvoltă elevilor atenția, spiritul de observație, fantezia, creativitatea, capacitatea de cunoaștere, simțire și acțiune înarmându-i cu priceperi și deprinderi, le formează gustul artistic și estetic.

Educația estetică a școlarului trebuie să înceapă cu sensibilizarea acestuia față de frumos, cu formarea simțului și a gustului estetic, ca mijloc de a discerne frumosul de urât.

Arta poate forma la oameni însușiri morale cum sunt: bunătatea, cinstea, concepția despre lume și viață se vor găsi în ea, topite în magna arzătoare a esteticului.

Frumosul din artă, din natură și societate pătrunde ca o undă de lumină în toate sferele vieții umane, dându-i noblete și autenticitate. El are puternice rezonanțe afective, cu influențe pozitive asupra produselor activității omului, a modului său de viață și a comportamentului față de cei din jur.

Copilul, beneficiarul de artă, omul de mâine, capătă „gramatica” limbajului pe care-l utilizează în înțelegerea artei sau, poate în crearea ei, iar animatorul și mentorul acestei achiziții este fiecare dascăl.

Școala, împreună cu familia, contribuie la educația estetică a elevilor, la formarea și dezvoltarea capacității de a înțelege și aprecia frumosul. Însă, școala este singurul loc unde elevul poate căpăta cunoștințe de artă în mod organizat, unde poate fi educat prin acest limbaj al simțirii. Firește, nu ne vom limita doar la ora de educație plastică, ci vom folosi fiecare prilej din activitatea didactică pentru a reliefa frumosul.

În clasele I-IV se așează bazele viitoarei culturi artistico-estetice a elevilor odată cu temelia primelor noțiuni specifice. Ele sunt legate atât de lărgirea orizontului lor de informații cât și de inițierea lor treptată în actul de creație plastică.

Pentru a depista elevii cu aptitudini și interese pentru desen, au fost întocmite anumite tabele cu indicații privind reacțiile lor. De pildă: elevii creatori sunt atenți atunci când învățătorul transmite informații noi legate de expresivitatea unor elemente de limbaj plastic sau legate de noi tehnici de lucru. Ei observă și lucrează cu o atenție concentrată. Au o mare vioiciune corporală și o participare fizică la ceea ce ei realizează (ex. mimează sau povestesc în timp ce desenează). Nu se conformează întocmai unor cerințe impuse de învățător. Verifică tema plastică respectivă din mai multe puncte de vedere (se informează folosind și alte surse: biblioteca, vizite la expoziții, dialoguri cu adulții sau cu unii artiști plastici etc.). Studiază în mod consecvent temele plastice ale lecțiilor. Continuă activitatea creatoare peste timpul prevăzut fără ca aceasta să fie cerută de învățător (lucrează și acasă sau în recreație). Simte nevoia de a discuta cu învățătorul atunci când întâmpină greutăți. Stabilesc cu ușurință unele relații între idei chiar și atunci când ele par a fi lipsite de legătură. Își manifestă prin diferite forme setea de cunoaștere artistico-plastică (ex. curiozitate, întrebări scrutatoare, exerciții practice suplimentare etc.). Formulează și propun soluții pe care ei le verifică imediat pierzând adesea noțiunea timpului. Caută intensiv să dobândească anumite adevăruri (artistico-plastice) având capacitatea de a rezista la deviații.

Elevii creatori simt nevoia ca învățătorul să le devină partener, să fie apropiat de ei, să-i aprobe și să-i încurajeze. Acești elevi, în general au o accentuată conștiință de sine și mai ales iubesc libertatea în activitatea lor creatoare.

Creativitatea este o caracteristică a personalității umane. Nu există indivizi necreativi, există numai subiecți mai mult sau mai puțin blocați. Oricine poate deveni un bun creator, iar copilul care se modelează mult mai ușor decât adultul, poate să-și dezvolte această virtute – de creator – de la cea mai fragedă vârstă (vârsta preșcolară și școlară mică).

Pentru a se manifesta însă, trebuie să li se creeze anumite condiții favorabile ca: direcționarea intereselor, antrenament și oportunitate, obiective pe care trebuie să le urmărim în școală în procesul educațional.

Bazându-mă pe datele psihologiei copiilor, deci cunoscând particularitățile de vârstă și individuale ale acestora, am obținut cu elevii rezultate bune, aceștia ajungând să folosească cu ușurință uneltele și accesoriile necesare, să execute teme folosind diferite tehnici, să realizeze chiar lucrări bune, originale, care au fost trimise la diferite Concursuri de desen Naționale/Internaționale, cum ar fi „Culori pentru mama”, „Chipul mamei”, „Copilărie în armonie”, precum și Proiectul Educațional „Ecopictura”. Incomparabilă a fost bucuria și fericirea pe care am citit-o pe chipurile elevilor mei atunci când le-am înmănat diplomele obținute la aceste concursuri.

Printre multiplele mijloace de documentare amintesc și excursiile în mijlocul naturii care au dat posibilitatea elevilor de a cunoaște variate aspecte ale peisajului, schimbările de decor ce au loc în diferite zone și anotimpuri.

Rezultatele muncii creatoare a elevilor trebuie să fie cunoscute și prețuite. Astfel, am realizat diverse albume de artă și am organizat expoziții tematice unde am expus planșele deosebite. Aceste expoziții constituie adevărate dări de seamă vizuale, prețioase și cuprinzătoare dovezi de muncă creatoare artistico-plastică. Deosebit de instructiv a fost faptul că în expoziții s-a observat progresul gradat al lucrărilor realizate de elevi, pornind de la picturi naive, spontane, până la cele în care au căpătat priceperea și îndemânarea realizărilor clădite pe baza îndrumărilor și cunoștințelor dobândite în școală.

„Mai artist decât copilul cred că nu e nici un artist în lume. Să ai inimă să-l simți și minte să-l înțelegi”, sunt cuvintele profesorului de pedagogie I. Drăgan, într-o scrisoare adresată pictorului Tonitza.

EDUCAȚIA PLASTICĂ- MIJLOC DE CUNOAȘTERE PSIHOLOGICĂ A COPILULUI PREȘCOLAR

Popovivi Doina

Gr. Nr. 2 Dumbrăveni, jud. Suceava

Din totdeauna, copilul a constituit o preocupare aparte pentru educatori și psihologi, deoarece modul în care acesta percepe realitatea se dovedește a fi diferit de felul cum gândește și simte adultul.

Prin desfășurarea activităților artistico- plastice (desen, pictură, modelaj) la vârsta preșcolară se urmărește dobândirea unor aspecte esențiale ale cunoașterii artistico- plastice înscriind ca obiective:

- dezvoltarea la copiii preșcolari a gândirii artistico- plastice;
- dezvoltarea sensibilității, a gustului estetic și artistic;
- dezvoltarea creativității la vârsta preșcolară.

Copiii trebuie sensibilizați artistic prin observarea atentă a naturii, a vieții din mediul înconjurător, trebuie de asemenea puși în situația de a percepe aceste însușiri estetice (subtile) ale formelor obiectelor (fenomenelor) care nu apar la prima vedere, aceasta ducând apoi cu ușurință la dezvoltarea activității artistico- plastice.

Desenele realizate permit cunoașterea a numeroase capacități psihice și a unor „trăsături de personalitate” ale copilului. Astfel, aspectul liniilor folosite în desen, gradul de apăsare trădează un efort deosebit în realizarea sarcinii, liniile foarte slabe, imprecise denotă de cele mai multe ori timiditate, iar mâzgăliturile, fără continuitate arată un dezechilibru motor.

Structura generală a desenului, folosirea culorilor vii semnifică fericire, echilibru; culorile neutre folosite de copii în lucrările lor semnifică complexe de timiditate.

Activitățile de educație plastică sunt foarte îndrăgite de copii. Ei sunt atrași de culoare, de varietatea instrumentelor tehnice, își dovedesc spontaneitatea, dând frâu liber imaginației, fanteziei.

Din experiența pe care o am în a educa micile vlăstare aș putea spune că prin culoare (desen) copiii redau cel mai bine starea sufletească pe care o au în momentul realizării temei. Jocul cu culoarea îi permite copilului mai mult decât cuvintele să exprime ceea ce vede, ce simte, ce dorește.

Uneori observăm la câte un copil că folosește în lucrările sale culori predominant reci, închise deși la toate activitățile au fost îndrumați să folosească culori vesele, vii precum vârsta și frumusețea copilăriei lor. Atunci este necesar ca educatoarea să se aplece cu multă atenție asupra copilului respectiv pentru a înțelege ce simte el și de ce culorile pe care le folosește sunt triste. Putem descoperi în spatele acestor desene chiar traume pe care copilul le- a avut cândva și care revin periodic fără ca el să le exteriorizeze prin limbaj.

Participarea la proiectul național „Ecopictura” mi- a oferit posibilitatea de a cunoaște mai bine copiii cu care lucrez datorită faptului că au fost abordate teme de actualitate la care copiii au lucrat cu plăcere. Anterior, copiii au fost sensibilizați și în cadrul altor activități desfășurate în legătură cu mediul în care trăiesc, cu activitățile ce le pot desfășura ei pentru a îmbunătăți sănătatea Terrei.

În cadrul unității am desfășurat și proiectul educațional „Planeta albastră, prin suflet de copil” care este în concordanță cu tema proiectului „Ecopictura” urmărindu- se în final același obiectiv- valorificarea frumosului din mediul înconjurător pentru dezvoltarea gustului estetic.

Cu mare plăcere, copiii au participat în luna aprilie, „Luna Pădurii”, la o activitate practică în cadrul căreia au plantat pomi și flori în curtea grădiniței.

Anexez câteva fotografii și materiale realizate de copii pe parcursul desfășurării proiectului.

Bibliografie:

- *** Ghid metodic pentru aplicarea programei, București, 1998
- Lovinescu A.V., Gurău V., Dateu A., Metodica predării desenului și modelajului în grădinița de copii, EDP. București 1974
- Barbel Inhelder, Psihologia copilului, EPP.1968
- Răileanu Daniela, Inițire, cunoaștere, creativitate, Editura Delta Cart Educațional, Suceava 2005

FORMAREA CARACTERULUI CA LATURĂ A PERSONALITĂȚII UMANE PRIN INTERMEDIUL EDUCAȚIEI ARTISTICO - PLASTICE

Popovici Ioan

Șc. cu cls. I-IV Nr. 2 Dumbrăveni, Suceava

Etimologic, cuvântul caracter vine din limba greacă și semnifică tipar, pecete și, în raport la om, un ansamblu de particularități în primul rând psihocomportamentale. Conform dicționarului de psihologie, caracterul este un sistem de atitudini stabile și specific individuale cu semnificație morală, o structură ce se organizează ca esență socială a personalității pe schelele individualizate ale temperamentelor. Componenta reprezentativă a caracterului o constituie atitudinea prin care se definește poziția subiectului față de mediul exterior și interior. Importante în definirea caracterului sunt atitudinile stabile, constante, generalizate, indivi- dule ce se elaborează pe baza unor convingeri puternice.

Cea mai obsesivă activitate a copilăriei, a tuturor copiilor normali fără excepție este să contureze, să mângăiească pe orice și oriunde, cu orice și oricând.

Temelia educației artistico- plastice a viitoarei generații se începe în grădiniță și se construiește în școală. De aceea este necesară o profundă cunoaștere a caracterului copiilor de vârstă școlară mică și în consecință o influențare pozitivă a atitudinilor față de colegi și oameni, față de natură, față de activitate, față de societate și față de sine.

Pentru copil, desenul este mijlocul de a explica, pentru alții, pentru sine însuși, lumea sa interioară. De aici și posibilitatea ca învățătorul să- i cunoască caracterul și să îl poată modela. În imensa majoritate a situațiilor, desenul școlarului mic, fiind un produs întâmplător, spontan și instinctiv, copilul nu- și poate propriu- zis repeta experiența în virtutea unor cunoștințe, a unei deprinderi artistice câștigate.

În cadrul proiectului „Ecopictura”, cât și în cadrul orelor de educație plastică, am încercat să fiu pentru copii un coleg mai vârstnic, mai stăpân pe tehnicile expresiei artistice, mai conștient de obiectivele urmărite și de mijloacele de folosit, i- am urmărit cu înțelegere și i- am ajutat să- și câștige încrederea în ei înșiși. Numai teama este aceea care- i împiedică pe copii să se manifeste ca niște adevărați artiști, teama că lumea lor de închipuire poate părea ridicolă adulților, teama ca semnele și simbolurile lor nu vor fi potrivite.

Așa am reușit să formez o atitudine corectă față de sine dezvoltându- le demnitatea personală, modestia, spiritul autocritic, încrederea în forțele proprii și curajul – trăsături pozitive de caracter.

De asemenea, am ținut cont că procesul cunoașterii artistice a elevilor începe cu actul percepției, cu frumusețile din imediata lor apropiere. Teme ca „Animalul îndrăgit”, „Păsări folositoare”, „Pomi înfloriți”, „Arborii – casă pentru păsări” conștientizate la nivelul lor de înțelegere, nu au fost percepute numai ca niște obiecte cărora să le redea pasiv forma și detaliile ce se știu sau se văd, ci s- au descoperit și raporturile dintre acestea și ceea ce este mai important s- a dezvoltat dragostea față de animale, față de arbori, dragostea față de natură – importante trăsături de caracter.

Atitudinea față de oameni din care derivă ca trăsături pozitive de caracter umanismul, altruismul, generozitatea, cinstea, corectitudinea a fost foarte bine înțeleasă și redată în lucrarea cu tema „Scene din povești” – sugerându- le scene din „Fata babei și fata moșneagului”. Spre surprinderea, dar și bucuria mea, în sensul că toți elevii iubesc personajele pozitive și vor să fie ca ele, nici unul nu a dorit să deseneze „fata babei” cea egoistă, leneșă, indiferentă, nesinceră.

Teme ca „Încălzirea globală”, „Dezastrele aduse de armele nucleare”, au avut un mare efect în rândul elevilor. Se simțea că sunt mai triști. Aceasta s- a observat și din lucrările copiilor care erau cenușii sau predomina focul ca element de distrugere.

Le-am explicat școlarilor că știința și tehnica pot sluji oamenilor numai pentru a le face viața mai ușoară.

Trezind prin diferite mijloace (muzică, poezii, albume cu reproduceri, jocuri etc.) interesul elevilor pentru un anumit obiect estetic învățătorul trebuie să găsească momentul și mijlocul cel mai potrivit să- i îndrume ca ei să „vadă” atunci când îl privesc. Urmând această cale, acest obiect, acționând asupra ochilor elevilor, acționează în egală măsură și asupra spiritului lor. În această situație, percepția estetică se constituie ca un moment al experienței proprii a fiecărui elev. Astfel dezvoltăm atitudinea față de artă, față de cei care au creat opere de artă, deci și atât față de societate cu trăsături ca dragoste de patrie, respectul față de valori, sentimentul demnității naționale (clasele mai mari).

Treptat, fără a le îngrădi libertatea de gândire, de simțire, de voință și de desenare, învățătorul trebuie să-i atragă pe elevii săi pe calea unei folosiri conștiente a unor elemente de limbaj plastic (culoare, linii, forme, tehnici de lucru etc.) pe care ei trebuie să le înțeleagă și să adopte o atitudine corectă față de activitate prin care să se formeze trăsături de caracter ca: hărnicia, spiritul de ordine, disciplina, inițiativa, spiritul novator – trăsături necesare dezvoltării personalității.

Societatea noastră consideră că fiecare copil este o posibilă personalitate, adică o personalitate în formare, dar că această personalitate devine reală numai dacă învață cele patru limbaje umane fundamentale (vizual, matematic, al muncii și al artei).

Formarea caracterului, mai precis, dirijarea formării lui prezintă dificultăți mari deoarece el nu se învață ca o lecție sau în cadrul unei lecții. Consider că orele de educație artistico-plastică pot pune o cărămidă solidă dacă învățătorul urmărește și această latură a personalității umane.

Bibliografie:

- Elena Joița, V. Ilie, M. Vlad, E. Frăsineanu, Pedagogie și elemente de psihologie școlară, Editura Arves, 2003
- Șusală N. Ion, Bărbulescu Ovidiu, Dicționar de artă. Termeni de atelier, Editura Sigma, București 1993

PROTEJAREA MEDIULUI O NECESITATE A REALITĂȚII ACTUALE ȘI VIITOARE

*Institutor Sîntean Claudia
Gimnaziul „Alexandru Ioan Cuza”, Tîrgu Mureș*

Motto:

„Învață de la apă să ai statornic drum.

Învață de la flăcări că toate-s numai scrum.

Învață de la umbră să taci și să veghezi.

Învață de la stâncă tu neclintit să crezi.” (lirica norvegiană)

Pentru o planetă curată suntem chemați, mic și mare, după puterile fiecăruia, să sădăm o floare, să plantăm un pom, să îngrijim și să ocrotim micile vietăți din jurul nostru, în speranța că vom fi mai sănătoși și mai buni.

Având în vedere componentele creativității care sunt: fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea am aplicat la începutul proiectului un test de creativitate privind „desenele nefigurative”, a căror subiect trebuie să aibă o interpretare grafică, verbală variată și originală. O altă fișă a avut titlul „Ce puteți desena într-un cerc?”. De această dată interpretările au variat în funcție de imaginație. Făcând o analiză a aptitudinilor grafice pe baza unor fișe precum cele menționate am identificat factori legați de capacitatea creatoare a copiilor care este extrem de complexă. Expresivă grafică evocă puterea de a inova, de a crea, de a fi original, atât în gândire cât și în manifestările artistice

De-a lungul timpului mi-am dat seama de faptul că elevii pe care îi îndrumăm sunt foarte diferiți, în sensul că există copii care dispun de imaginație creatoare, dar cărora le lipsesc tehnicile de lucru, deprinderile formate, iar în acest caz nu pot avea capacitatea de a da o interpretare grafică a ceea ce își imaginează. De multe ori acești copii realizează lucrările cu foarte multă timiditate și greutate, în același timp existând cazuri când refuză realizarea lor. Pe de altă parte, există și copii cu deprinderi, tehnici de lucru, aptitudini, care realizează cu ușurință imaginea unui obiect după un model dat, imitativ, nefiind însă capabil să-l reproducă mental pe baza reprezentărilor anterioare sau să și-l imagineze. Acești copii posedă un volum mic de reprezentări și cunoștințe, neavând dezvoltată imaginația creatoare. Alți copii dispun atât de aptitudini, deprinderi de lucru, redare prin desen a unei teme propuse sau imaginate și în plus dispun și de o imaginație creatoare bogată. Existența acestor categorii impune tratarea diferențiată în activitățile de desen, funcție de vârstă și particularități individuale.

Culorile și modul de a picta reflectă atât viața sufletească a copilului, cât și temperamentul acestuia, astfel:

- Colerici-roșu, culori dramatice;
- Melancolici- desene mici, întunecate;
- Sangvinici- desene luminoase și vesele;
- Flegmatici- culori plicticoase.

Atât pictura cât și modul de realizare a desenului, sunt stabilite de structura interioară a copilului. Trebuie știut și avut în vedere că simțul culorilor se formează de mic, începând cu grupa mică, când copilul intră pentru

prima oară în contact cu noțiunile specifice materiei despre care vorbim și dezvoltându-se treptat, în fiecare an, astfel că ajuns în clasa a IV-a, acesta dobândește o oarecare maturitate în acest sens.

Creativitatea artistică este complementară celei științifice, tehnice având un câmp larg de desfășurare ce presupune inițierea timpurie a tehnicilor artistice dirijate, atât prin dezvoltarea imaginației, spiritului de observație, cât și stimularea inițiativei artistice. Un exemplu este realizarea prin asociere a formelor spontane nedefinite cu forme care au corespondențe în realitatea înconjurătoare. Acestea au la bază așa cum am subliniat și mai sus gândirea divergentă și inteligența creatoare.

Natura, studiată cu dragoste, cu pasiune poate deveni centru de interes al tuturor disciplinelor de învățământ, precum și al multora dintre activitățile extracurriculare. Ele contribuie la adâncirea și completarea procesului de învățământ, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională a timpului lor liber. Acestea prezintă unele particularități prin care se deosebesc de activitățile din cadrul lecțiilor, referindu-se de fapt la conținutul acestora, la durata lor, la metodele folosite, precum și la formele de organizare. Un exemplu în acest sens poate fi proiectul educațional „Ecopictura”.

Feed-back-ul activităților școlare, de obicei este un desen, deoarece așa cum am subliniat, prin desen copilul se exprimă cel mai sincer, iar în calitate de cadru didactic pot înțelege cel mai bine, prin această metodă, dacă activitățile organizate au fost sau nu pe placul copiilor.

Un dascăl creativ îi îndrumă pe copii să caute noi conexiuni între date, să asocieze, să-și imagineze, să găsească soluții la probleme, să facă presupuneri nebănuite, să admită idei, să perfecționeze ideile altora și să orienteze aceste idei în direcții noi.

Printr-o comunicare generoasă între învățător și copil, prin oferta cu care dascălul iese în întâmpinare, se pot realiza punți trainice care să conducă la rezultate inedite.

O astfel de punte poate fi reprezentată de metoda proiectului, a portofoliului, expoziție tematică, tot mai frecvent folosite, deoarece s-a constatat că aceste metode plac în mod deosebit copiilor, aceștia implicându-se intens în realizarea lor.

În urma derulării activităților de parteneriat se observă o mai mare preocupare a elevilor în studierea mediului înconjurător și ocrotirea lui.

Capacitatea elevilor de a se exprima artistic-plastic poate fi considerată ca un prim pas spre manifestarea ființei lor, care înlesnește o comunicare vie, directă, impresionantă și personală cu viața. Dacă un copil pictează o floare, el pune în ea ceva din sufletul său; arătând-o celorlalți el trezește admirația și interesul celorlalți, stabilind un dialog al imaginii, al frumosului care ne înconjoară.

Bibliografie:

Revista de pedagogie, colecția din anii 1988-1990

Revista „Învățământul primar”, nr.1 din 2004

Nicola, Ioan-Pedagogie, Ed. Didactică și Pedagogică 1994

ECOPICTURA - MIJLOC DE EDUCAȚIE ESTETICĂ

*Ed. Marioara Stan
Grădinița O.N. Nr.2 Mangalia*

Educația pentru protecția mediului la nivelul grupei „Pescăruș”, din Grădinița O.N. Nr.2 Mangalia pe care o conduc, a cuprins o nouă dimensiune valorică, prin participarea noastră la proiectul național „Ecopictura” inițiat de Grădinița P.P. Nr.43 Craiova.

Această provocare sensibilă a implicat o intensă pregătire și participare sufletească din partea educatoarei și a copiilor. Contactul nemijlocit al copilului preșcolar cu Calendarul Ecologic, încă din prima lună a anului școlar 2007-2008, a oferit multiple posibilități de cunoaștere a acțiunilor omului asupra mediului înconjurător.

Copiii au fost ajutați să înțeleagă deosebirile dintre mediul înconjurător curat și sănătos, față de mediul cu spații poluate de acțiunile distructive provocate de neglijența umană. Treptat, copiii au fost antrenați în discuții libere orientate spre diversitatea mediului înconjurător, pornind de la simplu la complex, de la mediul înconjurător al grădiniței, al cartierului în care locuiesc și al orașului de la malul Mării Negre, ca stațiune turistică nepoluată.

Temele propuse sunt accesibile copilului preșcolar și au încorporat mesaje originale cu soluții inedite în desen, pictură și colaj. Acestea au promovat forme de autoexpresie personală prin care climatul de liberă manifestare a creat condițiile concrete propice afirmării personalității individuale.

Pictura și dactilopictura au fost foarte agreate de copiii grupei în această fază. Treptat copiii, cu ajutorul pensulei și diferența culorilor, prin 5-6 culori pe care le aveau la dispoziție, au redat lucrări imaginate de ei, în funcție de tema propusă.

Prin participarea copiilor cu lucrări plastice la acest proiect, s-a dezvoltat capacitatea de redare a imaginilor, prin pete de culoare pe suprafețe strânse și pe suprafețe mari, utilizând frecvent linia și punctul ca element de limbaj plastic.

De asemenea au folosite diferite instrumente de lucru furculița, paleta și dactilopictura, alături de culorile acuarele, tempera și guașa, prin care au obținut imagini și obiecte finite.

Limbajul plastic a dat expresivitate imaginilor compuse din elemente simple redade cu lejeritate pentru a reprezenta mulțimea de flori și copaci profilați pe verdele proaspăt al pajiștii, în lucrarea „Pomi înfloriți și iarba verde, sănătatea omului”.

Stoparea poluării, foarte des mediatizată, a fost înțeleasă de copiii din grupă, care au redat în lucrările lor:

- Sensul nociv, în culori murdare privind lacul și iarba, plaja de nisip și marea.
- Sensul de pericol, generat de foc în orice mediu, lucrarea „Lac poluat”.

Atracția pentru un mediu sănătos și frumos, utilizată în literatura pentru copii în proză și în versuri, a fost percepută cu multă claritate și fiecare imagine a fost redată în compoziții plastice create din imaginație, în lucrările „Soarele și omuleții de zăpadă” - poveste și „Floriile” de Vasile Alecsandri.

Obiectivele Proiectului Național „Ecopictura” se reflectă în fiecare lucrare, prin imagini specifice mediului curat dorit de toți copiii de la malul Mării Negre.

Bibliografie

1. Maria Boșneag - „Educație plastică, ghid metodic pentru învățământul preșcolar”, Ed. Tehno-Art 2007;
2. Adrian Radu, Ioana Radu - „Educația plastică la orice vârstă”, Editura Conphys 2006;
3. *** „Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii”, Ediția a doua revizuită și adăugită, M.E.C. 2005.

STIMULAREA CREATIVITATII SI A INDEPENDENTEI PRIN ACTIVITATILE PLASTICE

*Inst. Stanciu Gheorghita
Grădina Nr. 2 Glod, Tuglui, jud. Dolj*

Idealul educational al scolii romanesti consta in dezvoltarea libera, integrala si armonioasa a individualitatii umane. Cu alte cuvinte, in ansamblul unitar al finalitatilor formative pe care trebuie sa le aiba in vedere educatorii de la toate treptele sistemului de invatamant, o prioritate o detine creativitatea considerata ca o dimensiune esentiala a personalitatii ce coreleaza cu idealul unei personalitati libere, capabile de autoexprimare si autorealizare.

Este deosebit de benefic rolul climatului caracterizat prin deschidere si stil relaxant de munca si creatie, prin asigurarea libertatii de afirmare si expresie independenta, prin recunoasterea si aprecierea pozitiva ca si prin incurajarea si promovarea efortului creativ.

In acelasi sens stilul creativ al cadrului didactic (educatorului) poate constitui o nota caracteristica pentru un invatamant creativ realizabil in forme concrete prin ansamblul tipurilor de activitati ce se desfasoara in gradinita de copii.

Atmosfera stimulativa pentru creativitate presupune si o activizare specifica a copiilor prin angajarea lor in efortul de prelucrare si reorganizare a datelor, de generare a unor sisteme sau configuratii noi prin asigurarea unui dinamism intelectual si afectiv opus tendintei spre inertie si platitudine. Acest procedeu este utilizat in gradinita, in mod deosebit in activitatile de desen, de modelaj, in crearea unor povestiri, in activitatile practice.

Pentru a asigura autoexpresia creatoare a individualitatii copiilor, importanta este si o adaptare constructiva la natura copiilor prin crearea posibilitatilor de desfasurarea libera, prin satisfacerea intereselor lor si exercitarea functiilor varstei lor.

Desenul este mijlocul de exprimare libera care poate raspunde trebuintelor diverse, atat in ceea ce priveste nivelul de dezvoltare al copilului cat si in ceea ce priveste modul de exprimare ales. Cand propunem copiilor un desen cu tema libera ei pot sa produca exact ceea ce raspunde posibilitatilor si trebuintelor lor. Copilul incearca sa completeze cu elemente noi temele sugerate de adulti, incepe sa caute in mod independent diferite mijloace de realizare a intentiilor sale, cauta sa realizeze o anumita legatura intre partile obiectelor desenate. Ceea ce nu reusesc sa redea in desen completeaza prin cuvinte. Mai mult, copilul deseneaza nu numai ce vede dar si ceea ce stie despre obiect.

Dintre nivelurile gandirii creatoare, flexibilitatii i se atribuie o importanta deosebita. Ea are trei tipuri distincte: semantica, verbala si plastica.

Flexibilitatea plastica consta in aptitudinea de a produce un numar de grafisme ce apartin unor clase diferite. De pilda, copilului i se prezinta mai multe figuri identice (cercuri, patrate, etc.) cerandu-i-se sa produca desene diferite care sa nu apartina aceleiasi clase.

Daca copilul ar desena numai un fel (roti, mingi sau batiste) atunci este lipsit de flexibilitate, pe cand daca ar desena mingi, cap, nasture, soare sau fereastră, scara, dulap, masa, etc. inseamna ca este flexibil, deci creativ (flexibilitatea fiind o determinanta a creativitatii).

O atentie deosebita trebuie sa acordam folosirii de catre copii a uneltelor de lucru (creioanele colorate, pensula, acuarelele, foaia de desen) precum si a diferentierii culorilor.

Suprafetele mari de desenat le permit copiilor sa-si satisfaca dorinta de miscare, iar mana inca nesigura este ingradita daca dimensiunea acestora este redusa. Copilul nu se simte constrans sa urmeze modelul real sau sabloanele invatate.

Miscarile devin pline de dinamism, de variatie, iar aspectul culorilor ii confera o placere de sine. De aici, provine „reprezentarea emotionala” a realitatii in desenele infantile concretizate in hiperbolizarea si aglomerarea unor elemente cu valoare afectiva deosebita.

Aceste caracteristici la care se adauga neindemanarea copilului confera desenelor sale acel color inedit si original care sta la baza diversitatii lucrarilor chiar in cadrul realizarii aceleiasi teme. In cadrul actiunii educative cu caracter de antrenament creativ trebuie sa tinem seama de tendinte si in consecinta temele sugerate copiilor sa fie variate: „Ce-as dori de ziua mea”, „Cadoul mamei”, „Cadoul prietenului meu”, „Ce-as vrea sa-mi aduca Mos Craciun”, „Casa noastra”. Desenele in succesiune sunt deosebit de antrenante contribuind la exersarea flexibilitatii: „Deseneaza chipul tau”, „Deseneaza unde vrei sa te joci”, „Deseneaza cu cine vrei sa te joci”, „Deseneaza cu ce vrei sa te joci” sau completarea unui tablou de primavara cu elementele necesare, etc.

Limbajul plastic, asimilat de intreaga societate precum gramatica limbii materne, ofera omului aparent neinzestrat nebanuite valente creatoare. Iar a te darui cu incredere si rabdare acestui proces – de la prefacerea – alfabetizarea „mazgalelilor primordiale” inseamna a avea sansa de a fi partas la una din „minunile” vietii contemporane.

Bibliografie

- ❖ M.E.N., „Progama activitatilor instructiv-educative in gradinita de copii”, Ed. V&I Integral, Bucuresti, 2005;
- ❖ Revista invatamantului prescolar Nr 2-3/1991- Art „Stimularea potentialului creator al copiilor”;
- ❖ Ioan N. Susala – Culoarea cea de toate zilele, Ed. Albatros, Bucuresti, 1982;
- ❖ Dumitrana M. – Lectie de pedagogie. Constituirea ambientului educational, ed. Integral, Bucuresti, 1999;
- ❖ Joita Elena - Eficienta instruirii, ed. Didactica si pedagogica, Bucuresti, 1998;
- ❖ Joita Elena- Pedagogie- Stiinta integrativa a educatiei, Ed. Polirom, Iasi, 1999;
- ❖ Nicola I., Dragan I. – Cercetarea psihopedagogica Ed. Timpomur, Targu Mures, 1993.

IMPACTUL ECOLOGIEI ȘI AL PICTURII ASUPRA ȘCOLARULUI MIC

Stanescu Ana-Maria
Școala cu cls. I-IV Sopot

*“Deseneaza o floare,
Sadeste un copac –
Si vei avea un soare,
Un zambat ancorat.”*

La vârsta fragedă a copilăriei, când de cele mai multe ori realitatea se contopește cu imaginarul, rămân imprimate în sufletul copiilor, acele trăiri, emoții, amintiri care au “culoare”, care sunt vii, inedite și originale.

Frumosul din natură, manifestat în culori și forme sonore, are o influență binefăcătoare asupra omului frământat de zbuciumul cotidian. Prin educație, omul învață să-l observe și să se apropie cu emoție de spectacolul sublim al vieții. Având în vedere promovarea valorilor artistice la vârsta preșcolară și școlară mică, educația estetică se înfăptuiește prin literatură – arta cuvântului, prin muzică – arta sunetului, prin pictură – arta formei și a culorii, prin coregrafie – arta trupului în mișcare etc.

Manifestările precoce de a mâzgăli, de a contura, de a modela sunt cât se poate de firești la fiecare copil. Rezultatele acestor impulsuri spontane ale copiilor pot fi considerate forme plastice abia la sfârșitul unui șir de încercări cristalizate treptat în grădiniță și în școală în jocul „de-a creația”, asemănător procesului de elaborare a artistului de profesie. Aceste încercări – tatonări libere, spontane incită fantezia, deblochează forțele creatoare potențiale, pun în mișcare spontaneitatea artistică. La 5-10 ani copiii pot să gândească și să se exprime plastic prin linii și culori, îmbogățindu-și posibilitățile de comunicare. Ei identifică culorile, știu cum să le combine, obținând altele noi, pot organiza spațiul plastic, își pot exprima emoțiile la vederea unei lucrări artistico-plastice. Desenul, ca limbaj grafic al copilului, este un mijloc de luare în stăpânire a lumii exterioare la care el trebuie să se adapteze și, nu în ultimul rând, un mijloc de armonizare a acestuia cu lumea sa proprie, interioară.

Se spune că desenul copilului este un „ecran” al eului său interior. CUM și CÂT poate fi descifrată lumea subiectivă a copilului prin desen? CE mesaje ascunse, neconștientizate sunt exprimate în produsele artistico-plastice ale copilului? Răspunsul acestor întrebări este dat de valoarea simbolică a desenelor ca „activatori” de informație psihologică pentru educatoare care poate face din activitățile plastice adevărate surse de cunoaștere și evaluare a personalității copiilor. Desenul devine, astfel, un instrument de diagnoză, dar și prognoză a atitudinilor creatoare ale copiilor.

Am considerat potrivit să mă înscriu, împreună cu elevii mei, la aceasta provocare, “Ecopictura”, în primul rând, din dorința arzătoare a copiilor de a participa la aceasta activitate, care au întrezărit în aceasta acțiune un mijloc de a se recrea și crea după bunul plac, în al doilea rând, din interesul meu de a desfășura activități inedite, și în al treilea rând pentru că în ultimul timp se pune un tot mai mare accent pe formarea comportamentului ecologic la școlarul mic.

Paralel cu acest proiect, am inițiat un proiect educativ local, împreună cu Școala cu cls. I-VIII Plesoi, intitulat ” Padurea, aurul verde al naturii” care are în vedere cultivarea capacității de cooperare în scopul protejării mediului (padurilor), dorind să antreneze cât mai multe persoane care să-și formeze/dezvolte atitudini, comportamente pentru protecția naturii și a unui comportament ecologic.

Cele două proiecte „au pornit” împreună, s-au derulat aproximativ în aceeași perioadă de timp, au vizat cam același mare scop, conștientizarea copiilor cu privire la ocrotirea mediului înconjurător, de aceea consider că nici nu se putea ivi o ocazie mai bună, de a fi informați, de a învăța și de a conștientiza importanța protejării naturii.

Educația ecologică face parte din “noile educații”, care reflectă problematica lumii contemporane prin obiectivele propuse, care dau și denumirea fiecărei structuri de conținut științific, realizată ca disciplină de studiu, concepută în plan disciplinar, dar mai ales interdisciplinar, pluridisciplinar și chiar transdisciplinar.

Educația ecologică își propune ca obiective identificarea calitatilor mediului nepoluat ca premisa a unei vieți sănatoase, conștientizarea interdependenței dintre calitatea mediului și calitatea vieții, dezvoltarea unui comportament individual și social ecologic sănătos, implicarea responsabilă în acțiuni de protecție a mediului

Cu toții știm că atitudinile și comportamentul nostru față de tot ce ne înconjoară încep să se formeze de la cea mai fragedă vârstă. Inițial părinții, apoi profesorii încearcă să ne familiarizeze cu diferite norme și valori morale. Încusința lor de a transmite acest mesaj determină gradul nostru de receptivitate și tendința de a cunoaște

lumea. Nu în zadar filosofi antici afirmau că toate relele provin din ignoranță. În acest context, ecologiștii susțin că unul dintre principalii factori care contribuie la degradarea mediului, cu părere de rău, este nivelul slab de cultură ecologică al populației sau, exprimându-ne mai dur, lipsa celor șapte ani de acasă.

Oricât de exagerată ar părea această afirmație, ea totuși este adevărată și nu o putem trece cu vederea. De altfel, noi nu sîntem primii și nici ultimii care abordează subiectul în cauză, cu toate acestea, în societatea noastră se întîmplă lucruri regretabile din punct de vedere ecologic. Oamenii continuă să arunce gunoiul unde se nimerește, să defrișeze păduri, să utilizeze chimicale despre proveniența cărora habar nu au ș. a. m. d. Nu ne vom osteni acum cu reproșurile, mult mai eficient ar fi să găsim soluții de optimizare a activităților întreprinse în domeniul educației ecologice atît de către instituțiile de stat, cît și de către organizațiile neguvernamentale. După cum susțin unii cercetători, a educa înseamnă a-i face pe copii să însușească prin experiență un sistem de valori prin intermediul căruia să se integreze moral în societate. Dacă dorim ca semințele educației ecologice să dea roade, atunci publicul țintă trebuie să fie în primul rînd copiii, pentru că „pomul cînd e mic se-ndreaptă” spune un vechi proverb românesc. De altminteri, deprinderea cea mai desăvîrșită este aceea care începe a se forma în anii copilăriei. Pe lîngă aceasta, copiii sînt un public important pentru educația de mediu, deoarece ei sînt gestionarii și consumatorii de mîine ai resurselor naturale, iar în unele cazuri, chiar pot influența radical atitudinile părinților și ale altor membri ai comunității față de problemele ecologice.

Proiectul porneste de la un obiectiv central, stimularea motivației pentru protecția naturii și formarea unui comportament ecologic, dar urmarește și formarea percepțiilor și gustului estetic, a deprinderilor plastice.

Unul dintre scopurile educației ecologice este de a-i ajuta pe elevi să-și dezvolte capacitatea de a gîndi atît critic cît și creativ. Un elev, care într-o bună zi ar putea face parte din consiliul local, trebuie să poată să cîntărească bine opțiunile, să identifice alternativele, să comunice, să pună corect în discuție problemele comunității, să analizeze sugestiile cetățenilor și să ia decizii. La fel și un elev care într-o bună zi ar putea deveni proprietar de pămînt, trebuie să știe să-și administreze corect resursele funciare. Cu alte cuvinte, un bun program de educație ecologică trebuie să-i facă pe elevi să se simtă cetățeni care pot să se implice în rezolvarea unei probleme ce afectează mediul și comunitatea. Educația de mediu cultivă și un sistem de valori care poate influența opțiunile și deciziile elevilor referitoare la toate aspectele vieții lor, inclusiv problemele de mediu.

Educația ecologică nu constă numai în a face să se nască idei bune, adică prin cuvinte potrivite să se nască sentimente lăudabile. Nici ideile, nici sentimentele nu sînt îndeajuns, trebuie să urmeze acțiunea. Se știe că omul învață mai repede din greșelile proprii decît din cele ale semenilor, însă cînd e vorba de „reparat”, de suportat consecințele greșelilor altora, lucrurile se inversează. Astfel, acțiunile de igienizare organizate cu participarea elevilor le insuflă acestora un fel de dispreț față de cei care au produs mizeria pe care o adună și implicit un dispreț față de atitudinea pe care au avut-o aceștia față de mediul înconjurător. Ei suportă de fapt «pedeapsa» care ar trebui aplicată celor care au generat deșeurile. În așa mod, este cert că elevii, participanți la această acțiune, își vor revizui atitudinea și comportamentul față de mediu și față de cei care nu-i valorifică resursele. Copilul căruia îi rămîne imprimată această deprindere și atitudine o va transpune în viață în măsura caracterului și a anturajului său, dacă se face aprecierea necesară.

Este foarte important ca informațiile despre problemele de mediu și soluțiile lor să fie transmise într-un mod cît mai interesant și accesibil copiilor, de aceea organizatorii proiectului, l-au conceput într-o formă cat mai accesibilă și atractivă.

La începutul anului școlar, 2007-2008, în urma evaluărilor inițiale, am constatat că majoritatea copiilor, nu au foarte multe informații și deprinderi practice de lucru.

Putem descrie structura aptitudinilor plastice ca o configurație de componente senzorio-perceptive, motrice, intelective, afectiv-motivaționale și creative, după cum urmează: componentele senzorio-perceptive, componentele motrice, calitățile intelectuale, atracția pentru activitatea desfășurată, atitudinile și creativitatea.

Nu toți elevii aveau aceleași capacități motrice, trăiri afective, „viziuni” ale imaginilor, interes pentru activitatea desfășurată sau capacitate creatoare. Răspunsul unui elev silitor, m-a făcut să înțeleg că, chiar dacă dispunem de „inteligentă”, fără imaginație, creativitate și exercițiu, nu putem face nimic. Necajit că nu-și poate transpune gândurile, el a spus că „are idei, dar nu le poate pune în aplicare”. De aceea, nu a fost deloc ușor să ne integram în rândul școlilor și al grădinițelor din mediul urban, noi venind din mediul rural și desfășurându-ne activitatea în condiții de simultan, cu 2 clase, clasele a II-a și a IV-a.

Deși nu toți elevii au avut aceeași sensibilitate față de frumos în general, pe parcursul derulării proiectului au învățat să-l perceapă.

Educația plastică promovează cultivarea sensibilității, a disponibilităților creative artistice, formarea și dezvoltarea judecăților de valoare față de esteticul autentic din viața și din ambient, favorizează dezvoltarea

creativității și crează premisele transferului acestora și în viața socială, dezvoltând în același timp acuratența gustului estetic și creativitatea copilului.

Partener al copiilor în toate, i-am încurajat prin comentarii stimulative și aprobative cum ar fi: „Iată o idee interesantă!”, „De ce crezi acest lucru?”, „Se poate și mai bine!”, „Dovedește că poți fi cel mai bun!”. Am evitat enunțarea unor evaluări prin expresii ca: „imagine corectă”; „lucrare frumoasă” deoarece copiii ar fi avut impresia că există doar un singur „desen” bun și că eu mă aștept ca aceștia să dea exact acel răspuns. Delimitarea stării de reușită de starea de eșec nu se realizează prin impunerea unor standarde de performanță, ci prin stimularea copilului în a-și atinge propriile performanțe. Cadrul didactic este mediator și facilitator al drumului pe care copilul îl parcurge în cele trei componente ale procesului de învățământ: predare – învățare – evaluare. Evaluarea nu se realizează ca acțiune independentă de procesul de instruire, ci „se integrează în profunzime în actul educativ însuși, aducându-i luciditate și competență” (Ion T. Radu). În cadrul acestor activități are loc orientarea acțiunilor evaluative către cunoașterea mai precisă și completă a ceea *ce știu* și pot să *facă* școlarii mici.

Situațiile de învățare create implică coparticiparea copiilor la evaluarea propriilor rezultate. Dezvoltându-le capacități autoevaluative îi responsabilizez și îi determin la o mai mare autonomie, condiție pentru găsirea echilibrului în efortul lor de evoluție pe o traiectorie creativă. Diversitatea temelor proiectate și a strategiilor de desfășurare devin în activitatea de educație plastică o sursă de activizare a copiilor, evaluarea fiind centrată pe efectele ei formative, astfel încât să reprezinte pentru fiecare copil mijlocul de a lua cunoștință de posibilitățile sale, care să-l bucure și să-l stimuleze la alți pași. Temele au fost diferite în fiecare lună, în funcție de calendarul ecologic, dând astfel elevilor posibilitatea de a se exprima plastic. Tehnicile de lucru folosite au fost diverse, am folosit tehnici clasice, moderne sau mixte.

Deși toți elevii au participat la acest proiect, am ales de fiecare dată cu greu desenele pe care le-am trimis, pentru că toate erau muncite cu dragoste de către copii, și deci expresive și reprezentative pentru fiecare copil în parte. Am convenit și am prezentat și celelalte lucrări ale elevilor, în clasă, în cadrul unor mini-expozitii, pentru a nu strâni unele sentimente cum ar fi invidia, competiția nelocală.

De asemenea, am ales un *jurii* dintre copiii care au terminat lucrările printre primii, care a condus o dezbatere cu privire la lucrările prezentate în fața clasei. S-au formulat întrebări de genul: „Care lucrare respectă tema propusă?”, „Prin ce anume este realizată?”, „Care lucrare are mai multe culori reci/calde?”, „Ce lucrare este mai originală?”, „Care este *noutatea* care o face mai expresivă?” etc, dezvoltând astfel nu numai capacitatea de a lucra în echipă, ci și spiritul de competiție.

Imbinând educația plastică cu educația ecologică, nu numai că am dezvoltat elevilor capacitatea de a se exprima liber și original plastic, dar am și utilizat unele tehnici de lucru cu diverse materiale specifice educației plastice, dar am urmărit și familiarizarea școlarilor cu probleme de mediu și cu norme de ecologizare, atragerea elevilor la cercetarea și cunoașterea științifică a mediului natural, investigarea și interpretarea interdependenței între ecosisteme, cultivarea dragostei față de tot ce se află în mediul natural local: plante (pădurea, sera), animale, formarea unei atitudini de respect și a unui comportament responsabil față de ceea ce ne înconjoară, formarea capacității de a îngriji spațiile verzi și folosirea acestora în desfășurarea unor activități instructive educative.

Sub această formă atractivă, a picturii, elevii au fost dirijați să observe, să recunoască, să exerseze, să aplice, să lucreze individual sau în echipă, să-și exprime propriile păreri, trăiri, sentimente, să motiveze alegerea unei anumite teme și tehnici de lucru, să-și sensibilizeze și să-și dezvolte gustul estetic, dragostea față de frumos, față de natură în general, să constientizeze importanța păstrării unui mediu curat și sănătos pentru noi și pentru urmașii noștri.

În tot acest timp, paralel, am realizat chiar și unele activități practice: am învățat să sădim un copac, am confecționat chiar și pancarte: « Nu rupeți florile », « Ocrotiți pădurea », « Nu rupeți crengile », « Îngrijiți pasarelele »!

Un lucru notabil este și faptul că am sensibilizat și comunitatea pentru a proteja și păstra natura curată, prin împărțirea de pliante și prin discuțiile care aveau loc în familiile elevilor.

Desenele realizate de copii, cred că au atins aproape toate evenimentele importante din calendarul ecologic, pe care organizatorii ni l-au pus la dispoziție la început.

S-a observat o îmbunătățire a tehnicilor de lucru și a calității lucrărilor realizate, o mai mare responsabilitate față de problema mediului, o mai bună transpunere a sentimentelor și trăirilor pe coala, și chiar și o implicare sporită a elevilor la orele de geografie, științe, limbă și literatură română. Am fost surprins plăcut de « copiii » mei, când au venit cu poezii și ghicitori despre plante și animale (aflându-ne în mediul rural, elevii au acces mai greu la anumite informații).

Consider ca este un proiect interesant, cu o tema prea vasta si de actualitate, pentru a fi realizata doar pe parcursul acestui an scolar, de aceea, in opinia mea, proiectul ar trebui derulat si pe parcursul urmatoilor ani si extins oarecum si la nivelul unor alte discipline sau activitati cu elevii. Cred ca ar fi binevenite actiunile practice, de sadire a unui copac, plantare a unei flori, etc, care nu ar altceva decat sa-i atraga si mai mult pe copii. Si pentru ca in ei este viitorul planetei, ar fi benefic sa-i implicam in cat mai diverse actiuni de acest fel.

Un program educational de mediu poate face multe pentru a da putere elevilor să-și îmbunătățească calitatea vieții lor și a celorlalți, iar această putere poate duce la amplificarea sentimentelor de mândrie și respect de sine. Când elevii iau parte la un proiect al comunității pentru a contribui la îmbunătățirea calității mediului sau la rezolvarea unei sau altei probleme, ei se ajută pe sine înșiși și îi ajută și pe ceilalți în același timp. Ei își afirmă propriile valori și văd că acțiunile lor contează. Introducând strategiile educației ecologice în predare puteți influența mentalitatea elevilor dumneavoastră. Calitatea mediului se reflectă direct nu numai în viețile lor, ci și ale familiilor acestora. Ajutându-i să-și cunoască drepturile ca cetățeni, dându-le puterea să acționeze și să simtă că atitudinea lor contează, clarificând legăturile dintre sănătatea individuală sau familială și mediu, arătând legătura dintre veniturile personale și mediu și în cele din urmă trezindu-le interesul față de lumea naturală, puteți aprinde o scînteie a sentimentului de stimă față de sine și nu vă faceți griji dacă nu puteți face totul – aprinderea unei scînteii este un început bun.

Nici ideile, nici sentimentele nu sunt de ajuns; trebuie sa urmeze actiunea. Copilul caruia ii ramane imprimata aceasta deprindere si atitudine o va transpune, in masura caracterului sau si in anturajul sau, daca se face aprecierea necesara. A educa inseamna a-i face pe copii sa-si insuseasca prin experienta un sistem de valori care sa le dea posibilitatea sa se integreze in mod inteligent si in mod moral intr-o lume in rapida prefacere.

Actiunile practice, de ecologizare isi au rostul lor atata timp cat reusesc sa insufla aceasta mentalitate si atitudine atat fata de mediu cat si fata de cei care nu-i respecta curatenia. Daca se vrea o educatie ecologica in Romania, tintele sunt copii prescolari si scolari, pentru ca trebuie educata intreaga generatie, pe drept cuvint, un papagal batran nu invata sa vorbeasca, asa cum pomul cand e mic se-ndreapta. Deprinderea cea mai desavarsita este cea care incepe a se forma in anii tineri.

Educatia bine facuta poate intotdeauna sa scoata din suflet, oricare ar fi el, partea folositoare pe care o contine. Daca se gaseste modul in care aceasta parte sa domine partea nefolositoare, pe semne daunatoare, se afla si cheia problemei noastre.

CLASIC ȘI MODERN ÎN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE DIN GRĂDINIȚĂ

Ed.: Elena Ștefan

Gr. cu P.P, Tg. Frumos

“Lumea este colorată! O lume fără culori n-ar fi numai tristă, ci ar părea moartă. Gândiți-vă doar la marea deosebire dintre o zi de vară însorită, scăldată de cerul albastru, smălțuită de flori, frunze și fânețuri și o zi de toamnă târzie, ploioasă, mohorâtă, când totul este dominat de cenușiu. Și totuși și în trista înfățișare a naturii ce se pregătește de iarnă, există culori, chiar, dacă reduse la o gamă săracă de nuanțe. Total lipsit de culoare este întunericul absolut. Oricât de slabă o rază de lumină naște culori. Tine-ți minte acest lucru căci de lumină depinde existența culorilor: lumina este chiar izvorul lor!”

Culoarea este principalul mijloc prin care omul deosebește și recunoaște elementele și fenomenele naturii.

Prin observarea diferitelor tonuri și nuanțe ale culorilor din natură sau ale unor valori de alb-negru, se poate vedea influența acestora asupra stării de spirit. Plecând de la cunoașterea culorilor pure (curate), educatoarea poate să-l îndrume pe copii cum să simtă, să gândească și să denumească culorile, dezvoltându-le acuitatea vizuală cromatică. Folosind anumite corespondențe la superlativ, copilul se familiarizează mai ușor cu unele efecte ale culorilor:

- galben – este culoarea cea mai luminoasă;
- portocaliu – este culoarea cea mai caldă;
- roșu – este culoarea cea mai activă;
- violet – este culoarea cea mai tristă;
- albastru – este culoarea cea mai rece;
- verde este culoarea cea mai liniștitoare.

Culorile pot fi "expresie" în măsura în care ele poartă un sens și acționează asupra vieții sufletești a copiilor, și "simbol" privite din punct de vedere intelectual.

Desenul, pictura constituie un mijloc propriu pentru dezvoltarea posibilităților de creație, lucru clar văzut în picturile realizate de copiii grupei mari care au tendința de a exprima ceea ce au văzut, ceea ce trăiesc. De aceea am acordat libertatea de exprimare, libertate care reflectă sentimentele copiilor față de natură, de farmecul ei.

Am urmărit în activitățile de educație artistico-plastică, și nu numai în aceste activități inițierea preșcolarilor în procesul de creație, stimularea interesului pentru activitățile plastice, familiarizându-i cu limbajul plastic, cu materialele și instrumentele necesare și cu tehnicile specifice.

În tema tratată mai sus am considerat actul creativ un produs al jocului și al învățării, un fenomen deosebit de complex, fără a fi misterios, putând fi stimulat și dezvoltat la vârsta preșcolară.

Educarea capacităților creatoare presupune inițierea copiilor în tehnicile specifice creației artistice, antrenarea și familiarizarea lor cu material primă a creației (cuvânt, sunet, culoare, mișcare etc.) pentru a se putea exprima fiecare adecvat temperamentului.

Folosind metodele și tehnicile prezentate mai sus în activitățile artistico-plastică cât și în activitatea opțională desfășurată sub îndrumarea profesorului de desen Leonte Leontin de la Clubul Copiilor din localitate am reușit să obținem numeroase premii: premiul I la concursul "Copiii lui Tonitza", faza locală și faza județeană ediția a-III-a, diplome de participare la concursul "Orașul meu curat" desfășurat la Clubul Copiilor din orașul Iași și locul II la concursul "Apa vie" desfășurat în orașul Pașcani.

De asemenea am organizat expoziții în incinta grădiniței, la Clubul copiilor din localitate și la Casa de Cultură din oraș. Am participat în cadrul proiectului "Ecopictura" organizat de Grădinița P. P. nr.43 Craiova desfășurat pe parcursul anului școlar 2007-2008.

Lucrarea este o modestă contribuție la îmbogățirea datelor despre lumea interioară a copilului, prospețimea imaginației, curozitatea neobosită a acestora pe care adulții cu greutate la pot regăsi.

Bibliografie:

- G. Botez, D. Solovăstru – Îndrumător pentru educatoare – Atlas cu elemente de limbaj plastic, Ed. Aramis, 2007;
C-tin Paul – Să vorbim despre culori – Ed. Ion Creangă, 1986;
S. Breben, E. Gongea – Metode interactive de grup- Ghid metodic, Ed. Arves;
M. Roșca – Creativitatea – Ed. Enciclopedică Română, București, 1977;
E. Stefan – Optimizarea creativității prin activitățile artistico-plastice, Lucrare pentru obținerea gradului did. I Iași, 1993.

IMPACTUL CULORILOR ASUPRA PSIHICULUI COPIILOR. VALORIFICAREA VALENTELOR POZITIVE ALE ACESTORA ÎN ORELE DE EDUCAȚIE PLASTICĂ

*Inst. Ștefanescu Georgeta
Școala cu cls.I-VIII Radovan*

"Oricâte ființe organice ar trebui să se nască și să piară înainte ca din mijlocul lor să se dezvolte animale cu creierul capabil să gândească, care să găsească pentru un scurt răstimp condiții favorabile vieții lor, pentru a fi apoi și ele nimicite fără îndurare – noi avem totuși certitudinea că materia rămâne veșnic una și aceeași în toate transformările ei, că nici unul din atributele ei nu poate să dispară vreodată și că, prin urmare, cu aceeași necesitate riguroasă cu care va nimici cândva pe pământ produsul ei cel mai înalt-spiritul gânditor, ea va fi nevoită să-l producă din nou undeva și cândva." (Engels).

Nu-i așa că tabloul este măreț? Veșnică creație, și veșnică distrugere, și iarăși, și din nou, creație! În materie, în cosmos, schimbările progresive și regresive, apariția și distrugerea, viața și moartea, interacțiunea și descompunerea există ca momente ale mișcării generale; strict vorbind, pentru materie nu există nici pozitiv, nici negativ, nici bun, nici rău. Dar pentru oameni, pentru "floarea cea mai minunată" a naturii, în acest grandios proces ceea ce este bun se deosebește de rău, ceea ce este frumos se deosebește de ceea ce este urât. Toate aceste

aprecieri diferă de la un individ la altul, ele fiind trecute prin filtrul personalității fiecăruia, raportate fiind la scara lor proprie de valori.

Încă din fragedă copilărie, o dată cu dezvoltarea personalității, se dezvoltă și acest simț estetic, care este puternic influențat de mediul înconjurător, de felul în care „este învățat „să se raporteze la valori, de experiențele pe care acesta le trăiește.

Observand lumea înconjurătoare și receptând-o cu fantezia proprie vârstei, orizontul cunoașterii se îmbogățește cu emoționante impresii pe care numai frumosul, tot ceea ce este ridicat la rang de „artă”, le poate oferi și determina ca fenomene psihice, sufletești.

Există o stransă conexiune între o dezvoltare psihică armonioasă și modul de receptare a spațiului și mediului de viață al copilului, modalitatea prin care acesta preia prin „imitație” „valorile frumosului” de la cei în mijlocul cărora trăiește, felul în care și le transpune în propriul lui sistem de analiză și sinteză.

Încă de la vârsta de doi ani, copilul poate asimila, pe lângă valorile preluate din mediul familial și pe acelea promovate în instituțiile pe care le frecventează (creșe și grădinițe).

În studiul de față mi-am propus să scot în evidență valențele pozitive ale impactului culorilor asupra acestei dezvoltări psihice a copilului, fapt care se materializează în grădinițe, prin orele de educație plastică.

Educația plastică încearcă să dezvolte la copil acea latură sensibilă care în mare parte este neglijată și considerată ca fiind mai puțin importantă mai ales în societatea actuală, care are ca ideal crearea unei personalități pragmatice, puternic conectată în realitate, ignorand acest aspect afectiv-emoțional atât de important pentru dezvoltarea unui psihic sănătos.

Noile prevederi ale Reformei, ridică valoarea acestei arii curriculare oferind învățătorilor perspectiva de a aborda educația plastică într-un mod nou și creator.

Culorile au o importanță deosebită asupra stărilor psihice a copilului oferindu-i acestuia posibilitatea de a deveni sensibil față de anumite lucruri, obiecte, contexte, modificându-și percepția asupra lor.

Astfel, prin tot ceea ce-l înconjoară, copilul este supus în permanență contactului cu o multitudine de culori. Felul în care acționează acestea asupra copilului se concretizează în manifestările sale comportamentale. Nu de puține ori am sesizat legătura dintre vestimentația individului și starea lui psihică. Culorile, deci, ne reprezintă în fiecare moment al existenței noastre.

Simbolistica culorilor a fost și este o temă studiată de-a lungul evoluției umane, inițial fiind preponderentă în domeniul artistic, astăzi ea extrapolandu-se și în alte domenii: educație, psihologie, medicină terapeutică, criminalistică.

Educația valorifică și ea această simbolistică a culorilor. Pornindu-se de la ideea de bază că, culorile calde creează un tonus afectiv pozitiv, iar cele reci o stare negativă vom evidenția câteva simboluri ale acestora și modul în care se reflectă asupra psihicului copiilor.

Astfel *roșu* (o culoare caldă) reprezintă o personalitate puternică, un temperament exploziv. Imaginea “*focului aprins*” crează o stare tensionată, însă în plan pozitiv, având asupra psihicului efectul unui tonifiant. Copiii iubesc această culoare intuitiv, chiar dacă nu-și pot explica efectul acesteia asupra lor (foarte rar conștientizează această stare de fapt).

Tot un impact pozitiv au și culorile: *galben-culoarea aurului și a soarelui* –simbolizează căldură, lumină transmițând o stare de confort și bunăstare; *alb-simbolul luminii, curățeniei, -purității* acționează asupra psihicului ca un balsam, copilul trăind o stare de calm și curățenie sufletească; *verdele- este simbolul însuși al „vieții”, al renașterii, al unui „nou început”,* el încarcă energetic propulsând o forță benefică realizării oricărei activități indiferent de dificultatea ei.

Toate aceste culori motivează pozitiv, acționand în interesul copilului, îi crează acestuia o ambianță afectiv-emoțională propice oricărei activități desfășurate de acesta.

Există însă și culori care au un efect negativ asupra psihicului. Dintre acestea amintim *negrul-culoare cu simbol malefic*- toate reprezentările despre ea transpunandu-se într-o lume întunecată, rece, înfricoșătoare; *gri* – impactul acestei culori având un efect de descărcare energetică trasmițând o stare de tristețe, supărare, lipsa oricărei motivații de „a face” ceva.

De aceea este deosebit de important ca în tematica educației plastice această simbolistică a culorilor să dețină un loc primordial.

Educația realizată prin culori are pe lângă toate valorile pe care le-am amintit și aceea de a dezvolta simțul estetic.

“Prin natura sa omul este artist. El tinde într-un fel sau altul să introducă peste tot în viața lui frumosul”.(Gorki) Acest lucru ar fi posibil dacă am da culorilor valoarea lor reală pe care o au pentru noi în stabilirea unor relații armonioase cu tot ceea ce ne înconjoară.

Școala este acel factor care determină izvoarele să cânte și să fie din ce în ce mai cristaline, care poate face mugurii să rădă iară și poate presăra în sufletele celor mici doar primăvară.

Vom reuși toate acestea dacă vom acorda atenție deosebită tuturor disciplinelor de învățământ, dacă vom urmări formarea completă a copilului prin cultivarea limbii române, prin formarea unei gândiri logice și de calitate, prin înarmarea cu un volum de cunoștințe, priceperi și deprinderi fizice, morale și estetice.

Pentru aceasta este necesar ca fiecare educator să depună pasiune, dăruire și muncă, să devină creator de tehnici și tehnologii didactice să se aplece permanent asupra literaturii de specialitate pentru a găsi metodele, mijloacele și materialele necesare activității educaționale.

„Să facem ca izvoarele să cante,
Să facem mugurii să rădă iară,
Să-i facem vieții clipele plăcute
Și-n suflete să punem primăvară!”

NATURA PRIN EDUCAȚIA ARTISTICO-PLASTICĂ

Ed. Moroianu Elena Grădinița Nr. 14

Ed. Tabarac Olga Grădinița Nr.2

Educația estetică pregătește omul pentru a crea și introduce frumosul în viața socială și individuală. Cu cat educația estetică începe mai de timpuriu, de la o vârstă fragedă, cu atât și efectele ei formative vor fi mai vizibile, mai puternice.

La 5-7 ani, copiii pot să gândească și să se exprime plastic prin linii și culori, îmbogățindu-și posibilitățile de comunicare. Ei identifică culorile, știu cum să le combine obținând altele noi, pot organiza spațiul plastic, își pot exprima emoțiile la vederea unei lucrări artistico- plastice. Desenul, ca limbaj grafic al copilului, este un mijloc de luare în stăpânire a lumii exterioare, la care el trebuie să se adapteze și nu în ultimul rând, un mijloc de armonizare a acestuia cu lumea sa proprie interioară.

Educația estetică se bazează pe iscusința educatorului de a-i învăța pe copii să le placă ceea ce este frumos, pe măiestria de a-i face să fie atrași de ceea ce într-adevăr are valoare. Metodele și materialele didactice tradiționale folosite frecvent în grădiniță suferă de lipsa de noutate. Este nevoie să găsim căi și metode de lucru noi.

Preșcolarii creativi se diferențiază de obicei de restul grupului prin diferite comportamente specifice și dacă li se permite acest lucru își dezvoltă în mod liber creativitatea. Ei sunt foarte curioși, vin cu soluții neobișnuite, cu idei originale, au inițiativă și un spirit de observație foarte bine dezvoltat, pun întrebări adecvate, învață rapid și ușor, au imaginație vie în crearea de desene.

Creativitatea prezintă o deosebită înflorire la vârstele copilăriei. La temelia disponibilităților pentru,, expresii de tip creativ stau intensitatea trăirilor emoționale corelate cu nevoia de acțiune, de construcție în plan practic-acțional.

Educația trebuie să îndrepte atenția copiilor numai spre ceea ce este frumos, să îi învețe să combine formele, să alăture culorile în așa fel încât să obțină efecte cât mai plăcute ochiului, să combine culorile pentru a obține nuanțe. Prin intermediul activităților de desen și pictura copilul trebuie învățat să își termine lucrul început, dezvoltându-i răbdarea și perseverența.

Temele activităților plastice conțin cele mai bogate posibilități de exprimare și suprimare cel mai bine de copii sunt cele legate de natura, pe care aproape le desenează spontan – soare, norișori personalizați, copaci, flori. Pentru aceasta am realizat drumeții, excursii, plimbări în natură, prilej cu care copiii au respirat aerul curat din parc, au observat cum încolțește iarba, cum înmuguresc copacii, au ascultat ciripitul păsărilor, susurul apelor, foșnetul frunzelor, au admirat coloritul florilor și atunci cu toții am simțit,,cat de frumoasă este natura și noi privim neputincioși la ce mare pericol o amenință”.

La activitățile artistico-plastice am încurajat copii să folosească metode și procedee cât mai variate și le-am apreciat creațiile, alcătuiind lunar o expoziție,,SĂ IUBIM SI SĂ OCROTIM MEDIUL INCONJURATOR”-

cu lucrări pe care am reînnoit-o în funcție de temele lunare ale proiectului. Expoziția a fost vizionată permanent de către părinți care au venit în sprijinul nostru pe tot parcursul proiectului cu idei, materiale și ne-au sponsorizat pe cât a fost posibil cu deplasările în mijlocul naturii, la care ne-au fost și parteneri. Pe parcursul proiectului am urmărit tematica lunară și am participat lunar cu lucrări ale copiilor pe care le-am trimis în cadrul proiectului la inițiatorii acestora.

În cadrul tematicii din luna mai, „Ziua pământului”, am realizat cu copiii o lucrare comună, colaj cu tema – „Un vis cu un final de SOS” care reprezenta visul unui copil, în care un prieten comun i-a cerut ajutorul.

Ți se pare ciudat? Ei, da! Si eu, cât sunt de mare, am și eu necazurile mele și mă simt neputincios în fața răutăților și indiferențelor oamenilor, care-mi distrug bogățiile și frumusețile și-mi otrăvesc apele și sufletul! Mă lasă bolnav și lipsit de puteri. Am nevoie de ajutorul vostru! Nu vă mirați! Deși sunteți mici, puterea voastră și a copiilor de pretutindeni m-ar putea salva! Trimiteți pe cineva să mă ocrotească și pe mine! **NU MĂ LĂSAȚI, NU MĂ LĂSAȚI!**

În visul său copilul îi răspunde: „Lacrimile tale m-au impresionat și am să rog copiii de pretutindeni să-i convingă pe cei mari să-ți vindece rănila. În puterea noastră nu stă decât rugămintea către îngerașii noștri păzitori să te ocrotească și pe tine!”

Tematica proiectului a fost primită cu plăcere deoarece copiii din grădiniță dovedesc aptitudini în cadrul activităților artistico-plastice și iubesc mai ales pictura, iar natura este tematica unde preșcolarul își găsește relaxarea, descărcarea și plăcerea de a-și exprima trăirile.

Aducerea copilului în mijlocul naturii urmărește clarificarea apartenenței copilului la mediu. Copilului, încă de mic, înainte de a veni la grădiniță, întreabă și manifestă o mare curiozitate.

Activitățile plastice desfășurate în grădiniță au un rol important în pregătirea copiilor pentru școală. Prin acest gen de activități se realizează coordonarea oculo-motorie, dezvoltarea mușchilor mici ai mâinii, dezvoltarea sensibilității cromatice, a spiritului de observație, diferențierea formelor, a proporțiilor, orientarea spațială. Pe toate acestea se sprijină activitatea de scriere din clasa I.

DESENUL - CARTE DESCHISĂ SPRE SUFLETUL ȘI GÂNDIREA COPILULUI

*Înv. Bosnea Teodora,
Gr. Șc. “Simion Stolnicu”, Comarnic- Prahova*

Arta plastică ne înfrumusețează viața. Pornind de la acest adevăr simplu, am încercat să înfrumusețez viața de școlar a micuților mei elevi, aflați în clasa I. Fiecare copil are această frumusețe latentă, de aceea am încercat prin diferite mijloace și procedee ca ea să fie pusă în evidență, nu numai la orele speciale de educație plastică, ci și în împletirea acestora în cadrul celorlalte discipline de învățământ, în activități transdisciplinare sau chiar unele activități extracurriculare.

Perioada preabecedară, prin specificul ei, mi-a oferit prilejul ideal de a descoperi copiii cu aptitudini și interese pentru desen. Astfel, în cadrul evaluării inițiale, dacă la nivelul aptitudinilor – așa cum este firesc – doar o parte dintre elevii clasei s-au făcut remarcăți, nu același lucru se poate spune despre interesul pentru desen: încă din primele săptămâni de școală, toți elevii clasei au dovedit plăcerea de a desena, nu numai prin entuziasmul caracteristic vârstei, dar și prin disciplina care se instaura parcă de la sine în cadrul acestor activități. A desena și a colora este o încântare în cele mai multe cazuri, este o trăire intensă. În această perioadă, testele au propus elevilor să coloreze selectiv desene (în funcție de sunetul inițial al cuvântului), sau să deseneze un obiect – (răspunsul unei ghicitori) etc.

Perioada de început a învățării literelor a devenit mai plăcută atunci când elevii au avut de desenat. Voi exemplifica: Elevii au primit foi tip „memo” diferite colorate (galben, verde, roz), primind sarcini diferite: ex: cei care au primit culoarea galben au avut de scris litera „m”, verde – „a”, roz- „n”. Fiecare elev a avut de realizat unul sau mai multe desene – obiecte care încep cu litera notată. Feed-back: Toate foile au fost lipite la tablă, într-un tabel. (De remarcat faptul că au fost inventivi, iar experiența de viață a fiecăruia și-a spus cuvântul.) Tot desenul mi-a ușurat munca de logoped: pentru sesizarea sunetului și literei „r”, elevii au primit desene din care lipseau anumite elemente. Ei aveau de completat desenul și de pronunțat și analizat fonetic cuvântul corespunzător cu voce tare (ex: avionul avea de completat o aripă, masa un picioar, vaza o floare, pisica o

ureche etc.). Alături, un purceluș aștepta liniștit să fie colorat și să i se deseneze codița, semn grafic folositor la ora de scriere. În unele ore, elevii au lucrat în perechi, câte doi, copiind de la tablă cuvinte (om, soare, nor, pitic, mere, pană), după care fiecare le-a desenat pe o parte a foi, iar la sfârșit au avut de realizat o compoziție cu toate aceste elemente.

Tot desenul a devenit un instrument de motivare a elevilor pentru a citi conștient texte la prima vedere. Am împărțit elevilor fișe cu un text scris pe prima coloană (fiecare propoziție pe un rând), cerându-le să-l citească în gând și să deseneze pe cealaltă jumătate a foi ce au citit. (Fiecare elev a stat singur în bancă): Citește cu atenție și desenează totul aici! **“Lucian este pe malul lacului. El e pescar. A prins un pește mic și cinci pești mari. Papura este verde și maro. O casă se vede departe. Soarele este mare. Trei nori mici sunt pe cer. Pe lac este o rață. Apare un uliu. Rața e speriată. Pe pod trece o mașină roșie. Mașina e plină cu pește. Unde este vulpea?”** Am remarcat că și elevii care citeau de obicei mai greoi au fost implicați în actul citirii, doi dintre ei m-au solicitat să îi ajut la citirea unor cuvinte, un altul m-a întrebat ce este papura și i-am adus aminte împrejurarea în care le-am explicat termenul; rezultatul m-a încântat: elevii au reușit să înțeleagă textul, desenele lor o arătau clar, iar dacă unii au desenat elementele pe rând, unele sub altele, alții au reușit să realizeze o compoziție încheată. Vulpea a fost desenată – logic- lângă mașina de pește, căci așa spune povestea, dar în alte desene a apărut lângă lac, pentru că ei știau și cântecul „Vulpea și rața”. Am constatat că elevilor le place să illustreze scene din povești, dar și versurile unor cântece îndrăgite.

La orele de matematică desenul a fost la el acasă prin realizarea mulțimilor de flori, fluturi, pești etc. Problemele ilustrate propuse de mine au atras elevii, care au desenat altele la rândul lor, colaborând în echipe. Testele celor mici sunt o împletire între desen și matematică.

Ora de cunoașterea mediului poate fi un alt prilej de a valorifica desenul, care este de fapt un mod de a se exprima pe sine în relația cu lumea înconjurătoare. Activitățile de observare, studiul de caz, experimentarea și cercetarea au fost urmate de activități practice de tipul arte, abilități. Sărbătorirea unor evenimente deosebite din calendarul ecologic au avut ca obiective dezvoltarea capacităților de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător; formarea atitudinii de respect față de acesta; dezvoltarea comportamentelor responsabile față de ceea ce ne înconjoară. Formele de desfășurare au fost variate, având totuși un element comun: pictura. Activitățile ecologice propuse în cadrul proiectului educațional „Ecopictura” și-au atins scopul. Educarea copiilor în spirit ecologic, implicarea lor activă în protejarea mediului a fost garantată de implicarea emoțională a acestora în actul creativ. Stă mărturie albumul realizat la clasă cu postere în care se află lucrările plastice selectate lunar.

Pictura reprezintă o carte deschisă spre sufletul și gândirea copilului.

CULORILE NE POVESTESC

*Inst. Teodorescu Felicia
Sc. cu cls. I-VIII Alunu, Jud. Valcea*

*“Când arta va deveni un bun comun, ca lumina soarelui, atunci vom fi
facut înca un pas și poate cel mai temeinic, spre adevărata civilizație “
Nicolae Tonitza*

Culoarea aduce bucurie sau intristează, vindeca rani sufletești sau depresii, dezvoltă inteligența și imaginația, asigură un randament superior în munca, înlătură oboseala și creează o bună dispoziție.

Cu ajutorul culorilor putem să ne cunoaștem mai bine personalitatea.

Ora de educație plastică este prilejul copilului de a învăța aceasta “gramatica a artei”, cu partile ei morfologia și sintaxa. Este prilejul de a învăța limbajul specific artei, cu elementele lui de bază.

Am avut marea satisfacție prin participarea la acest parteneriat să descopăr lucruri noi, esențiale și aptitudini deosebite ale elevilor mei, pe care trebuie să recunosc nu știu dacă am fi reușit să le aduc la suprafață.

Am reușit în orele de educație plastică și chiar și cu alte ocazii când s-a ajuns la desfășurarea unei activități prin folosirea culorilor să-i fac pe elevii mei să observe anumite aspecte frumoase din natura sau din

viata si I-am facut sa inteleaga ca nu este suficient numai acest lucru,ci ca trebuie sa dobandeasca unele aspecte esentiale ale cunoasterii plastice.

Obiectivul general al orelor de educatie plastica cuprinde doua aspecte principale:

*dezvoltarea la elevi a gandirii artistico-plastice;

*dezvoltarea sensibilitatii si gustului artistic si estetic;

Pentru a urmari si a indeplini acest obiectiv am recurs la urmatoarele cai de actiune:

-am familiarizat elevii cu limbajul plastic si cu expresivitatea acestuia;

-am organizat un spatiu plastic in raport cu anumite teme urmarite in luna respectinva;

-am urmarit sa obtina expresivitati cromatice prin combinarea elementelor plastice,urmarind exprimarea unei idei,a sentimentelor personale;

-am incercat sa-I determin sa formuleze judecati de valoare artistica privind expresivitatea unei opere de arta;

-i-am indrumat sa iubeasca arta noastra populara si sa aplice in lucrarile noastre unele rezolvări ale acesteia;

-au inteles ca prin acest lucru pot contribui efectiv la imbunatatirea ambianței estetice a mediului lor de viata;

Prin micile lor compozitii,simple la inceput,cu forme stangace,uneori deformand realitatea,copii “povestesc”prin intermediul celor invatate impresiile lor.

Gratie acestui proiect de parteneriat,prin abordarea cat mai activa a temelor propuse de dumneavoastra am avut posibilitatea de a consolida mult mai bine notiunile si de a le extinde,eu reusind sa fiu “animatorul “acestor activitati prin care am indrumat micutii mei elevi in activitatea lor creatoare,respectand pornirea lor fireasca,dar invatandu-i,atat cat se poate la varsta lor,sa faca cu arta tot ceea ce este rezultatul mainii lor.

Familiarizarea treptata cu proiectul si temele acestuia a marit curiozitatea elevilor si caracterul atractiv al activitatilor din cadrul lectiilor.Activitatile au fost organizate sub forma unor exercitii –joc,a unor demonstratii,fiecare dintre temele ce urmau in luna urmatoare erau descoperite printr-un joc destul de atractiv pentru ei (Mima),mai ales ca persoana care mima de fiecare data eram chiar eu,invatatoarea lor.

Povestea “Culorile ne povestesc “ pe care le-am citit-o in prima faza a proiectului le-a ramas in minte impresionandu-i fericirea culorilor si paradisul in care traiau ele,dar cu toate aceste erau lipsite de viata.La sfarsitul povestii este urmatorul indemn care i-a pus pe ganduri si momentul intrarii in acest proiect a fost cum nu se poate mai bun.

“Sa incercam,copii,sa le dam viata!Numai manutele voastre iscusite sunt in stare sa faca atatea minuni!”

Si asa a fost.....

ECOPICTURA - O MODALITATE EFICIENTĂ DE DEZVOLTARE A SENTIMENTELOR POZITIVE FAȚĂ DE NATURĂ FOLOSIND EDUCAȚIA PLASTICĂ

*Înv. Trăistaru Mihaela Monica
Școala Centrală Câmpina*

Arta reflectă nevoia omului de a-și înfrumuseța viața, mai apoi intervine nevoia de a crea frumosul pentru sine și pentru cei din jur.

Ca fiecare să devină mai bun, mai frumos, civilizat și receptiv la frumos, capabil de a sesiza, înțelege și crea frumosul din natură și de lângă noi, datoria noastră de dascăli este de a găsi calea de la frumos la sufletul copilului.

Sensibilitatea artistică se modelează numai prin educația specifică.

Arta este plăsmuire, atât în lumea lucrurilor cât și în împărăția sufletului.

Elevii clasei a II a A, de la Școala Centrală Câmpina, au fost implicați activ în cadrul „PROIECTUL EDUCAȚIONAL ECOPICTURA” fiind atrași de evenimentele importante din calendarul ecologic.

După ce le-am prezentat pe înțelesul lor, obiectivele acestui proiect făcând o corelare între educația ecologică și educația plastică, am organizat exerciții-joc pentru a depista elevii cu aptitudini și interese pentru astfel de activități.

Prin exerciții, elevii își perfecționează acuitatea vizuală, spiritul de observație și mai ales, dobândesc unele deprinderi legate de cunoașterea diferitelor procedee ale unor tehnici de lucru. După un șir de exerciții, am observat că unele acțiuni se automatizează parțial sau integral.

Ca urmare, elevii au început să lucreze cu mai multă ușurință și satisfacție. Pe măsură ce priceperile și deprinderile s-au format, elevii au lucrat cu unități din ce în ce mai mari având perspectiva unei activități independente, creatoare, plăcute și atrăgătoare.

Având în vedere că scopul final al acestui demers educativ este adoptarea unui comportament adecvat, precum și acțiuni concrete de protecție a mediului înconjurător valorificat în propriile creații plastice, am putut surprinde câteva modalități de trecere de la informarea teoretică, prin implicare individuală, spre activitatea concretă:

- Perceperea și observarea naturii realizată prin drumeții și excursii.
- Implicarea personală și înțelegerea de către elevi a faptului că mediul precum și raporturile om / natură și om / mediu social sunt absolut vitale atât pentru individ, cât și pentru întreaga umanitate.

Observând direct natura, elevii au extras elemente care pot fi redată prin puncte și linii. Exercițiile de acest fel au fost:

1. Observă și exemplifică:

- a) puncte mici: insecte, flori, pietricele, nisip;
- b) puncte grupate ordonat: roiuri de fluturi, stoluri de păsări;
- c) puncte dezordonate: pietricele, stele, stropi de ploaie;
- d) linii orizontale: șosele, râuri;
- e) linii verticale: arbori, blocuri, macarale;
- f) linii groase: tulpina unor pomi;
- g) linii subțiri: rămurele, fire de telegraf.

2. Ce se întâmplă dacă... ?

Jocul a urmărit să sesizeze ce se întâmplă cu grupările ordonate atunci când sunt tulburate.

Elevii au fost familiarizați cu exerciții de obținere a punctului folosind diferite tehnici.

Pe parcursul derulării proiectului elevii au fost stimulați să încerce, să descopere, și să devină conștienți de toate posibilitățile constructive și de expresie pe care le oferă fiecare instrument și fiecare material utilizat în raport cu celelalte.

Plecând de la premisa că în învățământul primar educația plastică le oferă elevilor mijloace de expresie plastică și le orientează observația de la aspectele exterioare spre studiul structurilor externe din natură, dezvoltându-le potențialul creator, alături de metodele tradiționale am folosit și metode moderne.

Braistorming-ul pornind de la crearea unei situații problemă-realizarea unor creații plastice dedicate „Zilei Mondiale a Drepturilor Omului”.

Aceasta a permis elevilor să facă mai multe propuneri, excluzând orice formă de critică sau analiză a ideilor. S-a stabilit care este ideea de bază, mesajul care să-l transmită creațiile plastice (ex: „dreptul de a trăi într-un mediu sănătos”, „dreptul de a-i respecta pe cei din jur” etc.)

Lucrările elevilor au fost analizate și ierarhizate de către un „parlament” al elevilor după următoarele criterii: originalitatea, expresivitatea, contrastul și gama cromatică, estetica lucrării.

Ca formă superioară de evaluare și valorificarea a lucrărilor plastice am realizat expoziții tematice temporare, cu înlocuirea lor după o anumită perioadă de timp. Ele au avut un efect afectiv deosebit asupra autorilor, expunerea lucrării, cu numele elevului fiind de bun augur însemnând un imbold, o dovadă a recunoașterii succesului, ceea ce crează în sufletul copilului o stare de bucurie, de satisfacție totală ce-l poate conduce la viitoare performanțe.

Pe parcursul derulării proiectului am realizat fotografii care surprind diferite activități organizate cu copiii prin care am căutat să dezvolt sensibilitatea față de aspectele estetice și artistice ale mediului ambient.

Prin implicarea elevilor în acest proiect educațional, am reușit să le dezvolt sentimente pozitive față de natură, folosind educația plastică, în condițiile în care copiii sunt familiarizați cu noțiunile de ecologie, protecția mediului, să le formeze un comportament civic, precum și deprinderea de ocrotire și înfrumusețare a mediului înconjurător.

PREOCUPĂRI PENTRU FORMAREA SIMȚULUI ARTISTIC AL ELEVILOR LA ORELE DE BIOLOGIE

*Prof. Turcu Marilena
C. T. Traian Vuia, Galați*

În toată activitatea mea didactică, de 40 de ani, am fost preocupată de obținerea unor performanțe deosebite în munca instructiv-educativă și am considerat importantă dezvoltarea creativității, la toate generațiile de elevi care mi-au trecut prin mână, pentru ca aceștia să-și formeze capacitatea și aptitudinea de a realiza ceva original. Sunt profesor de biologie și pentru că obiectul pe care îl predau mi-a permis apropierea de arta plastică, am considerat că actul creator este un proces de elaborare prin invenție sau descoperire, cu ajutorul imaginației creatoare, a unor idei sau produse noi, originale de mare valoare și aplicabile în diferite domenii de activitate. Ce-a mai frumoasă exprimare a gândurilor omului este arta, iar artiștii creează din plăcere, actul creației putând fi considerat un joc. Prin această filieră copilul își exprimă mai bine sentimentele, gândurile și totodată își dezvoltă simțul pentru frumos. Copiii pictează, deseneză, construiesc castele din nisip sau din pământ, modelează diferite figurine din plastilină sau din lut, încercând astfel să se exprime și să imite natura.

Dar există și persoane fără talent, după cum spuneau latinii **non omnia possum omnes** și pentru a realiza un demers didactic modern în care procesul de învățare să fie elastic, oferind posibilitatea de participare a elevilor la procesul de exersare pe principiul ofertei și opțiunii, am realizat una din cerințele fundamentale ale reformei, tratarea diferențiată, folosind mai multe tipuri de evaluare.

Evaluarea predictivă (inițială), am utilizat-o în scopul culegerii de informații despre stadiul în care se află elevii din punct de vedere al cunoștințelor acumulate în anii anteriori precum și a aptitudinilor pe care le au pentru desen. Această evaluare m-a ajutat la cunoașterea stadiului de pregătire a elevilor și la selecționarea elevilor talentați în vederea participării ulterioare la diverse activități în cadrul **Cercului Ecologica** pe care îl coordonez.

Evaluarea formativă (continuă), s-a desfășurat ca o activitate de investigare periodică a modului în care se derulează procesul de învățare dar și practic pentru dezvoltarea abilităților de a desena corect schițele după tablă, planșe, microscop și pentru a sesiza disfuncțiile ce devin factori limitativi de progres. Instrumentele de evaluare folosite de mine au fost:

- **observarea sistematică a elevilor** – prin corectari, precizări suplimentare, reluarea demonstrațiilor, revenire, prezentarea unor materiale intuitive, prevenind însușirea greșită a tehnicii de desinare și stimulând elevii.

- **tema de lucru la clasă** – în anumite momente ale lecției pentru a realiza un obiectiv operațional, am stabilit ad-hoc anumite teme de exersare care s-au impus pentru însușirea corectă a anumitor conținuturi programate. Am prezentat elevilor diferite modalități de lucru care se pretează în efectuarea lucrărilor: chenare, așezare în pagină, încadrarea imaginilor, tehnica de pictură în acuarelă, tempera, guașă, pe piatră, sticlă, modelarea aluatului pentru compoziții plastice, decupări pe hârtie, presarea și decuparea frunzelor uscate și a petalelor de flori în vederea realizării unor lucrări tematice cu mare impact la expozițiile organizate. I-am învățat tehnica asortării culorilor, cum să lucreze o mască din materiale reciclabile și diferite tipuri de semințe, icoane, portrete, peisaje, chenare din frunze presate.

- **autoevaluarea** – atât a mea, față de demersul didactic proiectat, cât și a elevilor prin care aceștia își cunosc periodic nivelul de pregătire obținut, conștientizează propriul proces de pregătire, sesizează greșelile de execuție, le corectează și practică anumite conținuturi în activitate independentă.

- **tema pentru acasă** – am recomandat permanent elevilor să efectueze diferite categorii de conținuturi, în activitatea la domiciliu, exersarea diferitelor tehnici de colorare și finalizarea lucrărilor.

Evaluarea sumativă (finală).

Acest tip de evaluare, l-am realizat la încheierea unei unități de învățare proiectate cu un singur ciclu tematic sau după parcurgerea a doua sau mai multe cicluri cu aceeași tematică, aparținând aceleiași unități de învățare. Valoarea notelor acordate au cuprins două componente: valoarea rezultatului obținut și atitudinea elevilor față de aceasta disciplină, profesor și colegii de clasă, precum și pentru progresul realizat față de începutul ciclului tematic respectiv. Pentru evaluarea semestrială în afara de cunoștințele teoretice, elevii au fost evaluați și pentru modul în care au efectuat schițele și desenele în caiete, lucrările din aluat și frunze presate, măștile, icoanele, planșele, picturile cu diferite teme.

Toată această muncă depusă cu elevii în activitățile desfășurate la obiect și nu numai, s-a finalizat întotdeauna cu expunerea celor mai reușite lucrări în expozitii tematice.

Menirea artistului este aceea de a se face util semenilor creând pentru ei ceva frumos care să le încante sufletul sau să le explice ceva, să-i învețe lucruri noi, să le fie de folos în viață, să înfrunte problemele mai ușor. Oamenii de rând lipsiți de talent artistic au apreciat atât creațiile cât și creatorul. Ei au realizat că în străfundurile artei există ceva deosebit ce trebuie cercetat îndelung și înțeles. Concluzia este că arta și jocul deși nu sunt sinonime sunt înrudite și se întrepătrund. Deși nu vrem să recunoaștem, acestea două au ajutat foarte mult la progresul omenirii de-a lungul miilor de ani. Și datorită lor oamenii au un simț dezvoltat al frumosului.

PRIETENII NATURII ÎN UNIVERSUL CULORILOR

Urdea Constantina

Gr. P.N "Spiru Vergulescu", Slatina

Pornind de la motto-ul că „Nu poți, să clădești o societate sănătoasă pe o natură bolnavă”, adesea ne-am întrebat care sunt motivele dezastrelor manifestate în ultimul timp pe TERRA? Din explicațiile specialiștilor am înțeles că poluarea este factorul determinant în schimbările climatice, în producerea fenomenelor extreme, în bulversarea ordinii obișnuite a manifestărilor naturii. Natura se revoltă, nu mai suportă atâta agresiune, strigă după ajutor într-o manieră care să ne oblige la „trezire”. Inundațiile sunt doar lacrimile unui plâns amar, nealinat, tornadele sunt expresia furiei unei naturi suferinde, victimă a nepăsării noastre. Copiii sunt martori oculari ai transformărilor din mediul înconjurător, dar și beneficiari ai schimbărilor favorabile sau defavorabile. De aceea menirea noastră este de a-i dirija spre ocrotirea naturii, conservarea și refacerea resurselor naturale, prevenirea poluării mediului – acest lucru se face prin educație. Educația ecologică nu are nevoie de o disciplină specială, ea se regăsește în toate disciplinele din cadrul ariilor curriculare (literatură, matematică, cunoașterea mediului, educația civică, geografie, artă) prin diferite tipuri de activități.

Educația și arta “sunt forme ale vieții spiritului, născute din nevoi interioare profunde și care probează un rost hotărâtor în devenirea ființei umane.” (C. Cozma). Educația asigură deschiderea ființei umane către tărâmul artei, către cunoaștere și recunoaștere, prețuire și cultivare a valorii artistice; respectiv, formarea unei mentalități și atitudini față de fenomenul artistic, dezvoltarea capacităților de receptare și de creație artistică. Artă înlesnește procesul educațional, conferă spor de valoare și de eficacitate educației.” Prin educație, valorile artistice și cele estetice, printr-un proces formativ, se transformă în deprinderi, în modele de conduită, în fapte de civilizație. Copiii trebuie să vadă cu ochii lor lucrurile frumoase și să le analizeze. Cu cât vor observa mai amănunțit un obiect din natură, sau o operă de artă sau un fenomen, cu atât li se va dezvolta mai mult gustul estetic și cu atât se vor învăța mai mult să iubească natura și arta. Frumosul din natură, manifestat în culori și forme sonore, are o influență binefăcătoare asupra omului frământat de zbuciumul cotidian. Prin educație, omul învață să-l observe și să se apropie cu emoție de spectacolul sublim al vieții. Având în vedere promovarea valorilor artistice la vârsta preșcolară, educația estetică se înfăptuiește prin literatură – arta cuvântului, prin muzică – arta sunetului, prin pictură – arta formei și a culorii, prin coregrafie – arta trupului în mișcare etc.

Manifestările precoce de a mâzgăli, de a contura, de a modela sunt cât se poate de firești la fiecare copil. Rezultatele acestor impulsuri spontane ale copiilor pot fi considerate forme plastice abia la sfârșitul unui șir de încercări cristalizate treptat în grădiniță în jocul „de-a creația”, asemănător procesului de elaborare a artistului de profesie. Aceste încercări – tatonări libere, spontane incită fantezia, deblochează forțele creatoare potențiale,

pun în mișcare spontaneitatea artistică. La 5-7 ani copiii pot să gândească și să se exprime plastic prin linii și culori, îmbogățindu-și posibilitățile de comunicare. Ei identifică culorile, știu cum să le combine, obținând altele noi, pot organiza spațiul plastic, își pot exprima emoțiile la vederea unei lucrări artistico-plastice. Desenul, ca limbaj grafic al copilului, este un mijloc de luare în stăpânire a lumii exterioare la care el trebuie să se adapteze și, nu în ultimul rând, un mijloc de armonizare a acestuia cu lumea sa proprie, interioară.

Se spune că desenul copilului este un „ecran” al eului său interior. CUM și CÂT poate fi descifrată lumea subiectivă a copilului mic prin desen? CE mesaje ascunse, neconștientizate sunt exprimate în produsele artistico-plastice ale copilului? Răspunsul acestor întrebări este dat de valoarea simbolică a desenelor ca surse de informație psihologică pentru educatoare care, poate face din activitățile plastice adevărate surse de cunoaștere și evaluare a personalității copiilor. Desenul devine, astfel, un instrument de diagnoză, dar și prognoză a atitudinilor creatoare ale copiilor.

Proiectul educațional „ECO-PICTURA” prin tematica propusă conform Calendarului ecologic, ne-a dat prilejul de a elimina blocajele de ordin perceptiv (dificultatea de a percepe relații neobișnuite între idei și obiecte), de ordin metodologic (rigiditatea algoritmilor, critica prematură), de ordin emotiv (teamă de a nu greși, descurajarea rapidă, dependența excesivă de a depinde de alții). Pe parcursul derulării proiectului copiii au achiziționat informații despre mediul înconjurător prin vizite, drumeții, investigații, și-au însușit tehnici noi în realizarea elementelor de limbaj plastic și-au format comportamente prin utilizarea corectă a materialelor și instrumentelor de lucru, prin păstrarea ordinii acestora și a curățeniei locului de lucru ca și în natură de altfel, atunci când fac drumeții.

Diversitatea temelor proiectate și a strategiilor de desfășurare devin în activitatea de educație plastică o sursă de activizare a copiilor, evaluarea fiind centrată pe efectele ei formative, astfel încât să reprezinte pentru fiecare copil mijlocul de a lua cunoștință de posibilitățile sale, care să-l bucure și să-l stimuleze în continuare.

Când copilul începe să fie atras de universul verde, când se va grăbi să așeze o floare ruptă într-un vas cu apă, când sări în ajutorul „celor care nu cuvântă”, vom putea spune că munca noastră nu este zadarnică. Natura are nevoie de prieteni și azi, dar mai ales mâine.

Virtuțile educative ale artei rezidă în misiunea ei formativă de educare a copilului pentru Viață, Iubire, Speranță (V.I.S.-ul copilăriei).

Natura trebuie ocrotită ca un întreg!

Bibliografie

- Ilioia, M., *Metodica predării desenului*, București, E.D.P., 1981;
Radu, T. Ion, *Evaluarea în procesul didactic*, București, E.D.P., 2000
Salade, D., Ciucă, *Educație prin artă și literatură*, București, E.D.P., 1993;

OPTIMIZAREA MODALITĂȚILOR DE EVALUARE ÎN ACTIVITĂȚILE DE EDUCAȚIE ESTETICĂ

*Inst. Marinela Petruța Vitan
Gr. P.P. Nr. 10 Pitești*

Frumosul din natură, manifestat în culori și forme sonore, are o influență binefăcătoare asupra omului frământat de zbuciumul cotidian. Prin educație, omul învață să-l observe și să se apropie cu emoție de spectacolul sublim al vieții. Având în vedere promovarea valorilor artistice la vârsta preșcolară, educația estetică se desfășoară prin arta cuvântului, prin arta sunetului, prin arta formei și a culorii, prin arta trupului în mișcare etc.

Manifestările precocede de a mângâia, de a contura, de a modela sunt cât se poate de firești la fiecare copil. Rezultatele acestor impulsuri spontane ale copiilor pot fi considerate forme plastice abia la sfârșitul unui șir de încercări cristalizate treptat în grădiniță în jocul „de-a creația”, asemănător procesului de elaborare a artistului de profesie. Aceste încercări – tatonări libere, spontane incită fantezia, deblochează forțele creatoare potențiale, pun în mișcare spontaneitatea artistică. La 5-7 ani copiii pot să gândească și să se exprime plastic prin linii și culori, îmbogățindu-și posibilitățile de comunicare. Ei identifică culorile, știu cum să le combine, obținând altele noi, pot organiza spațiul plastic, își pot exprima emoțiile la vederea unei lucrări artistico-plastice. Desenul, ca

limbaj grafic al copilului, este un mijloc de luare în stăpânire a lumii exterioare la care el trebuie să se adapteze și, nu în ultimul rând, un mijloc de armonizare a acestuia cu lumea sa proprie, interioară.

Desenul devine, astfel, un instrument de diagnoză, dar și prognoză a atitudinilor creatoare ale copiilor.

Intervenția non-directivă a educatoarei pe parcursul activității de educație plastică, prin diferite metode și mijloace didactice, orientează și promovează, la nivelul înțelegerii lor valorile artistico-plactice, contribuind la formarea gustului estetic, a judecății estetice, la deosebirea valorilor din multitudinea de non-valori. Pentru a ajunge la aceste performanțe, educatoarea dezvoltă, cu fiecare lecție de educație artistico-plastică, relații caracterizate prin încredere reciprocă, conlucrare, ceea ce implică asocierea copilului la propria formare, inclusiv în ceea ce privește evaluarea rezultatelor activității realizate. Pentru aceasta, educatoarea trebuie să organizeze și să orienteze toate influențele educaționale în jurul copilului; să țină seama de caracteristicile gândirii lui, asigurând câmpul noțional - afectiv - volitiv în care manifestarea liberă a relației convergent – divergent să întărească echilibrul interior al copilului; să stimuleze curiozitatea și curajul de a combina linii, puncte, forme, culori, tehnici de lucru, întreținând o atmosferă de activitate liberă, de căutări, verificări, întreceri, schimb de idei.

Cadrul didactic este mediator și facilitator al drumului pe care copilul îl parcurge în cele trei componente ale procesului de învățământ: predare – învățare – evaluare. Evaluarea nu se realizează ca acțiune independentă de procesul de instruire, ci „se integrează în profunzime în actul educativ însuși, aducându-i luciditate și competență”. În cadrul acestor activități are loc orientarea acțiunilor evaluative către cunoașterea mai precisă și completă a ceea *ce știu* și pot *să facă* preșcolarii.

În grădiniță, aprecierea prin simboluri – culori a lucrărilor plastice este o strategie curent utilizată între partenerii grupului de copii. Suportul de hârtie are sus, în colțul stâng, desenat un simbol (în funcție de proiectul săptămânii abordat: soare, cap de copil, nori, flori etc.). La finalul activității, fiecare copil dă lucrarea colegului de masă care va desena un soare roșu-portocaliu, vesel - simbol al reușitei în redarea temei plastice, în armonizarea culorilor, etc. sau un soare galben, cu o mimică tristă, pentru lucrarea unde subiectul plastic este realizat cu ”găuri” în suportul de hârtie sau într-o monocromie monotonă.

În planul flexibilizării relației cadrul didactic – copil, actul evaluativ prin atragerea copilului în aprecierea produselor plastice îi dă acestuia sentimentul libertății, al propriei satisfacții, al plăcerii vii de a crea.

Bibliografie

- Ilioia, M., *Metodica predării desenului*, București, E.D.P., 1981;
Radu, T. Ion, *Evaluarea în procesul didactic*, București, E.D.P., 2000, p.137,162;
Salade, D., Ciucă, *Educație prin artă și literatură*, București, E.D.P., 1993;

FANTEZIE SI CULOARE

*Ed.: Bejan Mariana
Grădinița nr.22 "SF.ANA", Craiova*

Având în vedere că educația artistico-plastică este o disciplină practică ce vizează dobândirea unor aspecte esențiale ale cunoașterii artistico-plactice, permite ca prin exersare să se dezvolte la maximum potențialul creator al fiecărui copil. În cadrul activităților artistico-plactice din grădinițe este oferită posibilitatea încercării diferitelor tehnici de lucru și procedee tehnologice care se înscriu în dorința de cunoaștere a copiilor. ”Materiale pentru aceste activități se găsesc, toate, în jurul nostru. Copiii le descoperă în mod natural și încep să se exprime prin artă mult timp înainte ca aceasta să li se predea la școală. Fie că desenează cu carbune pe trotuar, cu betisorul pe pământ ori cu creionul pe hârtie, copiii din toată lumea utilizează, pentru a se exprima, tot ce găsesc la îndemână” (Didactica preșcolară-2006).

Prin modalitățile de exprimare ale copilului, desenul ocupă un loc primordial, alături de limbaj, de cântec, de dans. Întălmim la copii moduri de exprimare care răspund spontaneității sau unor intenții precis orientate spre un scop sau altul. Desenul devine astfel deopotrivă funcție de comunicare și mijloc de reprezentare a realității inconjurătoare. Relația dintre joc și artă este profund evidentă. Numeroși autori arată că jocul cu plastilină, cu diverse materiale în sensul de colaj, de desen sunt impregnate de activități artistice. În jocul copilului cu pensula, cu ghemotocul de hârtie, cu ata, cu stampila, cu buretele, etc., se proiectează lumi deschise spre el și lumile interioare ale universului său, univers căutat de mari pictori.

Creativitatea este o caracteristică a personalității umane. Pentru a se manifesta, trebuie să i se creeze anumite condiții favorabile: direcționare, antrenament și oportunitate, obiective pe care trebuie să le aibă în vedere fiecare cadru didactic în procesul educațional. Pictura se poate executa cu diferite unelte, pe diverse fonduri.

Iată câteva modalități de a face aceste activități să fie mereu interesante și stimulatoare pentru copii:

- schimbăți mereu uneltele (pensula, stampila, betisor, ghemotăoace de hartie, panza, ata, burete, etc.);
- schimbăți suportul pe care se lucrează (hartie, carton, panza, faianță, sticlă, frunze, pietre);
- modificați forma și mărimea acestui material (forme geometrice, forme de fructe, legume, animale, etc.);
- lăsați copilul să exploreze, să utilizeze ideile sale originale;
- evitați în general să dați copiilor să copieze diferite modele;
- folosiți materiale de calitate pentru succesul unei activități artistice;

S-au bucurat de un real succes următoarele tehnici de pictură: tehnica pensulei aplicate, dactilo pictură, tehnica fuzionării culorilor, tehnica formelor spontane, tehnica picturii cu stampila, tehnica picturii pe faianță, lemn, piatră, tehnica picturii cu ghemotocul de hartie, tehnica picturii cu ghemul de ata, tehnica picturii prin decolorare, tehnica picturii cu palma, tehnica picturii cu ata, tehnica picturii cu buretele, tehnica picturii cu stearină.

În cadrul activităților artistico-plastice, precum și în cadrul activităților optionale, am oferit posibilitatea exersării diferitelor tehnici de lucru care se înscriu în dorința de cunoaștere a copiilor. Un copil nervos, agitat, după o astfel de activitate devine liniștit, bine dispus, calm. Prin crearea unui cadru afectiv propice, folosind diverse tehnici de pictură, o gamă diversificată de materiale de lucru, am dat posibilitatea manifestării independentei în acțiune a copiilor, a inițiativei, a creativității și spontaneității.

Desfasurând acest gen de activități cu preșcolarii, le-am dat posibilitatea valorificării muncii lor prin decorarea unor spații din grădiniță, realizării de expoziții, concursuri, acest lucru provocându-le satisfacții, stimulându-i în activitățile ulterioare.

Tehnica de lucru este modul, maniera în care procedeele folosite fac să trăiască forma.

Practica, experiențele de succes mi-au demonstrat necesitatea folosirii unor game diversificate de tehnici și materiale de lucru în activitățile desfășurate la grupă pentru dobândirea unor aspecte esențiale ale cunoașterii artistico-plastice, calitate specifică gândirii creatoare și pentru dezvoltarea sensibilității și a gustului artistic și estetic.

Asadar, să permitem copiilor să-și exprime ideile proprii în mod liber, dar să-i sprijinim în timpul activității, oferindu-le materiale atractive și să-i sfătuim când considerăm necesar ori atunci când ei solicită un ajutor.

Asigurând copiilor un bogat repertoriu de experiențe cu o valoare afectivă ridicată, au rezultat lucrări cu reale elemente de creație.

Bibliografie

E.S. Kolumbus, DIDACTICA PRESCOLARĂ, V&I INTEGRAL, 2006;
REVISTA "INVATAMANTUL PRESCOLAR" nr. 3-4/1994 și 1-2/1996;
ALBUM METODIC DE CREATIE ARTISTICO-PLASTICA editat de Inspectoratul Școlar al municipiului București;

VALENȚE EDUCATIVE ALE ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO-PLASTICE

Institutor Olteanu Silvia

C. N. Ștefan Velovan, GR. Nr. 12 Craiova

În contextul Legii învățământului și a reformelor curriculare, necesitatea de formare a personalității armonios dezvoltate, creative impune utilizarea în practica didactică a potențialului tuturor disciplinelor școlare.

Valoarea incontestabilă a Educației Artistico-Plastice constă în formarea atitudinii fundamentale pozitive a copilului față de lumea înconjurătoare și față de alți oameni.

Activitățile artistice sînt cele mai eficace în vederea cultivării acestei atitudini de timpuriu.

Stimularea interesului personalității față de lumea înconjurătoare este o problemă actuală, soluționarea căreia va dinamiza activitatea omului.

În etapa preșcolară ARTA PLASTICĂ joacă un rol de catalizator al activității cognitive, artistice psihomotore a copiilor. Ponderea deosebită a acesteia se datorează concordanței dintre psihicul copilului de vîrstă preșcolară și specificul artisticului. Predominarea gândirii imaginare creează condiții favorabile pentru inițierea personalității în domeniul artelor.

EAP - educația artistico-plastică - procesul dirijat de formare a capacităților de comunicare a elevilor cu opera de artă și de exprimare prin intermediul imaginii artistico-plactice în măsura posibilităților copiilor. Ideea fundamentală constă în faptul că imaginea artistică-plastică este rezultatul actului de creație și metoda de instruire în același timp. Studiul limbajului plastic și tehnicilor de lucru cu materiale de arte sînt mijloace, dar nu scopul final al educației.

Cunoașterea limbajului plastic formează capacități de înțelegere a valorilor plastice, evitînd utilizarea kitch-ului în activitatea artistică și în viața cotidiană. Accentul se va deplasa de la formarea unor deprinderi de a mînu instrumentele și a poseda materialele la sensibilitatea. Reforma curriculară a educației artistico-plactice vizează aspecte comunicativ și dezvoltativ ale obiectului de studiu ARTA PLASTICĂ. Antrenarea elevilor în activitățile artistico-plactice - integritatea culturii materiale și spirituale, ambianța armonioasă dintre aceste aspecte ale vieții umane;

- unitatea dintre senzorial, intelectual, spiritual și moralului în exprimarea realității prin intermediul imaginii artistico-plactice;

- reflectarea socialului prin prisma individualului;
- corelația dintre realitate și fantezie;
- idealul estetic.

În cadrul acestor activități se dezvoltă:

- perceperea vizuală, forma principală de percepere a realității înconjurătoare (90% din informația utilizată în activitatea omului este recepționată de analizatorul vizual);

- memoria vizuală;
- gîndirea imaginară, spațială, asociativă, artistică;
- sistemul ochi-creier-mînă, funcția emisferei drepte a creierului, structurii psihice ce stau la baza activității constructiv-artistice;

- imaginația și creativitatea plastică;

- sfera afectivă și sentimentele omului ce contribuie la stabilirea echilibrului psihologic personalității.

Valoarea incontestabilă a Educației Artistico-Plactice constă în formarea atitudinii fundamentale pozitive a copilului față de lumea înconjurătoare și față de alți oameni.

Activitățile artistice sînt cele mai eficace în vederea cultivării acestei atitudini de timpuriu.

Stimularea interesului personalității față de lumea înconjurătoare este o problemă actuală, soluționarea căreia va dinamiza activitatea omului.

La etapa prescolară arta plastica joacă un rol de catalizator al activității cognitive, artistice psihomotore a copiilor. Ponderea deosebită a acestei discipline școlare se datorează concordanței dintre psihicul copilului de vîrstă școlară mică și specificul artisticului. Predominarea gîndirii imaginare creează condiții favorabile pentru inițierea personalității în domeniul artelor.

EAP - educația artistico-plastică - procesul dirijat de formare a capacităților de comunicare a copiilor cu opera de artă și de exprimare prin intermediul imaginii artistico-plactice în măsura posibilităților copiilor. Ideea fundamentală constă în faptul că imaginea artistică-plastică este rezultatul actului de creație și metoda de instruire în același timp. Studiul limbajului plastic și tehnicilor de lucru cu materiale de arte sînt mijloace, dar nu scopul final al educației.

Cunoașterea limbajului plastic formează capacități de înțelegere a valorilor plastice, evitînd utilizarea kitch-ului în activitatea artistică și în viața cotidiană. Accentul se va deplasa de la formarea unor deprinderi de a mînu instrumentele și a poseda materialele la sensibilitatea elevilor față de cultura plastică națională și universală, dezvoltarea sentimentelor estetice, formarea capacităților de percepere, trăire, înțelegere și exprimare a mesajului artistic. Dezvoltarea creativității plastice și capacității de exprimare a elevului în cadrul activităților artistico-plactice - realizarea tendinței către libertatea cugetului și sentimentelor, formarea imaginației creative și încrederii în forțele proprii. Constituirea Eul-ui propriu ca parte integră a societății și ca valoare inedită a mediului social, dinamizează procesele de formare a personalității creative.

favorabil pentru dezvoltarea personalității, materiale și spirituale. Activitatea artistico-plastica este un cadru ideal pentru descoperirea aptitudinilor, este o activitate care produce placere. Prin aceste activități copiii sunt ajutați să vadă frumosul. Ei trebuie învățați să nu treacă pe lângă valorile frumosului din viața înconjurătoare, fără să le observe. Atenția lor trebuie să fie îndreptată asupra acestor valori: aspecte ale naturii, tradiții, folclor, arta.

De-a lungul activitatii mele didactice am observat ca activitatile plastice sunt indragite si apreciate de prescolari. La aceasta varsta copiii sunt atrasi de culoare, de instrumentele tehnice, isi dovedesc spontaneitatea dand frau liber imaginatiei si fanteziei.

Activitatile artistico-plastice desfasurate cu prescolarii au un rol important in pregatirea copiilor pentru scoala. Prin aceste activitati putem realiza coordonarea oculomotorie, dezvoltarea muschilor mici ai mainii, a sensibilitatii cromatice, a spiritului de observatie, diferentierea formelor, a proportiilor si orientarea spatiala: pe toate acestea se sprijina activitatea de scriere din clasa intai.

Activitatile artistico-plastice ca mijloc de transmitere a ideilor si gandurilor exercita o influenta importanta asupra dezvoltarii intelectuale a copiilor. Prin acestea copiii ne dau posibilitatea sa constatam felul cum vad, cum inteleg lumea, ce i-a impresionat, mai mult din multitudinea aspectelor vazute, ce le-a retinut atentia, sa descoperim interesele si nazuintele lor.

Pentru reusita educatiei prin artele plastice se impun anumite cerinte: a lasa copilului deplina libertate de exprimare, educatorii stimuland si sugerand, mai putin impunand.

Desenul spontan exprima personalitatea copilului, interesele, preferintele lui. Acesta trebuie indrumat fara a-i inabusi creatia personala, punandu-i la indemana materiale, tehnici, modalitati de exprimare. Lucrarile copilului il oglindesc pe el, putem afla lucruri importante despre el "citind" lucrarile lui. Avand in vedere legatura dintre desen, culoare si personalitate, activitatile plastice pot fi adevarate surse de cunoastere si evaluare a dezvoltarii personalitatii copiilor, reusind sa se afirme in cadrul activitatilor artistico-plastice, copiii timizi si cei mai putin activi capata curaj si incredere in forte proprii, ceea ce poate conduce la obtinerea de rezultate pozitive si la alte activitati.

O importanta deosebita in desfasurarea activitatilor artistico-plastice o au materialele, instrumentele de lucru si regulile de folosire a acestora.

Suportul pe care se realizeaza lucrarile poate fi obisnuit (hartie de desen, colorata, sticla, faianta, materiale textile, pensule, carioca, tempera, goasa, acuarele, plastilina, aluat).

Cultivarea gustului estetic, a judecatii estetice si a creativitatii artistice nu vizeaza omogenizarea, uniformizarea activitatii spirituale, inabusirea originalitatii, dimpotriva obliga la evidentierea tendintelor si aspiratiilor personale.

In cariera mea am acordat atentie sub raport estetic, tuturor copiilor- si celor bine dotati si celor mai putin dotati.

(participand la diferite concursuri)

Studiind programa clasei I (educatie plastica) am constatat urmatoarele:

-obiectivele cadru cuprinse in programa activitatilor instructiv- educative din gradinita sunt continuate si in invatamantul primar. De exemplu capacitatea copilului de a diferentia materialele, instrumentele de lucru si reguli de utilizare a acestora se regaseste in primul obiectiv cadru din invatamantul primar. In activitatile plastice, materialele au rol in cunoasterea lor de catre copii pentru ca faciliteaza realizarea imaginii artistice.

In gradinita se folosesc pensule de diferite marimi, carioca, culori, tempera, goasa acuarele, plastilina, lut, aluat. Pentru identificarea si familiarizarea acestora am organizat jocuri -exercitii precum "Numeste" "Ghiceste cine sunt eu" "Ce nume port- la ce folosesc". Pentru a ajunge la cunoasterea si intelegerea frumosului din natura, arta si viata sociala am ajutat copiii sa recunoasca elemente ale limbajului plastic din mediul inconjurator; linia si punctul (margele in sirag, ninge linistit, nasturi colorati); linia plastica in desen (linii curbe, frante, groase-subtiri) panglici colorate, crengute de brad, decorare de obiecte; linia continua (sa redea conturul unui obiect fara sa ridice creionul de pe hartie) -marul, frunza, ciuperca; linia modulata- ploua, bate vantul, bradul. Capacitatea copiilor de a se exprima artistic-plastic poate fi considerata ca un prim pas spre manifestarea fiintei, care inlesneste o comunicare vie directa, impresionanta si personala cu viata

Bibliografie

*Maria Ilie "Metodica predării desenului la clasele I-IV " București 1981

*Pavel Victor "Educația artistico-plastică" E.D.P. BUCUREȘTI 1996

PROIECT TEMATIC “PICTURA”

*Ed. Orășel Doina – Grădinița nr. 59
Asociația Misionară Catolică Italiană Craiova*

*“Lăsați copilul să vadă, să audă, să descopere, să cadă, să se ridice și să se înșele.
Nu folosiți cuvintele când acțiunea, faptul însuși sunt posibile”
Pestalozzi*

Lumea în care se nasc și cresc astăzi copiii este complexă, iar ei trebuie pregătiți nu numai s-o înțeleagă, ci și să accepte schimbările permanente, să devină ei înșiși factori ai schimbărilor viitoare. Pentru aceasta însă, nu contează cantitatea cunoștințelor, ci competențele psiho-sociale, care se referă la: luarea unei decizii, rezolvarea situațiilor problematice, gândirea creativă, comunicarea afectivă, empatia, stăpânirea emoțiilor.

Acordând importanța cuvenită metodei proiectelor, ca strategie modernă de organizare și conducere a procesului instructiv-educativ ce promovează educația individualizată, cu multiple valențe formative, în funcție de ritmul propriu de dezvoltare al fiecărui copil, de cerințele și nevoile sale, am utilizat-o cu mult succes în activitatea didactică.

Tema proiectului: Pictura.

Grupa: mare.

Durata: o săptămână.

Obiectiv cadru: Perceperea frumosului din realitatea înconjurătoare, în natură și în artă, exprimând impresiile vizual estetice în structuri specifice artei plastice (idei, sentimente, stări emotive).

Obiective de referință:

- să-și dezvolte capacitatea de a aprecia și reda frumosul din natură și viață;
- să cunoască opera de artă și să manifeste emoții pozitive;
- să cunoască elemente ale mediului social și cultural.

Comportamente:

- să denumească materialele și instrumentele de lucru;
- să recunoască culorile calde și culorile reci în natură și în reproduceri de artă;
- să ordoneze după culoare, de la cea mai deschisă la cea mai închisă și invers;
- să descopere semnificația lucrărilor plastice din analiza culorilor, formelor, liniilor;
- să exprime ceea ce simte privind tablouri, albume de artă.

Resurse materiale: albume de artă, calendare, colecții de timbre, cărți poștale, pliante, portrete ale marilor pictori români, materiale folosite în pictură, truse și instrumente de lucru, afișe, tablouri.

Resurse umane: copii, profesori de desen, pictori, muzeografi, părinți, educatoare.

Metode: brainstorming-ul, observația spontană și dirijată, povestirea, explicația, demonstrația, exercițiul, jocul, învățarea prin descoperire, problematizarea, experimentul.

Eveniment de deschidere: Tema proiectului a fost aleasă de copii ca urmare a interesului pe care aceștia l-au manifestat pentru pictură, cu ocazia organizării în grădiniță a unei expoziții de pictură a unei fete ce frecventează cercul de pictură de la Palatul Copiilor. Cu ocazia prezentării expoziției, interesul copiilor s-a manifestat spontan, întrebările au început să curgă una după alta, cele mai multe fiind adresate direct fetei ce a realizat picturile expuse.

Filonul principal al acestui proiect a fost limbajul plastic, care a primat și care a ajutat copiii în procesul de exprimare sau de clarificare.

Descrierea virtuală a proiectului: Mi-am imaginat proiectul ca pe un dialog al copilului cu arta, prin care zi de zi să descopere frumosul din natură oglindit în artă, să îl perceapă și să se aplece cu emoție asupra lui.

- Luni - “Inca de mici, copiii iubesc pictura”- dialog cu elevi și profesori de la Liceul de Artă;
- Marți - “Să înțelegem un tablou” – dialog cu un muzeograf de la Muzeul de Artă;
- Miercuri - “Să aflăm secretul culorilor” – întâlnire cu un pictor.
- Joi - “Ce ți-ar plăcea să pictezi? De ce?”
- Vineri - “Să facem un album” – (Interpretare, clasificare).

Proiectul “Pictura” l-am derulat cu un grup de 20 de copii pe o perioadă de o săptămână.

I-am întrebat ce știu despre pictură, despre pictori, și am primit răspunsuri interesante:

- Pictorii pictează tablouri frumoase;

- Oamenii cumpără tablouri pentru că sunt frumoase;
- La muzeu putem să vedem multe tablouri.

Pornind de la ceea ce știu, copiii au fost încurajați să adreseze întrebări despre ce ar dori să afle pe această temă:

- Unde învață pictorii să picteze?
- Cu ce pictează?
- De unde se cumpără tablouri? etc.

Inventarul de probleme m-a ajutat să alcătuiesc harta tematică împreună cu copiii.

Am propus copiilor să alcătuim un anunț pentru părinți despre proiectul pe care dorim să îl desfășurăm, rugându-i să ne ajute cu diferite materiale. Părinții au contribuit cu o diversitate de materiale la dotarea centrului tematic, au discutat cu copiii despre tema aleasă, au participat alături de copii la unele activități organizate.

Din prima zi am amenajat în sala de grupă centrul tematic, iar imaginile din clasă au fost înlocuite cu picturi.

Nu am neglijat colaborarea cu specialiști: muzeografi, profesori de desen, pictori. Toți au manifestat interes și au răspuns solicitărilor noastre.

Centrul tematic și materialele m-au ajutat în stabilirea inventarului de activități pentru o săptămână, iar categoriile de activități planificate au răspuns cerințelor programei. Mi-am propus mijloacele de realizare urmărind să fac cât mai atractivă tema proiectului.

Inventar de activități:

1. Jocuri și activități alese

- Sectorul "Biblioteca" – citire de imagini "Albume de artă", citire de imagini colecție de timbre (Mari pictori români), poezie "Micul pictor" de Cezarina Avramescu, poveste "Penelul fermecat", citire de imagini "Anotimpurile în pictură", etichetare instrumente și materiale de lucru, convorbiri cu suport intuitiv "Ce culoare a folosit pictorul?", "Dă un titlu tabloului!".

- Joc de masă – puzzle (imagini după picturi), clasificare portrete și peisaje.

- Sectorul "Artă" – decorare "Rama", pictură "Fiecare culoare cu familia ei" (tonuri), confecție albume "Copilul în pictură" și "Nicolae Grigorescu"

- Plimbări și vizite – Muzeul de Artă, Liceul de Artă, magazinul Fondul Plastic, Expoziția copiilor la Biblioteca Aman.

2. Activități comune:

- Luni: Cunoașterea mediului –observare "Atelierul de pictură"; Educație muzicală – cântec "In culori de curcubeu";

- Marți: Educarea limbajului – poezie "Pictez" de V. Boiculescu; Activitate artistico-plastică – pictură "Culori calde-culori reci";

- Miercuri: Activitate matematică "Ordonează în șir crescător și descrescător de la culoarea cea mai deschisă la culoarea cea mai închisă și invers";

- Joi: Educarea limbajului – poveste "Povestea culorilor" de Ludmila Ionescu; Activitate practică – confecție "Rama";

- Vineri: Activitate matematică – Joc didactic "Așează-mă la culoarea mea!"

Copiii au realizat rame decorate din carton, pentru picturile realizate de ei, au selectat dintre lucrările lor pe cele mai reușite și au organizat jocul de rol "La expoziție".

În evaluarea activității a fost realizată o expoziție cu lucrările copiilor, am prezentat albumele realizate părinților.

Metodele utilizate, cu precădere brainstormingul, observația dirijată, învățarea prin descoperire, au dat posibilitatea fiecărui copil să se manifeste, să-și spună părerea, să interacționeze cu mediul și cu ceilalți copii, să descopere singuri, prin efort propriu, să asculte părerea celorlalți, să pună întrebări și să afle răspunsuri la întrebările puse.

Impactul asupra părinților a fost pozitiv, au fost stimulați să sprijine interesul copiilor pentru cunoaștere, să participe alături de grădiniță la demersul educațional.

Proiectul tematic "Pictura", a extins aria de utilizare a materialelor și a mediului educațional dincolo de sala de grupă și a demonstrat care sunt efectele învățării active.

Bibliografie:

- Aplicații ale metodei proiectelor – Editura CD Press – București 2005;
- Cunoașterea mediului – Ghid pentru învățământul preșcolar – București 2002;
- Revista Învățământul Preșcolar – M.E.C., Institutul de Științe ale Educației, nr. 1-2/2005.

VALOAREA ESTETICĂ

Cătănoiu Alina, Rm – Vâlcea

Estetica este disciplina filozofică care studiază unele probleme referitoare la originea și esența artei, legile de dezvoltare ale artei, funcțiile artei, relațiile dintre artă și societate. Estetica studiază limbajul artistic, mijloacele de exprimare specifice artei, curentele și stilurile artistice și evoluția lor, conținutul și forma operei de artă.

Esteticul este categoria fundamentală de maximă generalitate (în raport cu celelalte categorii estetice) a esteticii care desemnează trăsături specifice obiectelor, proceselor din natură, societate și din operele de artă:

Frumosul cu superlativul său – sublimul;

Grațiosul;

Comicul;

Tragicul;

Umoristicul;

Urâtul.

Toate aceste forme (modalități) concrete de exprimare și concretizare a esteticului reprezintă calități și valori estetice existente în trei domenii distincte:

În natură (obiecte, procese, fenomene naturale);

În societate (în produsele activității umane, relațiile interpersonale, ținută, limbaj, ambianță, construcții, locuințe etc.)

În operele de artă (cel mai evident în muzică, literatură, pictură). Celor trei domenii de existență și manifestare a esteticului le corespund valori estetice ale naturii, societății și artei.

Conceptul de valoare se referă la obiecte, fenomene naturale, la produse ale activității umane (materiale și spirituale) se referă la acțiuni, atitudini – prețuite de un individ sau grup uman – datorită corespondenței însușirilor lor cu trebuințele, interesele, aspirațiile, dorințele și idealul subiectului respectiv.

Paul Popescu Neveanu definea valoarea astfel – „Valoarea este obiectul unei necesități”.

Valoarea reprezintă întruparea unor scopuri, dorințe. Ea implică un element dinamic – dorința.

Din diversele definiții formulate în legătură cu conceptul de valoare rezultă că ea implică o relație, un raport demn de prețuire între valențele sale și cineva care are capacitatea (intelectuală și afectivă) și motive să acorde prețuire (să aprecieze favorabil).

Valoarea implică o relație între obiectul valorizat (prețuit, apreciat) și subiectul valorizator.

Orice valoare dispune de un suport obiectiv, material, dar nu se definește și nu se afirmă decât în relațiile cu un subiect.

În funcție de conținut valorile au fost încadrate în următoarele tipuri:

Valori biologice – sănătate, putere fizică, vigoare, echilibru.

Valori economice – bunuri materiale (bani), bunuri instrumentale (aparate).

Valori științifice – idei, noțiuni științifice, principii, legi, teorii.

Valori etice (morale) – bunătate, virtute, onestitate, castitate, modestie, responsabilitate.

Valori religioase – sacru, cele zece porunci...

Valori filozofice

Valori estetice

Valorile estetice sunt valori spirituale care se definesc prin expresivitate, forțe de sugestie și de informare psihologică a subiectului care receptează. Ca orice valori, valorile estetice se constituie în cadrul relațiilor active între subiectul receptor și valorizant și obiectul receptat (obiectul estetic).

Obiectul estetic poate fi reprezentat de diverse entități concrete și abstracte (obiecte, fenomene, opere de artă, idei, atitudini, sentimente) apte să producă niște reacții afective din partea subiectului receptor.

Diferite aspect și componente ale obiectelor pot dobândi valori estetice prin prezența subiectului și relația lui activă cu obiectul respectiv.

Un răsărit sau un apus de soare, întinderea mării, crestele înzăpezite ale munților, o faptă bună – nu sunt frumoase în sine, în afară de cel care le receptează.

Valoarea nu stă în bunul nostru plac, valoarea este în cel ce este prețios și cel care prețuiește.

Estetica are ca obiect teoria generală a frumosului ca valoare estetică a naturii și a artei, modalitățile estetice ale frumosului și funcția sa specifică în viața sufletească a omului.

IN LUMEA CULORILOR

*Inst. Gavrilescu Geta, Inst. Mușat Claudia,
Gr. Nr. 43, Craiova
Bejan Mariana,
Gr. Nr. 22, "Sf. Ana", Craiova*

Argument:

*Exprimarea artistica prin pictura este un veritabil proces de-a lungul caruia copilul reflecta in modul cel mai personal, in functie de individualitatea sa si capacitatea proprie de exprimare, ceea ce recepteaza psihosenzorial din exteriorul fiintei sale.

*Disponibilitatea de a experimenta materiale, tehnici si o tematica variata in domeniul artistic

Durata: 1 an scolar

Nivel: II

Obiective cadru:

-formarea unor deprinderi de lucru pentru realizarea picturii;
-realizarea unor corespondente intre diferite elemente de limbaj plastic si forme, obiecte din mediul inconjurator;

-stimularea expresivitatii si creativitatii prin pictura;

Obiective de referinta:

-Formarea deprinderii de a exprima idei, ganduri, sentimente si cunostinte prin intermediul limbajului plastic, in mod liber, creativ si original.

-sa cunoasca tipuri de culori si semnificatia lor;

-sa-si imbogateasca vocabularul cu termeni specifici artelor plastice;

-sa exerseze in contexte noi, tehnici de lucru cunoscute;

-sa utilizeze principalele elemente de limbaj plastic in compozitii figurative si nonfigurative;

Nr	OBIECTIVE OPERATIONALE	TEMATICA	TEHNICI DE REALIZARE
1	Sa invete sa combine mai multe culori;	"Dansul culorilor"	Tehnica picturii cu pensula groasa
2	Sa stie cum sa foloseasca albul si negrul pentru a obtine tonuri inchise si deschise;	"Deschidem cu alb, inchidem cu negru"	Tehnica picturii cu pensula groasa
3	Sa stie sa armonizeze culorile: verde, albastru, violet;	"Crizanteme"	Tehnica picturii cu pensula subtire
4	Sa stie sa armonizeze culorile: rosu, oranj, galben;	"Toamna in parc"	Tehnica picturii cu pensula subtire
5	Sa stie sa foloseasca punctul pentru a reda tema;	"Camp cu flori"	Tehnica picturii cu betisorul
6	Sa-si insuseasca tehnica picturii cu degetul;	"Sirag de margele"	Punctul elaborat-dactilopictura
7	Sa redea o tema sugerata folosind imaginatia creatoare;	"Ploua si bate vantul"	Stropire, suflare
8	Sa utilizeze instrumentul de lucru fara sa-l ridice de pe foaie;	"Copaci"	Linie modulata in duct continuu
9	Sa interpreteze liber, creativ lucrarea obtinuta in urma indoirii foi pictate.	"Ce-ai obtinut?"	Forme spontane
10	Sa redea tema data prin indoirea foi pictate;	"Fluturi, flori"	Tehnica formei spontane
11	Sa invete sa foloseasca culori prin alaturare;	"Pijama pentru papusa"	Juxtapunere
12	Sa cunoasca si sa foloseasca culorile in contextul dat;	"Jocul culorilor infratite"	Fuzionare si obtinerea unor noi culori
13	Sa-si formeze si sa-si dezvolte gustul pentru armonia culorilor;	"Fabricantii de culori"	Preparare de nuante
14	Sa combine semnele grafice cunoscute pentru obtinerea unor efecte plastice;	"Oul incondeiat"	Pictura cu pensula subtire

Nr	OBIECTIVE OPERATIONALE	TEMATICA	TEHNICI DE REALIZARE
15	Sa utilizeze corect culorile pentru a reda tema;	“Ploaie de artificii”	Stropire
16	Sa-si insuseasca corect tehnica de lucru si sa-si dezvolte gustul estetic;	“Padure de brazi”	Pictura cu stampila
17	Sa utilizeze cu usurinta ata inmuiata in culoare in vederea obtinerii unor efecte plastice;	“Magie”	Pictura cu ata
18	Sa invete sa foloseasca stearina;	“Peisaj de iarna”	Tehnica picturii cu stearina
19	Sa utilizeze cu usurinta instrumentul de lucru,sa lucreze curat;	“Camp cu trandafiri”	Tehnica picturii cu ghemotocul de hartie
		“Zambile”	
20	Sa realizeze o compozitie originala,utilizand pe langa pensula si sablonul;	“In padure”	Tehnica sabloanelor aplicate
21	Sa realizeze compozitii plastice, folosindu-se de linii si pete de culoare;	“Crenguta in florita”	Tehnica picturii pe faianta
22	Sa utilizeze corect instrumentele de lucru;	“Peisaj marin”	Tehnica picturii cu buretele
23	Sa realizeze compozitii plastice, utilizand un limbaj specific;	“Vaza cu flori de vara”	Tehnica picturii cu stampila
24	Sa utilizeze corect instrumentele de lucru;sa respecte regulile de utilizare;	Scena din poveste(noaptea)	Tehnica picturii prin decolorare
25	Sa utilizeze corect tehnici de aplicare pe suprafete date sau libere;	“Trece lebada peapa”	Tehnica picturii cu palma
26	Sa utilizeze corect instrumentele de lucru;sa utilizeze corespunzator culorile;	“De ziua mamei”	Tehnica picturii cu dopul
27	Sa-si consolideze deprinderile de lucru formate;	“O zi la mare”	Combinatii de tehnici(burete, stampila,pensula)
28	Sa-si insuseasca corect tehnica de lucru	“Semnul de carte”	Pictura pe panza
29	Sa traiasca satisfactia unor lucrari de calitate;	Expozitie-1 iunie“În lumea culorilor”	Finalizare,inramare,sortare,afisare,am enajare.
30	Sa realizeze ca exista si alti copii cu preocupari asemanatoare;	“Poftiti la vernisaj!”	Evaluare; exercitii de analiza a unor creatii plastice originale;

DESENUL - ACTIVITATE CREATOARE A COPIILOR

Drăghici Dina
Gr. Nr. 2, Galicea Mare

Activitățile de desen reprezintă ocupații ale copiilor cu mari resurse formative, ele dezvoltând îndemânarea grafică precum și primele noțiuni ale realității înconjurătoare. Executând un desen din imaginație li se dezvoltă copiilor spiritul de observație, li se precizează reprezentările care reflectă tot mai fidel elementele lumii înconjurătoare și relațiile dintre ele. Copiii reușesc să realizeze o generalizare pornind de la o bază reală, de la obiecte, fenomene, ființe.

Pentru a cunoaște potențialul creativ al copiilor, încă din grupa mică am avut în vedere tot mereu analiza atentă a fiecărei lucrări în parte. Fiecare desen a constituit o probă concludentă pentru depistarea posibilităților copiilor – a spiritului de observație, a imaginației, am putut să constat dacă un copil este superficial, sau dacă este un spirit inventiv. Pentru aceasta de la început am căutat să îmbogățesc reprezentările copiilor prin toate tipurile de activități comune, continuând acest proces de cunoaștere în cadrul plimbărilor, vizitelor, când copiii au avut posibilitatea să observe mediul înconjurător. Așa, de exemplu, în cadrul activităților de observare și cu prilejul vizitelor, copiii au cunoscut natura cu aspectele ei în anumite anotimpuri, activitatea copiilor în joc și

muncă, aspecte din care copiii au redat grafic elementele reale, după gradul de percepere și după preluarea spiritului de observație.

Multitudinea cunoștințelor acumulate în decursul tuturor activităților obligatorii, cât și din activitățile la alegere, în plimbările în mediul înconjurător, au fost pentru copii izvoare de inspirație în cadrul activităților de desen din imaginație. În cadrul acestor activități am pus accent deosebit pe selecționarea tematicii pe care o prezint ca sursă de inspirație, deoarece de aceasta depinde rezultatul pe care copiii îl obțin. În aceeași măsură urmăresc gradul de creație, pe care fiecare copil poate să-l realizeze în desen. La începutul anului temele au fost simple, copiii au avut tendința să repete, sau să copieze unul de la altul, ceea ce a făcut ca varietatea lucrărilor să fie foarte redusă.

La grupa mică, pentru tema Margelele le-am pus copiilor la dispoziție diferite șiraguri de mărgel: mici, mari, rotunde, pătrate, diferit colorate, pentru a forma prin joc un șirag. Apoi ne-am deplasat la „magazinul Bijuteria” unde am observat mai atent toate caracteristicile unui șirag, iar în desen au redat într-o formă foarte variată șiragul de mărgel, atât cât privește coloritul, cât și așezarea formelelor ce le aveau mărgelile. Toate acestea dovedesc că activitățile de desen din imaginație sunt activități creatoare, dacă sunt pregătite și dirijate spre observarea tuturor aspectelor, în special la grupele mari, învățându-i astfel pe copii să sesizeze, să analizeze și să compare orice aspect observat, apoi să deseneze liber. Așa, de exemplu, Andrei a desenat pe lângă casă un gard, grădina cu flori, iar Mariana a desenat pe lângă casă un horn, soare, păsări zburând. Deseori, în desenul lor copiii redau păpuși, mașini, mingi, pomi, bineînțeles așa cum concep ei mediul ambiant.

Activitatea de observare „Crizantema”, de pilda, am desfășurat-o într-o grădină unde erau crizanteme de mai multe culori și mărimi diferite. După această concretă activitate de cunoaștere am trecut la aplicarea practică – prilej cu care copiii au plantat câteva flori în ghivece, pe care apoi le-am plasat în sala de grupă.

La activitatea de desen din imaginație, copiii au redat grădina, florile observate și n-au uitat să le coloreze în diferite culori, să redea forma frunzelor. Un copil a desenat o crizantemă cu rădăcină, delimitând bineînțeles cu o linie groasă limita între partea exterioară și partea ce se află în pământ.

Interpretând desenele, am constatat că o reală contribuție o au vizitele și plimbările, copiii reproduc cu multă ușurință cele văzute. Cunoșcând interesul copiilor de a imita, am căutat să folosesc fiecare prilej pentru a le dezvolta puterea de creație. De aceea, pe trotuar, din frunze uscate, am făcut conturul unei case. Acest lucru i-a determinat pe copii să lucreze și ei în colectiv diferite peisaje, case cu gard, copaci, mașini, nori etc.

Deosebit de eficiente sunt diferitele etape ale desenului cu tema aleasă care au fost introduse treptat, pe parcursul anului școlar, avându-se în vedere că vârsta preșcolară este perioada pe care educatoarele trebuie să o stimuleze și să îndrume necesitatea firească a copilului preșcolar de independență și creativitate în procesul de cunoaștere a lumii înconjurătoare. Principalul lucru este să o facem cu dăruire și cu tact pedagogic și dragoste pentru formarea personalității copiilor, cunoscând că munca creatoare, și la copilul preșcolar, determină o muncă de calitate, pe care să o păstreze toată viața.

Ținând seama de recomandările programei și mai ales de sarcinile pe care le avem de îndeplinit, noi, educatoarele, pe măsură ce copiii au trecut de la o grupă la alta, am urmărit capacitatea de exprimare liberă a impresiilor.

În cadrul Proiectului Educațional, „ECOPICTURA”, le-am dat celor mici pictori și desenatori să realizeze din imaginație teme diferite: „Copilăria noastră fericită”, „Grădina bunicilor”, „Familia mea”, etc.

Se poate spune că la vârsta de 5-7 ani copiii au dădătură de a exprima în lucrările lor ceea ce au văzut, ceea ce trăiesc. De aceea, am acordat copiilor libertatea de exprimare a impresiilor, exprimare care reflectă sentimentele lor despre lumea înconjurătoare, despre farmecul ei, care sunt transpuse în paleta de culori prin ochii minții lor.

La grupele copiilor mici, la începutul anului, distribuirea materialului nu se face înainte de începerea desfășurării activității, ci după demonstrare, pentru că altfel sunt atrași de material, încep să se joace cu hârtia și creioanele și nu mai sunt atenți la explicații și demonstrare. În cadrul activităților de educație artistico-plastică, copiii și-au consolidat deprinderile de a mânui pensula și acuarela, au învățat modul de preparare a culorilor și, exersând pe coli de hârtie colorată fixată pe tablă, au reușit să realizeze lucrări bune. Uneori, pe aceeași coală de hârtie au lucrat doi copii, realizând o temă comună, unul completându-l pe celălalt.

Metodele și procedeele intuitive, respectiv demonstrarea și prezentarea modelului educatoarei, le utilizez în mod obligatoriu la grupele copiilor mici.

La preșcolari de 5-6 ani și în special la cei de 6-7 ani, metodele și procedeele cu caracter verbal, cum sunt explicația și conservarea, încep să ia treptat locul celor cu caracter intuitiv. La unele activități, de pildă, la acelea în care se execută teme alese de copii, când ei se decid greu în alegere, folosesc metode și procedee intuitive în scopul sugerării unor teme.

Pe lângă metodele clasice folosite educatoarea, nu trebuie să ezite în tratarea diferențiată a copilului privită din prisma inteligențelor multiple.

Aceasta presupune cunoașterea fiecărei inteligențe și găsirea acelor oportunități care să conducă la depistarea, exersarea și dezvoltarea acestora.

Odata depistată inteligența predominantă, ea oferă suport pentru antrenarea copilului în acțiuni care să-i asigure o dezvoltare a capacităților și atitudinilor la nivelul maxim, permite o flexibilitate a formelor de organizare atât din perspectiva copilului, cât și grupului, colectivului de copii.

La nivelul copilului preșcolar, inteligența vizual-spațială este caracterizată prin capacitățile:

- de a construi;
- de a compune plastic un spațiu dat;
- de a reda grafic traseele parcurse în timpul unei vizite, plimbări;
- de a desena hărți, scheme;
- de a realiza o machetă, dioramă;
- de a reconstitui imagini fără suport;
- de a se orienta în spațiu etc.

Natura umană e bazată pe „principiul diversității și unicității individuale”. Respectarea lui este necesară în orice act educativ. De aceea unui cadru didactic responsabil îi revine sarcina de a valoriza și dezvolta potențialul fiecărui copil.

În timpul evaluării inițiale, când este timp suficient pentru a aborda o mare varietate de contexte educaționale care permit manifestarea diferitelor inteligențe, e posibilă depistarea inteligențelor vizual-spațiale.

Acum sunt descoperite abilitățile de a percepe lumea spațio-vizuală cu claritate, de a transforma aceste percepții – asemenea unui decorator arhitect, implicarea unei anume sensibilități față de culoare, linii, formă, spațiu și relațiile care există între aceste elemente.

La grupa mică, această perioadă este dedicată socializării în cea mai mare parte, iar manifestările inteligențelor multiple nu sunt atât de vizibile acum, ele apar ulterior, pe parcursul activităților.

Este nevoie să facem astfel ca fiecare copil să creadă în muncă, în activitatea pe care o depune. Aceasta obligă însă pe educatoare să le devină colaboratoare interesată în finalizarea și valorificarea produsului muncii depuse în orele de desen încât să-i situeze, prin valoroasele lor realizări, în ierarhia valorilor naționale și internaționale, prin participarea la acțiuni organizate în acest sens.

Bibliografie

- ❖ ROȘCA AL., Creativitate, Ed. Orizonturi, București, 1972
- ❖ GÂRBOVEANU MARIA, Rolul imaginației în cadrul activității intelectuale – Culegere metodică editată de „Revista de pedagogie”, București, 1975
- ❖ BREBEN SILVIA, RUIU GEORGETA, GONGEA ELENA, Activități bazate pe inteligențe multiple, Ed. Reprograph, 2005

COPILUL ȘI CULORILE

Înv. Nița Valentin

Șc. cu cls. I-VIII Tătărani, Dâmbovița

Prezentă în tot ceea ce ne înconjoară, culoarea ne încântă ochiul, ne face viața mai frumoasă dacă îi înțelgem cât de cât secretele, care nu sunt puține și nici ușor de pătruns. Ea ne poate aduce, bucurie sau tristețe, căldură sau răceală, liniște și prospețime sau agitație și preocupare, ne face să ne simțim mai aproape sau mai departe de ceva, iar de felul cum ne pricepem să o utilizăm, cu discreție și rafinament, cu gust și fantezie, depinde în mare măsură echilibrul, liniștea noastră interioară și bogăția trăirilor noastre afective.”

Puiul de om este atras de lumea mirifică a culorilor. Potrivit unor învățați, el percepe mai întâi culoarea, apoi forma obiectelor. „E vorba - cum spunea pictorul Francisc Șirato - de senzația optică primordială, de culoare întâi, de formă în urmă.” Copilul nu dispune de suficiente cuvinte pentru a denumi toate treptele perceptibile de la o nuanță la alta și este firesc ca atenția lui să fie atrasă de culorile pure pe care le și denumeste. Școala poate face din atracția copiilor față de culoare un mijloc de învățare mai ușoară, de creștere a motivației, de declanșare a

imaginației. Educația artistico-plastică începe de la grădiniță cu problemele culorii. Ea are un rol important în dezvoltarea armonioasă a școlarului mic. Școlii îi revine sarcina de a înălța copilul deasupra nivelului de distingere și denumire a culorilor, de a-l ajuta să înțeleagă noțiunile specifice care să-i deschidă calea înțelegerii artei și, de ce nu, a creării ei.

Printre materialele, instrumentele și tehnicile de lucru specifice artelor plastice folosite de școlarul mic se află și culorile umede: acuarela, guașa, tempera.. Acuarela oferă o mare bogăție de culori. Ea se deosebește de celelalte tehnici prin delicatețe, transparență, luminozitate și prospețime. Culoarea are același ton și când e umedă și când este uscată. Folosirea acuarelei oferă micului școlar posibilitatea și satisfacția de a descoperi elemente de „gramatică a artei plastice”. Pentru a folosi cu bune rezultate acuarela, școlarii mici sunt ajutați să deprindă o serie de tehnici specifice. Exercițiul- joc este activitatea de bază, compatibilă cu vârsta copiilor și care oferă micului școlar ocazia și bucuria de a descoperi calitățile și posibilitățile constructive și de expresie ale materialelor și instrumentelor, ale elementelor gramaticale corespunzătoare artelor plastice. Prin exercițiile-joc, învățătorul creează o atmosferă de lucru destinsă, un climat favorabil dezvoltării imaginației și creativității elevilor săi.

Utilizarea acuarelelor începe cu fluidizarea tabletelor de culoare. Tehnica fluidizării presupune înmuierea culorii aflată în stare solidă. În funcție de cantitatea de apă, acuarela este mai mult sau mai puțin transparentă. Prin fluidizare, culoarea capătă o calitate care influențează asupra „iluziei tridimensionale”. Pensula se încarcă cu o culoare fluidizată și se descarcă prin atingere cu vârful, prin ștergere, prin stropire sau stoarcere. Se poate încărca și cu două culori deodată, prin înmuierea pensulei pe o parte într-o culoare și pe cealaltă parte în altă culoare. Se obțin tușe de culori binare (dacă se folosesc două culori primare), de nuanțe (dacă se folosesc două culori semene), de „tente rupte” (dacă se folosesc două culori complementare). Observăm deja că tehnicile de familiarizare cu instrumentele de lucru se intercalează cu cele legate de culoare.

O altă tehnică specifică folosirii acuarelei este fuzionarea culorilor. Aceasta presupune un amestec fizic de culori care se face spontan. Fuzionarea culorilor are loc între două pete sau linii umede astfel: la marginea dintre ele (fuzionare la margine) sau în masă prin atingerea cu pensula, fără a freca (fuzionare în masă). Astfel, o culoare trece parțial în cealaltă, delimitarea dintre ele având aspect de transparență catifelată. Acuarela își păstrează nealterate calitățile când se lucrează pe suport umed. Pentru aceasta, elevii folosesc o pensulă mare, curată sau puțină vată mușată în apă și vor fi atenționați să acționeze cu delicatețe pentru a nu văluri hârtia. Pe hârtia ușor umezită, culoarea întinsă cu pensula aderă mai ușor și mai repede. Ea fuzionează cu celelalte culori obținându-se amestecuri noi de culoare.

Odată însușite aceste tehnici, ele îl ajută pe învățător să-i familiarizeze pe elevi cu problemele legate strict de culoare, prevăzute de programa școlar. Nuanțarea (modularea) culorii se realizează prin amestecul a câte două culori care se află în relație de vecinătate pe cercul cromatic. Pentru nuanțare, aceste culori intră în cantități diferite în amestec. Se realizează prin „suprapunere grafică”, adică suprapunerea unei culori pe o pată cromatică uscată și prin „suprapunere transparentă” folosind fuzionarea în masă a petelor de culori semene.

Ruperea tonului (modelarea culorii) se face prin amestecul treptat al unei tente cu o cantitate din ce în ce mai mare de alb sau negru, realizând tonuri ale tentei respective spre deschis sau spre închis. Elevii pot realiza lucrări într-o singură culoare folosind degradeurile rezultate în urma modelării acelei culori. Tonurile deschise ale acuarelei se pot obține folosind mai multă apă, pe când la tempera sau guașă se amestecă culoarea respectivă cu alb.

Ținând seama de particularitățile lor de vârstă, aceste noțiuni se predau fără teoretizare excesivă. Important este la această vârstă ca elevii să descopere ce se întâmplă dacă amestecă roșu cu galben, albastru cu roșu, galben cu albastru, verde cu galben, orice culoare cu alb sau negru. De asemenea, ei trebuie puși în situația de a observa și de a spune ce simt atunci când privesc o lucrare realizată în culorile violet, albastru, verde comparativ cu atunci când privesc o compoziție în care predomină oranjul, galbenul, roșul. În urma obținerii unei noi culori prin exercițiul-joc, elevii să fie solicitați să reflecteze asupra unor posibilități de folosire a acesteia într-o compoziție proprie pe care să o realizeze în clasă. Folosirea acuarelei facilitează însușirea de către elevi a elementelor de limbaj plastic: punctul, linia, forma. În clasa I, elevii obțin forme spontane prin plierea hârtiei pe care s-au pus picături de culoare prin stoarcerea pensulei. Formele obținute îi entuziasmează pe copii, le solicită imaginația prin a descoperi cu ce seamănă acestea. Tot cu ajutorul acuarelei, elevii se familiarizează cu punctul și linia. Atingând planșa cu vârful sau cu latul pensulei, prin stropire pe suport umed sau uscat, prin amprentă ei

obțin puncte mari sau mici, aerate sau concentrate, ordonate sau dezordonate, de culori diferite. Liniile desenate cu pensula pot fi groase / subțiri, verticale, orizontale, înclinate, șerpuite, frânte.

Foarte atractive pentru copii sunt și diferitele procedee folosite pentru realizarea unor compoziții: dactilo-pictura, fuzionarea, dirijarea culorii prin suflare, prin stropire, amprentarea, desenarea cu lumânarea, decolorarea cu pic, imprimarea cu țesături rărite, etc. Unele elemente ale compoziției, cum ar fi petalele florilor, boabele din ciorchinele de strugure, se pot desena prin așternerea culorii pe hârtie cu vârful degetului, nu cu pensula. Tușele obținute sunt niște pete vibrante datorită structurii pielii, formei degetului folosit și gradului de apăsare pe suport. Curiozitatea elevilor este stârnită și prin folosirea desenării cu lumânarea. Cu lumânări obișnuite sau cu lumânări colorate se desenează pe foaia de desen. După terminarea desenului, se pictează toată suprafața hârtiei cu acuarelă în culori puternice. Pe conturul desenat cu lumânarea, culoarea nu se prinde și astfel desenul apare alb sau colorat mai deschis pe fondul intens colorat. Se poate colora inițial fondul cu o culoare și urmele care apar vor fi colorate, nu albe.

„Picăturile prind viață” ar putea fi tema unui exercițiu-joc prin care elevii obțin forme spontane prin suflarea acestora printr-un tub subțire cum ar fi cel de la pix. Pentru început se pot folosi picături de o singură culoare, elevii fiind preocupați doar de acțiunea de suflare în direcții diferite. Apoi se pot folosi două culori și chiar negru, de data aceasta elevii urmărind și amestecul culorilor prin suflare. Formele obținute primesc un nume din partea elevilor și sunt prelucrate cu pensula.

Un alt procedeu ușor de folosit de elevii mici este și acela prin care se obțin pete vibrante sau forme surpriză cu ajutorul unei sfuri mușcate în apa colorată, presată și trasă printr-o hârtie de desen pliată. După prima încercare, se lasă planșa să se usuce, se încarcă altă sfoară cu altă culoare (se poate folosi o sfoară mai grosă sau mai subțire decât prima) și se schimbă și direcția de deplasare a capetelor ei. Imaginea obținută evidențiază transparența și delicatețea acuarelei. Activitatea se desfășoară în perechi: unul ține o carte peste hârtia pliată iar celălalt trage de capetele sfurii.

„Ochiul copilului trebuie să aibă câmpul vizual luminat de cunoștințe bazate pe experiență personală și pe multiple observări pentru a se autodezvolta”. Natura înconjurătoare oferă o varietate de culori cu prilejul diferitelor fenomene ale acesteia: curcubeul, coloritul copacilor toamna, al câmpiilor înflorite primăvara și vara. În natură, copilul poate distinge diferite tonuri și nuanțe ale culorilor: verdele frunzișului este altfel decât verdele firelor de iarbă, albastrul întunecat al norilor de ploaie nu e tot una cu cenușiul norilor care aduc zăpada, etc.

Ora de educație plastică se încheie cu analiza și aprecierea lucrărilor care se poate desfășura tot sub formă de joc. Se realizează o „expoziție” cu lucrările elevilor, un elev este ghidul, iar ceilalți elevi sunt vizitatori sau posibili cumpărători. „Ghidul” prezintă expoziția precizând exact ceea ce au lucrat în ora respectivă sau susține prin aprecieri o lucrare pentru „a fi cumpărată”. În felul acesta, elevii învață să evalueze și să se autoevalueze, devin „mici critici de artă” și poate, în viitor, consumatori de artă.

Plăcerea oferită de exercițiile-joc nu trebuie să fie un scop în sine ci un mijloc de cunoaștere a fascinantei lumi a culorilor, de stimulare a capacităților creatoare ale elevilor. Să-i însoțim, așadar, pe elevii noștri pe drumul cunoașterii expresivității culorii pentru ca aceasta, dintr-o simplă haină a obiectelor, să devină un mijloc familiar de comunicare.

Bibliografie:

- Maria Ilieaia -, „Metodica predării desenului la clasele I-IV”, Editura Didactică și Pedagogică, 1981
Paul Constantin -, „Să vorbim despre culori”, Editura Ion Creangă, București, 1986
Mureșan Pavel -, „Culoarea în viața noastră”, Editura Ceres, București, 1988
Rotaru Maria și Dumbravă Maria -, „Educația plastică în învățământul primar”, Editura „Gheorghe-Căpuș Alexandru”, Craiova, 1996
Victor Pavel -, „Educația plastică”, Manual pentru clasele V-VIII, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1997
* * * * * -, „Curriculum pentru clasele I și a II-a”, București, 2003
* * * * * -, „Educație plastică”, programă școlară pentru clasa a III-a, București, 2004
„Educație plastică”, programă școlară pentru clasa a IV-a, București, 2004

PROIECT DIDACTIC

*Inst. Gavrilescu Geta, Inst. Mușat Claudia,
Gr. Nr. 43, Craiova
Grădinița P.P. Nr. 43 - Craiova*

Unitatea: GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGI NR. 43 - CRAIOVA

Grupa: PREGĂTITOARE

Categoria de activitate: ACTIVITATE INTEGRATĂ (ED LIMBAJULUI SI ED. ARTISTICO-PLASTICĂ)

Tema plastică: Punctul plastic, linia plastică, culoarea

Subiectul: Poezia « Octombrie » de Virgil Carianopol

Tipul activității: Fixare și consolidare de priceperi și deprinderi

Scop:

- Consolidarea deprinderilor de a folosi elementele de limbaj plastic ;
- Exersarea imaginației creatoare, a sensibilității și a gustului pentru frumos;
- Realizarea unor corespondențe între versurile poeziei și diferite elemente de limbaj plastic, forme și obiecte din mediul înconjurător ;
- Educarea voinței, a atenției, a spiritului de ordine și disciplină, a spiritului critic și autocritic.

Obiective operaționale: Pe parcursul și la sfârșitul activității copiii vor fi capabili:

Cognitiv-formative:

1. să precizeze câteva caracteristici ale anotimpului de toamnă ;
2. să recunoască poezia, să și-o amintească ;
3. să recunoască culorile calde, reci și culorile complementare ;
4. să creeze și să recite versuri clar, expresiv, nuanțat.

Afectiv-atitudinale:

5. să participe cu interes la activitatea desfășurată ;
6. să se autoevalueze și să evalueze lucrările realizate pe baza criteriilor stabilite la începutul activității.

Psiho-motorii:

7. să păstreze poziția corectă pe scăunele în timpul activității ;
8. să realizeze armonia cromatică în mod creativ;
9. să organizeze liber diferite structuri plastice ;

Strategia didactică:

Metode didactice: conversația, observația, descrierea, explicația, exercițiul-joc,

Materiale demonstrative:

❖ **Distributiv:** foi de desen, carioca(roșie, galbenă, portocalie, albastră, verde, maro, negru), creioane colorate cerate; ecusoane.

❖ **Demonstrativ:** planșe demonstrative, tablouri de toamnă, ilustrații din poezia « Octombrie », cartonașe colorate, panou, casetă cu cântece de toamnă, clopoțel

Resurse organizatorice: frontal, individual.

Forme de evaluare: continuă.

Material bibliografic:

- Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii, M.E.N., 2005.
- M. Cristea, V. Nițescu, D. H. Panait, E. Surdu-Stănescu-« Ghid metodic de educație plastică », Ed. Petrion, București, 1997.
- A. V. Lovinescu, A. Datcu, V. Gurău-« Metodica predării desenului și a modelajului în grădinițele de copii ». Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1977.
- Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiu și Mihaela Fulga, «Metode interactive de grup»- Ghid metodic- Ed. Arves

Durata:30-35 minute

EVENIMENTUL DIDACTIC	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGIILE DIDACTICE	EVALUAREA
1. MOMENTUL ORGANIZATORIC	<i>Aerisirea sălii de grupă; Așezarea mobilierului în formă de „U” Așezarea materialului didactic</i>		
2. CAPTAREA ATENȚIEI	Se prezintă sub formă de surpriză tablouri de toamnă și se poartă o scurtă conversație: - Ce vedeți voi în aceste tablouri ?(Peisaje de toamnă, plaia, pomi desfrunziți etc))	Surpriza, observația, conversația tablouri	frontală, continuă
3. REACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR ANTERIOARE	Vor asculta cu atenție poezia « Octombrie » de Virgil Carianopol și vom purta o scurtă discuție referitoare la poezie. Se vor purta scurte discuții referitoare la culorile calde calde și reci. ➤ Care sunt culorile predominante ale anotimpului toamna? (Culorile verde, galben, roșu, portocaliu, maro) ➤ Culoarea verde este caldă sau rece? (rece) ➤ Care sunt celelalte culori reci ? (albastru și violet) ➤ Cine vine să aleagă cartonașele culorilor reci? ➤ Dar cartonașele culorilor calde care sunt ?(roșu, galben și orange)	<i>Conversația exercițiul-joc</i>	frontală, individuală, orală.
4. ANUNȚAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR	Copii, astăzi vom desena o scenă din poezia “ Octombrie”, de Virgil Carianopol. Fiecare copil va primi un ecuson pe care va fi scrisă cifra corespunzătoare strofei pe care trebuie s-o realizeze. Voi vă veți grupa după ecusonul primit, și în aceeași echipă veți realiza numai scena din strofa corespunzătoare cifrei de pe ecuson. Se va lucra individual. În continuare se vor prezenta regulile pe care trebuie să le respecte în realizarea lucrărilor: - poziția lor pe scaunele în timpul lucrului; - îmbinarea originală a elementelor de limbaj plastic ; - respectarea spațiilor de lucru; În continuare se vor prezenta și criteriile de evaluare: - îmbinarea elementelor de limbaj plastic (punctul, linia, culoarea) ; - așezarea în pagină; - armonia cromatică; - acuratețe; - finalizarea lucrării.	<i>Explicația</i>	frontală, orală.

EVENIMENTUL DIDACTIC	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGIILE DIDACTICE	EVALUAREA
5. DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	<p>Li se va explica faptul că fiecare copil a primit un ecuson cu o frunză colorată diferită. Pe masă au o fișă pe care au în colțul din dreapta sus un simbol identic cu cel din piept.</p> <p>Ei vor realiza desenul folosind carioca. Vor colora folosind creioane colorate cerate.</p> <p>Trebuie să țină seama la realizarea proporției dintre elementele desenului, la faptul că elementele din față sunt apropiate și le vor desena mai mari, iar elementele care sunt în spate, la distanță, le vor desena mai mici. Vor folosi culori calde și/sau reci.</p> <p>Copiii denumesc materialele și instrumentele de lucru necesare pentru realizarea temei.</p> <p>➤ Realizarea de către copii a temei propriu-zise.</p> <p>➤ Explicații și ajutor din partea educatoarei pe parcursul realizării lucrării.</p> <p>➤ Fiecare copil va veni și va așeza lucrarea la semnul corespunzător de pe panou. Lucrările vor fi evaluate în funcție de criteriile anunțate la începutul activității</p> <p>➤ Analiza planșelor realizate de copii.</p> <p>➤ Voi numi mai mulți copii pentru a aprecia lucrările pe care le-au realizat.</p> <p>➤ După realizarea evaluării lucrărilor de către copii, voi face și eu aprecieri asupra lucrărilor realizate de ei și îi voi răsplăti pentru munca depusă cu stimulente.</p>	<p><i>Explicația</i></p> <p><i>Demonstrația</i></p> <p><i>Demonstrația Carioci</i></p> <p><i>Culori cerate</i></p> <p><i>Foaie de bloc de desen</i></p> <p><i>Conversația</i></p> <p><i>Exercițiul</i></p> <p><i>Conversație</i></p> <p><i>Problematică</i></p> <p><i>Lucrările realizate</i></p>	<p>frontală, orală</p> <p>Aprecieri verbale</p>
6. OBȚINEREA PERFORMANȚEI			
7. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII			

Grupa pregătitoare C « Albinuțele »
Gr. Nr. 43 Craiova

CUPRINS

PROIECT EDUCAȚIONAL "ECOPICTURA"	5
ARTA ȘI JOUL ÎN PROIECTUL ECO-PICTURA	12
Prof. Păunescu Anca, inspector de specialitate, I.S.J.Dolj	
NATURA ȘI ARTA	13
Gavrilescu Geta Mușat Claudia Grădinița P.P. Nr. 43 Craiova	
APTITUDINI ÎNSUȘITE DE COPIII PREȘCOLARI	14
ÎN ORELE DE EDUCAȚIE PLASTICĂ DIN CADRUL PROIECTULUI NAȚIONAL	
Ed: Coșeran Dorina Șc. cu cls. I-VIII nr. 2 Pielești - Structura Câmpeni - Dolj Ed: Ungureanu Ionela Corina Șc. cu cls. I-VIII "Marin Sorescu" Bulzesti - Dolj	
ARTA EDUCATIEI ESTETICE.....	15
Vasilica Bujor Scoala cu cls.I-VIII Nr.2 Pielesti Jud. Dolj	
CREATIVITATE SI ORIGINALITATE IN ABORDAREA PICTURII SI ECOLOGIEI LA VARSTA PRESCOLARA	16
Daici Lavinia Grădinița de copii nr. 43, Craiova	
PERFORMANȚE REALIZATE ÎN CADRUL PROIECTULUI NAȚIONAL „ECOPICTURA” OBTINUTE PRINTR-O EVALUARE PSIHOLOGICĂ ȘI IMPLICIT METODICĂ A RESURSELOR, DAR ȘI PRINTR-O DETERMINARE A „ÎNSUFLEȚIRII” PARTICIPANȚILOR LA PROIECT.....	17
Draga Marinela Grădinița nr. 50 „Sfânta Lucia” Craiova	
CUM ȘI CÂND REUȘIM SĂ DESCOPERIM COPIII CU APTITUDINI ȘI INTERESE PENTRU DESEN	19
Educ. Drăgan Alexandra Grădinița cu P.P. Nr.1 Motru	
COPILUL – NATURA - PICTURA	20
Constantin Lori- Elena Gr. nr. 41 ELENA FARAGO	
NATURA REFLECTATĂ PRIN ARTĂ	22
Ed. Ionașcu Rouța Gr. Nr. 38 - Craiova	
EFECTELE FIZIOLOGICE SI PSIHICE ALE CULORILOR - CULOAREA IN PROCESUL DE INVATAMANT	24
Inst: Istudor Tatiana - Camelia Gr. Negoiesti, Dolj	
CULOAREA, COMPONENTĂ A PERSONALITĂȚII COPILULUI PREȘCOLAR	28
Inst. Jianu Georgiana Daniela Grădinița „Otilia Cazimir”, Craiova	
INTERESELE PREȘCOLARILOR PENTRU DESEN.....	29
Marin Victoria - Elena Gr. cu P.P NR. 1 Motru	
METODE ȘI PROCEDEE DE LUCRU SPECIFICE STIMULĂRII CREATIVITĂȚII ARTISTICE A PREȘCOLARILOR.....	30
Educ. Mariana Opran Grădinița nr. 14 „Luceafărul”	
DEZVOLTAREA APTITUDINILOR SPECIALE ÎN CADRUL	31
ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO - PLASTICE	
Ed. Penea Jana Grăd. N. Romanescu	

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR PLASTICE.....	32
Inst: Rățoi Mirela	
C. N. Ștefan Velovan, Gr. Nr. 12 Craiova	
PICTURA-MIJLOC DE PROMOVARE A ACTIVITĂȚILOR ECOLOGICE.....	33
Ed. Cocoșilă Mariana,	
Gr. cu P.P., Nr. 43, Craiova	
ECOPICTURA - ARTA ȘI ECOLOGIE PENTRU MILENIUL III.....	34
Ed. Carmen Șerban	
Grădinița „Nicolae Romanescu” Craiova	
PROIECTUL EDUCAȚIONAL <i>ECOPICTURA</i> ÎN GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR.3 „Scufița Roșie”, CĂLĂRAȘI	35
Ed. Simion Bica,	
Gr. Nr. 3, Călărași	
ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE – MIJLOC DE EDUCARE	A
COPILOR PREȘCOLARI	37
Stănică Lucia	
Grădinița Nr.23, Craiova	
DESENELE MICILOR ȘCOLARI.....	38
Înv. Achiricesei Viorica- Ana	
Școala cu clasele I-IV nr. 2 Dumbrăveni	
REFLECTATREA REALITĂȚII ÎN ECOPICTURA	40
Dinu Maria	
Gr. Nr. 31, Craiova	
EDUCAREA CREATIVITĂȚII PRIN ACTIVITĂȚILE	ARTISTICO-
PLASTICE DIN GRĂDINIȚĂ	40
Antemir Ancuța,	
G.P.P. nr. 9 Buzău	
CASA NOASTRĂ – PLANETA ALBASTRĂ	42
Inst. Badea Cristina	
Grupul Școlar „Simion Stolnicu”, Comarnic – Prahova	
COMUNICAREA PRIN DESEN LA ELEVII CU C.E.S.....	43
Prof. Bălan Georgeta, Prof. Budur Carmen	
Școala Specială Brăila	
DESENUL – MODALITATE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII INFANTILE	44
Ed. Mariana Bălașa	
Grădinița de copii nr. 32. CRAIOVA	
PRIN CULOARE SIMȚIM ȘI COMUNICĂM.....	46
Învățător educator Barbu Nastasia	
Școala Specială nr.2, „Constantin Pufan”	
MANIFESTAREA CREATIVITĂȚII ÎN ACTIVITĂȚILE	
ARTISTICO PLASTICE.....	47
Ed. Barbu Viorica	
Grădinița „Nicolae Romanescu” Craiova	
DESENUL - CARTE DESCHISĂ SPRE SUFLETUL ȘI GÂNDIREA COPILULUI	49
Înv. Bosnea Teodora,	
Gr. Șc. “Simion Stolnicu”, Comarnic- Prahova	
NATURA-MIJLOC DE INSPIRAȚIE.....	50
Educ. Budur Adri	
Educ. Păuna Mariana	
Grăd. Nr.14-Brăila	
EDUCAȚIA PLASTICĂ ȘI MICII ECOLOGIȘTI	51
Înv. Bunghez Alina	
Gr. Șc. „Simion Stolnicu”- Comarnic, Prahova	
STRATEGII DIDACTICE UTILIZATE ÎN FORMAREA PRICEPERILOR ȘI DEPRINDERILOR.....	52
DE A PICTA	52
Inst. Ioana Butoi	
Șc. “Vasile Alecsandri”	

Ed. Căldăruș Ștefana Gr. "Sfântul Nicolae" Brăila	
PREOCUPAREA PENTRU PROBLEMELE MEDIULUI ÎNCEPE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ.....	55
Inst. Cârstea Viorica, inst. Schiau Nicoleta Grădinița P.N. „Zori de zi”, Hunedoara	
CĂI DE REALIZARE A UNUI COMPORTAMENT ECOLOGIC LA ȘCOLARUL MIC.....	57
Înv. Ceașu Aurelia, Șc. Gen., Gheorghe Tătărăscu”, Tg. Jiu	
CULOAREA – MIJLOC DE CUNOAȘTERE A VIEȚII INTERIOARE A COPIILOR.....	58
Instit. Ciuperceanu Marian, C.N. „Frații Buzești”, Craiova	
MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE A CREATIVITĂȚII PRIN DESENELE PREȘCOLARILOR.....	60
Instit. Ciuperceanu Mihaela, Grădinița Nr. 45 Craiova	
ROLUL EDUCAȚIEI PLASTICE CU TEMATICĂ ECOLOGICĂ ÎN FACILITATREA INTEGRĂRII SOCIALE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE	61
Prof. Clăianu Aurora Șc. Specială BRĂILA	
ARMONIA CULORILOR ÎN NATURĂ	63
Educatoare: Lina Climescu - Gr. P.P. Răducăneni, Iași Cristina Bișog - Gr. P.P. Răducăneni, Iași	
EVALUAREA IN ACTIVITATILE DE EDUCATIE ARTISTICO-PLASTICA.....	64
Inst. Cofeleasa Cameluta Ana Gr. cu P.P. „Cei șapte pitici ” Buzău	
ROLUL ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO-PLASTICE IN EDUCAREA GUSTULUI ESTETIC AL COPILULUI DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ	65
Instit. Comănescu Elena Unitatea: G.P.P. NR. 6, Buzău	
ARTA DE A TRĂI.....	70
Inst. Corbeanu Oana Gr. Nr. 38, Craiova	
MODALITĂȚI DE STIMULARE A POTENȚIALULUI CREATIV – ABORDARE INTERDISCIPLINARĂ	71
Institutor Costache Marinela Grădinița „Nicolae Romanescu”	
PROIECT DE ACTIVITATE	72
Ed. Costea I Gabriela Mihaela Grădinița cu P.P. Tg. Frumos	
FORMAREA CONDUITEI ȘI CONȘTIINȚEI ECOLOGICE	75
Inst. Covrig Maria Gimnaziul, Al. I. Cuza”, Tîrgu Mureș	
CULOARE ȘI ECOLOGIE ÎN ARMONIE	76
Cristian Gabriela, Școala Gimnazială Nr. 11 „Mihail Sadoveanu” Galați	
ENERGIA CULORILOR.....	78
Inst. Cruceru Claudia Valentina Gr. cu P. P. Nr. 44 – Craiova	
ACȚIUNEA “CEL MAI FRUMOS COȘ ECOLOGIC”.....	80
Duță Ileana Gr. Nr. 1 Băilești	
CREATIVITATE ȘI ECOLOGIE	80
inst. Stoica Daniela Lic. T. „Iulia Zamfirescu” Mioveni	
COPILUL, CULOAREA ȘI MEDIUL.....	81
Diaconescu Marilena Gr. cu P.P. nr. 2, Pitești	

DESENUL LIBER –MIJLOC DE COMUNICARE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ.....	82
Educatoare: Dinu Georgeta	
G.P.P. “Boboeci din Micro III”, Buzău	
PICTURA - O ADEVĂRATĂ SURSĂ DE CUNOAȘTERE ȘI EVALUARE A DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII COPIILOR SĂ DESCOPERIM NATURA SI S-O PROTEJAM!.....	85
Ed. Dragan Floarea	
Gr. Nr. 10 Galați	
FORMAREA COMPORTAMENTELOR ECOLOGICE LA ȘCOLARII MICI.....	86
Inst. Eacobescu Rodica,	
Șc. Gen. „Gheorghe Tătărescu” Târgu-Jiu, Gorj	
ARTA, JOCUL ȘI ECOLOGIA ÎN GRĂDINIȚA.....	87
Enache Melania Veronica	
Gr.Nr.59 Asociația Misionară Catolică Italiană Craiova	
ARTA – O FORȚĂ EDUCATIVĂ ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR.....	89
Ed. Ene-Gavrilă Petrica	
Gr.: Nr. 60 „ARLECHINO” Galați	
IMPACTUL ARTISTIC AL ACTIVITĂȚILOR ECOLOGICE DESFĂȘURATE ÎN GRĂDINIȚĂ.....	90
Inst. Frunză Simona Alina	
Gd. Coțofenii din Față, Dolj	
MODALITĂȚI CONCRETE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII LA PREȘCOLARI	91
Instit. Fuștei Maria	
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 6 Buzău	
ARTA – SOLUȚIE REALĂ ÎN EDUCAȚIA ECOLOGICĂ.....	93
Ed. Ștefan Georgeta	
Grădinița cu P.P.nr. 53, Craiova	
NATURA – IZVOR DE INSPIRAȚIE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ	94
Gherguș Ioana	
PRIN CULOARE SUNTEM MAI APROAPE DE NATURA	95
Ed. Ghinita Aristita	
Gr. Nr.11 ”Alba ca Zapada” Galati	
APTITUDINI SPECIALE DEZVOLTATE ÎN TIMPUL LUCRULUI ÎN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO- PLASTICE	96
Educ. Gionea Daniela	
Grădinița cu P.P. Nr.1 Motru	
O VIAȚĂ FRUMOASĂ ÎNTR-UN MEDIU SĂNĂTOS.....	97
Inst.Grigore Cecilia Teodora	
Gr. P. N. nr.1, Rm Sărat, jud. Buzău	
ROLUL ACTIVITĂȚII ARTISTICO – PLASTICE ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII CREATIVE A ȘCOLARULUI.....	99
Prof. Iulia Groza,	
Palatul Copiilor Târgu Jiu	
ORA DE EDUCAȚIE PLASTICĂ- PRILEJ DE DESCOPERIRE ȘI APRECIERE A FRUMOSULUI DIN JURUL NOSTRU.....	100
Înv. Hristea Carmen Răfăla	
Șc. Nr. 5 “Cuza Vodă” Galați	
REALISM ȘI FANTEZIE-MANIFESTAREA CREATIVITĂȚII PRIN ARTĂ.....	101
Înv. Hrițcu Oltea,	
Școala nr 2 Dumbrăveni, Județul Suceava	
EXPRIMAREA COPILULUI PRIN DESEN ȘI SEMNIFICAȚII PSIHOLOGICE	103
Ed. Ignat Grațîela	
Gr. Nr. 38, Craiova	
LEGATURA MISTERIOASĂ DINTRE COPIL, NATURA ȘI CULOARE.....	104
Educ. Ionescu Tania	
Gr. Nr. 1 Comarnic, Prahova	
ECOPICTURA...în rândul copiilor	105
Inst. Iosep Mihaela	
Șc. cu cl. I-IV Prisaca-Dornei, Vama, jud. Suceava	

APTITUDINI ȘI INTERESE DEZVOLTATE ÎN CADRUL PROIECTULUI	106
Ed. Jurețchi Cristina Gr. cu P.P. „Boboței din Micro III”, Buzău	
EDUCAȚIA ECOLOGICĂ A COPIILOR	108
Prof. Crăciun Lavinia-Simona Șc. Coțofeni, Dolj	
CREATIVITATEA – APTITUDINE SPECIALĂ DEZVOLTATĂ ÎN TIMPUL LUCRULUI CU COPIII PREȘCOLARI.....	109
Inst. Vasilica Macovei Gr. O.N. „Licurici”, Ovidiu, Constanța	
NATURA- IZVOR DE INSPIRAȚIE ÎN LIMBAJUL PLASTIC	110
Ed.: Mardare Ioana Grădinița nr. 10, „Tom și Jerry”	
ROLUL ȘI IMPORTANȚA EDUCAȚIEI ARTISTICO- PLASTICE LA PREȘCOLARI	111
Matache Mădălina G. P. P. Nr. 9, Buzău	
IMPORTANȚA EDUCAȚIEI PLASTICE ÎN FORMAREA GUSTULUI ARTISTIC AL PREȘCOLARILOR.....	112
Mateiță Dumitra Gr. Nr. 38, Craiova	
ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI	113
Ed. Năstase Vasilica Gr. P.N. Nr.14 Buzău	
STIMULAREA RECEPTIVITĂȚII ESTETICE A PREȘCOLARILOR PRIN ACTIVITĂȚILE.....	114
ARTISTICO-PLASTICE – REZUMAT	114
Ed. Mitruta Neagoe G.P.P. Ion Creanga – Slatina	
NATURA DĂRUIEȘTE ȘI INSPIRĂ	115
Nedelea Filoftia Gr. P.P. Scheau-Bascov, Argeș	
PICTURA CU MESAJ PRO – NATURĂ.....	116
Înv. Nița Valerica Școala cu clasele I-VIII Tătărani, Dâmbovița	
ARTA ȘI EDUCAȚIA PLASTICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ	118
Ed.: Maria Pop, Carmen Oprea Grădinița cu P.P. nr. 1 Zalău	
STIMULAREA CREATIVITĂȚII ÎN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO – PLASTICE	120
Ed.: Oprea Elena Grădinița nr.38 Craiova	
DEZVOLTAREA APTITUDINILOR ARTISTICO-PLASTICE ALE PREȘCOLARILOR ÎN CADRUL PROIECTELOR EDUCAȚIONALE	121
Ed: Pahomi Maria, Gr. P.N. Nr.1 Dumbrăveni	
DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII PREȘCOLARILOR PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO- PLASTICE	123
Ed.: Parască Ecaterina Gr. cu P.P. “Boboței din Micro III”, Buzău	
DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI PREȘCOLAR PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE.....	125
Ed. Pirvan Maricica G.P.P. „Ion Creanga” Slatina	
ROLUL ARTEI PLASTICE ÎN DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR CREATIVE.....	127
Ed. Păuna Mariana, Budur Adri Gr. Nr.14 – Brăila	
PRIETENII APEI	128
Ed. Paval Maria Grădinița P.P. NR.1, Hunedoara	

DEZVOLTAREA APTITUDINILOR PRIN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE LA PREȘCOLARI	129
Ed.: Petre Sabina G.P.N. Vadu Pașii	
ARTA ȘI EDUCAȚIA PLASTICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ	130
Ed. Carmen Oprea, Maria Pop Grădinița cu P.P. nr. 1 Zalău	
MODALITĂȚI DE REALIZARE A ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO PLASTICE ÎN GRĂDINIȚĂ	131
Educatoare: Popa Nela Grădinița „Nicolae Romanescu”	
OCHIUL ARE NEVOIE DE CULOARE_CUM ARE NEVOIE DE LUMINĂ	132
Anca Sorina Popescu Școala cu clasele I-VIII Țandăra	
EDUCAȚIA PLASTICĂ- MIJLOC DE CUNOAȘTERE PSIHOLOGICĂ A COPILULUI PREȘCOLAR	134
Popovivi Doina Gr. Nr. 2 Dumbrăveni, jud. Suceava	
FORMAREA CARACTERULUI CA LATURĂ A PERSONALITĂȚII UMANE PRIN INTERMEDIUL EDUCAȚIEI ARTISTICO - PLASTICE	135
Popovici Ioan Șc. cu cls. I-IV Nr. 2 Dumbrăveni, Suceava	
PROTEJAREA MEDIULUI O NECESITATE A REALITĂȚII ACTUALE ȘI VIITOARE	136
Institutor Sîntean Claudia Gimnaziul „Alexandru Ioan Cuza”, Tîrgu Mureș	
ECOPICTURA - MIJLOC DE EDUCAȚIE ESTETICĂ	137
Ed. Marioara Stan Grădinița O.N. Nr.2 Mangalia	
STIMULAREA CREATIVITĂȚII ȘI A INDEPENDENȚEI PRIN ACTIVITĂȚILE PLASTICE	138
Inst. Stanciu Gheorghita Grădinița Nr. 2 Glod, Tulgău, jud. Dolj	
IMPACTUL ECOLOGIEI ȘI AL PICTURII ASUPRA ȘCOLARULUI MIC	140
Stanescu Ana-Maria Școala cu cls. I-IV Sopot	
CLASIC ȘI MODERN ÎN ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE DIN GRĂDINIȚĂ	143
Ed.: Elena Ștefan Gr. cu P.P, Tg. Frumos	
IMPACTUL CULORILOR ASUPRA PSIHICULUI COPIILOR. VALORIFICAREA VALENȚELOR POZITIVE ALE ACESTORA ÎN ORELE DE EDUCAȚIE PLASTICĂ	144
Inst. Ștefanescu Georgeta Școala cu cls.I-VIII Radovan	
NATURA PRIN EDUCAȚIA ARTISTICO-PLASTICĂ	146
Ed. Moroianu Elena Grădinița Nr. 14 Ed.Tabarac Olga Grădinița Nr.2	
DESENUL - CARTE DESCHISĂ SPRE SUFLETUL ȘI GÂNDIREA COPILULUI	147
Înv. Bosnea Teodora, Gr. Șc. “Simion Stoilnicu”, Comarnic- Prahova	
CULORILE NE POVESTESC	148
Inst. Teodorescu Felicia Sc.cu cls.I-VIII Alunu, Jud.Valcea	
ECOPICTURA - O MODALITATE EFICIENTĂ DE DEZVOLTARE A SENTIMENTELOR POZITIVE FAȚĂ DE NATURĂ FOLOSIND EDUCAȚIA PLASTICĂ	149
Înv. Trăistaru Mihaela Monica Școala Centrală Câmpina	
PREOCUPĂRI PENTRU FORMAREA SIMȚULUI ARTISTIC AL ELEVILOR LA ORELE DE BIOLOGIE	151
Prof. Turcu Marilena C. T. Traian Vuia, Galați	

PRIETENII NATURII ÎN UNIVERSUL CULORILOR	152
Urdea Constantina Gr. P.N “Spiru Vergulescu”, Slatina	
OPTIMIZAREA MODALITĂȚILOR DE EVALUARE ÎN	153
ACTIVITĂȚILE DE EDUCAȚIE ESTETICĂ.....	153
Inst. Marinela Petruța Vitan Gr. P.P. Nr. 10 Pitești	
FANTEZIE SI CULOARE.....	154
Ed.: Bejan Mariana Gradinita nr.22”SF.ANA”, Craiova	
VALENȚE EDUCATIVE ALE ACTIVITĂȚILOR ARTISTICO-PLASTICE.....	155
Institutor Olteanu Silvia C. N. Ștefan Velovan, GR. Nr. 12 Craiova	
PROIECT TEMATIC “PICTURA”	158
Ed. Orășel Doina – Grădinița nr. 59 Asociația Misionară Catolică Italiană Craiova	
VALOAREA ESTETICĂ	160
Cătănoiu Alina, Rm – Vâlcea	
IN LUMEA CULORILOR.....	161
Inst. Gavrilescu Geta, Inst. Mușat Claudia, Gr. Nr. 43, Craiova Bejan Mariana, Gr. Nr. 22, “Sf. Ana”, Craiova	
DESENUL - ACTIVITATE CREATOARE A COPIILOR.....	162
Drăghici Dina Gr. Nr. 2, Galicea Mare	
COPILUL ȘI CULORILE	164
Înv. Nița Valentin Șc. cu cls. I-VIII Tătărani, Dâmbovița	
PROIECT DIDACTIC	167
Inst. Gavrilescu Geta, Inst. Mușat Claudia, Gr. Nr. 43, Craiova Gădinița P.P. Nr. 43 - Craiova	167